

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

ΣΧΟΛΗ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ: ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΜΟΝΑΔΩΝ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ

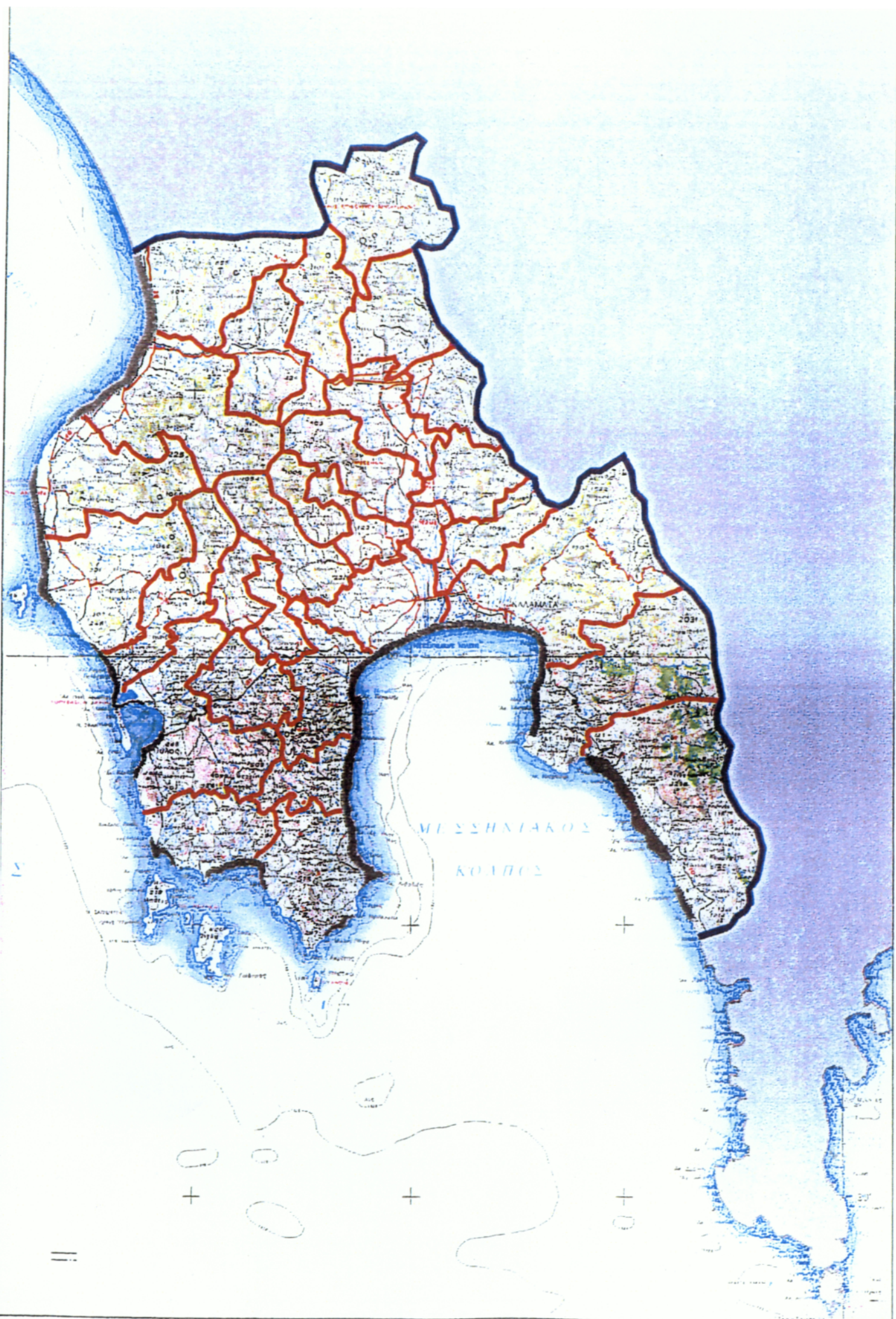
Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην Τοπική
Αυτοδιοίκηση κατά την τελευταία εικοσιπενταετία.
(Μετά την Μεταπολίτευση 1974).

Υπεύθυνος Καθηγητής
Κων/νος Γαλάνης

Σπουδαστής
Γιώργος Κασαπάκης

ΣΔΟ (ΔΜΤΑ)
Π. 62

ΗΡΑΚΛΕΙΟ ΜΑΪΟΣ 1999

Την παρούσα εργασία

αφιερώνω

στοις

γονείς μου

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Με την παρούσα εργασία μου επιχειρώ να παρουσιάσω την ιστορική εξέλιξη των μεταρρυθμίσεων που πραγματοποιήθηκαν στην Τοπική Αυτοδιοίκηση από το 1974 μέχρι σήμερα. Η προσοχή μου επικεντρώθηκε στις αλληλαγές που επήλθαν στους νόμους διαχρονικά, και ιδιαίτερα στις διαρθρωτικές αλληλαγές που πραγματοποιήθηκαν με το Πρόγραμμα "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" για τον εκσυγχρονισμό της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα για την πολύτιμη βοήθεια που μου πρόσφερε καθ' όλη την διάρκεια εκπόνησης της εργασίας μου τον κ. Κων/νο Γαϊανη, Σύμβουλο Ανάπτυξης ΤΕΔΚ Ν. Μεσσηνίας και επιστημονικό συνεργάτη του τμήματος Δ.Μ.Τ.Α. του Τ.Ε.Ι. Καλαμάτας και επιβλέποντα της εργασίας μου.

Ηράκλειο, Μάιος 1999

Κασαπάκης Γιώργος

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το αντικείμενο της εργασίας μου είναι “Οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες στην τοπική αυτοδιοίκηση κατά την τελευταία εικοσιπενταετία. Ωστόσο κρίθηκε σκόπιμο να αναφερθώ σε ορισμένους μόνο νόμους για την τοπική αυτοδιοίκηση, οι οποίοι κατά την γνώμη μου έχουν βαρύνουσα σημασία.

Χωρίζεται σε επτά κεφάλαια χωρίς να περιλαμβάνει σ’ αυτά το προκαταρτικό κεφάλαιο το οποίο είναι και μια θεωρητική εννοιολογική αναφορά στην τοπική αυτοδιοίκηση και μια ιστορική αναδρομή.

Τα κεφάλαια χωρίζονται σε επιμέρους ενότητες με σκοπό αφενός μεν να παρουσιαστεί αναλυτικά ο νόμος για την τοπική αυτοδιοίκηση, αφετέρου δε να “δηχθεί” αν και κατά πόσο εφαρμόστηκε ο νόμος σε μια συγκεκριμένη περιοχή, τον νομό Μεσσηνίας.

Μέσα από αυτό, νομίζω ότι μπορούμε ξεκάθαρα να κατανοήσουμε αν εφαρμόστηκε ο νόμος, αν αντιμετώπισε προβλήματα, και αν πέτυχε εντέλεια στον σκοπό του. Έτσι λοιπόν θα έχουμε μια σφαιρική εικόνα γύρω από τις μεταρρυθμίσεις της τοπικής αυτοδιοίκησης όχι μόνο θεωρητική αλλά και πρακτική σε επίπεδο νομού.

Π Ε Ρ Ι Ε Χ Ο Μ Ε Ν Α

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ	1
I. Θεωρητική προσέγγιση της Τοπικής αυτοδιοίκησης	1
α. Πολιτική έννοια της αυτοδιοίκησης	1
β. Νομική - τεχνική έννοια της αυτοδιοίκησης	3
II. Ιστορική αναδρομή	4

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄: Α΄ Βαθμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης	12
• Σύμφωνα με το άρθρο 102 του Συντάγματος	12
• Εισαγωγική αναφορά σε δήμους και κοινότητες	12

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄: Οι θεσμικές πρωτοβουλίες του νόμου 1416/1984	24
--	----

ΕΝΟΤΗΤΑ Α΄ : 1. Αναπτυξιακή Συνδέσμοι	24
2. Σύσταση Αναπτυξιακών Συνδέσμων	28
3. Προβλήματα λειτουργίας Αναπτυξιακών συνδέσμων	33
4. Απόπειρα συνενώσεων όμορων κοινοτήτων	37
5. Ανοικτές πώλεις	45
Α. Στόχοι σχεδιασμού ανοικτών πώλειων	45
Β. Χωροταξικός σχεδιασμός της Οικιστικής δομής των “Ανοικτών πώλειων”	47
6. Κοινές υπηρεσίες	54
7. Σύνδεσμοι Ο.Τ.Α. (κοινοί συνδεσμοί)	54
ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄: Ο νόμος 1416/84 και η εφαρμογή του στο νομό Μεσσηνίας.	59

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ´ : Οι μεταρρυθμιστικές πρωτοβουλίες του νόμου 1622/1986	70
ΕΝΟΤΗΤΑ Α´ : 1. Σχεδιασμένη συνένωση δήμων και κοινοτήτων	70
2. Κίνητρα	76
3. Σύσταση δημοτικών νομικών προσώπων	77
4. Όργανα τοπικού συμβουλίου	79
5. Κατάργηση τοπικού συμβουλίου	80
6. Ιδρύματα, νομικά πρόσωπα, επιχειρήσεις, συνδέσμοι ΟΤΑ	81
7. Αρμοδιότητες δημοτικού συμβουλίου	83
ΕΝΟΤΗΤΑ Β´ : Ο νόμος 1622/86 και η εφαρμογή του στο νόμο Μεσσηνίας	84
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ´ : Απολογισμός προσπάθειών συνενώσεων των Ο.Τ.Α. την δεκαετία του '80.	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε´ : Οι μεταρρυθμίσεις του νόμου 2218/94	115
ΕΝΟΤΗΤΑ Α´ : 1. Συμβούλια Περιοχής	115
2. Σκοπός Συμβουλίων περιοχής	117
3. Διοίκηση Συμβουλίων περιοχής	118
4. Πόροι Συμβουλίων περιοχής	122
5. Έδρα, ονομασία Συμβουλίων περιοχής	123
6. Προβλήματα λειτουργίας Συμβουλίων περιοχής	123
ΕΝΟΤΗΤΑ Β´ : Ο νόμος 2218/94 και η εφαρμογή του στο νομό Μεσσηνίας	126
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ´ : Πρόγραμμα "Ιωάννης Καποδίστριας" - Νόμος 2539/1997	151
ΕΝΟΤΗΤΑ Α´ : Η αναγκαιότητα, οι αρχές και οι στόχοι της ανασυγκρότησης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.	151
I. Εισαγωγή	151
II. Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης	162
III. Οι αρχές που πρέπει να διέπουν τον σχεδιασμό και την εφαρμογή του προγράμματος	173

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄ : Οι βασικές πτυχές του νέου θεσμικού πλαισίου	181
I. Θεσμικό πλαίσιο	181
II. Το χωροταξικό και αναπτυξιακό πρότυπο των νέων δήμων	199
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ΄ : Μέτρα και πολιτικές υποστήριξης του προγράμματος "Ιωάννης Καποδίστριας"	201
I. Περιεχόμενο προγράμματος	201
II. Όργανα και επιχειρησιακό σχέδιο του προγράμματος	209
ΕΝΟΤΗΤΑ Δ΄ : Αναλυτική παρουσίαση ζητημάτων για την σύσταση των νέων ΟΤΑ	216
1. Εκλογές Αρχών και λειτουργία ΟΤΑ - Διοικητική περιφέρεια	216
2. σύσταση, συγκρότηση τοπικών συμβουλίων	219
3. Εκλογή μελών τοπικού συμβουλίου	220
4. Αρμοδιότητες τοπικών συμβουλίων - προέδρων τους - λειτουργία	226
5. Πάρεδροι (εκλογές - θητεία - εγκατάσταση - εκλογικό σύστημα)	231
6. Λαϊκή συνέλευση	236
7. Ε.Π.Τ.Α.	237
8. Η εφαρμογή του Ε.Π.Τ.Α. στους νέους δήμους	240
9. Συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας	246
ΕΝΟΤΗΤΑ Ε΄ : Η εφαρμογή του προγράμματος "Ιωάννης Καποδίστριας" - νόμου 2539/97 στο νομό Μεσσηνίας.	248
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ : Συμπεράσματα	258
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ :	261

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

I. ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ

Ο όρος "αυτοδιοίκηση" περιλαμβάνει σειρά εννοιών μεταξύ των οποίων εντάσσεται και η τοπική αυτοδιοίκηση, νοούμενη ως διοικητικό σύστημα,

Εννοιολογικό περιεχόμενο της αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με την κρατούσα άποψη, η αυτοδιοίκηση έχει διπλή έννοια: πολιτική και νομική - τεχνική.

α) Πολιτική έννοια της αυτοδιοίκησης

Ο τρόπος ανάδειξης των αρχών των αυτοδιοικούμενων οργανισμών αποτελεί το κυρίαρχο στοιχείο της πολιτικής έννοιας της αυτοδιοίκησης, η οποία είναι αποτέλεσμα του τρόπου με τον οποίο κατανοήθηκε στην ευρωπαϊκή ήπειρο το αγγλικό πρότυπο του self - government.

Την πατρότητα της έννοιας αυτής της αυτοδιοίκησης την οφείλουμε στην γερμανική νομική επιστήμη και συγκεκριμένα στον Rudolf von Gneist. Η αυτοδιοίκηση, σύμφωνα με την άποψη αυτή, συνιστά ενδιάμεσο οικοδόμημα ανάμεσα στο κράτος και στην κοινωνία και σκοπεύει στη μετατροπή των δύο αυτών πραγματικοτήτων σε ενότητα. Η αυτοδιοίκηση αποτελεί το προσφορότερο μέσο για να σπάσει τον εγωισμό των κοινωνικών τάξεων και να εκπαιδεύσει το λαό στην ελευθερία. Την πολιτική αυτή έννοια της αυτοδιοίκησης υπογραμμίζουν και ορισμένοι Έλληνες συγγραφείς.

Ειδικότερα, την πολιτική έννοια της αυτοδιοίκησης αποδίδει ο όρος “αυτοκυβέρνηση”.

Κατά τη συζήτηση που προηγήθηκε της ψήφισης της περί αυτοδιοίκησης διάταξης του Συντάγματος του 1975, υποστηρίχτηκε ότι ιστορικά και ουσιαστικά η τοπική αυτοδιοίκηση είναι θεμελιώδες πολιτικό δικαίωμα της κοινωνίας και ότι με την εκλογή δίνεται στους δημοτικούς άρχοντες πολιτική εντολή και όχι εντολή τεχνοκρατικής εργασίας. Η πολιτικοποίηση αυτή που οδηγεί σε διαφοροποιήσεις είναι στοιχείο πολιτικού πολιτισμού. Η ανάγκη κατοχύρωσης της πολιτικής αυτοτέλειας των οργάνων της αυτοδιοίκησης αποτέλεσε πάγιο αίτημα της τότε αντιπολίτευσης, διότι, όπως υποστήριζε, η εκλογή τους σε αγώνα σαφώς πολιτικό δεν μπορεί να οδηγεί σε απαγόρευση της έκφρασης πολιτικής γνώμης και της συμμετοχής τους στην πολιτική διαδικασία με την ιδιότητά τους αυτή. αντίθετα, η τότε Κυβέρνηση υποστήριζε ότι, είναι παράτυπη η πολιτική ενασχόληση των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης, διότι δεν μπορούν αυτοί να απασχολούνται εκτός των αρμοδιοτήτων τους.

Η πολιτική έννοια της τοπικής αυτοδιοίκησης ενυπάρχει,

– Στα παλαιότερα ελληνικά Συντάγματα (π.χ. στο άρθρο 105 του Συντάγματος του 1911, στο άρθρο 107 του Συντάγματος του 1927, όπως και στο άρθρο 99 του συντάγματος του 1952, προβλεπόταν η ανάδειξη των οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης με καθολική ψηφοφορία). Στο πλαίσιο αυτό ο Αθ. Σβώλιος υποστήριζε ότι η κοινοβουλευτική ιδέα συμβιβάζεται απόλυτα με τον περιορισμό της “υπερτροφικότητας” του Κεντρικού αντιπροσωπευτικού Σώματος. Ο περιορισμός αυτός μπορεί να επιτευχθεί με την ενίσχυση της τοπικής αυτοδιοίκησης. Στο πλαίσιο αυτό μπορεί να

επιδιωχτεί η αντίσταση κατά της αυτοδυναμίας των κοινοβουλευτικών πλειοψηφιών.

- Στο ισχύον Σύνταγμα του 1975, η παράγραφος 2 του οποίου προβλέπει ότι οι αρχές των Ο.Τ.Α. εκλέγονται με καθολική και μυστική ψηφοφορία. Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι με τη διάταξη αυτή θεσπίζεται η αρχή της μυστικότητας και της καθολικότητας της ψηφοφορίας. Η συνταγματική καθιέρωση της αρχής αυτής δεν αποκλείει την εξουσία του νομοθέτη να θεσπίζει διατάξεις, με τις οποίες προβλέπονται εγγυήσεις και κυρώσεις για την πραγμάτωση της αρχής αυτής, ούτε την εξουσία των δικαστηρίων να κρίνουν αν, στη συγκεκριμένη περίπτωση, παραβιάζεται η παραπάνω αρχή.

Στην Ελλάδα, όπως και σε άλλες χώρες της ηπειρωτικής Ευρώπης, τόσο στη νομική σκέψη όσο και νομοθετικά, επικράτησε η νομική - τεχνική έννοια της αυτοδιοίκησης.

β) Νομική - τεχνική έννοια της αυτοδιοίκησης

Σύμφωνα με την έννοια αυτή, η αυτοδιοίκηση συνίσταται στην άσκηση διοικητικών καθηκόντων από νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, υπό την επίβλεψη του Κράτους. Η αυτοδιοίκηση γίνεται δεκτή, στο πλαίσιο αυτό, μόνο ως διοικητικό σύστημα, διακρινόμενη ειδικότερα σε εδαφική ή τοπική αυτοδιοίκηση και σε καθ' ύλην ή καθ' υπηρεσία ή ειδική αυτοδιοίκηση. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) διακρίνονται από τα λοιπά νομικά πρόσωπα που ασκούν δημόσια διοίκηση σε ορισμένα καθ' ύλην αντικείμενα, σε δυο σημεία: αφ' ενός από το εδαφικό στοιχείο, την ύπαρξη δηλαδή ορισμένης διοικητικής περιφέρειας και αφ' ετέρου από το έμψυχο στοιχείο, δηλαδή τους διοικούμενους (τους δημότες).

Το Σύνταγμα του 1975, στο άρθρο 102 παρ. 1, προβλέπει ότι την πρώτη βαθμίδα των Ο.Τ.Α. αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες και ότι οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με το νόμο.

Άρθρο 102 παρ. 1: "Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, των οποίων την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με το νόμο".

Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι από τις διατάξεις του ισχύοντος Συντάγματος του 1975, δεν προκύπτει κατοχύρωση των υφισταμένων Ο.Τ.Α., με την έννοια ότι ο νομοθέτης οφείλει να σεβαστεί και να διατηρήσει τους υφιστάμενους δήμους και κοινότητες. Δεν είναι βέβαια δυνατή η νομοθετική κατάργηση ενός ή περισσότερων Ο.Τ.Α. με παράλληλη ανάθεση της διοίκησης των τοπικών υποθέσεων των οικείων περιοχών σε όργανα της κεντρικής διοίκησης, όμως δεν αντίκειται στις συνταγματικές διατάξεις η σύσταση με νόμο αναγκαστικών συνδέσμων Ο.Τ.Α. για καθορισμένες κατηγορίες υποθέσεων (εκτέλεση έργων ή παροχή υπηρεσιών), κατά το μέρος που θα ήταν τοπικές.

Οι Ο.Τ.Α., όπως ήδηωστε μαρτυρεί και η υπό το Κεφάλαιο του Συντάγματος περί οργάνωσης της Διοίκησης ένταξη των σχετικών διατάξεων, λειτουργούν ως διοικητικές μονάδες, αποτελούν μέρος του ελληνικού διοικητικού συστήματος.

II. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ

Η Ελληνική Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν είχε την ίδια μορφή σε όλη την διαδρομή του βίου της. Αυτή ήταν και η βασική αφορμή να αναπτυχθούν

κατά καιρούς διάφορες γνώμες - παραδόσεις περί της καταγωγής του θεσμού.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στον ελληνικό χώρο σημείωσε τη παρουσία της με την πρώτη μορφή κοινωνικής οργάνωσης. Από τότε μέχρι σήμερα, μορφές και συστήματα Τοπικής Αυτοδιοίκησης υπήρξαν πολλά, θα λέγαμε αναρίθμητα.

Στην πρωτόγονη κοινωνία άρχισε με τους αγώνες της κατά των επιδράσεων του φυσικού περιβάλλοντος. Επέρασε στην προσπάθεια της προσαρμογής κατά τον αγώνα της εξασφάλισης στα "γέννη" άνετων βιοποριστικών μέσων και στάθηκε στην ευρύτερη συναναστροφή της "κοινότητας" που περιέγραψε αργότερα ο Αριστοτέλης.

Στο Μινωικό και Μυκηναϊκό Κράτος εισήλθε σαν "πόλις" ή "πολις - κράτος" ή και σαν "κοινή - πόλιων" που όριζαν τις διαστάσεις της πολιτικής αυτοδιοικήσεως.

Στο φυλετικό κράτος του Ομήρου μετασχηματίστηκε σε "δήμο".

"Κοινοτις", "δήμος", "πόλις", "κράτος", "πολις - κράτος", "κοινά" ακόμα και "γέννη", "φυλές" όλα μαζί, προοικονίζουν σοβαρές ανακατατάξεις, που ψυχάζουν με την εμφάνιση του Κλεισθένη.

Από εκεί και έπειτα αρχίζει η πολιτική σημασία της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Η νέα αφετηρία, ο "δήμος" του Κλεισθένη, γίνεται αφορμή νέων παινδρομικών κινήσεων. Η παρακμή των Αθηνών και της Σπάρτης προ του Ρωμαϊκού κινδύνου παρήγαγε τα "κοινά" νέες μορφές πολιτικών ενώσεων.

Στη Ρωμαϊκή περίοδο υπήρχαν και "δήμοι" και "Κοιότητες" αλλήα υπάρχει αδυναμία ολοκλήρωσης και έκφρασής τους με αποτέλεσμα να δημιουργηθούν νέα πρότυπα.

Στην Βυζαντινή περίοδο από την επίδραση του φεουδαλισμού γεννιόνται ποικίλες ποικιλίες "κοινοτύπων". Γεννιόνται και οι ενώσεις κοινοτήτων, αλλιά από οικονομικά κίνητρα, κυριαρχεί η "Οικονομική αυτοδιοίκηση".

Στην Ενετοκρατία τώρα ανδρειεύεται η παράδοση των "κοινοτήτων".

Στην διάρκεια της τουρκοκρατίας, υπήρχε στην Ελλάδα σύστημα τοπικής αυτοδιοίκησης, το οποίο όμως βρισκόταν υπό την πλήρη εξάρτηση του κατακτητή η οποία εκδηλωνόταν κυρίως με την υποχρέωση καταβολής φόρου στις τουρκικές αρχές. Η άσκηση της διοίκησης ρυθμιζόταν βασικά με έθιμα.

Κατά την εποχή της επανάστασης, το Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδας, που ψηφίστηκε στην Επίδαυρο την 1^η Ιανουαρίου 1822, δεν περιείχε διάταξη για την τοπική αυτοδιοίκηση. Ακολούθησε όμως ο νόμος 12 της 30 Απριλίου 1822 για τον Οργανισμό των ελληνικών επαρχιών. Με το νόμο αυτό, η χώρα διαιρέθηκε σε επαρχίες και κάθε επαρχία σε Αντεπαρχίες α' και β' τάξης. Κάθε επαρχία διαιρέθηκε σε κοινότητες. Τη διοίκηση της επαρχίας ασκεί ο έπαρχος και της αντεπαρχίας ο αντέπαρχος, που υπάγεται στον έλεγχο του επάρχου και εκτελεί τις διαταγές του. Και οι δυο διορίζονται και δεν εκλέγονται. Κάθε κοινότητα έχει τρεις δημογέροντες που εκλέγονται "μεταξύ των κρισιμότερων και φρονιμότερων κατοίκων". Ένας από τους τρεις διορίζεται από τη διοίκηση ως πρόεδρος της κοινότητας και υπάγεται, ως εκπρόσωπος της κοινότητας, στον οικείο αντέπαρχο. Ο νόμος αυτός τροποποιήθηκε από τη Β' Εθνική Συνέλευση του Άστρους (15.4.1823), η οποία αφού ψήφισε νέο Σύνταγμα, ασχολήθηκε με την τροποποίηση ορισμένων νόμων. Με την τροποποίηση του νόμου 12 διαμορφώθηκε ο Νέος Οργανισμός των ελληνικών επαρχιών. Με τον οργανισμό αυτό, η επικράτεια

διαιρέθηκε σε επαρχίες και κάθε επαρχία σε κωμοπόλεις και σε χωριά. Με το διάταγμα 815 της 22.5.1826, αντικαταστάθηκαν οι επαρχίες με τα "εφορεία", τα οποία είχαν συλλογική (διμελή) διοίκηση χωρίς όμως ουσιαστικές αρμοδιότητες. Στη συνέχεια, με βάση το "Πολιτικό Σύνταγμα της Ελλάδος" της Γ' Εθνοσυνέλευσης (Μάιος 1827), εκδόθηκε η "Διάταξις Διοικήσεως της Ελληνικής Επικράτειας", με την οποία η ελληνική επικράτεια διαιρέθηκε σε θέματα. Κάθε θέμα αποτελούσε άθροισμα επαρχιών με επικεφαλής διοικητή που διοριζόταν από την κυβέρνηση. Η ρύθμιση αυτή δεν εφαρμόστηκε ποτέ και η διοίκηση ασκήθηκε με προσωρινά όργανα από την "Αντικυβερνητική επιτροπή", η οποία ορίστηκε από τη Γ' Εθνοσυνέλευση για να ασκεί προσωρινά την εξουσία αντί του Κυβερνήτη, τον οποίο είχε εκλέξει η ίδια.

Στην καποδιστριακή περίοδο, με το Ι ψήφισμα της 12.4.1828, η χώρα διαιρέθηκε σε "τμήματα" και κάθε τμήμα διαιρέθηκε στη συνέχεια ("Διοικητικός Οργανισμός Πελοποννήσου" της 16.4.1828) σε επαρχίες και κάθε επαρχία σε πόλεις, κωμοπόλεις και χωριά. Το Ηγεμονικό Σύνταγμα της 1527.3.1832 της Ε' Εθνοσυνέλευσης του Άργους, που δεν εφαρμόστηκε ποτέ, διατήρησε τη διαίρεση της επικράτειας σε τμήματα και σε επαρχίες, τις οποίες συγκροτούσαν οι κοινότητες.

Με το διάταγμα (νόμος) της 3(15).4.1833 "περί διαίρεσεως του βασιλείου και της διοικήσεώς του", η ελληνική επικράτεια διαιρέθηκε σε 10 νομούς και σε 47 επαρχίες. Επικεφαλής του νομού τέθηκε ο νομάρχης και της επαρχίας ο έπαρχος, οι οποίοι ήταν κρατικά όργανα. Ο νόμος 27/121833-81//1834 της αντιβασιλείας "περί συστάσεως των δήμων" είναι ο πρώτος νόμος του ελληνικού κράτους για την τοπική αυτοδιοίκηση α' βαθμού. Με το νόμο αυτό η επικράτεια διαιρείται σε δήμους. Οι δήμοι διακρίνονται σε τρεις τάξεις (α', β', γ') ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Κάθε δήμος διοικείται από

δημοτική αρχή, την οποία αποτελούν ο δήμαρχος, οι πάρεδροι και το δημοτικό Συμβούλιο.

Το νομαρχιακό σύστημα περιφερειακής διοίκησης καταργήθηκε με το διάταγμα (νόμο) της 20.6/2.7.1836 "περί διοικητικού οργανισμού". Η επικράτεια διαιρέθηκε σε 30 διοικήσεις, οι οποίες συγκροτούνταν από επαρχίες. Επικεφαλής των διοικήσεων ήταν οι διοικητές και σε 18 επαρχίες προβλέφτηκε ο διορισμός υποδιοικητών. Με διάταγμα (νόμο) της 18/30.12.1836, προβλέφτηκε σε κάθε επαρχία επαρχιακό συμβούλιο, του οποίου τα μέλη εκλέγονται από τους δημότες. Ο αριθμός των επαρχιακών συμβουλίων εξαρτάται από τον αριθμό των δήμων κάθε επαρχίας και από την τάξη κάθε δήμου, αλλιώς δεν μπορούσε να είναι μικρότερος από 12. Το διάταγμα αυτό αποτελεί την πρώτη απόπειρα δημιουργίας β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης στη χώρα μας. Στην πράξη όμως, η επαρχία δεν μπόρεσε ποτέ να γίνει αυτοτελές διοικητικό κέντρο με δική της ζωή και προσωπικότητα. Το 1836, συντάχθηκε επίσης σχέδιο για τη σύσταση σε κάθε διοίκηση διοικητικού συμβουλίου. Οι σύμβουλοι θα διοριζόταν από το βασιλιά από διπλάσιο αριθμό υποψηφίων που θα εκλέγονταν από τους δήμους. Το σχέδιο αυτό υποδήλωνε τη θέσπιση ευρύτερης μονάδας τοπικής αυτοδιοίκησης, σε σχέση με το δήμο ή την επαρχία.

Με την επικράτηση της επανάστασης της 3/15.9.1843 και το νόμο ΚΕ' της 5/17.12.1845 καταργήθηκε το σύστημα των διοικήσεων και επαναφέρθηκε το νομαρχιακό σύστημα. Το περιφερειακό διοικητικό σύστημα παρέμεινε ανέπαφο έως το 1887. Με την επαναφορά του νομαρχιακού συστήματος, έγινε και η επεξεργασία σχεδίου νόμου για τη θέσπιση νομαρχιακών συμβουλίων. Η δημιουργία όμως β' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είδε το φως της ημέρας. Με σχέδιο του 1875 έγινε νέα

απόπειρα για την καθιέρωση του 6' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Το σχέδιο αυτό προέβλεπε τη σύσταση νομαρχιακών επιτροπών: ο νομός θα αποτελούσε νομικό πρόσωπο και τη διοίκησή του θα ασκούσε η νομαρχιακή επιτροπή, σώμα αιρετό, που θα εκλεγόταν κάθε τετραετία. Το δεύτερο αυτό σχέδιο, αν και κατατέθηκε στη Βουλή, δεν ψηφίστηκε ποτέ. Το 1887 ψηφίστηκε ωστόσο ο νόμος ΑΦΝΣ', με τον οποίο καθιερώθηκε για πρώτη φορά η αυτοδιοίκηση 6' βαθμού με αυτοδιοικούμενη περιφέρεια το νομό. Ο νομός αποτελούσε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου. Όργανα διοίκησης του νομικού προσώπου ήταν το νομαρχιακό συμβούλιο, το οποίο εκλεγόταν από τους κατοίκους του νομού κάθε τέσσερα χρόνια, ενώ επιτροπή από μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου, η νομαρχιακή επιτροπή, θα ασκούσε την καθημερινή διοίκηση, αφού το πολυμελές νομαρχιακό συμβούλιο δεν ήταν δυνατόν να βρίσκεται διαρκώς σε σύνοδο. Τα επαρχιακά συμβούλια καταργήθηκαν, καθώς και η διοικητική διαίρεση σε επαρχίες και τα επαρχία. Το 1890 όμως καταργήθηκαν και πάλι τα νομαρχιακά συμβούλια και επαναφέρθηκε σε ισχύ το νομαρχιακό σύστημα διοίκησης αποκέντρωσης, όπως είχε διαμορφωθεί από το 1845. Επίσης, το 1891 ξανασυστήθηκαν τα επαρχιακά συμβούλια για να καταργηθούν το 1900. Με το νόμο ΒΧΕ' της 6.7.1899 έγινε νέα προσπάθεια εισαγωγής 6' βαθμού τοπικής αυτοδιοίκησης. Η διοίκηση του νόμου ως νομικού προσώπου δημόσιου δικαίου είχε ανατεθεί στο νομάρχη, στο νομαρχιακό συμβούλιο και στην επιτροπή του νομού. Παράλληλα ο νόμος αυτός θέσπιζε τη διπλή ιδιότητα του νομάρχη, δηλαδή ως όργανο διοίκησης του νομικού προσώπου και ως όργανο κρατικής εξουσίας που θα ασκούσε την εποπτεία στον αυτοδιοικούμενο νομό. Σύμφωνα με το άρθρο 128 του νόμου ΒΧΕ', η ισχύς θα οριζόταν με βασιλικό διάταγμα, το οποίο όμως δεν εκδόθηκε ποτέ. Η τοπική αυτοδιοίκηση α'

βαθμού εξακοιούθησε σ' όλη τη διάρκεια του 19^{ου} αιώνα να διέπεται από το νόμο της αντιβασιλείας του 1834. Η μοναδική τροποποίηση που επήλθε αφορούσε στην άμεση εκλογή των οργάνων με βάση και τις διατάξεις του άρθρου 105 του Συντάγματος του 1864.

Ο δημοτικός νόμος του 1834 καταργήθηκε με το νόμο ΔΝΖ'/1912 "περί συστάσεως δήμων και κοινοτήτων". Ο νόμος αυτό προέβλεψε συνεπώς τη σύσταση δύο διακεκριμένων μονάδων τοπικής αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού, του δήμου και της κοινότητας. Η διοίκηση και η εκπροσώπηση της κοινότητας ανήκει στο κοινοτικό συμβούλιο που εκλέγεται με άμεση ψηφοφορία. Του κοινοτικού συμβουλίου προίσταται ένα από τα μέλη του (πρόεδρος), που εκλέγεται κάθε έτος από τα υπόλοιπα μέλη. Όργανα διοίκησης των δήμων (αιρετά) είναι ο δήμαρχος, οι πάρεδροι, το δημοτικό συμβούλιο και η δημαρχιακή επιτροπή. Η θητεία των κοινοτικών και των δημοτικών συμβουλίων, των δημάρχων και των παρέδρων είναι τετραετής. Το Μάιο του 1923 δημοσιεύτηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως νομοθετικό βασιλικό διάταγμα "περί διοικήσεως των νομών", το οποίο αποτελεί νέα προσπάθεια εφαρμογής αυτοδιοίκησης β' βαθμού με αυτοδιοικούμενη περιφέρεια το νομό. Ο νομός αποτελούσε αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο. Τα όργανα διοίκησης του νομού ως αυτοδιοικούμενου νομικού προσώπου ήταν το νομαρχιακό συμβούλιο, η νομαρχιακή επιτροπή και ο νομάρχης. Το νομαρχιακό συμβούλιο ήταν αιρετό, με αντιπροσώπευση πλειοψηφίας και μειοψηφίας. Η θητεία του ήταν τετραετής. Τη νομαρχιακή επιτροπή αποτελούσαν μέλη του νομαρχιακού συμβουλίου, τα οποία εκλέγονταν κατά την πρώτη σύνοδο του νομαρχιακού συμβουλίου για όλη την τετραετία. Ο νομάρχης είχε τη διπλή ιδιότητα του

οργάνου της κρατικής διοίκησης και του εκπροσώπου του νομικού προσώπου του νομού. Ο νόμος αυτός όμως δεν εφαρμόστηκε ποτέ.

Με το νόμο 3200/1955 γενικεύτηκε ο θεσμός της νομαρχιακής αποκέντρωσης σε όλη την επικράτεια (τα νέα εδάφη ήταν οργανωμένα, σε περιφερειακό επίπεδο, με βάση το σύστημα των γενικών διοικήσεων), ο οποίος συνοδεύτηκε από το νομοθετικό διάταγμα 3620/1956, ο οποίος τροποποίησε και συμπλήρωσε το ν. 3200/1955. Οι νόμοι αυτοί δεν κατήργησαν ωστόσο τις διανομαρχιακές υπηρεσίες, οι οποίες εξακολούθησαν να λειτουργούν. Το 1970 δημιουργήθηκαν επτά περιφερειακές διοικήσεις, που αποτελούνταν από υπηρεσίες των υπουργείων σε κάθε περιφέρεια. Οι περιφερειακές διοικήσεις αυτές καταργήθηκαν 2 χρόνια μετά (το 1973). Ο νόμος ΔΝΖ' τροποποιήθηκε από πλήθος νόμων. Οι διατάξεις αυτές κωδικοποιήθηκαν το 1926 και το 1936. Ο νέος δημοτικός και κοινοτικός κώδικας κυρώθηκε με το ν.δ. 2888/1954, ο οποίος δεν έθιξε τη δομή της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης. Απλώς κατήργησε ορισμένες άχρηστες και παλαιωμένες διατάξεις.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Α ΄

Α΄ ΒΑΘΜΟΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

- ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 102 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ
- ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΕ ΔΗΜΟΥΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ

Ε ι σ α γ ω γ ι κ ά

Ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης προβλέπεται από το Σύνταγμα. Στο άρθρο 102 του Συντάγματος ορίζεται ότι: Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, των οποίων πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με νόμο. Κατά συνέπεια εδώ θα γίνει μια περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης για τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης.

Όπως προαναφέρθηκε, τον πρώτο βαθμό τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Οι δήμοι και οι κοινότητες είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και αποτελούν τα βασικά κύτταρα της τοπικής διοίκησης. Οφείλουν να εξασφαλίζουν την παροχή υπηρεσιών τοπικής κοινής ωφέλειας των οποίων έχουν και τη διαχείριση. Το μέγεθος των υπηρεσιών αυτών είναι πολύ σημαντικό και ποικίλλει ανάλογα με τις ανάγκες των πολιτών και τα μέσα που υπάρχουν για την ικανοποίησή τους. Παράλληλα οι οργανισμοί αυτοί συνιστούν και απλές διοικητικές περιοχές της χώρας, σε επίπεδο αμέσως κατώτερο από εκείνο της επαρχίας. Δήμοι είναι οι πρωτεύουσες των νομών και οι πόλεις που έχουν πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων. Επίσης άλλες πόλεις, με μικρότερο πληθυσμό έχουν αναγνωρισθεί ως δήμοι, για ειδικούς λόγους (ιστορικούς κ.λ.π.). Κοινότητες είναι τα χωριά που έχουν πληθυσμό άνω των 1.000 κατοίκων. Επίσης και

άλληλα χωριά, με μικρότερο πληθυσμό, έχουν αναγνωρισθεί ως κοινότητες για λόγος γεωγραφικούς, ιστορικούς κ.λ.π. Ο συνολητικός αριθμός των δήμων και κοινοτήτων στο τέλος του 1985 ήταν 6.009 από τους οποίους 299 δήμου και 5.710 κοινότητες. Παρά το γεγονός όμως ότι και οι δυο μορφές τοπικής αυτοδιοίκησης της βαθμίδας αυτής έχουν τις ίδιες δικαιοδοσίες και αρμοδιότητες, στην πράξη οι δήμοι παρουσιάζουν πολύ μεγαλύτερη δραστηριότητα, σε σχέση με τις κοινότητες, γιατί αυτοί έχουν μεγαλύτερη έκταση, περισσότερο πληθυσμό και οι ανάγκες των κατοίκων τους είναι σοβαρότερες και πιο ειδικευμένες.

Κάθε νομός περιλαμβάνει ένα συγκεκριμένο αριθμό δήμων και κοινοτήτων που κυμαίνεται από 37 (Ξάνθης) μέχρι 313 (Ιωαννίνων). Πιο συγκεκριμένα 5 νομοί έχουν μέχρι 48, 22 από 60 μέχρι 91, 11 από 102 μέχρι 150, 7 από 164 μέχρι 194, 4 από 217 μέχρι 250 και 8 από 280 μέχρι 313 δήμους και κοινότητες. Τους περισσότερους δήμους και κοινότητες έχουν οι νομοί : Ηλείας 217, Αιτωλίας και Ακαρνανίας 236, Αρκαδίας 236, Αχαΐας 239, Μεσσηνίας 280 και Ιωαννίνων 313.

Ι. Διάρθρωση

Η διάρθρωση των δήμων και κοινοτήτων σε σχέση με τον πληθυσμό τους φαίνεται στους παρακάτω δύο πίνακες:

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		ΔΗΜΟΙ		ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘ.
Από	Μέχρι	Απογραφή 1971	Απογραφή 1981	Απογραφή 1981
0	1.000	7	9	4.945
1.001	2.000	21	21	29.378
2.001	3.000	30	41	104.433
3.001	4.000	32	33	117.991
4.001	5.000	20	22	98.074
5.001	10.000	48	50	331.606
10.001	20.000	39	42	567.992
20.001	30.000	29	26	623.668
30.001	40.000	14	17	587.175
40.001	50.000	9	13	574.636
50.001	100.000	10	17	1.108.823
100.001	και άνω	5	8	2.093.703
Σύνολο		264	299	6.242.423

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ		ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ		ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΛΗΘ.
Από	Μέχρι	Απογραφή 1971	Απογραφή 1981	Απογραφή 1981
0	50	-	90	3.060
51	100	384	299	23.529
101	200	756	888	134.325
201	300	803	848	209.575
301	400	701	664	231.778
401	500	606	570	255.691
501	1.000	1.611	1.435	990.586
1001	2.000	687	675	896.751
2001	3.000	135	151	358.162
3001	4.000	53	45	153.504
4001	5.000	18	23	101.364
5001	6.000	9	12	64.244
6001	7.000	1	4	26.370
7001	8.000	3	3	21.968
8001	9.000	4	3	25.715
9001	10.000	3	-	-
Σύνολο		5.774	5.710	3.496.522

Πληθυσμός : Δήμων 6.242.423

Πληθυσμός : Κοινοτήτων 3.496.522

Πληθυσμός : Αγίου Όρους 1.472

9.740.417

Από τους παραπάνω πίνακες φαίνεται ότι από τους 299 δήμους, 126 έχουν ο καθένας πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους. Από τις 5.710

κοινότητες, 4.724 έχουν πληθυσμό κάτω από 1.000 κατοίκους και απ' αυτές 3.289 έχει κάθε μία λιγότερους από 500 κατοίκους. Αυτή η διάρθρωση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης της χώρας μας, με την υπερβολικά μεγάλη κατάτμηση των δήμων και κοινοτήτων σε σχέση με τον πληθυσμό και την έκταση της χώρας, σε πολλαπλούς μικρού μεγέθους και με ελάχιστο πληθυσμό οργανισμούς, συνιστά ένα από τα περισσότερο σοβαρά προβλήματα αυτής της βαθμίδας τοπικής αυτοδιοίκησης.

II. Αρμοδιότητες

Οι αρμοδιότητες των δήμων και κοινοτήτων διακρίνονται σε αποκλειστικές και συντρέχουσες.

1. Αποκλειστικές αρμοδιότητες: Στην αποκλειστική αρμοδιότητα των δήμων και των κοινοτήτων ανήκουν οπωσδήποτε : Η κατασκευή, η συντήρηση και η λειτουργία συστημάτων υδρεύσεως / Η κατασκευή, η συντήρηση και η λειτουργία των συστημάτων υπονόμων και αποχετεύσεως / Η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών οδών, πλατειών και γεφυρών / Η καθαριότητα, καθώς και η συλλογή, η αποκομιδή, η διάθεση και η επεξεργασία των απορριμμάτων / Η κατασκευή, η συντήρηση και η λειτουργία των δημοτικών ή κοινοτικών αθλών και κήπων, των υπαίθριων κοινοχρήστων χώρων αναψυχής και των εξωραϊστικών χώρων / Η αστική συγκοινωνία / Η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών αγορών και τόπων αγορών, καθώς και ζωαγορών και η ρύθμιση της λειτουργίας τους / Η κατασκευή και η συντήρηση δημοτικών ή κοινοτικών αθλητικών εγκαταστάσεων, κέντρων νεότητας και παιδικών χαρών / Η κατασκευή κάθε δημοτικού ή κοινοτικού κτιριακού έργου, που προορίζεται για οποιοδήποτε κοινωφελή σκοπό, καθώς και δημοτικών ή κοινοτικών

καταστημάτων / Η ίδρυση, η συντήρηση και η λειτουργία κοιμητηρίων / Η τοποθέτηση και η λειτουργία μετρητών ή εγκαταστάσεων αναγκαίων για τη ρύθμιση σταθμεύσεως σε κοινόχρηστους χώρους / Η μέριμνα για την εξασφάλιση γης για τη βοσκή των χώρων των δημοτών και η βελτίωση των βοσκοτόπων.

2. Συντρέχουσες αρμοδιότητες : Οι δήμοι και οι κοινότητες μπορούν ν' αναπτύσσουν και κάθε άλλη δραστηριότητα, που δεν περιλαμβάνεται στην αποκλειστική αρμοδιότητά τους και που προάγει τα κοινωνικά, πολιτιστικά, πνευματικά και οικονομικά συμφέροντα των δημοτών, αν το αποφασίσει το δημοτικό συμβούλιο ή το κοινοτικό συμβούλιο με την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του, και ιδίως: Να αξιοποιούν, για τουριστικούς λόγους, δημοτικές ή κοινοτικές περιοχές, παραθαλάσσιους χώρους και δασικές εκτάσεις που παραχωρούνται από το κράτος και να κατασκευάζουν και εκμεταλλεύονται ξενοδοχειακές μονάδες, ξενώνες, κατασκηνωτικά κέντρα και κέντρα χειμερινού τουρισμού / Ν κατασκευάζουν και να συντηρούν συγκροτήματα λαϊκών κατοικιών και θερέτρων και να φροντίζουν για τη λειτουργία τους και να αναλαμβάνουν τη μελέτη, διαχείριση και εκτέλεση προγραμμάτων οικιστικής και πολεοδομικής ανάπτυξης της περιοχής. Να ιδρύουν παιδικούς, βρεφικούς, βρεφονηπιακούς σταθμούς και άλλα νομικά πρόσωπα για την παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, όπως κέντρα ψυχαγωγίας και αναψυχής για τους ηλικιωμένους, βρεφοκομεία, ορφανοτροφεία, γηροκομεία, κέντρα ανοικτής περίθαλψης ηλικιωμένων και να φροντίζουν για τη λειτουργία τους / Να ιδρύουν και να φροντίζουν για τη λειτουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, όπως βιβλιοθήκες, μουσεία, πινακοθήκες, φιλαρμονικές, θέατρα, να αναλαμβάνουν την επισκευή και συντήρηση παραδοσιακών ή ιστορικών

κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς ή φυσικά πρόσωπα, για να χρησιμοποιηθούν για κοινωνικές και πολιτιστικές λειτουργίες και σε συνεργασία με τους αρμόδιους δημόσιους φορείς να συντηρούν και φροντίζουν τη λειτουργία αρχαιοθρησκευτικών και ιστορικών χώρων της περιοχής / Να κατασκευάζουν και να συντηρούν συστήματα αρδύσεως και εγγειοβελτιωτικά έργα και να φροντίζουν για την προστασία του υπόγειου υδατικού δυναμικού της περιφέρειάς τους / Να αξιοποιούν και να εκμεταλλεύονται ιαματικές πηγές της περιοχής και να κατασκευάζουν, συντηρούν και φροντίζουν για τη λειτουργία πλουτρών / Να κατασκευάζουν έργα και να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία του φυσικού και του πολιτιστικού περιβάλλοντος και του δομημένου χώρου και να φροντίζουν για την προστασία της ζωής και των υλικών αγαθών των κατοίκων και της δημόσιας και δημοτικής ή κοινοτικής περιουσίας, από βίαια ή έκτακτα γεγονότα και περιστατικά, όπως οι πλημμύρες, οι δασικές πυρκαγιές, οι σεισμοί / Να ελέγχουν την τήρηση των διατάξεων, που αφορούν την καθαριότητα, την κυκλοφορία και τη στάθμευση των οχημάτων, την οικοδόμηση, την ύδρευση και την αποχέτευση, τη μόλυνση του περιβάλλοντος, την προστασία του υπόγειου υδάτινου δυναμικού και την εκπομπή καυσαερίων και να υποβάλλουν μηνύσεις για τυχόν παραβάσεις / Μετά από συναίνεση του οικείου φορέα και σε συνεργασία μαζί του να αναλαμβάνουν την προστασία και αξιοποίηση των ακτών και των δασικών εκτάσεων της περιοχής / Να αναλαμβάνουν την κατασκευή και συντήρηση δημοσίων έργων, δημοτικού ή κοινοτικού ενδιαφέροντος, που ανατίθενται από δημόσιους φορείς και να επισκευάζουν και συντηρούν σχολιακά κτίρια / Να αξιοποιούν και εκμεταλλεύονται τοπικούς φυσικούς πόρους και να ανεγείρουν βιοτεχνικά κέντρα και κτίρια, στις ειδικές βιοτεχνικές και

βιομηχανικές ζώνες, που καθορίζονται στα πλαίσια του πολεοδομικού και χωροταξικού σχεδιασμού / Να αξιοποιούν και εκμεταλλεύονται τις ήπιες μορφές ενέργειας, όπως την ηλιακή ή αιολική ενέργεια, την βιοενέργεια και τη γεωθερμία / Να αναλαμβάνουν την αποθήκευση, διακίνηση και εμπορία υγρών καυσίμων και υγραερίων, ιδιαίτερα σε νησιώτικες περιοχές / Ν προωθούν πολιτιστικές, ψυχαγωγικές και αθλητικές δραστηριότητες ιδρύοντας κέντρα διδασκαλίας, μουσικής, χορού, ζωγραφικής, αθλημάτων, σχολές γονέων, σχολές παικτικής τέχνης και επαγγελματικού προσανατολισμού / Να προσδιορίζουν τους χώρους στάθμευσης οχημάτων.

III. Όργανα διοίκησης

1. Όργανα δήμων: Τα όργανα των δήμων είναι το δημοτικό συμβούλιο, δήμαρχος, ή δημορχιακή επιτροπή, οι αντιδήμαρχοι, τα συμβούλια δημοτικών διαμερισμάτων, ο πρόεδρος δημοτικού διαμερίσματος, οι πρόεδροι των συνοικισμών και τα συνοικιακά συμβούλια.

Το δημοτικό συμβούλιο και ο δήμαρχος εκλέγονται άμεσα από όλους τους δημότες του δήμου. Το δημοτικό συμβούλιο είναι το πιο σημαντικό από τα όργανα του δήμου. Είναι όργανο που έχει αποκλειστική αρμοδιότητα να αντιμετωπίζει και να ρυθμίζει τις υποθέσεις του δήμου. Ο δήμαρχος έχει την ευθύνη εφαρμογής των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και την ευθύνη διοίκησης και λειτουργίας των υπηρεσιών του δήμου. Το δημοτικό συμβούλιο αποτελείται από έντεκα μέλη σε δήμους με πληθυσμό έως 5.000 κατοίκους, δεκαπέντε μέλη σε δήμους 5.001 έως 10.000 κατοίκους, δεκαεννέα σε δήμους 10.001 έως 30.000 κατοίκους, είκοσι πέντε σε δήμους 30.001 έως 60.000 κατοίκους, τριάντα ένα σε δήμους 60.001 έως 100.000 κατοίκους, τριάντα πέντε σε δήμους 100.001 έως 150.000 κατοίκους, τριάντα

εννέα σε δήμους 150.001 έως και 500.000 κατοίκους και σαράντα ένα σε δήμους 500.001 κατοίκων και πάνω.

Η δημορειακή επιτροπή εκλέγεται έμμεσα από το δημοτικό συμβούλιο. Έχει ρόλο προπαρασκευής των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου και ασκεί ορισμένες αποφασιστικές αρμοδιότητες σε δευτερεύουσας σημασίας θέματα με σκοπό τη διευκόλυνση της λειτουργικότητας του δήμου. Η δημορειακή επιτροπή αποτελείται από το δήμαρχο, ή τον αντιδήμαρχο που έχει ορίσει ο ίδιος ο δήμαρχος, ως πρόεδρο, και από δυο μέλη, αν το συμβούλιο έχει έως και δεκαπέντε μέλη, τέσσερα, αν το συμβούλιο έχει έως και τριάντα ένα μέλη και έξι μέλη αν το συμβούλιο έχει έως και σαράντα ένα μέλη. Σε δημορειακές επιτροπές με πέντε μέλη και άνω ένα από τα μέλη της εκλέγεται απαραιτήτως ανάμεσα στους συμβούλους των επιλαχόντων συνδυασμών.

Ο θεσμός των αντιδημάρχων αποσκοπεί στην ενίσχυση και υποβοήθηση του έργου της εκτελεστικής αρχής του δήμου, με την αποσυγκέντρωση αρμοδιοτήτων του δημάρχου σε μονομελή όργανα για την ταχύτερη ρύθμιση των θεμάτων και υποθέσεων της ευθύνης του δημάρχου. Ο ορισμός αντιδημάρχου είναι υποχρεωτικός για το δήμαρχο. Ο αριθμός τους καθορίζεται ανάλογα με το μέγεθος του δήμου. Έτσι αντιδήμαρχοι ορίζονται μόνο σε δήμους που έχουν περισσότερους από δέκα χιλιάδες κατοίκους ή είναι πρωτεύουσες νομών με την ακόλουθη κλιμάκωση. Σε δήμους πληθυσμό από 10.001 μέχρι 40.000 και σε δήμους με μικρότερο πληθυσμό, αλλιώς που είναι πρωτεύουσες νομών, ένας αντιδήμαρχος. Σε δήμους από 40.001 μέχρι 100.000 δύο αντιδήμαρχοι, από 100.001 μέχρι 150.000, τρεις αντιδήμαρχοι. Σε δήμους πάνω από 150.001 ο αριθμός των αντιδημάρχων είναι ίσος με τον αριθμό των δημοτικών διαμερισμάτων και μπορεί να

αυξηθεί κατά δύο ακόμη με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Αντιδήμαρχοι είναι σύμβουλοι του επιτυχόντος συνδυασμού και ορίζονται από τον δήμαρχο.

Συμβούλια δημοτικών διαμερισμάτων εκλέγονται μόνο σε δήμους με πληθυσμό πάνω από 150.000 και έχουν σαν στόχο την αποσυγκέντρωση των υπηρεσιών των δήμων των μεγάλων πόλεων ώστε ο δήμος να φτάσει πιο κοντά στους δημότες, να εξασφαλιστεί η αμεσότερη εξυπηρέτησή τους για τις καθημερινές τους υποθέσεις και να επιτευχθεί η αμεσότερη συμμετοχή των ίδιων των πολιτών στις υποθέσεις που τους αφορούν. Κάθε συμβούλιο δημοτικού διαμερίσματος (επτά στο δήμο Αθηναίων και ανά πέντε στους δήμους Θεσσαλονίκης και Πειραιά) αποτελείται από δέκα πέντε μέλη. Το συμβούλιο του δημοτικού διαμερίσματος εκλέγεται άμεσα από τους δημότες κάθε διαμερίσματος. Ο πρόεδρος του δημοτικού διαμερίσματος εκλέγεται έμμεσα από τα μέλη του συμβουλίου του διαμερίσματος.

Οι πάρεδροι είναι αιρετοί εκπρόσωποι των συνοικισμών των δήμων που έχουν πληθυσμό πάνω από 150 κατοίκους. Εκλέγονται άμεσα από τους δημότες του δήμου. Ο θεσμός αυτός αποβλέπει στην προώθηση της λαϊκής συμμετοχής στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και στη συμμετρική ικανοποίηση των αναγκών των διαφόρων συνοικισμών των δήμων. Σημαντικός θεσμός στο επίπεδο του συνοικισμού είναι η συνέλευση των κατοίκων του συνοικισμού. Τη συνέλευση συγκαλεί ο πάρεδρος υποχρεωτικά κάθε χρόνο το μήνα Σεπτέμβριο. Σ' αυτή συζητούνται όλα τα θέματα που αφορούν το συνοικισμό και παίρνονται αποφάσεις κατά πλειοψηφία των παρόντων. Ο πάρεδρος μεταφέρει εγγράφως τις αποφάσεις αυτές της συνέλευσης στο δήμο και το νομαρχιακό συμβούλιο.

Τα συνοικιακά συμβούλια ιδρύονται κατά την κρίση των δημοτικών συμβουλίων, αφού προηγουμένως έχει διαιρεθεί ο δήμος με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου σε συνοικίες με κριτήρια γεωγραφικά (φυσικά ή τεχνητά όρια), διοικητικά, πληθυσμιακά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά. Σκοπός των συνοικιακών συμβουλίων είναι η προώθηση της ηθικής συμμετοχής στις τοπικές υποθέσεις, η ενεργοποίηση, η κινητοποίηση και η οργάνωση των κατοίκων, στα πλαίσια του θεσμού της τοπικής αυτοδιοίκησης, για την έρευνα, τον εντοπισμό, την καταγραφή των τοπικών προβλημάτων, αναγκών και δυνατοτήτων κάθε περιοχής του δήμου, καθώς και η ιεράρχηση, επεξεργασία και προώθηση επίλυσης κάθε τοπικού προβλήματος απασχόλησης, διαβίωσης και ψυχαγωγίας των κατοίκων του δήμου. Η εκλογή των συνοικιακών συμβουλίων και των προέδρων τους γίνεται με άμεσο ή έμμεσο τρόπο (όπως αποφασίσει το δημοτικό συμβούλιο) από τους κατοίκους κάθε συνοικίας ανεξάρτητα αν είναι ή όχι δημότες του δήμου.

Όλοι οι κάτοικοι κάθε συνοικίας έχουν δικαίωμα να εκλέγουν και να εκλέγονται στο συνοικιακό συμβούλιο. Η θητεία των συνοικιακών συμβουλίων διαρκεί από ένα έως δυο χρόνια ανάλογα με το τι θα αποφασίσει το δημοτικό συμβούλιο. Τα θέματα που αφορούν τον αριθμό των μελών των συνοικιακών συμβουλίων σε κάθε δήμο, τον τρόπο, το χρόνο και τη διαδικασία εκλογής τους, τον τρόπο σύγκλησης και λειτουργίας τους και τις σχέσεις τους με το δημοτικό συμβούλιο και τα άλλα όργανα του δήμου καθορίζονται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

2. *Όργανα κοινοτήτων* : Τα όργανα της κοινότητας είναι το κοινοτικό συμβούλιο, ο πρόεδρος της κοινότητας, ο πάρεδρος και τα συνοικιακά

συμβούλια. Το κοινοτικό συμβούλιο, ο πρόεδρος της κοινότητας και ο πάρεδρος εκλέγονται άμεσα από όληους τους δημότες της κοινότητας.

Το κοινοτικό συμβούλιο είναι το όργανο που έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αντιμετωπίζει και να ρυθμίσει όλες τις υποθέσεις της κοινότητας. Το κοινοτικό συμβούλιο αποτελείται από επτά μέλη, σε κοινότητες με πñηθυσμό έως 2.000 κατοίκους, εννέα σε κοινότητες 2.001 έως 5.000 κατοίκους και έντεκα στις λοιπές κοινότητες. Στον αριθμό αυτό των συμβούλιων περιλαμβάνεται και ο πρόεδρος.

Ο πρόεδρος είναι το εκτελεστικό όργανο της κοινότητας και έχει την ευθυνη διοίκησης και λειτουργίας των υπηρεσιών της.

Οι πάρεδροι των συνοικισμών των κοινοτήτων έχουν την ίδια ιδιότητα και αποστολή όπως οι πάρεδροι των συνοικισμών των δήμων.

Τα συνοικιακά συμβούλια των κοινοτήτων εκπληρουν τον ίδιο ρόλο όπως τα αντίστοιχα συμβούλια στους δήμους. Η εκλογή τους μπορεί να γίνει με τους ίδιους τρόπους που προβλέπεται για τους δήμους.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Β

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 1416/1984

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Α

1. ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Το 1984 ψηφίστηκε ο νόμος 1416/84 με τον οποίο επιχειρήθηκε μια προσπάθεια που αποσκοπούσε στην αντιμετώπιση του προβλήματος της ύπαρξης μικρών σε μέγεθος και μη βιώσιμων ΟΤ, που αποτελούσε δε, σοβαρό περιοριστικό παράγοντα στην αποτελεσματική άσκηση αρμοδιοτήτων των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ.

Η τροποποίηση λοιπόν, με βάση τον Νόμο αυτό, του Δημοτικού και κοινοτικού κώδικα ως πρώτη ρύθμιση, είχε ως στόχο την ενδυνάμωση της Αυτοδιοίκησης και την ενίσχυση της Αποκέντρωσης. Πράγματι ο συγκεκριμένος νόμος εισήγαγε νέους σημαντικούς θεσμούς κυρίως για τα κρίσιμα θέματα της αναπτυξιακής λειτουργίας των ΟΤΑ.

Πρωθεί και αναβαθμίζει τη διακοινοτική συνεργασία με τη θεσμοθέτηση των «Αναπτυξιακών Συνδέσμων» στα πλαίσια μιας προκαθορισμένης ενιαίας χωρικής μονάδας που ονομάζεται «γεωγραφική ενότητα». Ειδικότερα, σε κάθε νομό προσδιορίζονται γεωγραφικές ενότητες που συγκεντρώνουν ομοιογενή, κατά το δυνατό, χαρακτηριστικά, από πλειυράς γεωγραφικών, οικονομικών, συγκοινωνιακών και κοινωνικών συνθηκών, στις οποίες μπορούν να συσταθούν Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι μετά από απόφαση των δημοτικών / κοινοτικών συμβουλίων των ΟΤΑ.

Σε αντίθεση με τον προϋπάρχοντα Ν. ΔΝΖ/1912, ο οποίος προέβλεπε τη σύσταση συνδέσμου μεταξύ οποιονδήποτε ΟΤΑ, ο Ν 1416/84 θέτει ως απαραίτητη προϋπόθεση για τη σύσταση Αναπτυξιακού συνδέσου, τη

συνεργασία Δήμων και κοινοτήτων που βρίσκονται στην ίδια γεωγραφική ενότητα ενός Νομού.

Έτσι λοιπόν σε 48 Νομούς της χώρας μας καθορίστηκαν 581 γεωγραφικές ενότητες του Ν 1416/84 με βάση τις οποίες συστάθηκαν οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι.

Στον **πίνακα 1** που ακολουθεί δίνεται ανά Περιφέρεια και ανά Νομό ο αριθμός των γεωγραφικών ενοτήτων και των συσταθέντων Αναπτυξιακών Συνδέσμων του Ν. 1416/84.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Συσταθέντες Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι ανά Νομό στις γ.ε. του Ν. 1416/84

Περιφέρεια	Νομοί	Αριθμός γ.ε. Ν. 1416/84	Αριθμός Συσταθέντων Α.Σ.	Ποσοστό αρ. Α.Σ. στον αριθμό γ.ε.
Ανατολικής Μακεδονίας & Θράκης	Έβρου	7	1	14,2%
	Ροδόπης	8	1	12,5%
	Ξάνθης	6	2	33,3%
	Δράμας	5	3	60%
	Καβάλας	7	3	42,8%
Κεντρικής Μακεδονίας	Σερρών	15	9	60%
	Θεσ/νίκης	18	15	83,3%
	Χαλκιδικής	8	8	100%
	Κιλκίς	--	--	--
	Πέλλας	18	2	11,1%
	Ημαθίας	15	6	46,6%
	Πιερίας	5	3	60%
Δυτικής Μακεδονίας	Φλώρινας	8	2	25%
	Κοζάνης	12	2	16,6%
	Καστοριάς	15	3	20%
	Γρεβενών	5	3	60%
Ηπείρου	Ιωαννίνων	20	--	0
	Άρτας	9	4	44,4%
	Θεσπρωτίας	10	10	100%
	Πρέβεζας	6	3	50%
Θεσσαλίας	Λάρισας	19	4	21%
	Μαγνησίας	11	7	63,6%
	Τρικάλων	18	5	27,7%
	Καρδίτσας	15	14	93,3%
Ιόνιων Νήσων	Κέρκυρας	11	--	0
	Λευκάδας	4	--	0
	Κεφαλληνίας	6	4	66,6%
	Ζακύνθου	8	--	0
Δυτικής Ελλάδας	Αιτωλ/νίας	22	--	0
	Αχαΐας	16	--	12,5%
	Ηλείας	14	2	85,7%
Στερεάς Ελλάδας			12	
	Φθιώτιδας	14	--	0
	Ευρυτανίας	13	3	23%
	Φωκίδας	11	--	0
	Βοιωτίας	14	5	35,7%
Ευβοίας	14	5	35,7%	

Περιφέρεια	Νομοί	Αριθμός γ.ε. Ν. 1416/84	Αριθμός Συσταθέντων Α.Σ.	Ποσοστό αρ. Α.Σ. στον αριθμό γ.ε.
Αττικής	Αττικής	16	6	37,5%
Πελοποννήσου	Κορινθίας	12	2	16,6%
	Αργολίδος	9	9	100%
	Αρκαδίας	13	10	76,9%
	Μεσσηνίας	22	8	36,4%
	Λακωνίας	13	7	53,8%
Βορείου Αιγαίου	Λέσβου	15	11	73,3%
	Χίου	5	--	0
	Σάμου	--	--	--
Νοτίου Αιγαίου	Κυκλάδων	21	7	33,3%
	Δωδεκανήσου	5	3	60%
Κρήτης	Χανίων	15	7	46,6%
	Ρεθύμνης	12	2	16,6%
	Ηρακλείου	16	6	37,5%
	Λασιθίου	--	--	--
ΣΥΝΟΛΟ	48	581	219	37,7%

*ΣΗΜΕΙΩΣΗ : Δεν έχουν καθοριστεί Γεωγραφικές Ενότητες στους Νομούς Κίρκης, Σάμου,

Λασιθίου

Πηγή : ΕΕΤΑΑ. Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης

Ο.Τ.Α, 1992

Η θεσμοθέτηση των αναπτυξιακών Συνδέσμων αποτελεί μεταφορά ανάλογων Γαλλικών θεσμών και συγκεκριμένα των συνδέσμων ποίηλαπλού σκοπού (SIVOM). Η διακοινοτική συνεργασία που επιχειρείται μέσω αυτών δηλώνει την εκφρασμένη πολιτική βούληση, ο θεσμός να αποτελέσει τον «πρόδρομο» της συνένωσης των κοινοτήτων, αφού η εμπειρία της συνεργασίας θα έχει προωθήσει την τοπική ανάπτυξη. Απώτερος σκοπός δηλαδή ήταν οι σύνδεσμοι να γίνουν οι νέοι βιώσιμοι πρωτοβάθμιοι οργανισμοί αυτοδιοίκησης.

Το μεγαλύτερο ποσοστό 27,3% των υφιστάμενων Αναπτυξιακών Συνδέσμων συστάθηκε το 1985, δηλαδή τον πρώτο χρόνο υποληοποίησης του θεσμού. Τα έτη 1986, '87, '88 το ποσοστό σύστασης Αναπτυξιακών Συνδέσμων είναι σχετικά μικρό. Το έτος 1989 το ποσοστό των συσταθέντων

Αναπτυξιακών Συνδέσμων σχεδόν τριπλασιάζεται στο 22,1% γεγονός που οφείλεται το πιθανότερο στην κατάρτιση του ΕΑΠΤΑ (ύψους 60 δις δρχ.) το οποίο προέβλεπε την χρηματοδότηση έργων διακοινοτικής σημασίας και στο οποίο προτεραιότητα ένταξης είχαν οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι ως κατεξοχήν αρμόδιοι φορείς προώθησης της διακοινοτικής συνεργασίας.

Τα έτη 1990, 1991, 1992 το ποσοστό σύστασης Αναπτυξιακών Συνδέσμων εμφανίζεται να μειώνεται συνεχώς. Τα αιτία πρέπει να αναζητηθούν στη μηδαμινή χρηματοδότηση των Αναπτυξιακών Συνδέσμων που είχε σαν αποτέλεσμα όχι μόνο την απροθυμία των φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης για σύσταση νέων Αναπτυξιακών Συνδέσμων αλλά και την υπολειτουργία των ήδη συσταθέντων Αναπτυξιακών Συνδέσμων.

Σύμφωνα με τον πίνακα 1 παρατηρούμε ότι στις 219 γ.ε. έχουν συσταθεί Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι ενώ στις υπόλοιπες 362 δεν έχουν.

2. ΣΥΣΤΑΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

Για την σύσταση Αναπτυξιακού Συνδέσμου απαιτείται:

- A. Απόφαση των Δημοτικών / Κοινοτικών Συμβουλίων
- B. Απόφαση του Νομάρχη
- Γ. Δημοσίευση της απόφασης του Νομάρχη στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης

A: Απόφαση Δημοτικού / Κοινοτικού Συμβουλίου

Τα Δημοτικά / Κοινοτικά Συμβούλια λαμβάνουν αποφάσεις με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών τους, στις οποίες πρέπει να περιλαμβάνονται τουλάχιστον τα ακόλουθα στοιχεία:

A1: Ο σκοπός του Αναπτυξιακού Συνδέσμου

Σκοπός των Αναπτυξιακών Συνδέσμων είναι η κοινή εκτέλεση έργων, η κοινή προμήθεια μηχανημάτων και υλικών για την παροχή υπηρεσιών που ανήκουν στις αρμοδιότητές τους, ο σχεδιασμός και η κατάρτιση προγραμμάτων και μεθόδων για την ανάπτυξη της περιοχής του Συνδέσμου και η εκπόνηση Τοπικών Αναπτυξιακών Προγραμμάτων.

A2: Χρονική διάρκεια

Οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι έχουν ορισμένη διάρκεια. Η διάρκεια μπορεί να καθοριστεί είτε ημερολογιακά είτε πραγματικά. Να εξαρτάται δηλαδή η διάρκειά τους από την ολοκλήρωση του έργου για τον οποίο συστάθηκαν.

A3: Η έδρα του Αναπτυξιακού Συνδέσμου

Ως έδρα του Συνδέσμου ορίζεται ένας από τους Ο.Τ.Α. που συμμετέχουν σ' αυτόν.

Η έδρα του Συνδέσμου προσδιορίζει κατ' αρχήν το τόπο συνεδρίασης του Διοικητικού Συμβουλίου. Το Διοικητικό Συμβούλιο όμως μπορεί να αποφασίσει ότι θα συνεδριάσει και σε διαφορετικό τόπο.

A4: Οι εισφορές των μελών του Αναπτυξιακού Συνδέσμου

Υποχρέωση των ΟΤΑ που συμμετέχουν στο Σύνδεσμο είναι η καταβολή εισφοράς. Ο τρόπος καταβολής και το ποσό της εισφοράς δεν καθορίζεται από το νόμο, αλλιά αποτελεί ευχέρεια καθορισμού από τα συμβούλια που συμμετέχουν.

A5: Τέλος στην απόφαση του συμβουλίου μπορεί να συμπεριληφθεί και οποιοδήποτε άλλο στοιχείο θεωρηθεί αναγκαίο κατά τη γνώμη των μελών του, που εξυπηρετεί το Σύνδεσμο.

Β: Έγκριση Νομάρχη

Οι αποφάσεις των συμβουλίων (οι οποίες σημειωτέον πρέπει να είναι κοινές) υποβάλλονται στο Νομάρχη, ο οποίος τις ελέγχει από άποψη νομιμότητας και εγκρίνει με απόφασή του τη σύσταση του Α.Σ.

Γ: Δημοσίευση

Η απόφαση του Νομάρχη, δημοσιεύεται, επιμέλεια της Νομαρχίας, στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (τεύχος Β). Από τη δημοσίευση της συστατικής αυτής πράξης, η οποία αποτελεί και το καταστατικό του Συνδέσμου, λειτουργεί ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος.

Δ: Τροποποίηση της συστατικής πράξης

Κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του αναπτυξιακού Συνδέσμου μπορεί να τροποποιηθεί ο σκοπός, η έδρα και η διάρκεια του με τον όρο ότι ακοιουθείται η διαδικασία δημοσίευσης. Λαμβάνονται, δηλαδή, σχετικές αποφάσεις των Δημοτικών / Κοινοτικών Συμβουλίων, υποβάλλονται στο Νομάρχη, ο οποίος εκδίδει σχετική απόφαση που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ε: Όργανα Διοίκησης του Αναπτυξιακού Συνδέσμου

Ο Αναπτυξιακός Σύνδεσμος διοικείται από :

1. Το Διοικητικό Συμβούλιο
2. Την Εκτελεστική Επιτροπή
3. Τον Πρόεδρο του Συνδέσμου

Ε.1. Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκροτείται από αιρετούς αντιπροσώπους του κάθε Δήμου ή της κάθε Κοινότητας, που υποδεικνύονται από τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλιά τους, ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Ο αριθμός των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερος των 75 και μικρότερος των 5. Τα μέλη του Διοικητικού συμβουλίου ορίζονται με πληθυσμιακά κριτήρια.

Σε Συνδέσμους δύο Δήμων ή Κοινοτήτων, αν δεν συμπληρώνεται ο αριθμός πέντε αντιπροσώπων, κατά τις διατάξεις των παραγράφων 2 έως 4 του άρθρου 191 του Π.Δ. 323/1989, το Συμβούλιο του Συνδέσμου συγκροτείται από δύο αντιπροσώπους του Δήμου ή της Κοινότητας που έχει το μικρότερο πληθυσμό και από τρεις αντιπροσώπους του Δήμου ή της Κοινότητας που έχει το μεγαλύτερο πληθυσμό.

Αντιπρόσωποι στο Διοικητικό Συμβούλιο είναι μόνο οι Δημοτικοί ή Κοινοτικοί Σύμβουλοι, ή ο Δήμαρχος και η θητεία τους δε στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου ακολουθεί τη θητεία της δημοτικής και κοινοτικής περιόδου και λήγει με την εγκατάσταση του νέου Διοικητικού Συμβουλίου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου που έχει μέχρι έντεκα μέλη έχει τις αρμοδιότητες του Κοινοτικού Συμβουλίου, ενώ οι σχετικές διατάξεις που αφορούν τις Κοινότητες εφαρμόζονται ανάλογα ως προς τη διοίκηση του Συνδέσμου.

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου που έχει περισσότερα από έντεκα μέλη έχει τις αρμοδιότητες του Δημοτικού συμβουλίου.

Οι σχετικές διατάξεις που αφορούν τους Δήμους εφαρμόζονται αναλόγως ως προς τη διοίκηση του Συνδέσμου.

Ε.2. Εκτελεστική Επιτροπή

Η εκτελεστική επιτροπή αποτελείται από τρία, πέντε ή επτά μέλη, ανάλογα με τον αριθμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, με υποχρεωτική συμμετοχή του προέδρου του Διοικητικού Συμβουλίου ως Πρόεδρο, και του Αντιπροέδρου ως μέλος.

Στις τριμερείς εκτελεστικές επιτροπές, εκλέγεται και ένα αναπληρωματικό μέλος.

Η εκλογή των μελών της εκτελεστικής επιτροπής γίνεται κάθε δύο χρόνια, από το Διοικητικό Συμβούλιο του Συνδέσμου, η θτεία τους δε λήγει με την εγκατάσταση των νέων μελών.

Η εκτελεστική επιτροπή Συνδέσμου που έχει μέχρι έντεκα μέλη έχει τις αρμοδιότητες που της αναθέτει με απόφαση του το Διοικητικό Συμβούλιο. Δεν μπορεί το Διοικητικό Συμβούλιο να μεταβιβάσει τις αρμοδιότητες που αφορούν:

- α. Στον κανονισμός των εργασιών και τον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας Συνδέσμου
- β. Στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του Συνδέσμου
- γ. Στην αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών
- δ. Στη διάλυση του Συνδέσμου

Η εκτελεστική επιτροπή που έχει περισσότερα από 11 μέλη έχει τις αρμοδιότητες της Δημαρχιακής Επιτροπής και όποιες αρμοδιότητες μεταβιβάσει σ' αυτή το Διοικητικό Συμβούλιο.

Δεν μπορεί να μεταβιβαστούν οι αρμοδιότητες που αφορούν:

- α. Στον κανονισμό εργασιών του Διοικητικού Συμβουλίου και της εκτελεστικής επιτροπής και στον κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας του Συνδέσμου

- β. Στον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του Συνδέσμου
- γ. Στη διάλυση του Συνδέσμου

Ε3. Πρόεδρος - Αντιπρόεδρος Συνδέσμου

Το Διοικητικό Συμβούλιο από τα μέλη του εκλέγει πρόεδρο και αντιπρόεδρο, η θητεία των οποίων είναι διετής. Ο πρόεδρος Διοικητικού Συμβουλίου Συνδέσμου που έχει μέχρι έντεκα μέλη, έχει τις αρμοδιότητες προέδρου της Κοινότητας, ενώ ο πρόεδρος Διοικητικού συμβουλίου του Συνδέσμου που έχει περισσότερα από έντεκα μέλη, έχει τις αρμοδιότητες του Δημάρχου και του προέδρου του Δημοτικού Συμβουλίου.

Ο πρόεδρος του Συνδέσμου μπορεί με απόφασή του η οποία δημοσιεύεται στον ειδικό χώρο των ανακοινώσεων του Συνδέσμου, να μεταβιβάζει αρμοδιότητές του στον αντιπρόεδρο.

3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

Πρόθεση του Νομοθέτη, με τη θέσπιση του θεσμού των αναπτυξιακών Συνδέσμων, ήταν η θεραπεία του προβλήματος του μικρού μεγέθους των ΟΤΑ και της οικονομικής και αναπτυξιακής τους αδυναμίας μέσω της διακοινοτικής συνεργασίας. Η 10χρονη λειτουργία τους απέδειξε ότι το πρόβλημα τελικά δεν λύθηκε και εξακολουθεί να παραμένει το ίδιο οξύ όπως και στο παρελθόν.

Τα προβλήματα οργάνωσης, εξοπλισμού και στελεχειακού δυναμικού των ΟΤΑ όχι μόνο δεν ξεπεράστηκαν, αλλά μεταβιβάστηκαν στους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους.

Σύμφωνα λοιπόν με τα στοιχεία που προέκυψαν από την έρευνα της Ε.Ε.Τ.Α.Α. σε δείγμα 128 Αναπτυξιακών Συνδέσμων, έχουμε να επισημάνουμε τα ακόλουθα συμπεράσματα:

Οι 128 Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι από τους 219, δηλαδή ένα ποσοστό 58,5% προήλθαν από τη συνεργασία 1144 ΟΤΑ της χώρας με πληθυσμό 1.328.118 κατοίκους και με μέσο πληθυσμιακό μέγεθος 1.160 κατοίκους (πίνακας 2)

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

Στατιστικά στοιχεία πληθυσμού μετεχόντων ΟΤΑ

Όρια Κλάσης	Πλήθος Α.Σ.	Συνολικός Πληθυσμός	Μέσος Πληθυσμός	Μέσο Πληθυσμιακό μέγεθος ΟΤΑ	Πλήθος ΟΤΑ
1-3 ΟΤΑ	11	32.888	2.990	1.061	31
4-7 ΟΤΑ	51	516.229	10.122	1.844	280
8-11 ΟΤΑ	30	255.931	8.531	911	281
11-14 ΟΤΑ	16	131.226	8.202	628	209
14-17 ΟΤΑ	12	172.841	14.403	900	192
17-20 ΟΤΑ	1	3.891	3.891	195	20
>20 ΟΤΑ	5	85.112	17.022	650	131
Σύνολο	128	1.328.118	10.375	1.160	1.144

ΠΗΓΗ ΕΕΤΑΑ: "Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης ΟΤΑ 1992"

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση εμφανίζεται στους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους που έχουν μέσο πληθυσμιακό μέγεθος 7.350 κατοίκους και 3.500 κατοίκους αντίστοιχα. Αυτό που αξίζει να σημειώσουμε είναι ότι οι

κατηγορίες αυτές Αναπτυξιακών Συνδέσμων αναφέρονται στην συνεργασία 432 και 334 ΟΤΑ αντίστοιχα πράγμα που σημαίνει ότι οι μικροί σε μέγεθος ΟΤΑ κατανόησαν την ανάγκη ύπαρξης διακοινοτικής συνεργασίας, ως απαραίτητη προϋπόθεση αξιοποίησης των τοπικών πόρων και των δυνατοτήτων τοπικής ανάπτυξης (Πίνακας 3)

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

Στατιστικά στοιχεία πληθυσμού Α.Σ.

Όρια κλίσης πληθυσμού	Πλήθος Α.Σ.	Συνολικός Πληθυσμός	Μέσο πληθυσμιακό μέγεθος Α.Σ.	Πλήθος Ο.Τ.Α.
< 2.000 κατ.	7	10.235	1.462	33
2.000 - 5.000 κατ.	41	143.754	3.506	334
5.000 - 10.000 κατ.	50	367.509	7.350	432
10.000 - 20.000 κατ.	1-	236.313	13.901	204
20.000 - 50.000 κατ.	8	237.535	29.692	120
50.000 - 100.000 κατ.	1	52.772	52.772	4
> 100.000 κατ.	2	280.000	140.000	6
Σύνολο	128	1.328.118	10.375	1.144

ΠΗΓΗ ΕΕΤΑΑ: *Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας και συνένωσης ΟΤΑ, 1992*

Επιπλέον, ένα ποσοστό 14% (18 Α.Σ.) από το δείγμα των 128 Αναπτυξιακών Συνδέσμων παρατηρείται ότι έχουν συγκεκριμένο και ανεξάρτητο οίκημα για τη στέγαση των γραφείων τους, ενώ ένα ποσοστό 62% στεγάζουν τα γραφεία τους σε κοινοτικά καταστήματα της έδρας του Αναπτυξιακού Συνδέσμου (Πίνακας 4).

ΠΙΝΑΚΑΣ 4

Στέγαση γραφείων Αναπτυξιακών Συνδέσμων

α/α	Καθεστώς στέγασης γραφείων	Πλήθος περιπτώσεων	Ποσοστό (%)	Ποσότητα
1	Ιδιόκτητος χώρος	2	1,5%	2
2	Κοινοτικό κατάστημα έδρας	80	62,5%	80
3	Πνευματικό Κέντρο	1	0,7%	1
4	Αίθουσα Δημοτικής Επιχ/σης	1	0,7%	1
5	Ενοικιαζόμενο από ΟΤΑ	5	3,9%	5
6	Ενοικιαζόμενο από τρίτους	8	6,2%	8
7	Οίκημα που καταχωρήθηκε Α.Σ.	3	2,3%	3
8	Σε γραφείο παραχωρ. Από Δήμο	5	3,9%	5
9	Δημαρχείο	11	8,5%	11
10	Προσωρινά σε κάποια Κοινότητα	3	2,3%	3
11	Αίθουσα της ΤΕΔΚ	3	2,3%	3

ΠΗΓΗ: ΕΕΤΑΑ *Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης*

ΟΤΑ, 1992

Τα συμπεράσματα που προέκυψαν για τον εξοπλισμό των Αναπτυξιακών Συνδέσμων δεν είναι τα αναμενόμενα αρκεί να σημειώσουμε ότι η πλειοψηφία των Αναπτυξιακών Συνδέσμων του δείγματος έχουν το στοιχειώδη εξοπλισμό που περιορίζεται μόνο σε μια τηλεφωνική γραμμή. Οι αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι που εμφανίζεται να έχουν πληρέστερο εξοπλισμό είναι αυτοί που φάνηκε ότι έχουν σοβαρή και αξιόλογη παρουσία στην περιοχή της γεωγραφικής ενότητας με προϋπολογισμό πάνω από 80 εκατ. δρχ., με ικανοποιητική στελέχωση σε επιστημονικό προσωπικό και με διαχείριση έργων υψηλού κόστους προϋπολογισμό, ως παράδειγμα αναφέρουμε τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους Νότιας Ρόδου και Θριασίου Πεδίου.

Οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι είχαν «Ζωή» μέχρι το 1994. Με τον νόμο 2218/94 οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι καταργήθηκαν και την θέση τους διαδέχτηκαν τα Συμβούλια Περιοχής.

4. ΑΠΟΠΕΙΡΑ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ ΟΜΟΡΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Η πολιτεία συνειδητοποιώντας ότι οι απόπειρες της διακοινοτικής συνεργασίας των ΟΤΑ δεν απέφεραν τα αναμενόμενα αποτελέσματα, επιχειρεί να θέσει το ζήτη των συνενώσεων σαν μέσο επίλυσης του προβλήματος της αναδιάρθρωσης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο Ν. 1416/84 δίνει τη δυνατότητα σε δύο ή περισσότερες όμορες κοινότητες να ενωθούν σε ένα νέο Οργανισμό. Αν ο πληθυσμός που συγκεντρώνουν οι κοινότητες που συνενώνονται υπερβαίνει τους 2.500 κατοίκους τότε ο νέος ΟΤΑ αποτελεί Δήμο. Επίσης Δήμο αποτελεί και ο νέος ΟΤΑ που προκύπτει από την ένωση ενός Δήμου με κοινότητα ανεξάρτητα του πληθυσμού του.

Το νεωτεριστικό στοιχείο της Πολιτικής που εισήγαγε ο Ν 1416/84 είναι η παροχή οικονομικών κινήτρων. Αυτά κυρίως ήταν:

- α) Αν ο νέος ΟΤΑ είχε ως 1.000 κατοίκους η επιχορήγηση πολλαπλασιάζεται επί του αριθμού των ΟΤΑ που συνενώνονται.
- β) Αν ο νέος ΟΤΑ έχει ως 10.000 κατοίκους τότε η επιχορήγηση διπλασιάζεται.
- γ) Αν ο νέος ΟΤΑ είχε περισσότερους από 10.000 κατοίκους λαμβάνει επιπλέον επιχορήγηση μόνο για το ποσοστό του πληθυσμού που υπερβαίνει τους 10.000 κατοίκους.
- δ) Στους νέους ΟΤΑ παρέχονται με ευνοϊκές ρυθμίσεις άτοκα δάνεια ενώ οι οφειλές από δάνεια των ΟΤΑ που συνενώνονται διαγράφονται με την προϋπόθεση να έχει ο καθένας πληθυσμό έως 10.000 κατοίκους.
- ε) Στην έννοια του έμμεσου οικονομικού κινήτρου εμπίπτει και η ρύθμιση σύμφωνα με την οποία οι νέοι ΟΤΑ υποχρεούνται να διαθέσουν το μισό της ετήσιας τακτικής επιχορήγησης για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων στους χώρους των πρώην ΟΤΑ ανάλογα με τον πληθυσμό τους. Έτσι διασφαλίζεται, καταρχήν, η ορθολογική και ισομερής κατανομή των πιστώσεων αλλιώς δεν αντιμετωπίζονται ικανοποιητικά οι υφιστάμενες αναπτυξιακές ανισότητες.

Ως διοικητικά κίνητρα θεσπίστηκαν: η εκπροσώπηση των πρώην ΟΤΑ από πρόεδρο και η αναγνώριση της θητείας των εν ενεργεία προέδρων κοινοτήτων ή δημάρχων των ΟΤΑ που συνενώθηκαν.

Από την εφαρμογή του Νόμου ως το 1987 προέκυψαν δεκαεπτά (17) Νέοι Δήμοι και από το 1994 που άρχισε και πάλι η διαδικασία των συνενώσεων, προέκυψαν τριάντα δύο (32) Νέοι Δήμοι. Αξίζει μάλιστα να

σημειώσουμε ότι από αυτούς οι 87 αποτελούν συνένωση δύο μόνο ΟΤΑ και από τους 37 οι 12 αποτελούν συνένωση υφιστάμενων δήμων με κοινότητες.

Ο πίνακας 5 που ακολουθεί περιγράφει την εικόνα των Συνενώσεων με βάση τον συγκεκριμένο Νόμο από τον πρώτο χρόνο λειτουργίας του θεσμού μέχρι πριν την εφαρμογή του Νόμου "Καποδίστρια".

ΠΙΝΑΚΑΣ 5

«Αριθμός των Νέων Δήμων ανά Αριθμό Συνενωθέντων ΟΤΑ με βάση το Ν 1416/84»

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΝΩΘΕΝΤΩΝ ΟΤΑ ΑΝΑ ΝΕΟ ΔΗΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ
2	37
3	6
4	3
5	1
6	1
8	1
ΣΥΝΟΛΟ 123	49 Νέοι Δήμοι

ΠΗΓΗ: ΥΠ.ΕΣ, Πρόγραμμα «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», 1997

Έρευνα που διεξήχθη στους συσταθέντες Νέους Δήμους μέχρι το 1987, αν και δεν ανταποκρίνεται στη συνοδική θεώρηση της εφαρμογής του Νόμου (Ν 1416/84) σχετικά με τις Συνενώσεις, απέδωσε σημαντικά συμπεράσματα σχετικά με αυτές.

Οι 17 Δήμοι που εξετάστηκαν κατατάχθηκαν σε δύο κατηγορίες με βασικό κριτήριο τον βαθμό ανάπτυξης μεταξύ των συνενοόμενων κοινοτήτων.

Η πρώτη κατηγορία περιλαμβάνει τις «Ισορροπες Συνενώσεις» στην οποία κατατάσσονται εκείνες που έγιναν μεταξύ κοινοτήτων που είχαν παρόμοιο βαθμό ανάπτυξης. Στην περίπτωση αυτή γίνεται λόγος για «ουσιαστική συνένωση Ισοδύναμων ΟΤΑ».

Στην δεύτερη κατηγορία των «Μη Ισορροπων Συνενώσεων» κατατάσσονται εκείνες που παρουσιάζουν έντονες αναπτυξιακές διαφορές. Σε αυτή την κατηγορία παρουσιάζεται το φαινόμενο της συνένωσης μικρών κοινοτήτων με ένα δυναμικό ΟΤΑ, η συνένωση είναι τυπική γιατί ήδη είναι εμφανής η εξάρτηση σε οικονομικό και κοινωνικό επίπεδο των πρώην ΟΤΑ από τον δυναμικό.

Τα κριτήρια που έλαβε υπόψη της η Ερευνητική Ομάδα για την κατηγοριοποίηση ήταν τα εξής:

1. Η κεντρικότητα, δηλαδή η συνισταμένη της απόστασης των συνενωθέντων ΟΤΑ από τα δυναμικά κέντρα του Νομού
2. Η θέση του ΟΤΑ σε σχέση με το Ιεραρχημένο οδικό δίκτυο
3. Η γεωγραφική του θέση
4. Οι διοικητικές ηλιτουργίες, (δηλαδή) το σύνολο των δημόσιων υπηρεσιών που εδρεύουν στους συνενωθέντες ΟΤΑ και εξυπηρετούν τους υπόλοιπους (Σχοδεία, Δ.Ο.Υ., ΟΤΕ, ΕΛΤΑ, Τράπεζες)
5. Η πληθυσμιακή εξέλιξη της ενότητας του Νέου Δήμου
6. Ο αριθμός των οικισμών που περιλαμβάνεται
7. Το ανάγλυφο του εδάφους
8. Οι χρήσεις γης

9. Η ανάπτυξη της τεχνικής υποδομής

Με βάση λοιπόν την έρευνα αυτή, από τις δεκαεπτά πρώτες συνενώσεις που προέκυψαν με το Ν. 1416/84, οι επτά (7) ανήκουν στην κατηγορία των Ισόρροπων Συνενώσεων¹ και οι υπόλοιποι δέκα (10) ανήκουν στην κατηγορία των μη Ισόρροπων Συνενώσεων².

Η εικόνα που εμφανίζεται μετά από την έρευνα είναι παρόμοια με εκείνη των αναπτυξιακών Συνδέσμων στα εξής σημεία (ΠΙΝΑΚΑΣ 6)

ΠΙΝΑΚΑΣ 6

Προβλήματα Λειτουργίας των Νέων Δήμων

α/α	Είδος Προβλήματος Λειτουργίας	Πλήθος περιπτώσεων	Ποσοστό (%)	Ποσότητα
1	Έλλειψη Επιστημονικού προσωπικού	6	35,35%	6
2	Έλλειψη Διοικητ. Προσωπ.	6	35,3%	6
3	Έλλειψη υποδομής στους ΟΤΑ	2	11,8%	2
4	Στεγαστικό πρόβλημα	1	5,9%	1
5	Έλλειψη εξοπλισμού Νέου Δήμου	2	11,8%	2
6	Αρνητική αντιμ. από φορείς / υπηρεσ.	1	5,9%	1
7	Έλλειψη οικονομική ενίσχυση	3	17,6%	3
8	Αυξημένα λειτουργικά έξοδα	1	5,9%	1

ΠΗΓΗ : ΕΕΤΑΑ *Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης ΟΤΑ 1992*

¹ Οι Δήμοι : Νεάπολης Αιτ/νίας, Ν. Κυδωνείας, Μήλου, Λεικραιών, Τυχερού, Ειρηνούπολης και Ν. Ιωνίας Θεσ/κης.

² Οι Δήμοι : Ελλατειας, Ακράτας, Βελβεντού, Γουμενίσας, Νεάπολης, Κοζάνης, Τσοτυλιού, Πολυκάστρου, Κιλκίς, Κατουνας, Φερών, Μαλίων

1. Παρουσιάζεται έλλειψη επιστημονικού και διοικητικού προσωπικού. Οι μόνοι υπάλληλοι που μπορεί να αξιοποιήσει ο Νέος Δήμος είναι ο γραμματέας των Κοινοτήτων που συνενώθηκαν, γιατί δεν παρέχεται η δυνατότητα πρόσληψης επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού από τον Ν. 2190/94.

ΠΙΝΑΚΑΣ 7

Στελέχωση Νέων Δήμων

α/α	Κατηγορία Προσωπικού	Πλήθος περιπτώσεων	Ποσοστό (%)	Ποσότητα
1	Αρχιτέκτονας	1	5,9%	1
2	Αθλήτες ειδικότητες ΑΕΙ	3	17,6%	4
3	Απόφοιτος ΤΕΙ	1	5,9%	1
4	Γραμματέας	17	100%	30
5	Κλητήρας	1	5,9%	1
6	Εργάτης καθαριότητας	1	5,9%	3
7	Εργοδηγός	1	5,9%	1
8	Λοιποί διοικητικοί υπάλληλοι	9	52,9%	34
9	Ωρομίσθιος	1	5,9%	1

ΠΗΓΗ : ΕΕΤΑΑ *Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης ΟΤΑ 1992*

II. Η οργάνωση των Νέων Δήμων με σύγχρονο τεχνολογικό εξοπλισμό προβάλλεται απαραίτητη, μιας και ο εξοπλισμός των Νέων Δήμων στην πλειοψηφία τους περιορίζεται σε μια τηλεφωνική γραμμή, FAX, γραφομηχανή και φωτοτυπικό μηχάνημα (ΠΙΝΑΚΣ 8)

ΠΙΝΑΚΑΣ 8

Εξοπλισμός Νέων Δήμων

α/α	Είδος Εξοπλισμού	Πλήθος περιπτώσεων	Ποσοστό (%)	Ποσότητα
1	Τηλέφωνο	17	100%	30
2	Τηλεομοιοτυπία (FAX)	9	52,9%	9
3	Γραφομηχανή (ηλεκτρονική)	9	52,9%	18
4	Γραφομηχανή (μηχανική)	2	11,8%	4
5	Ηλεκτρονικό Υπολογιστή (PC)	6	35,3%	7
6	Βιβλιοθήκη	9	52,9%	9
7	Φωτοτυπικό μηχάνημα	10	58,8%	16
8	Εκκαθαφέας	1	5,9%	1
9	Απορριμματοφόρο	2	11,8%	3
10	Μηχανικό σάρωθρο	1	5,9%	1
11	Φορτηγό ανοικτού τύπου	4	23,5%	4
12	Φορτωτής	1	5,9%	1
13	Αυτοκίνητο επιβατικό	2	11,8%	2
14	Τρακτέρ	1	5,9%	1
15	Δίκυκλο όχημα	1	5,9%	1

ΠΗΓΗ : ΕΕΤΑΑ Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης ΟΤΑ 1992

III. Το είδος των κοινωνικών υποδομών των Νέων Δήμων που αφορά μόνο Σχολεία και Κέντρα Υγείας καθιστά αναγκαία τη δημιουργία Κέντρων εξυπηρέτησης των κατοίκων που θα είναι ισόρροπα κατανομημένα στο

χώρο και θα λαμβάνουν υπόψη τα διαφοροποιημένα κοινωνικά συμφέροντα (ΠΙΝΑΚΑΣ 9)

ΠΙΝΑΚΑΣ 9

Κοινωνικές Υποδομές των Νέων Δήμων

α/α	Είδος Προβλήματος Λειτουργίας	Πλήθος περιπτώσεων	Ποσοστό (%)	Ποσότητα
1	Γυμνάσια	16	94,1%	46
2	Λύκεια	6	35,3%	7
3	Αγροτικά Ιατρεία	5	29,4%	6
4	Κέντρα Υγείας	13	76,5%	27
5	Νοσοκομεία	2	11,8%	2
6	Γήπεδα	1	5,9%	1
7	Στάδια	14	82,4%	32
8	Κέντρα Νεότητας	2	11,8%	2
9	Πνευματικά Κέντρα	6	35,3%	7

ΠΗΓΗ: ΕΕΤΑΑ, *Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας & συνένωσης ΟΤΑ, 1992*

IV. Οι Νέοι Δήμοι δεν έχουν υπερβεί τις τυπικές δραστηριότητες των μικρών ΟΤΑ λόγω της έλλειψης στελεχειακού δυναμικού, σύγχρονου τεχνολογικού εξοπλισμού και οικονομικών πόρων.

Το συμπέρασμα που προκύπτει από τις παραπάνω διαπιστώσεις σχετίζεται με το ότι τελικά ο Νόμος δεν κατάφερε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα των μη βιώσιμων οικονομικά και λειτουργικά ΟΤΑ, αφού οι Νέοι Οργανισμοί φέρουν τα ίδια χαρακτηριστικά με εκείνα αντίστοιχα των κοινοτήτων. Αξίζει ακόμη να επισημάνουμε ότι με τη δυνατότητα που έδωσε

ο Ν. 1416/84 για απευθείας συνενώσεις Νέων Δήμων κατά την τριετία 1985 - 1987, δεν υπήρξε καμία άληθη εκμετάλλευση των διατάξεων του, εκτός ίσως από την χρήση αυτών για την παράκαμψη του νέου θεσμικού πλαισίου για την ανακυτάρρωση των ΟΤΑ που εισάγει ο νέος Νόμος 1622/86.

5. ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΠΟΛΕΙΣ

Α. Στόχοι Σχεδιασμού Ανοικτών Πόλεων

Η μελέτη και σκέψεις για τον χωροταξικό σχεδιασμό των μικρών οικισμών της Ελληνικής επαρχίας ξεκίνησε από την διαπίστωση των εξής προβλημάτων:

- I. Τη διασπορά των ανθρώπινων πόρων σε μεγάλο αριθμό μικρών οικισμών. Πράγματι ένα ποσοστό μεγαλύτερο από 50% των κατοίκων της χώρας μας, διαμένουν σε μεγάλο αριθμό μικρών οικισμών που η εξυπηρέτησή τους σε υπηρεσίες κοινής ωφέλειας και κοινωνικές υπηρεσίες είναι απόλυτα ανεπαρκής.
- II. Πολλοί από τους οικισμούς αυτούς δεν συνδέονται ουσιαστικά και μόνιμα με το οδικό δίκτυο της χώρας ή έχουν μια υποτυπώδη σύνδεση.
- III. Η σύγκριση των συνθηκών διαβίωσης στους περισσότερους μικρούς οικισμούς με τις συνθήκες που επικρατούν στα αστικά κέντρα, αληθιά και στις ημιαστικές ή μικρότερες αστικές οικιστικές μονάδες είναι συγκριτικά δυσμενής για τους μικρούς οικισμούς.
- IV. Σε αυτήν την διαφορά στάθμης διαβίωσης προστίθεται και η έλλειψη ικανοποιητικού αριθμού ευκαιριών απασχολήσεως στον πρωτογενή τομέα με άμεση συνέπεια τη διαρροή του αγροτικού πληθυσμού προς τα αστικά κέντρα.

Με τα δεδομένα αυτά στις αρχές Μαρτίου του 1984, ο τότε Υπουργός Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος κ. Αντώνης Τρίτσης δήλωσε ότι καταλύεται ο διαχωρισμός «πόλης - χωριού» με την εφαρμογή του νέου φιλόδοξου προγράμματος για τις «Ανοικτές Πόλεις».

Έτσι με την εξάπλιση της Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (Ε.Π.Α.) στον αγροτικό χώρο, οι 10.000 περίπου οικισμοί - χωριά, οργανώνονται σε ένα εθνικό σύστημα 502 «Ανοικτών Πόλεων»³ στην περιφέρεια. Ο διαχωρισμός πόλης - χωριού επομένως δεν θα υφίσταται. Το επίπεδο έτσι των υπηρεσιών και της πολιτιστικής, κοινωνικής και τεχνικής υποδομής του αγροτικού χώρου προβλέπεται να αναβαθμίσει στο αντίστοιχο επίπεδο του αστικού χώρου. Συνεπώς για την αναβάθμιση του επιπέδου ζωής δεν θα απαιτούνταν στο εξής η μεταφορά του αγροτικού πληθυσμού στην πόλη. Την θέση των 12.315 οικισμών, οργανωμένων σε 6.039 ΟΤΑ θα έπαιρνε ένα ενιαίο οικιστικό σύστημα 555 μονάδων.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός έτσι όπως επιχειρήθηκε από το Υ.Χ.Ο.Π. είχε σαν στόχο να συντονίσει τις οικονομικές κοινωνικές και τεχνικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον γεωγραφικό χώρο, με βάση την αρχή της ισομερούς ανάπτυξης, ώστε να διαμορφωθούν σε κάθε κομμάτι του εθνικού χώρου οι συνθήκες εκείνες που θα βελτιώναν την ποιότητα και το επίπεδο ζωής των κατοίκων αυτών των περιοχών.

«Ειδικότερα σε επίπεδο νομών, ο χωροταξικός σχεδιασμός πραγματοποιήθηκε με τρόπο κατάλληλο για την αντιμετώπιση των αναπτυξιακών προβλημάτων μέσα στα πλαίσια των νέων θεσμών και διοικητικών δομών»⁴.

³ Χωρίς να συμπεριλαμβάνονται οι νομοί Αττικής και Θεσσαλονίκης (Είναι 502 Ανοικτές Πόλεις και 53 Αστικού Τύπου).

⁴ Υ.Χ.Ο.Π., «ΝΟΜΟΣ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ - Προτάσεις Χωροταξικής Οργάνωσης», Αθήνα 1984, σ. 10

Το «Σχέδιο Δομικών Παρεμβάσεων» που συντάχθηκε δίνει βασικές κατευθύνσεις για την οργάνωση του φυσικολειτουργικού χώρου στη γεωγραφική ενότητα κάθε Νομού στοχεύοντας στην υποστήριξη του προγράμματος τοπικής ανάπτυξης.

Το σχέδιο αυτό παρουσιάζει σε γενικές γραμμές:

- Τους βασικούς αναπτυξιακούς στόχους της περιοχής.
- Την επιθυμητή δομή στο χώρο του παραγωγικού συστήματος (διάρθρωση των παραγωγικών δραστηριοτήτων όρων των τομέων).
- Τα δίκτυα τεχνικής υποδομής (συγκοινωνίες - μεταφορές).
- Την οικιστική δομή του νομού (κοινωνική υποδομή και υπηρεσίες).
- Τις ζώνες ειδικής προστασίας και σχεδιασμού σε ορισμένες ευαίσθητες ή κρίσιμες περιοχές.

Β. Χωροταξικός Σχεδιασμός της Οικιστικής Δομής των «Ανοικτών Πόλεων»

Η πολιτική των «Ανοικτών Πόλεων» υιοθέτησε την αρχή της πολυκεντρικότητας σε κάθε επίπεδο. Κύριος στόχος της ήταν η κάλυψη όρων των αναγκών του πληθυσμού όπου και αν αυτός κατοικούσε και εργαζόταν. Η επίτευξη του στόχου αυτού συνδυάστηκε με την παροχή, στον επαρχιακό και αγροτικό χώρο, υπηρεσίες ίσης ποιότητας με εκείνες των αστικών περιοχών.

Εξάλλου η ανάλυση της οικιστικής διάρθρωσης της χώρας την περίοδο αυτή τόσο από άποψη πληθυσμού όσο και από άποψη εξυπηρετήσεων, έδειξε ότι κύριο χαρακτηριστικό του οικιστικού δικτύου αποτελούσε η έλλειψη οικιστικών κέντρων, μεγέθους 1.500 - 2.000 κατοίκων και αντίστοιχων λειτουργιών, που να εξυπηρετούν την αγροτική ενδοχώρα τους

σαν τοπικά κέντρα υπηρεσιών και μεταποίησης. Το γεγονός αυτό ενίσχυσε την ανάγκη ενδυνάμωσης των μεσαίων και μικρών οικισμών που θα αναλάμβαναν έναν ενδιάμεσο λειτουργικό ρόλο ανάμεσα στα αστικά κέντρα και την αγροτική ενδοχώρα. Η ενίσχυση αυτής της κατηγορίας οικισμών, αποτέλεσε και το κλειδί για την αντιμετώπιση των προβλημάτων του οικιστικού ιστού της χώρας.

Επιπλέον, η μετακίνηση των κατοίκων ενός χωριού προς την πρωτεύουσα του νομού για εξυπηρετήσεις και δραστηριότητες που πρέπει να βρίσκονται στην περιοχή του διπλανού κεφαλοχωρίου, θεωρήθηκε αδιανόητη, τόσο γιατί είναι οικονομικά ασύμφορη αλλιώς και γιατί από άποψη κοινωνικής δικαιοσύνης είναι (απαράδεκτη).

Συνεπώς η νέα οικιστική πολιτική, με βάση τα δεδομένα αυτά, προώθησε όλη εκείνα τα μέτρα και προγράμματα που θα αναβάθμιζαν και θα ισχυροποιούσαν οικονομικά, δημογραφικά και λειτουργικά τα μικρά οικιστικά κέντρα. Ακόμη, δομικό στοιχείο της κοινωνικής υποδομής αποφασίστηκε να είναι η δημιουργία Ενιαίων Κέντρων Κοινωνικής Υποδομής (Ε.Κ.Κ.Υ.), που θα χωροθετούνταν στους πυρήνες των «Ανοικτών Πόλεων», θα είχαν πυρήνα το σχολείο και θα περιλάμβαναν τις κοινωνικές εξυπηρετήσεις που ήταν διεσπαρμένες στους οικισμούς, σύμφωνα όμως με τις ανάγκες του πληθυσμού και τις ιδιομορφίες της κάθε περιοχής.

Με βάση λοιπόν τις αρχές αυτές, αλλιώς και με βάση την ακτινοβολία τους στην ευρύτερη περιοχή επιρροής τους, οι πόλεις και τα χωριά ταξινομήθηκαν σε ορισμένα επίπεδα. Κάθε οικισμός ορίστηκε σαν κέντρο κάποιου επιπέδου ανάλογα με το είδος και τον αριθμό των λειτουργιών και εξυπηρετήσεων. Η ακτινοβολία του καθορίστηκε με βάση τον πληθυσμό

τόσο του ίδιου του κέντρου, όσο και των γύρω οικισμών που αποτελούν την ενδοχώρα του.

Η μελέτη της κατηγοριοποίησης των αστικών κέντρων στηρήχθηκε σκόπιμα στο φάσμα των λειτουργιών και εξυπηρετήσεων κοινωνικής και διοικητικής υποδομής επειδή αυτές αποτελούν τον βασικό κορμό για τον προγραμματισμό και σχεδιασμό του οικιστικού δικτύου.

Επιπλέον τα οικιστικά κέντρα θεωρήθηκαν ως αλληλοεξαρτώμενα σημεία του δικτύου οικισμών, που μπορούσαν να καταταγούν κατά ιεραρχική τάξη, είναι ειδικευμένα σε λειτουργίες, αλληλοσυμπληρώνονται ή ανταγωνίζονται το ένα το άλλο, αναπτύσσουν ανταλλακτικές σχέσεις κ.λ.π.

Ο χώρος γύρω από κάθε οικιστικό κέντρο επηρεάζεται από αυτό αλληλά και το επηρεάζει. Μέσα στο χώρο επιρροής η ακτινοβολία του κέντρου εκδηλώνεται με την διάταξη των δραστηριοτήτων σε άξονες, σε δακτύλιους επιρροής ή σε συστήματα οικισμών γύρω από το κέντρο.

Για την χωροθέτηση των Οικιστικών ενοτήτων κριτήρια είχαν αποτελέσει:

- * η ανάπτυξη των οικονομικών δραστηριοτήτων και δυνατοτήτων αξιοποίησης των τοπικών πόρων της γεωγραφικής και πληθυσμιακής ενότητας,
- * ο καθορισμός προτύπων (standards) σύμφωνα με τα πληθυσμιακά και γεωγραφικά κριτήρια,
- * ο καθορισμός ελάχιστων λειτουργιών σε είδος και αριθμό για κάθε επίπεδο οικισμών σύμφωνα με τις ανάγκες και ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής.

Η ταξινόμηση λοιπόν των οικιστικών κέντρων έγινε σε 5 επίπεδα, όπου στο καθένα από αυτά ομαδοποιούνται οι λειτουργίες εκείνες που η δυνατότητα εξυπηρέτησής τους βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο.

«Οι λειτουργίες που θα εμπεριέχονται σε κάθε επίπεδο είναι»:

Οικισμοί ή Οικιστικά κέντρα 5^{ου} επιπέδου (απλή χωριά): Είναι μικρού πληθυσμιακού μεγέθους οικισμοί ή συνοικισμοί που έχουν βασικά κατοικία καθώς και οικισμοί πιο σύνθετοι που εξυπηρετούν μικρό αριθμό γειτονικών οικισμών λόγω μιας λειτουργίας (π.χ. βρεφικός σταθμός).

Οι εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται σ' αυτούς(επιπλέον) είναι οι ακόλουθες: Νηπιαγωγείο, Δημοτικό, Βρεφικός σταθμός, Γήπεδο ποδοσφαίρου και γήπεδο μικτής χρήσης.

Οικιστικά κέντρα 4^{ου} επιπέδου (κεφαλοχώρια) : Ο εξυπηρετούμενος πληθυσμός σε αυτά είναι 2.000 - 8.000 κάτοικοι περίπου (με μέσο όρο 5.000 κατοίκους). Εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται επιπλέον αυτών της προηγούμενης κατηγορίας είναι: Γυμνάσιο, Λύκειο, Περιφερειακό Ιατρείο, Βιβλιοθήκη - Κέντρο Νεότητας, Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, Ταχυδρομείο.

Αν αποτελούν έδρα ΟΤΑ, τότε χωροθετούνται επιπλέον διοικητικές (Δημοτικές υπηρεσίες, αστυνομικό τμήμα, πυροσβεστική υπηρεσία, γραφείο ΕΥΔΑΠ, ΔΕΗ) και οικονομικές (Δημοτικές επιχειρήσεις, Υποκατάστημα Τράπεζας) υπηρεσίες.

Οικιστικά κέντρα 3^{ου} επιπέδου (κωμοπόλεις) Με Μέσο εξυπηρετούμενο πληθυσμό: 20.000 κατ. Περίπου.

Οι εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται επιπλέον αυτών του προηγούμενου επιπέδου είναι : Κέντρο Υγείας (αντικαθιστά το περιφερειακό ιατρείο), Συμβουλευτικοί Σταθμοί βρεφών, Γεροντικές στέγες - Κ.Α.Π.Η., Αθλητικός πυρήνας Α', Πνευματικό Κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης,

Κινηματογράφος, Οικονομική Εφορία - Δημόσιο Ταμείο, Ειρηνοδικείο, Πταισματοδικείο, Υποθηκοφυλακείο, Αγρονομείο - Δασονομείο.

Οικιστικά κέντρα 2^{ου} επιπέδου (νομαρχιακά κέντρα Έχουν μέσο εξυπηρετούμενο πληθυσμό: 80.000 κατ. περίπου.

Εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται επιπέδον του προηγούμενου επιπέδου σε αυτό είναι: Ειδικό σχολείο, Κ.Ε.Τ.Ε., Τ.Ε.Ι., Νομαρχιακό Νοσοκομείο, Κέντρο βρεφών, Μαθητικά Οικοτροφεία, Μαθητικές Εστίες, Γηριατρικές κλινικές, Κέντρα Προστασίας Αναπήρων, Θεραπευτήρια χρόνιων παθήσεων, Αθλητικός πυρήνας Β', Μουσείο, Θέατρο, Νομαρχιακές Υπηρεσίες - Υπουργείων και Δημόσιων Οργανισμών, Πρωτοδικείο, Πλημμελειοδικείο, Υποδιεύθυνση Αστυνομίας - Τροχαίας - Αγορανομίας.

Οικιστικά κέντρα 1^{ου} επιπέδου (περιφερειακά κέντρα) Με μέσο εξυπηρετούμενο πληθυσμό 450.000 κατ. περίπου.

Οι εξυπηρετήσεις που χωροθετούνται επιπέδον αυτών του προηγούμενου επιπέδου είναι: Α.Ε.Ι., Περιφερειακά Νοσοκομεία, Περιφερειακές Υπηρεσίες Υπουργείων, Δημοσίων Οργανισμών, Δημοτικών Επιχειρήσεων - Τραπεζών, Διεύθυνση Αστυνομίας - Επιθεώρηση Χωροφυλακής, Εφετείο».

Σε κάθε τέτοιο επίπεδο γίνεται ένας ρυθμιστικός σχεδιασμός που αναφέρεται βασικά στις χρήσεις γης που προκύπτουν από τις τοπικές αναπτυξιακές δυνατότητες της ευρύτερης περιοχής, στην οργανική σύνδεση της ενότητας με τα δίκτυα επικοινωνίας και μεταφορών και στην οικιστική και πολεοδομική συγκρότηση των οικισμών.

Ειδικά στον αγροτικό χώρο η οργάνωση των οικισμών σε «Ανοικτές Πόλεις» επιχειρεί να δώσει τη δυνατότητα στους κατοίκους της υπαίθρου να

επωφεληθούν από ένα ανώτερο επίπεδο υπηρεσιών, που προσφέρεται μόνο στα αστικά κέντρα χωρίς να χρειάζεται να εγκαταλείπουν τα χωριά τους.

Συγκεκριμένα διακρίνονται δύο τύποι οικιστικών ενότητων, οι οικιστικές ενότητες αστικού τύπου και οι οικιστικές ενότητες του αγροτικού χώρου, οι «Ανοικτές Πόλεις».

- ♦ Οι οικιστικές ενότητες αστικού τύπου είναι εκείνες που έχουν σαν πυρήνα ένα οικιστικό κέντρο - πόλη με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων και με οικισμούς - δορυφόρους στην άμεση ζώνη επιρροής του, οι οποίοι πολλές φορές αποτελούν συνέχεια του πυρήνα οικιστικού ιστού. Ο πυρήνας στις ενότητες αυτές έχει το μεγαλύτερο μέρος του πληθυσμού της ενότητας, ενώ για το συνολικό μέγεθος του πληθυσμού της ενότητας αυτού του τύπου δεν έχει καθοριστεί ανώτατο όριο.
- ♦ Στις «Ανοικτές Πόλεις» υπάρχει ένα οικιστικό κέντρο 4^{ου} επιπέδου και άνω που είναι και ο πυρήνας της ενότητας και οι υπόλοιποι οικισμοί βρίσκονται διασκορπισμένοι σε ολόκληρο το χώρο της ενότητας. Στις ενότητες αυτές ο πληθυσμός είναι κάτω των 10.000 κατοίκων.

Η ομαδοποίηση των οικισμών στις οικιστικές ενότητες των «Ανοικτών Πόλεων» έγινε ώστε να συγκεντρώνουν συνολικό πληθυσμό γύρω στους 5.000 κατοίκους. Στην περίπτωση των προβληματικών περιοχών οι οικισμοί προτείνεται να ομαδοποιούνται σε ενότητες με πληθυσμό γύρω στους 2.000 - 2.500 κατοίκους. Για ακραίες περιπτώσεις προβληματικών περιοχών η ομαδοποίηση γίνεται έστω και αν δεν συγκεντρώνεται ο minimum απαιτούμενος πληθυσμός.

Η πρόταση αυτή των «Ανοικτών Πόλεων» έχει επηρεαστεί από τη θεωρεία των «κεντρικών τόπων» του W. Christaller⁵ και αργότερα του A. Losh.

Η θεωρία του Christaller έβηπε σαν «κεντρική θέση» μια δυναμική αγορά, δηλαδή συγκέντρωση οικονομικών δραστηριοτήτων όπου το αστικό κέντρο προμηθεύει αγαθά και υπηρεσίες στον εαυτό του και σε μια «συμπληρωματική περιοχή». Στη συνέχεια προβήεεται μια ιεραρχική δομή των οικισμών όπου προσδιορίζονται οι λειτουργίες χαμηλής τάξης και καταλήγει στην υψηλότερη τάξη.

Το Υ.Χ.Ο.Π. στις «Ανοικτές Πόλεις», βήεπει την ιεράρχηση των οικισμών σύμφωνα με τις κοινωνικές εξυπηρετήσεις και λειτουργίες ενός αστικού κέντρου. θέτει ζητήματα νεοκλασικής αντίληψης ομοιογένειας και ισορροπίας όπου σε κάθε οικιστική βαθμίδα πρέπει να βρίσκονται χωροθετημένες οι αντίστοιχες λειτουργίες και οι χρονοαποστάσεις να είναι ίσες στις βαθμίδες αυτές και σε σχέση με το κέντρο. Το πρόβλημα που τίθεται στην πρόταση αυτή του Υπουργείου είναι η απουσία του προσδιορισμού της εξάρτησης. Τι σημαίνει εξάρτηση οικισμού από άλλον οικισμό και πως αυτή μετασχηματίζεται διαχρονικά;

Συνάζοντας τέλος οι νέες οικιστικές ενότητες παρ' όλο την κριτική των χωροτακτών για τις δυσκολίες υλοποίησης τους, θα μπορούσαν να

---

⁵ Κύριος στοχος του Christaller είναι να εξηγήσει το ρόλο της πόλης σαν οικισμό που εξυπηρετεί τους κατοίκους της και κυρίως τον πληθυσμό των γυρω περιοχών. Παράλληλα αναλύει την κατανομή των τριτογενών δραστηριοτήτων ανάμεσα στους οικισμούς.

Τα κριτήρια που χρησιμοποιεί για την ιεράρχηση των οικισμών είναι:

- α. Της αγοράς,
- β. της ελαχιστοποίησης της απόστασης και
- γ. της διοίκησης

Ο Losh συμπληρώνει την θεωρεία του Christaller:

- α. προσθέτοντας του στο κέντρο στοσποιο παράγονται όλα τα ειδη των αγαθών και των υπηρεσιών και την πληθυσμιακή συγκέντρωση
- β. τα σχετικά μεγέθη των κέντρων δεν προσδιορίζονται, εκτός από το μεγάλο κέντρο
- γ. τα κέντρα με τον ίδιο αριθμό λειτουργιών δεν προσφέρουν απαιρητα και τα ίδια ειδη υπηρεσιών

συμβάλλουν αποτελεσματικά στην διαμόρφωση των προτάσεων για τη διοικητική αναδιάρθρωση των ΟΤΑ σε ισχυρούς δήμους με δυναμική παρουσία στον επαρχιακό χώρο.

6. ΚΟΙΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Μπορούν να συσταθούν από δυο ή περισσότερους ΟΤΑ για την πρόσληψη προσωπικού και για την από κοινού αντιμετώπιση αναγκών, όπως:

⇒ Ανάγκες σε εξειδικευμένο προσωπικό (τεχνικοί, γεωπόνοι, δικηγόροι, περιβαντολόγοι, συγκοινωνιολόγοι, σχεδιαστές κ.λ.π.) και

⇒ Ανάγκες σε προσωπικό καθαριότητας, ύδρευσης, υδρονομής

Επίσης, ένας ΟΤΑ μπορεί να θέσει στη διάθεση του άλλου μέσα και υπηρεσίες για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του (κοινά απορριμματοφόρα - μηχανήματα οδοποιίας κ.λ.π.).

7. ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ Ο.Τ.Α.

Οι Σύνδεσμοι ΟΤΑ είναι Ν.Π.Δ.Δ. και τους αποτελούν δήμοι και κοινότητες οι οποίοι με δική τους πρωτοβουλία, αποφασίζουν να συνεργαστούν για την πραγματοποίηση κοινών στόχων.

7.1. ΚΟΙΝΟΙ ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

Σ Υ Σ Τ Α Σ Η

Για τη σύσταση Συνδέσμου απαιτούνται:

- Ενιαίο κείμενο που το συντάσσουν οι συμμετέχοντες ΟΤΑ, στο οποίο αναφέρονται οι κοινής αποδοχής στόχοι και τα μέσα που θα επιτρέψουν την πραγματοποίησή τους.

- Απόφαση κάθε δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου των συμμετεχόντων ΟΤΑ, που λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία των συμβούλων που παρευρίσκονται στη συγκεκριμένη συνεδρίαση.
- Έκδοση σχετικής πράξης (απόφασης) από το Νομάρχη.
- Δημοσίευση της πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, από την οποία θεωρείται ότι έχει συσταθεί τυπικά ο Σύνδεσμος.

Ο Σύνδεσμος του οποίου τα όρια βρίσκονται σε περισσότερους του ενός Νομού προϋποθέτει κοινή απόφαση των αντιστοίχων Νομαρχών. Σε περίπτωση διαφωνίας αποφασίζει ο υπουργός Εσωτερικών.

Οι σκοποί του Συνδέσμου πρέπει να αναφέρονται στην απόφαση σύστασης και σύμφωνα με το νόμο είναι:

- η κοινή εκτέλεση και συντήρηση έργων
- η προμήθεια μηχανημάτων και υλικών
- η παροχή υπηρεσιών
- η κατάρτιση τοπικών προγραμμάτων ανάπτυξης

Επίσης, στην απόφαση πρέπει να αναφέρονται η χρονική διάρκεια του Συνδέσμου, η έδρα του και η επωνυμία του. Αυτά αποτελούν προϊόντα συμφωνίας μεταξύ των συμμετεχόντων ΟΤΑ και περιέχονται στη σχετική απόφαση του Νομάρχη. Σε περίπτωση διαφωνίας για την έδρα του Συνδέσμου αποφασίζει ο Νομάρχης.

Τέλος, πρέπει να περιέχονται οι εισφορές των συμμετεχόντων ΟΤΑ. Οι εισφορές αυτές εγγράφονται στον προϋπολογισμό κάθε ΟΤΑ, αποτελούν υποχρεωτική δαπάνη και είναι ετήσιες. Ακόμη οι εισφορές αυτές περιλαμβάνονται στις εκκαθαρισμένες απαιτήσεις, για την γρήγορη δε πληρωμή τους υπάρχει η 115503/59/11/8-1-1960 απόφαση του Υπ.

Εσωτερικών σχετική με την ετήσια υποχρεωτική εισφορά των συμμετεχόντων ΟΤΑ υπέρ του Συνδέσμου.

Τα δημοτικά ή κοινοτικά συμβούλια των ΟΤΑ - μελών μπορούν με απόφαση τους (με απόλυτη πλειοψηφία) να διευρύνουν τους σκοπούς του Συνδέσμου, να παρατείνουν τη διάρκειά του, να αυξήσουν τις εισφορές και να μεταφέρουν την έδρα του. Και αυτές οι περιπτώσεις να υπάγονται σε έλεγχο νομιμότητας από το Νομάρχη, ο οποίος εκδίδει και σχετική απόφαση που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Τα όργανα διοίκησης του Συνδέσμου είναι το Διοικητικό Συμβούλιο, η Εκτελεστική Επιτροπή και ο Πρόεδρος.

ΠΟΡΟΙ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

- α) Έσοδα από την περιουσία του
- β) Ετήσιες εισφορές των ΟΤΑ - μελών
- γ) Δωρεές, επιχορηγήσεις και εισφορές από το δημόσιο ή άλλα νομικά πρόσωπα, φυσικά πρόσωπα ή οργανισμούς
- δ) Έσοδα από τέλη και δικαιώματα που επιβάλλονται υπέρ του Συνδέσμου και έχουν ανταποδοτικό χαρακτήρα.

Επίσης, οι Σύνδεσμοι έχουν τη δυνατότητα να συμμετέχουν σε Προγραμματικές Συμβάσεις μαζί με ΟΤΑ και φορείς του δημόσιου τομέα. Μπορούν έτσι να συντονίζονται στο έργο τους με άλλους τοπικούς φορείς καθώς και να εξασφαλίζουν πόρους.

ΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΤΩΝ ΣΥΝΔΕΣΜΩΝ

Το προσωπικό των Συνδέσμων διέπεται από τις διατάξεις των Νόμων 1735/1987 (άρθρα 5 και 11) και 1188/1981 (άρθρα 1), όπως τροποποιήθηκε και

ισχύει σήμερα. Ειδικότερα, οι δυνατότητες πρόληψης προσωπικού από τους Συνδέσμους, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των παραπάνω Νόμων είναι οι εξής:

α) Οι Σύνδεσμοι μπορούν να προσλάβουν με τη διαδικασία που ορίζει ο Ν. 1735/1987 (προγραμματισμός προσλήψεων, κατάρτιση πινάκων κ.λ.π.) προσωπικό μόνιμο, διαβαθμισμένο, εφόσον έχουν καταρτίσει κανονισμό εσωτερικής υπηρεσίας, υπάρχει σχετική απόφαση του Νομάρχη, και ο Σύνδεσμος τα δυο τελευταία οικονομικά έτη, έχει πραγματοποιήσει ως μέσο όρο τακτικών εσόδων, ποσό διπλάσιο αυτού που απαιτείται για την κάλυψη του βασικού μισθού με το χρονοδιάγραμμα του καταληκτικού βαθμού των προτεινόμενων θέσεων. Η κατάρτιση των πινάκων κατάταξης των υποψηφίων στην περίπτωση αυτή γίνεται από τον Υπουργό Προεδρίας της Κυβέρνησης. Οι Σύνδεσμοι μπορούν επίσης να προσλάβουν και αδιαβάθμητο προσωπικό με την ίδια διαδικασία, αλλιά η κατάρτιση των πινάκων στην περίπτωση αυτή γίνεται σε Νομαρχιακό Επίπεδο.

β) Πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου ή αορίστου χρόνου επιτρέπεται για την κάλυψη πρόσκαιρων, εποχιακών ή περιοδικών αναγκών (βλ. και Ν. 993/79 και άρθρο 11 Ν. 1476/1984), καθώς και για την κάλυψη απρόβλεπτων ή επείγουσών αναγκών. Για τις πρόσκαιρες ανάγκες ο χρόνος απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τον ένα χρόνο (άρθρο 13 του Ν. 1735/1987). Για τις εποχιακές ανάγκες ο χρόνος απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 5 μήνες ή τα 100 ημερομίσθια. Για τις απρόβλεπτες και επείγουσες ανάγκες, ο χρόνος απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 8 μήνες (Ν. 993/79, άρθρο 9 του Ν. 1476/84).

γ) Πρόσληψη ειδικού επιστημονικού προσωπικού (Ν. 993/79 άρθρα 250, 258 του Ν. 1188/1981 και άρθρα 8-11 του Ν. 1476/1984)/

δ) Πρόσληψη βοηθητικού προσωπικού και προσωπικού καθαριότητας.

ε) Πρόσληψη προσωπικού στα πλαίσια εκτέλεσης έργων με αυτεπιστασία, σε περίπτωση μη επάρκειας του υπάρχοντος προσωπικού (άρθρο 13 του Ν. 1735/1987).

στ) Πρόσληψη προσωπικού για κατεπείγουσες υπηρεσιακές ανάγκες (άρθρο 13 του Ν. 1735/1987).

ζ) Πρόσληψη με σύμβαση έργου (μίσθωση έργου), μετά από έκδοση κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού (βλ. και άρθρα 3 και 19 του Ν. 1514/1985).

Για την πρόσληψη προσωπικού δεν χρειάζεται να ακολουθηθεί η διαδικασία προγραμματισμού, εφόσον οι ανάγκες σε προσωπικό δεν είναι δυνατό να προγραμματισθούν δύο μήνες πριν τη χρονολογία που επιβάλλεται να γίνουν. Στην περίπτωση αυτή η πρόσληψη γίνεται με επιλογή ύστερα από σχετική απόφαση του νομάρχη. Η διάρκεια της απασχόλησης δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 4 μήνες ή τα 90 ημερομίσθια.

η) Επιτρέπεται ακόμη, σύμφωνα με τα άρθρα 64 και 66 του Ν. 1416/1984, απόσπαση προσωπικού από το δημόσιο τομέα για την αντιμετώπιση πρόσκαιρων ή εποχιακών αναγκών για χρονικό διάστημα μέχρι 2 χρόνια, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και του αρμόδιου κατά περίπτωση Υπουργού, ύστερα από σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου διοικητικού συμβουλίου ή για έκτακτες υπηρεσιακές ανάγκες μέχρι ένα χρόνο που μπορεί να παραταθεί άθλιον ένα χρόνο.

Η ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ ΕΜΠΕΙΡΙΑ

Έχουν συσταθεί μέχρι σήμερα αρκετοί Σύνδεσμοι ΟΤΑ:

– 198 Συνδέσμοι Ύδρευσης

- 13 Συνδέσμοι Άρδευσης
- 15 Συνδέσμοι Υδρευσης - Άρδευσης
- 27 Συνδέσμοι Αποκομιδής και Διάθεσης Απορριμμάτων
- 30 Σύνδεσμοι πολλαπλού σκοπού σε τομείς :
  - ύδρευσης - άρδευσης - αποκομιδής και διάθεσης απορριμμάτων
  - εκτέλεσης - συντήρησης εγγειοβελτιωτικών έργων
  - προμήθειας μηχανημάτων και υλικών για την κατασκευή έργων
  - τοπικού ενδιαφέροντος
  - διαχείρισης και λειτουργίας νεκροταφείων και εκτέλεσης έργων
  - γεωργικής και τουριστικής ανάπτυξης.

Αξιόλογη δραστηριότητα αναπτύσσει και ο Σύνδεσμος Δήμων και Κοινοτήτων Ιαματικών Πηγών που περιλαμβάνει 20 Δήμους και 23 Κοινότητες.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

Ο ΝΟΜΟΣ 1416/1984 ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΜΙΑΣ

Με το νόμο 1416//1984 ο νομοθέτης έθεσε σε λειτουργία έναν ακόμα μηχανισμό για την επίλυση του προβλήματος της ποδηδίασπασης της Τ.Α. Αυτός συνίσταται στην ευχέρεια που δόθηκε στους ΟΤΑ να συστήσουν αναπτυξιακούς συνδέσμους στα πλαίσια των γεωγραφικών ενοτήτων που όριζε ο νόμος.

Οι αναπτυξιακοί σύνδεσμοι Ν.Π.Δ.Δ. που καλούνται να καλύψουν την αδυναμία των μικρών κοινοτήτων να προγραμματίσουν και να υλοποιήσουν αναπτυξιακά έργα, να βοηθήσουν στο ξεπέρασμα του τοπικισμού και των τοπικών αναθέσεων, να ενισχύσουν τις τοπικές παραγωγικές πρωτοβουλίες

συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας και συγκρατώντας τους νέους στον τόπο τους, να υποβοηθήσουν στην ισόρροπη ανάπτυξη της περιοχής και να ενισχύσουν τη λαϊκή συμμετοχή στα κοινά.

Οι σκοποί ενός αναπτυξιακού συνδέσμου όπως προσδιορίστηκαν από το νόμο 1416/1984 ήταν:

- α) Η εκπόνηση τοπικού ή ειδικού αναπτυξιακού προγράμματος και χωροταξικού σχεδίου της περιοχής
- β) Η υποβοήθηση των Δήμο - Κοινοτήτων του Συνδέσμου στην καταγραφή και ιεράρχηση των αναγκών, στην αξιοποίηση των αναγκαίων έργων τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού και στον προγραμματισμό υλοποίησής τους.
- γ) Η μελέτη, κατασκευή, διαχείριση και συντήρηση των έργων τεχνικής υποδομής ή κοινωνικού εξοπλισμού των Δ.Κ., που αναθέτουν οι ίδιοι στο Σύνδεσμο, με χρηματοδότησή του από τα έσοδά τους ή από πιστώσεις του προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, καθώς και διακοινοτικών έργων τεχνικής υποδομής ή κοινωνικού εξοπλισμού.
- δ) Η κατάρτιση προγραμμάτων για την αξιοποίηση των τοπικών πηλουτοπαραγωγικών πόρων και την ανάπτυξη των τοπικών παραγωγικών δυνάμεων.
- ε) Η προστασία του φυσικού και του δομημένου περιβάλλοντος και η μέριμνα για τη διατήρηση και αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς και των πολιτιστικών παραδόσεων της περιοχής.
- στ) Η ενημέρωση και η επιμόρφωση των κατοίκων της περιοχής με στόχο τη διεύρυνση της συμμετοχής τους στην ανάπτυξη του τόπου τους.

Η βασική διάκριση των αναπτυξιακών συνδέσμων από τους άλλους συνδέσμους των δήμων και κοινοτήτων ήταν ότι, ενώ στους άλλους συνδέσμους μπορούσαν να μετέχουν όποιοι δήμοι και κοινότητες είχαν κοινούς σκοπούς, κατέβαλλαν κοινές προσπάθειες και αποκόμιζαν κοινά οφέλη με πλήρη πρωτοβουλία δική τους, η οποία πηγάζε από την κοινή ανάγκη για την εξυπηρέτηση του λαού των δήμων και κοινοτήτων που συμμετείχαν σ' αυτούς, στους αναπτυξιακούς συνδέσμους μπορούσαν να μετέχουν μόνο δήμοι και κοινότητες που περιλαμβάνονται σε γεωγραφικές ενότητες (περιοχές) οι οποίες προσδιορίζονταν με τα κριτήρια του νομού (γεωοικονομικά, κοινωνικά, συγκοινωνιακά, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών και Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων).

Στο Νομό Μεσσηνίας σύμφωνα με τα παραπάνω προσδιορίστηκαν 22 γεωγραφικές ενότητες. Αναλυτικότερα η διαμόρφωση των ενοτήτων είχε ως εξής:

Ενότητα 1^η

Αποτελείται από τον Δήμο Καθαμάτας και τις Κοινότητες: Ασπρόχωμα, Αντικάλαμος, Λαίικα, Σπερχογεια, Βέργα, Μικρά Μαντίνεια, Αβία, Ελαιχώριο και Δοθιοί.

Ενότητα 2^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Καρδαμύλη, Κάμπος, Νεοχώριο, Σταυροπήγιο, Αγ. Νίκωνας, Λαγκάδα, Θαλάμες, Νομίτση, Πλάτσα, Μηλέα, Καρυοβούνιο, Πύργος, Τραχηλα, Αγ. Νικόλαος, Σαϊδόνα, Καστανέα, Προσήλιο, Προάστιο, Εξωχώριο, Τσέρια, Ρίγκλια, Κέντρο, Αητομιρά, Πηγάδη και Σωτηριάνικα.

Ενότητα 3^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Αρτεμισία, Αθαγονία, Νέδουσα, Λαδάς, Καρβέλι και Πηγές.

Ενότητα 4^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Αρφαρά, Θουρία, Άρις, Ανθεια, Αιθαία, Αμφεια, Άμμος, Ασπροπουλιά, Αιώνια, Άγριθος, Αριοχώριο, Βεθανιδιά, Πλατύ, Πήδημα, Σταματινός, Αγ. Φλώρος, Βρομόβρυση, Ανεμόμυθος, Μικρομάνη και Ποθιανή.

Ενότητα 5^η

Αποτελείται από το Δήμο Μεσσήνης και τις Κοινότητες: Ανάληψη, Αβραμιού, Καρτεροή, Λευκοχώρια, Λυκότραφος, Μάδενα, Μαυρομμάτι, Παμισου, Νεοχώριο Αριστομένων, Πιθαλήστρα, Πιπεριτσα, Σπιτάλι και Βερίκα.

Ενότητα 6^η

Αποτελείται από το Δήμο Μεθιγαλιά και τις Κοινότητες : Ανθούσα, Σκάθα, Βαθύρα, Μαυρομμάτι Ιθώμης, Μίλιας, Αρσινόη, Νεοχώριο Ιθώμης, Τσουκαθαίκα, Κατσαρος, Σοθιάκιο, Πεύκο, Σιάμο, Καηύβια, Μερόπη, Ζευγοθατειο, Μαγούθα, Οικαθία, Στενύκληρος, Ζερμπίσια και Καηήιρρόη.

Ενότητα 7^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Διαβολήτσι, Δεσύληθα, Καρνάσιο, Παραπουγκι, Δασοχώρι, Κάτω Μέληπια, Αγριθόβουνο, Ηλέκτρα, Κωνσταντινοί, Ποθήχνη, Κεντρικό, Μάητα, Άνω Μέληπια, Μαντζάριο, Λουτρό, Φίθια, Μάνδρα, Ανδανία και Σύρριζο.

Ενότητα 8^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Πεταλήδι, Δάρα, Καηοχώρι, Καρποφόρα, Καστανιά, Πανυπέρι, Αχθαδοχώρι, Λύκισσα, Κόκκινος και Μαθία.

Ενότητα 9^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Λογγά, Κορώνη, Ακριτοχώρι, Βασιλίτσι, Βουνάρια, Κόμποι, Νέα Κορώνη, Υάμεια, Φαλιάνθη, Χαροκοπειό, Χρυσοκεληλιάρια, Λαχανάδα, Ανδριανή, Καπλιάνι, Χράνοι και Μηλιτσα.

Ενότητα 10^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Μεθώνης, Φοινικουντα, Φοινίκη, Ευαγγελισμός και Καινούργιο Χωριο.

Ενότητα 11^η

Αποτελείται από το Δήμο Πυλίου και τις Κοινότητες: Κυνηγός, Πύλα, Μεσοχώρι, Χωματάδα, Καλλιθέα, Πήδαςος, Αμπελιόκηποι και Ίκλιαινα.

Ενότητα 12^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Χώρα, Μεταμόρφωση, Μεταξάδα, Παλαιό Λουτρό, Φησειάδα, Αμπελιόφυτο, Μυρσινοχώρι, Ρωμανου και Κορυφάσιο.

Ενότητα 13^η

Αποτελείται από τον Δήμο Γαργαλιάνων και τις Κοινότητες: Λεύκα, Πύργος, Μαραθόπολη, Μουζάκι, Βάητσα και Φηόκα.

Ενότητα 14^η

Αποτελείται από το Δήμο Φιλιατρών και τις Κοινότητες: Χριστιανούπολη, Πηιάτη, Χαθαζόνιο, Εξοχικό, Μάηη και Περδικονέρι.

Ενότητα 15^η

Αποτελείται από το Δήμο Κυπαρισσίας και τις Κοινότητες :Σπηλιά, Αγαθιανή, Καρυές, Πρόδρομος, Βανάδα, Σιδηρόκαστρο, Αυλώνια, Καλιτσαίνα, Πλατάνια, Ραπτόπουλο, Λυκουδέσι, Τριπύλα, Σεληιάς, Καλογερέσι, Λαντζουνάτου, Ροδιά, Βρύσες, Μουριατάδα, Μύρο και Ράχες.

Ενότητα 16^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Δώριο, Κοπανάκι, Ψάρι, Βασιλικό, Κόκλια, Γλυκορρίζι, Καμάρι, Αγριθιά, Άνω Δώριο, Σιτοχώριο, Κεφαλήόβρυση, Χρυσοχώρι, Χαλικιάς και Κουβεθιάς.

Ενότητα 17^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Βλάχοπουλιο, Χατζή, Βηάση, Μανιάκι, Κουρτάκι, Πετρίτσι, Χαραυγή, Νερόμυλος και Δροσιά.

Ενότητα 18^η

Αποτελείται από το Δήμο Ανδρουσας και τις Κοινότητες : Αριστοδήμειο, Κορμηλιά, Αμφιθέα, Τρίκορφο, Τρίοδος, Μαγγανιακό, Λάμπαινα, Εύα, Κλημα, Ποιήλιοφος, Καθαμαράς, Καηογερόραχη, Εήληνοεκκλησιά, Παλαιόκαστρο, Δραϊνα και Αγριανά.

Ενότητα 19^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Αριστομένης, Διόδια, Βούταινα, Κεφαλήόβρυσο, Κουτίφαρης, Μάνεσης, Πλάτανόβρυση, Στρέφι, Πουλίτσι, Στέρνα, Πεθεκανάδα, Μηλιώτη, Μαργέλι και Παπαφθέσσας.

Ενότητα 20^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Αετός, Ποιυθέα, Κρυονέρι, Ρευματιά, Κεφαλινός, Μάληθη, Μοναστήρι και Αρτικι..

Ενότητα 21^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Γλυφάδα, Κρεμμύδια, Σουληνάρι, Μεσοποταμος, Χανδρινός, Παπουθια και Κουκουνάρα.

Ενότητα 22^η

Αποτελείται από τις Κοινότητες : Νέδα, Σκληρός, Αμπελιώνα, Άγιος Σώστης, Πέτρα, Κακαθέτρι και Στάσιμο.

Με βάση αυτές τις γεωγραφικές ενότητες στο Νομό Μεσσηνίας συστάθηκαν οι εξής αναπτυξιακοί σύνδεσμοι:

1) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Μεσσηνιακής Μάνης

Αποτελείται από τις κοινότητες : Καρδαμύλη, Αγ. Νικόησος, Αγ. Νίκων, Εξωχώρι, Θαλάμες, Καστανέα, Λαγκαδά, Μηλέα, Νεοχώριο Λεύκτρου, Νομιτος, Πηγάδια, Πλάτσα, Προάστιο, Πύργος Λεύκτρου, Ρίγκηια, Σαϊδόνα, Σταυροπήγιο, Σωτηριάνικα, Τραχήηια, Τσέρια που ανήκουν στην 2^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Καρδαμύλη με αρμόδια οικονομική υπηρεσία την Δ.Ο.Υ. Καθαμάτας. Η εισοφρά των μεηών οριστηκε σε 8% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρονια.

2) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Αηαγονίας

Αποτελείται από τις κοινότητες: Αρτεμισία, Αηαγονία, Καρβέηι, Λαδά, Νεδούσα, Πηγές που ανήκουν στην 3^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Αρτεμισία με αρμόδια οικονομική υπηρεσία την Δ.Ο.Υ. Καθαμάτας. Η εισοφρά των μεηών ορίστηκε σε 8% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

3) Αναπτυξιακός σύνδεσμος Μεσσήνης και Κοινοτήτων περιοχής

Αποτελείται από το Δήμο Μεσσήνης και τις κοινότητες: Αβραμίου, Ανάληψη, Βελήκα, Καρτερόηι, Λευκοχώρα, Λυκότραφο, Μάδενα, Μαυρομμάτι Παμίσου, Νεοχώριο Αριστομένους, Πιηαηίστρα, Σπιτάηι που ανήκουν στην 5^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Μεσσήνη με αρμόδια οικονομική υπηρεσία την Δ.Ο.Υ. Μεσσήνης. Η εισοφρά των μεηών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

4) Αναπτυξιακός σύνδεσμος Σαμαρίνας

Αποτελείται από το Δήμο Ανδρούσας και τις Κοινοτητες: Αγριθιά, Αμφιθέα, Αριστοδήμειο, Εύα, Καθαμαρά, Κλήμα, Λάμπαινα, Τρίοδος, Παλαιόκαστρο, Δραίνα, Ποθύλιος, Κορομηλιά, Μαγγανιακό, Τρίκορφο, ελληνοεκκλησιά, (Υπ. Συμ/κη Καλογεροράχη) που ανήκουν στην 18^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Ανδρούσα με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Μεσσήνης. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 30 χρόνια.

5) Αναπτυξιακός σύνδεσμος Ναυαρίνο

Αποτελείται από το Δήμο Πύλου και τις Κοινοτητες: Μεσοχώρι, Πήδασος, Πύλα, Καθηλιθέα, Ίκλαινα, Χωματάδα, Χατζή, Χαραυγή (Υπ. Συμ/κή Κυνηγού, Αμπελόκηποι), υπό ένταξη στην ενότητα οι κοινοτητες: Σουληνάρι, γλυφάδα, Κρεμμύδια, Μεσοποταμος, Χανδρινου, Παπουλία, Κουκουνάρα που ανήκουν στην 11^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Πύλος με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Πύλου. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 6% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

6) Αναπτυξιακός σύνδεσμος Νέσκυρ

Αποτελείται από το Δήμο Χώρας και τις Κοινοτητες: Αμπελόφυτο, Μυρσινοχώρι, Φηεσιιάδα, Παλαιό Λουτρό, Μεταξάδα, Μεταμόρφωση, Ρωμανου, Κορυφάσιο, Παπαφλιέσσα, Βλαχόπουλο που ανήκουν στην 12^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Χώρα με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Γαργαλιανων. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

7) Αναπτυξιακός σύνδεσμος 8^{ης} Γ.Ε. Πεταλιδίου

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Πεταλίδι, Λύκισσα, Καστανιά, Μαθία, Καρποφορα, Αχλαδοχώρι, Κοκκινου, Καλοχώρι, Δάρα, Πανυπέρι, Νερόμυλος, Χράνοι που ανήκουν στην 8^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν το Πεταλίδι με αρμοδία οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Μεσσήνης. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

8) Αναπτυξιακός σύνδεσμος Αρχαίας Ιθώμης

Αποτελείται από το Δήμο Μεθιγαλιά και τις Κοινότητες: Ανθούσα, Σκάλα, Μαυρομάτι Ιθώμης, Μίλια, Αρσινόη, Νεοχώριο Ιθώμης, Τσουκαλιείκα, Κατσαρού, Σολιάκιο, Πεύκο, Ζερμπίσια, Καλλιρρόη, Βαθύρα, Καθύβια, Μερόπη, Ζευγοθατειό, Μαγούλια, Οικαλία, Στενύκληρος, Σιάμου που ανήκουν στην 6^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν ο Μεθιγαλιάς με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Μεθιγαλιά. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και ο αναπτυξιακός σύνδεσμος ήταν αορίστου χρόνου.

9) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Ανδανίας

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Διαβολίτσι, Δεσσύλα, Καρυάσι, Παραπούγκι, Δασοχώρι, Κάτω Μέληπεια, Αγριθόβουνο, Κεντρικό, Άνω Μέληπεια, Μάντζαρι, Φίλια, Μάνδρα, Ανδανία, Ηλέκτρα, Κωνσταντίνοι, Μάητα, Σύρριζο που ανήκουν στην 7^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν το Διαβολίτσι με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Μεθιγαλιά. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

10) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Οινούσες

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Μεθώνη, Φοινικούντα, Φοινίκη, Ευαγγελισμός, καινούργιο χωριό που ανήκουν στην 10η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Μεθώνη με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Πύλου. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 6% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 20 χρόνια.

11) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Πλάταμώδους

Αποτελείται από το Δήμο Γαργαλιάνων και τις Κοινότητες : Λεύκη, Μαραθούπολη, Βάητα, Φηόκα, Μουζάκι που ανήκουν στην 13^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν οι Γαργαλιάνοι με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Γαργαλιάνων. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

12) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος Ακριτας

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Χαροκοπειό, Κορώνη, Βουνάρια, Ακριτοχώρι, Βασιλίτσι, Κόμποι, Νέα Κορώνη, Φαλιάνθη, Χρυσοκελητριά, Αδρινή, Μηλιτσα που ανήκουν στην 9^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν το Χαροκοπειό με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Καθαμάτας. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 6% και ο αναπτυξιακός σύνδεσμος ήταν αορίστου χρόνου.

13) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος 4^{ης} Γ.Ε.

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Θουρια, Αρφαρά, Αγ. Φλώρος, Ασπροπουλία, Αριοχώρι, Άμφεια, Αιθαία, Ανθεια, Αλώνια, Άμμος, Πλατύ, Μικρομάνη, Βρωμόβρυση που ανήκουν στην 4^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Θουρια με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Καθαμάτας. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

14) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος 19^{ος} Γ.Ε. ο Παπαφλέσσας

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Αριστομένη, Μάνεσι, Διόδια, Πουλίτσι, Στέρνα, μαργέλι, Βούταινα, Κουτίφαρι, Κεφαλήθρυσο, Στρέφι που ανήκουν στην 19^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν ο Αριστομένης με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Μεσσήνης. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 50 χρόνια.

15) Αναπτυξιακός Σύνδεσμος 22^{ος} Γ.Ε. ορεινής Μεσσηνίας

Αποτελείται από τις Κοινότητες: Νέδα, Σκλήηρού, Αμπελιώνα, Αγ. Σώστης, Πέτρα, Κακαλήτρι, Στάσιμο που ανήκουν στην 22^η γεωγραφική ενότητα. Η έδρα του συνδέσμου ήταν η Αμπελιώνα με αρμόδια οικονομική υπηρεσία τη Δ.Ο.Υ. Ανδρίτσαινας. Η εισφορά των μελών ορίστηκε σε 5% και η διάρκεια του αναπτυξιακού συνδέσμου σε 14 χρόνια.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Γ'

ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΕΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 1622/1986

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Α'

1. ΣΧΕΔΙΑΣΜΕΝΑ ΣΥΝΕΝΩΣΗ ΔΗΜΩΝ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Δύο χρόνια μετά την εφαρμογή του Ν. 1416/84 και ενώ είχαν δημιουργηθεί οι 17 συνενώσεις, η πολιτεία επιχειρεί με το Ν. 1622/86 μια ακόμη δραστικότερη και πιο σημαντική από θεσμική και πολιτική άποψη παρέμβαση για την ανακυτάρωση των ΟΤΑ.

Ο Νόμος αυτός παρέχει τη δυνατότητα συνένωσης μεταξύ ΟΤΑ που ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιοχή, η οποία έχει προσδιοριστεί βάσει συγκοινωνιακών, πληθυσμιακών, γεωγραφικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και δημογραφικών κριτηρίων.

Επιχειρείται η διαδικασία της «Σχεδιασμένης Συνένωσης», δηλαδή συνενώνονται κοινότητες που βρίσκονται μέσα στα πλαίσια ειδικά προσδιορισμένων χωρικών μονάδων, που τώρα ονομάζονται γεωγραφικές περιοχές, για να διαφέρουν από τις γεωγραφικές ενότητες του Ν. 1416/84. Ακολουθείται επομένως και στην περίπτωση αυτή το ίδιο μοντέλο με κείνο που χρησιμοποιήθηκε για τη σύσταση των Αναπτυξιακών Συνδέσμων με ελάχιστες διαφορές. Το κρίσιμο σημείο είναι ότι οι γεωγραφικές περιοχές προσδιορίζονται ανεξάρτητα από τις γεωγραφικές ενότητες και χωρίς καμιά συσχέτιση με αυτές.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (δήμοι και κοινότητες) που περιλαμβάνονται στις περιοχές αυτές, μπορούν να ενωθούν μετά από απόφαση του δημοτικού ή κοινοτικού συμβούλιου, που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών του κάθε

συμβουλίου ή αν το ζητήσουν οι μισοί τουλάχιστον από τους εκλογείς κατοίκους του καθενός από αυτούς.

Οι ΟΤΑ αυτοί αποτελούν δήμο, ανεξάρτητα από το συνολικό πληθυσμό τους. Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) που δεν συμπεριλαμβάνονται στις γεωγραφικές περιοχές παραμένουν δήμου και κοινότητες.

Για τη συνένωση εκδίδεται προεδρικό διάταγμα με πρόταση του Υπουργού Εσωτερικών. Το όνομα και η έδρα του νέου δήμου ορίζεται με το ίδιο διάταγμα ύστερ από γνώμη των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων των ΟΤΑ που ανήκουν στη γεωγραφική ενότητα. Για την παροχή της γνώμης αυτής ορίζεται από το νομάρχη τρίμηνη προθεσμία. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη η έλλειψη της γνωμοδότησης δεν εμποδίζει την έκδοση του προεδρικού διατάγματος.

Οι εκλογές για την ανάδειξη αρχών στους δήμους που προέρχονται από συνένωση της μορφής αυτής, γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από την αναγνώρισή τους. Η ημερομηνία αυτή μπορεί να παραταθεί για ένα ακόμη τρίμηνο, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η εγκατάσταση των αρχών του νέου δήμου γίνεται μέσα σε τρεις μήνες από τη διενέργεια των εκλογών και σε μέρα που ορίζεται από το Νομάρχη. Εξαιρούνται οι δήμοι που περιλαμβάνονται στα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης.

Από την εφαρμογή του Ν. 1622/86 προέκυψαν έως σήμερα 59 νέοι ΟΤΑ. Από αυτούς οι 24 προέκυψαν από το 1989 έως το 1990 και οι υπόλοιποι 35 από το 1994 έως σήμερα (πριν τον ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ). Στο διάστημα 1991 - 1993 δεν έγινε καμία συνένωση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

Αριθμός συνενώσεων του Ν. 1622/86 με βάση τον αριθμό των
συνενωθέντων ΟΤΑ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΝΩΘΕΝΤΩΝ ΟΤΑ ΑΝΑ ΝΕΟ ΔΗΜΟ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ
2	7
3	20
4	10
5	7
6	13
7	1
12	1
Σύνολο : 246	59

ΠΗΓΗ: Πρόγραμμα «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Ως προς την γεωγραφική κατανομή των συσταθέντων δήμων, παρατηρούμε ότι και στις δύο χρονικές αιχμές (1989, 1994) η δημιουργία τους εστιάζεται σε 4 περιοχές της επικράτειας:

1. Αιτωλοακαρνανία - Ιόνια Νησιά
2. Δυτική - Κεντρική Μακεδονία
3. Νοτιοδυτική Πελοπόννησος - Κρήτη
4. Νησιά Βορείου Αιγαίου

Οι 59 συνενώσεις του Νόμου αυτού προήλθαν από 249 κοινότητες και από άποψη πληθυσμού κατανέμονται ως εξής (πίνακας 2).

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

«Αριθμός Συνενώσεων του Ν. 1622/86 με βάση τον πληθυσμό»

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ		ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ
0 - 1.000	κάτοικοι	12
1.000 - 2.000	κάτοικοι	10
2.000 - 3.000	κάτοικοι	13
3.000 - 4.000	κάτοικοι	5
4.000 - 5.000	κάτοικοι	3
5.000 - 7.000	κάτοικοι	5
7.000 - 10.000	κάτοικοι	1
Σύνολο :		59

ΠΗΓΗ: ΥΠ.ΕΣ. Πρόγραμμα «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», 1997

Παρατηρούμε ότι:

- Το μεγαλύτερο ποσοστό των συσταθέντων Νέων Δήμων έχουν πληθυσμό μέχρι 2.000 κατοίκους.
- Ακολουθεί ένα μικρότερο ποσοστό όπου ο πληθυσμός τους φθάνει τις 3.000 και ελάχιστοι είναι εκείνοι που ξεπερνούν τις 5.000 κατοίκους

Σύμφωνα με τις παραπάνω διαπιστώσεις τίθεται ζήτημα βιωσιμότητας των συσταθέντων Δήμων. Σε σχέση με τον αριθμό των ΟΤΑ που συνενώθηκαν ανά Νέο Δήμο η κατανομή τους έχει ως εξής (πίνακας 3).

ΠΙΝΑΚΑΣ 3

«Αριθμός Συνενώσεων του Ν. 1622/86 με βάση τον αριθμό των
συνενωθέντων ΟΤΑ»

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΝΕΝΩΘΕΝΤΩΝ ΑΝΑ ΝΕΟ ΔΗΜΟ ΟΤΑ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ
2	7
3	20
4	10
5	7
6	13
7	1
12	1
Σύνολο : 249	Σύνολο : 59

ΠΗΓΗ: ΥΠ.ΕΣ., Πρόγραμμα «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ», 1997

Με βάση τα παραπάνω στοιχεία διαπιστώθηκε ότι η ανταπόκριση των ΟΤΑ στην σύσταση Νέων Δήμων βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα. Το χαμηλό ποσοστό αυτό προθυμίας για σύσταση Νέων Δήμων μπορεί να ερμηνευθεί αν αναλογιστεί κανείς τα προβλήματα λειτουργίας που αντιμετωπίζουν οι συσταθέντες νέοι οργανισμοί.

Προβλήματα που αφορούσαν την ενίσχυση των Νέων Δήμων από τον κρατικό προϋπολογισμό, με προβλεπόμενο ποσό όπου η αναλογία ανά Νέο Δήμο δεν κάλυπτε τις στοιχειώδεις λειτουργικές του ανάγκες. Για την πληρωμή των αποδοχών του προσωπικού των Νέων Δήμων, δεν έγινε καμιά πρόβλεψη για την κατάρτιση ειδικού προγράμματος επιχορηγήσεων.

Αν και ο Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας προβλέπει για τους δήμους που προέρχονται από συνένωση την υποχρεωτική κατάρτιση ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων από πιστώσεις δημόσιων επενδύσεων ή άληθων πηγών τα οποία θα έχουν προτεραιότητα έναντι άληθων προγραμμάτων στον νομό και τα οποία θα εφαρμόζονται για μια 5ετία από την έναρξη της λειτουργίας των Νέων Δήμων, παρόλα αυτά δεν έχει προβλεφθεί καμία ανάλογη ρύθμιση ούτε στα Π.Ε.Π. ούτε στο Ε.Α.Π.Τ.Α. -2. Δεν έχει επίσης καταρτιστεί πρόγραμμα χορήγησης των άτοκων δανείων που δικαιούνται οι Νέοι Δήμοι από το λογαριασμό του Ν. 3033/54.

Τα προβλήματα όμως δεν είναι μόνο οικονομικά. Η έλλειψη υποστήριξης των Νέων Δήμων εκδηλώνεται και στα κενά του θεσμικού πλαισίου. Χαρακτηριστική είναι η πρόβλεψη για τη δυνατότητα των Νέων Δήμων να συγκροτήσουν όργανα δημοτικής αποκέντρωσης, τα τοπικά συμβούλια με σημαντικές αρμοδιότητες. Επειδή όμως ο Δ.Κ.Κ. προβλέπει τη διενέργεια εκλογών για τα τοπικά συμβούλια ταυτόχρονα με την εκλογή των Δημοτικών Συμβουλίων, οι Νέοι Δήμοι που δημιουργήθηκαν το 1994 πρέπει να περιμένουν τις επόμενες εκλογές του 1998 για να εκλέξουν τοπικά συμβούλια. Συνεπώς υπάρχει ένα νομικό πρόβλημα που δεν έχει ρυθιστεί από το αρμόδιο Υπουργείο.

Οξύτατο είναι και το πρόβλημα της κάλυψης των αναγκών σε προσωπικό. Οι μόνιμοι υπάλληλοι τους οποίους μπορεί να αξιοποιήσει ο Νέος Δήμος είναι οι γραμματείς των κοινοτήτων που συνενώθηκαν. Οι Νέοι Δήμοι δεν έχουν τη δυνατότητα να καλύψουν τις στοιχειώδεις ανάγκες τους σε επιστημονικά στελέχη, σε στελέχη για τη συγκρότηση τεχνικής υπηρεσίας κ.λ.π., λόγω της απαγόρευσης των προσλήψεων και λόγω έλλειψης ειδικής μέριμνας για τους δήμους που προκύπτουν από συνένωση.

Μέσα σε αυτά τα προβλήματα οι Δημοτικές αρχές προσπάθησαν να λειτουργήσουν τους Νέους Δήμους, επιδιώκονται ταυτόχρονα να υπερβούν και τις αμφισβητήσεις που υπάρχουν για τους θεσμούς συνένωσης και διακοινοτικής συνεργασίας.

2. ΚΙΝΗΤΡΑ

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης που προκύπτουν από ένωση και έχουν συνολικό αριθμό κατοίκων μέχρι δέκα χιλιάδες λαμβάνουν κάθε χρόνο διπλάσια τακτική οικονομική ενίσχυση. Αν ο νέος οργανισμός υπερβαίνει τους δέκα χιλιάδες κατοίκους, για τον επιπλέον πληθυσμό εξακολουθεί να λαμβάνει την τακτική οικονομική ενίσχυση. Αν ο νέος οργανισμός έχει συνολικό πληθυσμό μέχρι χίλιους κατοίκους, η ετήσια τακτική οικονομική του ενίσχυση πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των κοινοτήτων που ενώνονται. Στις παραπάνω περιπτώσεις το μισό τουλάχιστο του συνόλου της τακτικής οικονομικής ενίσχυσης διατίθεται υποχρεωτικά για την εκτέλεση έργων ή προγραμμάτων στις περιφέρειες των δήμων ή κοινοτήτων που ενώθηκαν, σε αναλογία με τον πραγματικό πληθυσμό του καθενός.

Στους δήμους και τις κοινότητες που προκύπτουν μετά από ένωση χορηγούνται κατά προτεραιότητα άτοκα δάνεια. Το ποσό του δανείου που δικαιούται ο νέος οργανισμός ορίζεται ίσο με το άθροισμα των δανείων που εδικοιώντο οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης που ενώθηκαν. Οφειλές από δάνεια στον ίδιο λογαριασμό που χορηγήθηκαν στους δήμους και κοινότητες που ενώθηκαν και είχαν ο καθένας πληθυσμό μέχρι δέκα χιλιάδες κατοίκους διαγράφονται.

Για την πλήρωμή των αποδοχών του προσωπικού του εν γένει δήμου ή κοινότητας που προκύπτει από ένωση, μπορεί να καταρτίζονται από τους φορείς του δημοσίου τομέα ειδικά προγράμματα επιχορηγήσεων.

Τα κίνητρα αυτά ισχύουν για μια τριετία από την έναρξη της λειτουργίας τους. Κατά την κατάρτιση του νομαρχιακού προγράμματος δημοσίων επενδύσεων, προβλέπεται για μια τριετία ειδικό πρόγραμμα για τις αναπτυξιακές ανάγκες των δήμων που συνενώνονται. Το πρόγραμμα αυτό καταρτίζεται ύστερα από εισηγήσεις των νομαρχιακών συμβουλίων.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών κατανέμεται στους ΟΤΑ που συνενώνονται μέχρι 1/2 του όλου εσόδου από το φόρο ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) και τουλάχιστον ισόποσο χρηματικό ποσό από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων. Τα έσοδα από τις πηγές αυτές διατίθενται αποκλειστικά για:

- α) Κάλυψη αναγκών οργάνωσης και μηχανοργάνωσης
- β) Προμήθεια τεχνικού εξοπλισμού
- γ) Κάλυψη της ίδιας συμμετοχής των ΟΤΑ σε επιχειρήσεις που συνιστούν ή μετέχουν
- δ) Κάλυψη υποχρεώσεων που αναλαμβάνουν με προγραμματικές συμβάσεις
- ε) Εκπόνηση μελετών και εκτέλεση έργων και προγραμμάτων ανάπτυξης
- στ) Κάλυψη δαπανών για πρόσληψη επιστημονικού και τεχνικού προσωπικού

3. ΣΥΣΤΑΣΗ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΝΟΜΙΚΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΠΟΡΟΙ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων των νέων δήμων που προκύπτουν από συνένωση εντός ενός έτους στην έδρα του καθενός από τους συνενούμενους ΟΤΑ που έχουν πληθυσμό πάνω από 200 κατοίκους,

εκτός από την έδρα του νέου δήμου, δημοτικά νομικά πρόσωπα που φέρουν την ονομασία τοπικό συμβούλιο και το όνομα του πρώην ΟΤΑ και λειτουργούν στα πλαίσια του νέου δήμου.

Σκοπός των τοπικών συμβουλίων είναι η διαχείριση των παρακάτω υποθέσεων μέσα στα διοικητικά όρια του καταργούμενου ΟΤΑ:

α) Η συντήρηση των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης

β) Η συντήρηση και λειτουργία δικτύου άρδευσης

γ) Η συντήρηση συστήματος αποχέτευσης

δ) Η συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών

ε) Η συντήρηση και λειτουργία νεκροταφείων

στ) Η συντήρηση δημοτικών οδών και γεφυρών, πηλατιών και άθλητων κοινοχρήστων χώρων

ζ) Η εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων

Αν, για οποιοδήποτε λόγο, το τοπικό συμβούλιο, δεν ασκεί τις αρμοδιότητές του αυτές, τότε τις ασκεί ο οικείος δήμος.

Πόροι των τοπικών συμβουλίων είναι μόνο η ετήσια προς αυτά οικονομική ενίσχυση από το δήμο, το ύψος της οποίας ορίζεται κλιμακωτά με βάση τον πραγματικό πληθυσμό που έχει απογραφεί μέσα στη χωρική αρμοδιότητα του κάθε τοπικού συμβουλίου και το ύψος της κατ' άτομο ετήσιας τακτικής οικονομικής ενίσχυσης των ΟΤΑ ως εξής: Σε καθέναν από τους πρώτους 200 κατοίκους αναλογεί ποσοστό 45% της κατ' άτομο ετήσιας τακτικής οικονομικής ενίσχυσης των ΟΤΑ, για καθένα από τους επόμενους 201 έως 300 ποσοστό 40%, για καθένα από τους επόμενους 301 έως 400 ποσοστό 35%, για καθένα από τους επόμενους 401 έως 500 ποσοστό 30%, για καθέναν από τους επόμενους 501 έως 600 ποσοστό 25%, για καθέναν

από τους επόμενους 601 έως 1.000 ποσοστό 20% και για καθέναν από 1.001 και πλέον κατοίκους ποσοστό 15%.

Ο τόπος συνεδριάσεων και ο χώρος στέγασης των τοπικών συμβουλίων καθορίζεται με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου.

4. ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΠΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

Τα όργανα του τοπικού συμβουλίου είναι:

- α) Το διοικητικό συμβούλιο και
- β) Ο Πρόεδρος του

Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε μέλη, μαζί με τον πρόεδρο. Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι ο πάρεδρος του συνοικισμού της έδρας του νομικού προσώπου. Τα υπόλοιπα τέσσερα μέλη του τοπικού συμβουλίου εκλέγονται κάθε τέσσερα χρόνια. Η εκλογή γίνεται την ίδια μέρα που εκλέγονται τα δημοτικά και κοινοτικά συμβούλια, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και τους ίδιους αντιπροσώπους της δικαστικής αρχής και εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων.

Η εγκατάσταση των οργάνων κάθε νομικού προσώπου γίνεται με τον ίδιο τρόπο που γίνεται η εγκατάσταση των δημοτικών ή κοινοτικών αρχών. Σε κάθε περίπτωση η θητεία τους λήγει μαζί με τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου.

Αντιπρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι εκείνος που πήρε τους περισσότερους σταυρούς προτίμησης ως υποψήφιος στο ψηφοδέλτιο του επιτυχόντος συνδυασμού για το αξίωμα του μέλους του τοπικού συμβουλίου. Το αξίωμα του προέδρου του τοπικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Στους προέδρους των τοπικών συμβουλίων καταβάλλεται από το δήμο πάγια

ετήσια αποζημίωση για έξοδα κίνησης, η οποία καθορίζεται στην αρχή του έτους με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου και αποδίδεται κάθε δίμηνο.

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου εκτελεί τις αποφάσεις του συμβουλίου του νομικού προσώπου. Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου δεν υπάρχει, απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει ο αντιπρόεδρος σε όλη τα καθήκοντά του.

Οι πάρεδροι συμμετέχουν στις συνεδριάσεις του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου στις οποίες καθιούνται υποχρεωτικά και έχουν δικαίωμα να εκφράσουν γνώμη σε όλη τα θέματα που συζητούνται σ' αυτό. Δικαίωμα ψήφου έχουν μόνο όταν συζητούνται θέματα που αφορούν συνοικισμό ή τους συνοικισμούς τους και αναφέρονται:

- α) Στο σχέδιο πόλης
- β) Στην εφαρμογή προγράμματος αποκατάστασης αστέγων
- γ) Στην κήρυξη απαλλοτριώσης ακινήτου ή σύσταση δουλείας

Σε καθένα από τους πρώην ΟΤΑ που συνενώνονται εκλέγεται ένας πάρεδρος από το σύνολο των εκλογέων του ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνοικισμών του. Στους συνοικισμούς των ΟΤΑ, καθώς και των ΟΤΑ που δεν θα περιληφθούν στις γεωγραφικές περιοχές εκλέγονται πάρεδροι, εφόσον έχουν πληθυσμό πάνω από 150 κατοίκους. Πάρεδρος δεν εκλέγεται στην έδρα κανενός δήμου ή κοινότητας.

5. ΚΑΤΑΡΤΗΣΗ ΤΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Αν σε ένα τοπικό συμβούλιο μταιωθεί η εκλογή του προέδρου ή των μελών του συμβουλίου, λόγω μη υποβολής υποψηφιοτήτων, το νομικό πρόσωπο καταργείται. Για την κατάργηση εκδίδεται απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αν ένα δημοτικό συμβούλιον των ΟΤΑ που προέρχονται από συνένωση διαλυθεί τότε διαλύονται επίσης και τα διοικητικά συμβούλια των τοπικών συμβουλίων του δήμου αυτού.

Το τοπικό συμβούλιο λειτουργεί νόμιμα και με λιγότερα από την νόμιμη σύνθεσή του μέλη, όχι όμως με λιγότερα από τρία. Αν για οποιοδήποτε λόγο μείνουν κενές θέσεις του τοπικού συμβουλίου περισσότερες από δυο και δεν μπορούν να συμπληρωθούν, δεν προκηρύσσονται αναπληρωματικές εκλογές και το νομικό πρόσωπο καταργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών που δημοσιεύεται στην εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

6. ΙΔΡΥΜΑΤΑ - ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ - ΣΥΝΔΕΣΜΟΙ Ο.Τ.Α.

Οι νέοι δήμοι που συνιστώνται από συνενώσεις, συμμετέχουν αυτοδίκαια από την έναρξη λειτουργίας τους σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται ως προς:

α) Τα νομικά πρόσωπα και τα ιδρύματα που έχουν συσταθεί από τους συνενομένους ΟΤΑ.

β) Τις αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί από τους συνενομένους ΟΤΑ.

γ) Τις διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις, στις οποίες συμμετέχουν οι καταργούμενοι ΟΤΑ, κατά το ποσοστό συμμετοχής κάθε καταργούμενου ΟΤΑ που συνενώνεται σε νέο δήμο.

δ) Τις λοιπές επιχειρήσεις, κατά το ποσοστό συμμετοχής των ΟΤΑ που συνενώνονται σε δήμο.

Τα ιδρύματα, τα νομικά πρόσωπα και οι αμιγείς δημοτικές ή κοινοτικές επιχειρήσεις που έχουν συσταθεί από δήμο η κοινότητα που καταργείται και ενώνεται σε νέο δήμο ανήκουν αυτοδικαίως στο νέο δήμο.

Οι διαδημοτικές ή διακοινοτικές επιχειρήσεις των ΟΤΑ που συνενώνονται σε νέους δήμους ανήκουν στους νέους αυτούς δήμους. Αν στις επιχειρήσεις αυτές συμμετέχουν και ΠΤΑ που δεν καταργούνται οι επιχειρήσεις αυτές ανήκουν και στους εν λόγω ΟΤΑ κατά το ποσοστό συμμετοχής τους.

Οι νέοι δήμοι που συνιστώνται (με τις γεωγραφικές περιοχές) υπεισέρχονται αυτοδικαίως από την έναρξη της λειτουργίας τους σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται με συνένωση και συμμετέχουν στους συνδέσμους κάθε κατηγορίας που μετείχαν. Αν οι εισφορές προς το σύνδεσμο των δήμων και κοινοτήτων που καταργούνται έχουν καθοριστεί ανάλογα με τον πληθυσμό κάθε δήμου ή κοινότητας μέλους του συνδέσμου, οι νέοι δήμοι που συνιστώνται εισφέρουν στο σύνδεσμο ποσό ανάλογο με τον πληθυσμό των δήμων ή κοινοτήτων που καταργούνται και οι οποίοι ήταν μέλη του συνδέσμου. Οι δήμοι και οι κοινότητες, μέλη του συνδέσμου που δεν ενώθηκαν εξακολουθούν να εισφέρουν τα ποσά τα οποία εισέφεραν. Αν οι εισφορές προς το σύνδεσμο των δήμων και κοινοτήτων που καταργούνται έχουν καθοριστεί σε ποσοστό επί των τακτικών ετήσιων εσόδων καθενός από τους δήμους και τις κοινότητες, η εισφορά των νέων δήμων καθορίζεται με απόφαση των δημοτικών συμβουλίων των νέων δήμων και των ΟΤΑ μελών του συνδέσμου που δεν ενώθηκαν.

7. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΥΣ ΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ

Το δημοτικό συμβούλιο στα πλαίσια των διαδικασιών του δημοκρατικού προγραμματισμού έχει τις εξής αρμοδιότητες:

- α) Διατυπώνει προτάσεις προς το νομαρχιακό συμβούλιο γι έργα και μέτρα πολιτικής, νομαρχιακής ή περιφερειακής σημασίας που αφορούν το δήμο και εντάσσονται στο μεσοχρόνιο νομαρχιακό ή περιφερειακό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- β) Καταρτίζει στα πλαίσια του μεσοχρόνιου νομαρχιακού αναπτυξιακού προγράμματος το αντίστοιχο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα, ύστερα από σχετική πρόταση των τοπικών συμβουλίων ή των συμβουλίων των δημοτικών διαμερισμάτων ή των συνοικιακών συμβουλίων.
- γ) Καταρτίζει το ετήσιο τοπικό αναπτυξιακό πρόγραμμα.
- δ) Χρηματοδοτεί έργα τοπικής σημασίας του ετήσιους τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος από ίδιους πόρους του δήμου, καθώς και από τις πιστώσεις του προγράμματος δημοσίων επενδύσεων που κατανέμει στο δήμο το νομαρχιακό συμβούλιο.
- δ) Χρηματοδοτεί από κοινού με φορείς του δημοσίου τομέα, έργα του ετήσιου τοπικού αναπτυξιακού προγράμματος, στα πλαίσια προγραμματικών συμβάσεων.
- στ) Διατυπώνει προτάσεις προς τους φορείς του δημοσίου τομέα για έργα και μέτρα πολιτικής που αφορούν το δήμο και χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, αλλιά εντάσσονται στα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα των φορέων αυτών.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β΄

Ο ΝΟΜΟΣ 1622/1986 ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Σύμφωνα με το Ν 1622/86 για την τοπική αυτοδιοίκηση, την περιφερειακή ανάπτυξη και τον δημοκρατικό προγραμματισμό, με προεδρικό διάταγμα που θα εκδιδόταν μέχρι 31 Δεκεμβρίου 1987 με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων έργων και ύστερα από γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, θα προσδιορίζονταν σε κάθε Νομό γεωγραφικές ενότητες με βάση τις συγκοινωνιακές, πληθυσμιακές, γεωγραφικές, οικονομικές, κοινωνικές, πολιτιστικές και δημογραφικές συνθήκες.

Οι ΟΤΑ που περιλαμβάνονταν στις γεωγραφικές αυτές ενότητες μπορούν εάν επιθυμούν, να συνενωθούν και να αποτελέσουν Δήμο ανεξάρτητο από το συνολικό τους πληθυσμό, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 4 του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 1 του Ν 1622/86.

Για τον προσδιορισμό των γεωγραφικών ενοτήτων απαιτείτο η γνώμη του Νομαρχιακού Συμβουλίου, η οποία αποτελούσε τυπικό στοιχείο απαραίτητο για το σύννομο της διαδικασίας της έκδοσης του προεδρικού διατάγματος, αλλιά και ουσιαστικό στοιχείο γιατί το Νομαρχιακό συμβούλιο ήταν το όργανο που γνωρίζει συνθήκες στο Νομό και τις προοπτικές ανάπτυξής του.

Η διαδικασία όπως είχε καθοριστεί από το Υπουργείο Εσωτερικών απαιτούσε:

1) Έναν κατ' αρχήν προσδιορισμό των Γ.Ε. από το Νομαρχιακό Συμβούλιο.

- 2) Κοινοποίηση της απόφασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου στους Δήμους και στις Κοινότητες για να γνωμοδοτήσουν τα Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια για τη συγκεκριμένη Γ.Ε. στην οποία επρόκειτο να υπαχθούν.
- 3) Οι αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων στη Νομαρχία για να τεθούν υπ' όψη του Νομαρχιακού Συμβουλίου το οποίο γνωμοδοτούσε αιτιολογημένα και προέβαινε στον τελικό προσδιορισμό των γεωγραφικών ενοτήτων.

Το Νομαρχιακό συμβούλιο του Νομού Μεσσηνίας αφού ακολουθήθηκαν οι παραπάνω διαδικασίες είχε στη διάθεσή του τις αποφάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων οι οποίες μπορούν να ταξινομηθούν σε τρεις κατηγορίες:

1. Σε αυτές που συμφωνούσαν με την υπαγωγή του Δήμου ή της Κοινότητας στην Γ.Ε. όπως προτεινόταν από το Νομαρχιακό Συμβούλιο.
2. Σε αυτές που ανέφεραν ότι δεν επιθυμούσαν συνένωση και δεν αναφέρονταν στην πρόταση του Νομαρχιακού Συμβουλίου για το χωρισμό του Νομού σε Γ.Ε. Χαρακτηριστικό ήταν ότι ένας μεγάλος αριθμός αποφάσεων της κατηγορίας αυτής ήταν ακριβώς ίδιες ακόμα και στη σύνταξη.
3. Σε αυτές που επεξεργάζονταν την πρόταση του Νομαρχιακού Συμβουλίου και έκαναν προτάσεις για την βελτίωση των προτεινόμενων από το Νομαρχιακό συμβούλιο ενοτήτων.

Οι αποφάσεις της τρίτης κατηγορίας ήταν αυτές που βοήθησαν την τελική πρόταση. Οι προτεινόμενες τροποποιήσεις της αρχικής απόφασης του Νομαρχιακού Συμβουλίου κατά κύριο λόγο προέρχονταν από τις εποικοδομητικές προτάσεις των Δημοτικών και Κοινοτικών Συμβουλίων που επεξεργάστηκαν την πρόταση του Νομαρχιακού Συμβουλίου.

Συνοδικά στο Νομό Μεσσηνίας προτάθηκαν 40 γεωγραφικές ενότητες οι οποίες ήταν οι εξής:

Επαρχία: Καλαμάτας		
1^η Γ.Ε	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Άγιος Νικόλαος	335
	Άγιος Νίκων	151
	Θαλαμαί	167
	Καρνοβούνι	75
	Καστανέα	205
	Λαγκαδά	185
	Μηλέα	208
	Νεοχώριο Λεύκτρου	677
	Νομίτση	109
	Πηάτσα	244
	Πύργος Λεύκτρου	164
	Ρίγκηλια	170
	Τραχήλια	152
Σύνολο	13	2.842
2^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Εξαχώριο	296
	Καρδαμύληη	365
	Προάστιο	391
	Προσήλιο	239
	Σαϊδόνα	162
	Τσέρια	253
Σύνολο	6	1.706

3^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αητομίρα	71
	Δόθοι	421
	Κάμπος	536
	Κέντρο	232
	Πηγάδια	20
	Σταυροπήγιο	470
	Σωτηριάνικα	256
Σύνολο	7	2.006
4^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμος
	Αθαγονία	406
	Αρτεμισία	240
	Καρβέθι	211
	Λαδά	192
	Νέδουσα	180
	Πηγές	115
Σύνολο	6	1.344
5^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Ασία	324
	Αντικάλαμος	281
	Ασπρόχωμα	1.160
	Βέργα	1.060
	Ελαιχώριο	4.888
	Καθαμάτα	42.075

	Λάϊκα	554
	Μικρά Μαντίνεια	301
Σύνολο	8	46.243
6^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αιθαια	297
	Άμφεια	649
	Άνθεια	521
	Θουρία	1.117
	Μικρομάνη	581
	Ποθιανή	168
	Σπερχογεία	627
Σύνολο	7	3.960
7^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Άγιος Φλώρος	318
	Αγρίηος	226
	Αριοχώριο	296
	Αρφαρά	1.206
	Βεθλανιδιά	112
	Βρωμόβρυση	181
	Πήδημα	299
	Σταματινού	115
Σύνολο	8	Πληθυσμός

8^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αλώνια	205
	Άμμος	269
	Ανεμόμυλος	127
	Άρις	1.240
	Ασπροπούλια	140
	Πλατύ	509
Σύνολο	6	2.490
	Επαρχία : Μεσσήνης	
9^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αμφιθέα	564
	Ανάληψη	407
	Καρτερόλη	463
	Μάδενα	146
	Μαυρομάτι Παμ.	525
	Μεσσήνη	6.854
	Οιθαλίστρα	192
	Πιπεριτσα	161
	Σπιτάλη	171
	Τρίοδος	203
Σύνολο	10	9.659
10^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αγριθιά	155
	Ανδρούσα	859

	Ελληνοκλήσσιά	308
	Εύα	582
	Καθαμαρά	155
	Καθιογερόραχη	219
Σύνολο	6	2.278
11^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αριστοδήμειο	409
	Βαθύρα	1.016
	Λάμπαινα	315
	Σκάθα	490
Σύνολο	4	2.230
12^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Ανδανία	167
	Καθύβια	99
	Κατσαρού	613
	Λουτρό	125
	Μερόπη	886
	Οιχαλία	451
	Πεύκο	124
	Σιάμου	163
	Σοθάκιο	177
	Τσουκαλιέικα	247
	Φίλια	224
Σύνολο	11	3.276

13^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αγριπόβουνο	152
	Άνω Μέληπεια	193
	Δασοχώριο	32
	Δεσσύλα	381
	Διαβολίτσι	1.081
	Ηλέκτρα	175
	Καρνάσι	226
	Κάτω Μέληπεια	404
	Κεντρικού	164
	Κωνσταντίνοι	292
	Μάητα	116
	Μάνδρα	125
	Μαντζάρι	139
	Παραπουγκι	110
	Ποθιχνη	252
Σύνολο	15	3.842
14^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Ανθούσα	137
	Ζευγοθατιό	488
	Καθιλιρρόη	416
	Μαγούλα	171
	Μεθιγαλιά	1.431
	Μίλα	103
	Νεοχώριο	407

	Στενούηκαρος	106
Σύνολο	8	3.259
15^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Δραίνα	89
	Κλήμα	145
	Κορομητιά	134
	Μαγγανιακό	220
	Παλαιόκαστρο	200
	Τρίκορφο	511
Σύνολο	6	1.299
16^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αριστομένης	616
	Βούταινα	251
	Διόδια	537
	Κεφαλήόβρυση	198
	Κουτίφαρη	146
	Μάνεση	477
	Πηλατανόβρυση	122
	Ποιύλιοφος	141
	Πουλήτσι	89
	Στέρνα	389
Σύνολο	10	2.966

17^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αβραμιού	742
	Βεηίκα	336
	Λευκοχώρα	294
	Λυκότραφο	381
	Νεοχώριο	262
	Στρέφι	642
Σύνολο	6	2.657
	Επαρχία : Πυλίας	
18^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Νερόμυλος	395
	Πετρίτσι	273
	Χαραυγή	308
	Χατζή	831
Σύνολο	4	1.807
19^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Βηλαχόπουλο	1.051
	Μανιάκι	86
	Μεταμόρφωση	316
	Μυρσινοχώριο	141
Σύνολο	4	1.594
20^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Κουκουνάρα	638

	Κρεμμύδια	757
	Μεσοπόταμος	330
	Σουληνάρι	514
	Χανδρινού	891
Σύνολο	4	1.594
21^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αχθαδοχώρι	398
	Καθιοχώριο	180
	Καρποφόρα	259
	Καστανιά	79
	Κόκκινου	112
	Λύκισσα	93
	Μάθια	112
	Πανιπέρι	349
	Πεταλίδι	1.247
	Χράνοι	395
Σύνολο	10	3.234
22^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Ανδριανή	213
	Βουνάριο	278
	Λογγά	1.008
	Μηλίτσα	259
	Νέα Κορώνη	408
Σύνολο	5	2.166

23^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Βασιλίτσι	686
	Κόμποι	126
	Κορώνη	1.376
	Υαμεία	163
	Φαλιάνθη	378
	Χαρακοποιό	881
	Χρυσσοκεληριά	695
Σύνολο	7	4.305
24^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Ακριτοχώρι	231
	Ευαγγελισμού	408
	Καινούργιο Χωριό	109
	Καπλιάνι	322
	Λαχανάδα	129
	Μεθώνη	1.251
	Φοινίκη	140
	Φοινικούντα	519
Σύνολο	8	3.109
25^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αμπελιόκηποι	193
	Καλλιθέα	621
	Κυνηγού	473
	Μεσοχώριο	224

	Πήδασος	213
	Πύλα	207
	Πύλος	2.594
	Χωματάδα	338
Σύνολο	8	4.863
	Επαρχία : Τριφυλίας	
26^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αμπελιόφυτο	427
	Χώρα	3.121
Σύνολο	2	3.548
27^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Βάητα	338
	Γαργαλιάνοι	5.430
	Λεύκη	299
	Μαραθούπολη	401
	Φηόκα	72
Σύνολο	5	6.540
28^ο	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Εξοχικό	141
	Μάλη	102
	Πλάτη	170
	Φιλιατρά	5.139
	Χαλιαζόνι	151

	Χριστιανούπολη	319
Σύνολο	6	6.022
29^η	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Καθιογερέσι	77
	Λαντζουνάτου	58
	Λυκουδέσι	48
	Ραυτόπουλο	254
	Ρόδια	172
	Σέηηα	174
	Τρίφυλλο	82
Σύνολο	7	865
30^η Γ.Σ.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αρμένιοι	499
	Βρύσες	177
	Καλό νερό	562
	Κυπαρισσία	4.636
	Μουριατάδα	150
	Μύρου	13
	Ξηρόκαμπος	74
	Περδικονέρι	167
	Ράχες	173
	Σπηλιά	506
	Στάσιου	123

34^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αγαθιανή	171
	Αυθιώνα	411
	Βανάδα	84
	Εθαία	282
	Καθίτσαίνα	119
	Καρυές	160
	Πηλατανιών	220
	Προδρόμου	70
	Σιδηρόκαστρου	340
Σύνολο	9	1.857
35^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Άγιος Σώστης	183
	Αμπελιώνα	106
	Κακαλιέτρι	124
	Νέδα	300
	Πέτρα	96
	Σκληρού	126
	Στασιμιού	97
Σύνολο	7	1.032
	Επαρχία: Πυλίας	
36^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Γλυφάδα	242
	Ίκθαινα	352

	Φαρακλήδα	307
Σύνολο	12	7.387
31^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αετός	595
	Κρυονέρι	76
	Μάληθη	169
	Μοναστήρι	75
	Πολιυθέα	136
Σύνολο	5	1.051
32^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Βασιθικό	526
	Δώριο	1.659
	Κόκλια	504
Σύνολο	3	2.689
33^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αγριθιά	62
	Αρτίκι	66
	Γλυκορίζι	151
	Καμάρι	91
	Κεφαλόβρυση	231
	Κοπανάκι	1.437
	Σιτοχώριο	71
Σύνολο	7	2.109

34^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Αγαθιανή	171
	Αυθώνα	411
	Βανάδα	84
	Εθαία	282
	Καλήτσαϊνα	119
	Καρυές	160
	Πηλατανιών	220
	Προδρόμου	70
Σιδηρόκαστρου	340	
Σύνολο	9	1.857
35^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Άγιος Σώστης	183
	Αμπεθιώνα	106
	Κακαλιέτρι	124
	Νέδα	300
	Πέτρα	96
	Σκληρού	126
	Στασιμιού	97
Σύνολο	7	1.032
36^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Γλυφάδα	242
	Ίκθαινα	352

	Κορυφάσι	723
	Παπούλια	277
	Ρωμανού	363
Σύνολο	5	1.957
37^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Βηάση	124
	Δάρα	479
	Δροσιά	140
	Κουρτάκι	139
	Μαργέλι	55
	Μηλιώτη	177
	Παπαφληέσσα	91
	Πελεκανάδα	266
Σύνολο	8	1.471
	Επαρχία: Μεσσήνης	
38^η Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Ασινόη	224
	Ζεμπίσια	229
	Κεφαθινού	250
	Μαυρομάτι	345
	Ρευματιό	159
Σύνολο	5	1.207

	Επαρχία : Πυλίας	
39^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Άνω Δώριο	168
	Κούβελη	107
	Συρρίζου	144
	Χαηκιά	82
	Χρυσοχώριο	203
	Ψάρι	812
Σύνολο	6	1.516
40^ο Γ.Ε.	ΟΤΑ	Πληθυσμός
	Μεταξάδα	162
	Μουζάκι	395
	Παλαιό Λουτρό	39
	Πύργος Τρ.	902
	Φηεσσιάδα	61
Σύνολο	5	1.559

Στο σύνολο του ο Νομός Μεσσηνίας αποτελείται από 280 ΟΤΑ με συνολικό πληθυσμό 159.818. Παρόλο που με τον νόμο 1622/86 ο νομός χωρίστηκε σε 40 Γ.Ε. με σκοπό την προώθηση των συνενώσεων εντούτοις δεν πραγματοποιήθηκε καμιά συνένωση.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Δ'

ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΩΝ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ ΤΩΝ Ο.Τ.Α ΣΤΗΝ ΔΕΚΑΕΤΙΑ ΤΟΥ 1980

Η δεκαετία του '80 συνδέθηκε με την ανάδειξη της αναγκαιότητας για την ανασυγκρότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η πολιτεία υιοθέτησε δύο πολιτικές για την αντιμετώπιση του προβλήματος του κατακερματισμού των Κοινοτήτων: τη διακοινοτική συνεργασία και τις συνενώσεις. Οι πολιτικές αυτές ήταν κυρίως επικεντρωμένες στο νομοθετικό επίπεδο. Όσον αφορά τα αποτελέσματα τους, μπορούμε να πούμε, ότι πέτυχαν μερικώς ή απέτυχαν στην περίπτωση των συνενώσεων γιατί δεν κατόρθωσαν να ανταποκριθούν στα ιστορικά κεκτημένα των τοπικών κοινωνιών από την υλοποίηση των παραπάνω πολιτικών.

Ας δούμε αναλυτικά τους λόγους για τους οποίους η υλοποίηση των παραπάνω πολιτικών αυτών δεν απέδωσε τα αναμενόμενα αποτελέσματα:

1. Οι αντιφάσεις του θεσμικού πλαισίου δημιουργούσαν συνεχώς συγχύσεις στους αιρετούς ως προς την επιλογή του ενός ή του άλλου νόμου, με αποτέλεσμα να μην οδηγηθούν στη δημιουργία βιώσιμων δήμων ή λειτουργικών Αναπτυξιακών Συνδέσμων.
2. Τα κίνητρα και ιδιαίτερα τα οικονομικά που προβλέπει το θεσμικό πλαίσιο δεν δελιέσαν τους αιρετούς για να προβούν σε διακοινοτική συνεργασία ή συνένωση, όταν παράλληλα με αυτά λειτουργούσε το σύστημα της έκτακτης οικονομικής ενίσχυσης των κοινοτήτων. Το πρόβλημα για τον πρόεδρο που ένοιωθε να απειλείται από την εθικυστικότητα των κινήτρων ήταν ουσιαστικά ανύπαρκτο, αφού ο ίδιος μπορούσε να αντλήσει τους

αναγκαίους πόρους για να εκτελέσει έργα από τις έκτακτες επιχορηγήσεις και τα άτοκα δάνεια που του εξασφάλιζε το πεñατειακό σύστημα.

3. Οι θεσμικές πρωτοβουλίες για την ανασυγκρότηση ήταν κυρίως επικεντρωμένες στο νομοθετικό πεδίο. Η πολιτεία στην διαμόρφωση του θεσμικού πñαισίου δεν έñαβε υπόψη της την τοπική πολιτική και διοικητική παράδοση και άφησε την εφαρμογή του στις τοπικές αρχές οι οποίες είχαν τα οικονομικά κίνητρα αλλήλ άηρεπε στην καλύτερη περίπτωση να απεμπολήσουν τα άμεσα πολιτικά συμφέροντά τους και στη χειρότερη να διασφαλίσουν την πραγματική αξιοποίηση των κινήτρων. Επεκράτησε ñοιπόν η ñογική των διαπραγματεύσεων ανάμεσα στην πολιτεία και στο αιρετό σώμα, τα οποίο εñάμβανε ως αντάñηλαγμα της προθυμίας του περισσότερα χρήματα από άλλους απρόθυμους. Δεν υπάρχει ñοιπόν μια συντονισμένη δράση της πολιτείας που να βασίζεται σε ένα σχέδιο ανάπτυξης ανασυγκρότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.
4. Η μεñέτη των προβλημάτων που παρουσιάζονται στους θεσμούς της διακοινοτικής συνεργασίας και των υφιστάμενων συνενώσεων έχουν αναδείξει το ζήτημα της ανισόρροπης ενδοδημοτικής ανάπτυξης. Οι περισσότερες επενδύσεις φαίνεται να υñοποιούνται στην έδρα του Δήμου ή του Συνδέσμου με αποτέλεσμα να υποβαθμίζονται οι μικροί οικισμοί που δεν έχουν εκπροσώπηση. Πολλές φορές η κατανομή των πόρων των Αναπτυξιακών Συνδέσμων ή των Συμβουñίων Περιοχής ακολούθησε τα ποσοστά της εισφοράς της κάθε κοινότητας των Συνδέσμων ή των Συμβουñίων Περιοχής με αποτέλεσμα να μην πραγματοποιούνται έργα διακοινοτικής σημασίας.
5. Ο τρόπος σχεδιασμού και η απουσία ενός σχεδίου εφαρμογής για την ανασυγκρότηση της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αποδεικνύει την έñληψη

πολιτικής βούλησης από τη μεριά της πολιτείας και την πρόθεσή της να μην αναλάβει το πολιτικό κόστος μιας ολοκληρωμένης μεταρρύθμισης.

Διαπιστώσεις, που αφορούν τη λειτουργία του ίδιου του θεσμού και τη στήριξή του από την πολιτεία, κρίνονται απαραίτητες για την επιτυχία οποιουδήποτε προγράμματος ανασυγκρότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός των μορφών ανασυγκρότησης της Τοπικής αυτοδιοίκησης. Η ψήφιση νόμων για την αντιμετώπιση του προβλήματος της πολυδιάσπασης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης συνοδεύονταν και από το χωροταξικό προσδιορισμό των εδαφικών περιοχών που θα αποτελούσαν τους νέους δήμους ή τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους ή τα Συμβούλια Περιοχής.

Η συνεχής εναλλαγή της ένταξης μιας κοινότητας σε μια γεωγραφική ενότητα σύμφωνα με το Ν. 1416/84 και σε μια άλλη σύμφωνα με το Ν. 1622/86 δεν διευκόλυνε την προσπάθεια της συνένωσης. Η έλλειψη συντονισμού των Υπουργείων σε αυτές τις προσπάθειες είναι εμφανής, χαρακτηριστικό είναι ότι την ίδια περίοδο που το Υπουργείο Εσωτερικών προχωρεί τη νομοθετική παρέμβαση του Ν. 1416/84, πραγματοποιείται ένας γενικότερος σχεδιασμός της χώρας με αφορμή την κατάρτιση 5ετούς Προγράμματος Κοινωνικής και Οικονομικής Ανάπτυξης (1983 - 1987). Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού το Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων προχωρεί στην εκπόνηση μιας μελέτης σε όλους τους νομούς της χώρας για το χωροταξικό σχεδιασμό και ειδικότερα τον καθορισμό των γεωγραφικών - οικιστικών ενοτήτων, των γνωστών «Ανοικτών Πόλεων».

Σκοπός ήταν, οι ενότητες αυτές, να αποτελέσουν τη μικρότερη ανθρωπογεωγραφική μονάδα στην οποία θα μπορούσε να υπάρξει μια

στοιχειώδης αναπτυξιακή οριοκλήρωση με τα καθημερινά δεδομένα, πράγμα που συνδυάζονταν απόλυτα με τους στόχους δημιουργίας των Αναπτυξιακών Συνδέσμων. Παρά την ύπαρξη ροιπόν αυτής της μελέτης, δεν υπήρξε συνεργασία των δύο αρμόδιων φορέων κυβερνητικής πολιτικής (ΥΠ.ΕΣ., Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε.) και δεν έγινε τελικά πλήρης εναρμόνιση των ορίων των ενοτήτων των «Ανοικτών Πόλεων» με τις γεωγραφικές ενότητες που συγκροτήθηκαν σε κάθε νομό με βάση το Ν. 1416/84.

Σαν στοιχεία που λειτούργησαν αρνητικά και συνηγορούν στο ότι τελικά δεν υπήρξε ενιαία και συνεπής κυβερνητική πολιτική στο θέμα αυτό επισημαίνουμε: πρώτον ότι ο καθορισμός των «Ανοικτών Πόλεων» ως οικιστικών και χωροταξικών ενοτήτων είχε ήδη εγκριθεί από το Νομαρχιακό Συμβούλιο καθώς και η χωροταξική και οικιστική μελέτη είχε γίνει με συμμετοχικές διαδικασίες, δεύτερο, ότι οι οδηγίες του ΥΠ.ΕΣ. προς τα Νομαρχιακά Συμβούλια ήταν ότι, μπορούσε μεν να ληφθεί υπόψη η μελέτη του Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε., αλλιά οι γεωγραφικές ενότητες των Αναπτυξιακών Συνδέσμων έπρεπε να είναι μεγαλύτερης κλίμακας από αυτές των «Ανοικτών Πόλεων», μια και οι τελευταίες θεωρήθηκαν ως μη αναπτυξιακού χαρακτήρα από το ΥΠ.ΕΣ.

Το παράδοξο στην περίπτωση αυτή είναι ότι τελικά, παρά τις κατευθύνσεις αυτές οι γεωγραφικές ενότητες του Ν. 1416/84, έφθασαν τις 581 συνοδικά, έναντι των 555 «Ανοικτών Πόλεων», δηλαδή πολύ περισσότερες από αυτές και άρα μικρότερου μεγέθους από αυτές.

Το γεγονός αυτό δείχνει πόσο λίγο είχε κατανοηθεί το περιεχόμενο της μελέτης αυτής από εκείνους που ήταν υπεύθυνοι για την πολιτική της αναδιάρθρωσης των ΟΤΑ στην κρίσιμη εκείνη περίοδο. Το ίδιο ακριβώς συνέβη και στο χωροταξικό σχεδιασμό του Ν. 1622/86 της «σχεδιασμένης»

συνένωσης. Η πρόταση των «Ανοικτών Πόλεων» δεν θεωρήθηκε απαραίτητο, να ληφθεί υπόψη, γιατί σύμφωνα με τη γνώμη του Υπουργείου οι χωροταξικές και οι οικιστικές των «Ανοικτών Πόλεων» δεν μπορούσαν να είναι το χωρικό πλαίσιο ούτε των γεωγραφικών ενοτήτων των Αναπτυξιακών Συνδέσμων ούτε και των γεωγραφικών περιοχών των Νέων Δήμων. Παρατηρείται λοιπόν το φαινόμενο ότι οι ενότητες των «Ανοικτών Πόλεων» που υπήρξαν προϊόντα συμμετοχικού σχεδιασμού για το σκοπό της εδαφικής αναδιάρθρωσης να μην χρησιμεύσουν ούτε ως πρόταση προς τα Νομαρχιακά Συμβούλια. Η διαδικασία που ακολούθησε το Υπουργείο προέβλεπε το διπλάσιο αριθμό των γεωγραφικών ενοτήτων του Ν. 1416/84. Ο προσδιορισμός των γεωγραφικών περιοχών αυτών ανατρέπεται από το Ν. 2218/94 για τη σύσταση των Συμβουλίων Περιοχής. Για Τρίτη φορά επιχειρείται προσδιορισμός των γεωγραφικών ενοτήτων αγνοώντας τη δυσλειτουργία που είχαν δημιουργήσει οι δυο προηγούμενοι νόμοι. Η οριοθέτηση των εδαφικών περιοχών των Συμβουλίων Περιοχής στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στο πληθυσμιακό κριτήριο προκειμένου να υλοποιηθεί ο στόχος του ελάχιστου πληθυσμού των 5.000 κατοίκων με αποτέλεσμα τη δημιουργία εύλογων αντιδράσεων στις περιπτώσεις έλλειψης ομοιογένειας.

Συνοψίζοντας παρατηρούμε ότι η Κεντρική Διοίκηση στη διαδικασία οριοθέτησης των εδαφικών περιοχών δεν εκπόνησε μια μελέτη - πλαίσιο από την οποία θα προέκυπτε το profile των Νέων Δήμων όπως συνέβη στις ευρωπαϊκές χώρες.

Η ισχύουσα νομοθεσία ταυτίζει τις ρυθμίσεις για τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους με αυτές των Δήμων και σε άλλες περιπτώσεις τις εξομοιώνει με τις μικρές κοινότητες. Αυτό έχει ως συνέπεια να μην εξυπηρετούνται οι μικρές κοινότητες από την συμμετοχή τους στον Αναπτυξιακό Σύνδεσμο,

κυρίως όταν λειτουργεί σαν Κοινότητα. Από αυτή τη διαίρεση προκύπτει μια σειρά ελλείψεων που δεν μπορούν να έχουν οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι όπως π.χ. ταμειακή υπηρεσία, επιστημονικό προσωπικό κ.λπ.

Εκτός από τις αδυναμίες του θεσμικού πλαισίου οφείλουμε να εντοπίσουμε άρτιες παραμέτρους όπως η έλλειψη συμπληρωματικών κριτηρίων εκτός των οικονομικών. Τα οικονομικά προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι και τα Συμβούλια Περιοχής ως προς τη λειτουργία τους και την χρηματοδότηση από προγράμματα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Τα προβλήματα που εντοίζονται στους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους και τους Νέους Δήμους μεταφέρονται και στα Συμβούλια Περιοχής με αποτέλεσμα να παραμένει άλυτο το πρόβλημα της πολυδιάσπασης των ΟΤΑ.

Τα Συμβούλια Περιοχής θα μπορούσαν να αποτελέσουν μια ελπιδοφόρα προοπτική για την μετέπειτα συνένωση των ΟΤΑ, για την επιτυχή συγκρότηση και αποδοτική λειτουργία τους έπρεπε:

- * να έχει ενισχυθεί η διάθεση συνεργασίας και συλλογικής αντιμετώπισης των προβλημάτων των μικρών ΟΤΑ σε συνδυασμό με το σεβασμό των τοπικών ιδιοτεροτήτων και αναγκών, ώστε να καταστεί εφικτός και ο περιορισμός των τοπικών αντιλήψεων,
- * να υπάρχει συστηματική υποστήριξη της λειτουργίας του νέου θεσμού για την αντιμετώπιση των κρίσιμων οργανωτικών, οικονομικών και θεσμικών προβλημάτων,
- * να συνειδητοποιήσουν οι ΟΤΑ - μέλη των Συμβουλίων Περιοχής τις πραγματικές αναπτυξιακές δυνατότητές τους, ώστε να εκχωρηθούν σε αυτά αρμοδιότητες διακοινοτικού χαρακτήρα.

Η εμπειρία από τις προσπάθειες υλοποίησης των πολιτικών της εθελοντικής και αναγκαστικής συνεργασίας με τους αναπτυξιακούς Συνδέσμους και τα Συμβούλια Περιοχής απέδειξε ότι η επιτυχία λειτουργίας των θεσμών συνεργασίας σχετίζεται άμεσα με τη συνεχή στήριξη τους τόσο από την Κεντρική Διοίκηση, όσο και από τους φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Η λειτουργία τους είναι απαραίτητο να αποδεικνύει στην πράξη ότι η ανακυτάρρωση της πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης έχει πολίτηπλά θετικά αποτελέσματα και οφέλη για τους κατοίκους αλλιά και την περιοχή γενικά στην οποία υλοποιούνται.

Η εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου για τους αναπτυξιακούς Συνδέσμους είδαμε ότι επέφερε μια σχετική ποσοτική επιτυχία ως προς τη διακοινοτική συνεργασία χωρίς αυτό να οδηγήσει σε ενδιαφέρουσες συνενώσεις που ήταν και ο απώτερος στόχος της πολιτείας.

Η διακοπή της πορείας αυτής και η αμφισβήτηση του θεσμού των αναπτυξιακών Συνδέσμων ως πρόδρομο των συνενώσεων επιτυγχάνεται με την ψήφιση του Ν. 1622/86 που έθεσε από την αρχή το θέμα των συνενώσεων με νέες διαδικασίες και δυσχέραινε τελικά παρά διευκόηυνε τα πράγματα όσο και αν θεσμοθέτησε μια σειρά ισχυρών κινήτρων.

Έτσι σήμερα μετά από 15 χρόνια ισχύος του Ν. 1416/84 και 12 προσδιορισμού των γεωγραφικών περιοχών του Ν. 1622/86 ο συνοηικός αποηολογισμός είναι ιδιαίτερα πενιχρός. Σε σύνολο 1141 γεωγραφικών περιοχών του Ν. 1622/86 μόνο σε 59 από αυτές, ποσοστό 5,1% πραγματοποιήθηκε συνένωση. Προέκυψαν έτσι 59 Νέοι Δήμοι που προήηθαν από τη συνένωση 249 ΟΤΑ αντιπροσωπεύοντας το 4,1% περίπου των ΟΤΑ που μπορούσαν να κάνουν χρήση των διατάξεων του συγκεκριμένου νόμου.

Η διάψευση των προσδοκιών του νομοθέτη δεν εστιάζεται μόνο στον μικρό αριθμό των ΟΤΑ που ανταποκρίθηκαν στα οικονομικά κίνητρα. Η αποτυχία της υλοποίησης του θεσμικού πλαισίου εντοπίζεται επίσης στην συγκρότηση Νέων Δήμων που εξακολουθούν να φέρουν συμπτώματα δημογραφικής και συνακόλουθα αναπτυξιακής αδυναμίας. Πράγματι από τις 108 συνενώσεις που πραγματοποιήθηκαν στο διάστημα 1985 - 1996 μετά από συγχωνεύσεις 369 κοινοτητες, οι 90 δήμοι έχουν πληθυσμό κάτω από 5.000 κατοίκους.

Τα στοιχεία είναι αποκαθιπτικότερα στους 59 δήμους που προέκυψαν από την εφαρμογή του Ν. 1622/86, δηλαδή του θεσμικού πλαισίου που θεμελίωσε στην οργάνωση του γεωγραφικού χώρου και συστηματοποίησε τα οικονομικά κίνητρα. Έτσι από τους 59 Νέους Δήμους οι 12 έχουν πληθυσμό μέχρι 1.000 κάτοικους ενώ οι υπόλοιποι 4 έχουν πληθυσμό άνω των 2.500 κατοίκων.

Οι αιτίες που αποτέλεσαν και εξακολουθούν να αποτελούν εμπόδιο στην εδαφική αναδιοργάνωση της πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης θα μπορούσαν να διακριθούν σε διάφορες κατηγορίες ανάλογα με την οπτική γωνία που προσεγγίζει ο καθένας το θέμα αυτό. Βασικά όμως οι λόγοι των φτωχών αποτελεσμάτων της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας μπορούν να διακριθούν σε λόγους τεχνικού και πολιτικού χαρακτήρα που βέβαια σχετίζονται μεταξύ τους.

Σε ότι αφορά την πρώτη κατηγορία, των τεχνικού χαρακτήρα, αυτοί εντοπίζονται κυρίως:

1. Στο σύστημα κριτηρίων και στις διαδικασίες προσδιορισμού των γεωγραφικών μονάδων που επιλέχθηκαν ως «υποδοχείς» των νέων αυτοδιοικητικών οντοτήτων καθώς επίσης και

2. Στο σύστημα των ειδικών οικονομικών και διοικητικών κινήτρων που θεσμοθετήθηκαν για το σκοπό αυτό.

Σε έρευνα που πραγματοποιήθηκε στους Νέους Δήμους που συστάθηκαν μέχρι το 1992 διαπιστώθηκαν τα εξής:

⇒ Οι σπουδαιότεροι λόγοι που οδήγησαν τους ΟΤΑ στη συνένωση είναι η επιθυμία να ενώσουν τις δυνάμεις τους, η οποία όμως βασίζεται στην ιδιομορφία της γεωγραφικής τους θέσης και την ομοιογένεια των ΟΤΑ της περιοχής.

⇒ Ως σπουδαιότερα οφέλη από τη συνένωση χαρακτηρίζονται οι όποιες οικονομικές ενισχύσεις, η δυνατότητα καλύτερου προγραμματισμού, η καλύτερη εξυπηρέτηση των πολιτών, η κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της περιοχής.

⇒ Η ύπαρξη αντιδράσεων για συνένωση και γενικότερα κάθε αρνητική στάση προέρχεται σχεδόν αποκλειστικά από τις τοπικιστικές αντιλήψεις, τη διαφωνία προς την έδρα και τις προσωπικές και κομματικές αντιπαλιότητες.

⇒ Υπήρξε περιορισμένη αν όχι μηδενική η υποστήριξη του κράτους στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων συνένωσης.

⇒ Τα οικονομικά οφέλη που προβλέπονταν από το νόμο, δεν δόθηκαν ή στην καλύτερη περίπτωση δόθηκαν καθυστερημένα.

⇒ Ο ρόλος των κινήτρων στην απόφαση για συνένωση είχε καθοριστική επίδραση στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων.

Οι βαθύτεροι όμως λόγοι αποτυχίας της ανακυτάρρωσης των ΟΤΑ εντοπίζονταν στην μορφή και το περιεχόμενο της κυβερνητικής πολιτικής στο θέμα αυτό.

Η πολιτεία εμφανίστηκε άτολη και αντιφατική στην αντιμετώπιση του προβλήματος της πολυδιάσπασης. Όταν το 1984 καταστρώθηκε ο Ν. 1416/84

μπήκαν οι βάσεις για την διαδημοτική και διακοινοτική συνεργασία και ενώ η κυβέρνηση εμφανίζεται να επιθυμεί την ανάπτυξη συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ ταυτόχρονα επιδιώκει την συνένωση. Η ευρωπαϊκή εμπειρία έδειξε πως οι δρόμοι της επίλυσης προβλημάτων κατακερματισμού είναι δυο: η συνένωση και η συνεργασία. Η πρόωση ταυτόχρονα και των δυο προϋποθέτει συντονισμό και αλληλεγγύη ενεργειών, αυτό είναι και το σημείο, όπου σημειώνεται η αδυναμία του Νόμου 1416/84 που δεν πέτυχε ούτε το συντονισμό, ούτε την αλληλεγγύη.

Ο νομοθέτης με το Ν. 1622/86 θεσπίζοντας τη «σχεδιασμένη συνένωση» δεν κατήργησε τη δυνατότητα συνένωσης που καθιερώθηκε με το Ν 1416/84 και η οποία βασίστηκε σε απόλυτα πρωτοβουλητική και ασχεδίαστη βάση.

Ουσιαστικά παρέιχε την ευχέρεια στους ΟΤΑ να αμφισβητήσουν με δύο τρόπους το σχεδιασμό της συνένωσης, ο οποίος είχε γίνει στο πλαίσιο των γεωγραφικών περιοχών με τη συνδρομή συγκοινωνιακών, γεωγραφικών, κοινωνικών, πληθυσμιακών κριτηρίων σε κάθε νομό.

Η αμφισβήτηση μπορούσε να είναι είτε παθητική απόμειρους των ΟΤΑ, επιδιέγοντας με το να μη συνενωθούν εντός των γεωγραφικών περιοχών, είτε ενεργητική επιδιέγοντας τη συνένωση χωρίς τους χωροταξικούς περιορισμούς που ορίζει ο Ν. 1416/84.

Η μετάβαση από την ασχεδίαστη (Ν. 1416/84) στην σχεδιασμένη (Ν. 1622/86) συνένωση αποτελεί σίγουρα μια ευπρόσδεκτη εξέλιξη. Από την στιγμή όμως που ορίστηκαν οι γεωγραφικές περιοχές έπρεπε να ακολουθούσε και η προσπάθεια για την δημιουργία των συνενώσεων. Αναγκαία λοιπόν προϋπόθεση για την ενίσχυση της νέας πολιτικής ήταν η κατάργηση κάθε διαδικασίας που θα υπονόμειε την εφαρμογή των Ν.

1622/86. Συγκεκριμένα ορθό θα ήταν να μην γίνονταν καμιά αναγνώριση κοινότητας, καμιά μετεξέλιξη κοινότητας σε δήμο, εκτός και αν πληρούσε το πληθυσμιακό όριο και το σπουδαιότερο να καταργούνταν άμεσα κάθε άλλη διαδικασία συνένωσης.

Ως προς τα οικονομικά κίνητρα του Ν. 1622/86 που θεσπίστηκαν ταυτόχρονα με κατευθύνσεις αξιοποίησης παρατηρούμε ότι δεν είχαν τεληικά αναπτυξιακή δύναμη. Οι λόγοι που τους στέρψαν αυτή τη δυναμική αναφέρονται κυρίως στην αγνόηση των πραγματικών δεδομένων του τοπικού πολιτικού συστήματος και των πρακτικών που αναπτύσσονται στη διοίκηση των κοινοτικών υποθέσεων.

Επιπλέον, ουδέποτε η παροχή των κινήτρων σε ότι αφορά τη χρηματοδότηση των ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων ήταν εξασφαλισμένη. Η προτεραιότητα στην κατάρτιση αναπτυξιακών προγραμμάτων στις περιοχές των νομαρχιακών Διοικήσεων καθώς η παροχή των ανάλογων πιστώσεων δεν έγινε δυνατή για διάφορους λόγους που σχετίζονταν με το πλέγμα των κομματικών και πελατειακών σχέσεων που διαπερνά την πυραμίδα της διοικητικής και πολιτικής εξουσίας.

Η παροχή κινήτρων δεν στάθηκε ικανή από μόνη της να μεταβάλλει την ανασφάλεια των μικρών ΟΤΑ σχετικά με την άνιση κατανομή των πόρων στο εσωτερικό του Νέου Δήμου. Ανασφάλεια που γεννήθηκε από το φαινόμενο της άνισης κατανομής των πόρων μεταξύ των οικισμών στις περισσότερες κοινότητες.

Ακόμη όμως και αν τα οικονομικά κίνητρα είχαν αναπτυξιακό περιεχόμενο αυτό ακυρώνεται από την δυνατότητα των υφιστάμενων ΟΤΑ να έχουν πρόσβαση σε έκτακτες επιχορηγήσεις ή άτοκο δανεισμό. Ειδικότερα στις μικρές κοινότητες αυτό το φαινόμενο τους παρέχει την ψευδαίσθηση

της οικονομικής επάρκειας, ιδιαίτερα όταν περιορίζονται στη διαχείριση κλασικών κοινοτικών υποθέσεων και δεν αντιλαμβάνονται τη θέση τους σε αναπτυξιακές διαδικασίες. Συνεπώς θα έπρεπε να είχε αντιμετωπιστεί το πρόβλημα των αδιαφανών διαδικασιών και της εύκολης πρόσβασης των κοινοτήτων στις έκτακτες επιχορηγήσεις Υπουργείων και Οργανισμών, ώστε τα κίνητρα να είχαν αποτέλεσμα και να εκπληρώναν τους σκοπούς για τους οποίους προβλέφθηκαν.

Στο σημείο αυτό θα πρέπει να αναφερθούμε και στους συλλογικούς φορείς και τα όργανα της Αυτοδιοίκησης (π.χ. ΚΕΔΚΕ, ΤΕΔΚ κ.λ.π.), για να πούμε ότι στο θέμα της ανακυτάρρωσης δεν έδειξαν το αναμενόμενο ενδιαφέρον όπως αυτό στο θέμα της δευτεροβάθμιας Αυτοδιοίκησης ή για να είμαστε απόητοι, το έδειξαν με αρκετή όμως καθυστέρηση. Τη διαφορά στο βαθμό ενδιαφέροντος των φορέων Αυτοδιοίκησης θα μπορούσαμε να την εστιάσουμε στο γεγονός ότι στην περίπτωση των συνενώσεων οι «θέσεις απασχόλησης» περιορίζονταν με συνέπεια το πολιτικό κόστος, ενώ στην περίπτωση όποιας άλλης μορφής αυτοδιοίκησης αυξάνονται με προφανή πολιτικά οφέλη.

Τελικά από όλη αυτά διαπιστώνουμε ότι σε μια εποχή που οι τεχνολογικές και κοινωνικές συνθήκες υφίστανται ταχύτατη μεταβολή, η δομή της Τοπικής Αυτοδιοίκησης εξακολουθεί να παραμένει η ίδια ίσως με διαφορετική μορφή αλλιά με το ίδιο περιεχόμενο.

Το ερώτημα που σήμερα τίθεται είναι: Σε ποιες μεταρρυθμίσεις πρέπει να προβεί η πολιτεία για να εμψύσει το πρόβλημα της πορευδίασσης των ΟΤΑ; Ως γενικό συμπέρασμα προκύπτει ότι για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα χρειάζεται μια πολιτική με σαφείς και ξεκάθαρους στόχους η οποία θα εφαρμοστεί σε ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα εφαρμογής και

στήριξης του θεσμού και το οποίο θα παρακοιουθείται συστηματικά. Η ενημέρωση κρίνεται απαραίτητη στη διαδικασία του διαλόγου που θα αναπτυχθεί και θα εξασφαλίσει την κοινωνική συναίνεση σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο.

Λόγοι αποτυχίας των Ν. 1416/84 και του Ν. 1622/86

Τα μέτρα που εφαρμόστηκαν στην δεκαετία του '80 για την αντιμετώπιση του προβλήματος της ύπαρξης των πολυάριθμων ΟΤΑ δεν απέδωσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα για τους εξής λόγους:

1.	Οι αντιφάσεις του θεσμικού πλαισίου μαρτυρούσαν έλλειψη στρατηγικής. Το γεγονός αυτό έγινε ιδιαίτερα αισθητό με την παράλληλη οριοθέτηση ((3) τριών διαφορετικών κατηγοριών γεωγραφικών ενοτήτων (νομαρχιακή αυτοδιοίκηση, αναπτυξιακοί σύνδεσμοι, ανοικτές πόλεις)
2.	Η μη εφαρμογή του θεσμικού πλαισίου και η έλλειψη συστηματικής υποστήριξης των νέων θεσμών.
3.	Διατήρηση του πελατειακού κράτους που ενισχύει τις τάσεις επίλυσης των προβλημάτων μέσω των πελατειακών σχέσεων και εμποδίζει την ανάπτυξη του προβληματισμού.
4.	Οι ισχυρές τοπικιστικές αντιλήψεις, η έλλειψη διάθεσης συνεργασίας και συλλογικές αντιμετώπισης των προβλημάτων.
5.	Η μη εφαρμογή των θεσμοθετημένων μέτρων χρηματοδότησης και λειτουργικών αναγκών αλλά και προγραμμάτων δημιουργούσαν οικονομική δυσχέρεια.
6.	Η έλλειψη αναγκαίου προσωπικού και ιδιαίτερα επιστημόνων που ήταν απαραίτητοι για τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη πρωτοβουλιών.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ε'

ΟΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2218/1994

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Α'

1. Ο νόμος 2218/1994 - Συμβούλια περιοχής

Οι νόμοι 1416/1984 και 1622/1986 παρότι είχαν θεσπίσει ισχυρά οικονομικά κίνητρα δεν κατάφεραν να δώσουν τα επιθυμητά αποτελέσματα. Η αμέσως επόμενη προσπάθεια για την αναδιάρθρωση του πρώτου βαθμού της τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν η δημιουργία των ανοικτών πόλεων οι οποίες θα καταργούσαν το διαχωρισμό χωριού - κωμόπολης και θα αποτελούσαν κέντρα τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης.

Με τις ανοικτές πόλεις προβλέφθηκαν 494 οικιστικές ενότητες στην ύπαιθρο με κεντρικό πυρήνα την κωμόπολη και προάστια τα οργανικά με αυτή συνδεδεμένα χωριά. Έτσι όλος ο προγραμματισμός σε υποδομές εξοπλισμό και υπηρεσίες θα γίνονταν με βάση το συνολικό πληθυσμό της ενότητας, καταργώντας το διαχωρισμό μεταξύ πρώτης και δεύτερης κατηγορίας υπηρεσιών ή επιπέδων ζωής.

Η προσπάθεια αυτή δεν εφαρμόστηκε βοήθησε όμως στην δημιουργία του Ν. 2218/1994 για τη σύσταση και λειτουργία των Συμβουλίων Περιοχής.

Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 3 του άρθρου 102 του Συντάγματος παρέχεται η δυνατότητα στον κοινό νομοθέτη να προβλέψει αναγκαστικούς συνδέσμους των ΟΤΑ για την εκτέλεση έργων ή την παροχή υπηρεσιών. Σε εκτέλεση αυτής της διάταξης ο Ν. 2218/1994 όπως συμπληρώθηκε και τροποποιήθηκε με νεώτερους νόμους προέβλεψε την σύσταση συνδέσμων με την επωνυμία "Συμβούλια Περιοχής" οι οποίοι δημιουργούνταν κατά

γεωγραφική ενότητα μέσα στα διοικητικά όρια του κάθε νομού. Οι στόχοι του νόμου ήταν:

- Η δημιουργία λειτουργικών μονάδων πρωτοβάθμιας αυτοδιοίκησης μέσω μορφής δικοινοτικής συνεργασίας, που θα ήταν σε θέση να ασκήσουν αποτελεσματικά τις αρμοδιότητες της τοπικής αυτοδιοίκησης.
- Η αναकुττάρωση των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης που μέσα από την διακοινοτική συνεργασία των Συμβουθίων Περιοχής θα αποκτούσαν συνείδηση της δυναμικής των συνενώσεων και σταδιακά θα την υλοποιούσαν και
- Τη δημιουργία οικιστικών ενοτήτων που με την ορθοηογισμένη λειτουργία τους θα εξασφάλιζαν την ίδια ποιότητα ζωής και υπηρεσιών σε όηους τους κατοίκους της χώρας.

Τα Συμβούθια Περιοχής είναι σύνδεσμοι ΟΤΑ ποήλιαπών σκοπών που διαδέχονται τους Αναπτυξιακούς Συνδέσμους, διευρύνοντας τις αρμοδιότητες τους και εξασφαλίζοντας τους όρους λειτουργίας τους, ώστε να αναδειχθούν βασικές μονάδες του πρωτοβάθμιου επιπέδου αυτοδιοίκησης. Καήύπτουν βασικά την ύπαιθρο χώρα και τις αστικές συγκεντρώσεις μικρού μεγέθους ενώ στις μεσαίου μεγέθους αστικής συγκεντρώσεως, το Συμβούθιο Περιοχής εδαφικά ταυτίζεται με τον ΟΤΑ. Βέβαια μέσα στο σχήμα των Συμβουθίων Περιοχής οι ΟΤΑ διατηρούν την αυτονομία τους ως Ν.Π.Δ.Δ.

Συνιστώνται σε εδαφικές περιοχές που περιλαμβάνουν ΟΤΑ με κοινά γεωμορφοηογικά - οικονομικά - πολιτιστικά - λειτουργικά χαρακτηριστικά. Σκοπεύουν στο σχεδιασμό και προγραμματισμό ανάπτυξης της περιοχής τους, στην εκτέλεση έργων και πραγματοποίηση προμηθειών, στην παροχή υπηρεσιών για την κοινή εξυπηρέτηση των ΟΤΑ μελών τους και των κατοίκων

της περιοχής τους. Για τη δημιουργία των Συμβουθίων περιοχής καθορίζονται για άλλη μια φορά ανθρωπογεωγραφικές ενότητες με τη σημαντική διαφορά ότι η συνεργασία των ΟΤΑ που εντάσσονται σε αυτές είναι αναγκαστική.

Η χώρα εκτός του νομού Αττικής χωρίζεται σε 436 Εδαφικές Περιφέρειες στις οποίες συστήνονται τα Συμβούλια Περιοχής.

Με βάση τον πληθυσμό τους κατανέμονται ως εξής:

- 1) 70 Σ.Π. από 436 (ποσοστό 16,1%) έχουν πληθυσμό μέχρι 5.000 κατοίκους
- 2) 174 Σ.Π. (ποσοστό 40,2%) έχουν πληθυσμό μέχρι 10.000 κατοίκους
- 3) 152 Σ.Π. (ποσοστό 34,5%) έχουν πληθυσμό από 5.000 και 10.000 κατοίκους.
- 4) 40 Σ.Π. (ποσοστό 9,2%) έχουν πληθυσμό πάνω από 20.000 κατοίκους.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ - ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ

Σκοπός των Συμβουθίων Περιοχής είναι ο σχεδιασμός και προγραμματισμός ανάπτυξης της περιοχής τους, η εκτέλεση έργων, η πραγματοποίηση προμηθειών, η παροχή υπηρεσιών για την κοινή εξυπηρέτηση των ΟΤΑ μεθών τους και των κατοίκων της περιοχής.

Για την εκπλήρωση του σκοπού τους τα Συμβούλια Περιοχής ασκούν τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Καταρτίζουν τα μεσοχρονια και τα ετήσια τοπικά αναπτυξιακά προγράμματα της περιοχής σύμφωνα με το Ν. 1622/1986.

β) Συμμετέχουν στη διαδικασία κατάρτισης των μεσοχρόνιων νομαρχιακών αναπτυξιακών προγραμμάτων με σχετικές προτάσεις.

γ) Διαχειρίζονται τις χρηματοδοτήσεις από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων και από τους πόρους των Προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορούν την περιοχή τους.

δ) Υλοποιούν τον πολεοδομικό σχεδιασμό στα πλαίσια των εγκεκριμένων Ζωνών Οικιστικού ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.) ή των Ειδικών Χωροταξικών Μελετών και τηρούν τα δεδομένα του Κτηματολογίου της περιοχής τους, όπως αυτά προκύπτουν από το συνολικό σχεδιασμό και την ολοκληρωμένη διαχείριση του Εθνικού Κτηματολογίου.

ε) Παρέχουν οργανωτική και διοικητική υποστήριξη στους ΟΤΑ - μέλη τους.

στ) Μεριμνούν για την εκτέλεση και λειτουργία διακοινοτικών και διαδημοτικών έργων τεχνικής υποδομής και κοινωνικού εξοπλισμού.

ζ) Μεριμνούν για την προστασία του περιβάλλοντος σε θέματα διακοινοτικής ή διαδημοτικής σημασίας.

η) Αξιοποιούν τους πλουτοπαραγωγικούς πόρους διακοινοτικής ή διαδημοτικής σημασίας.

θ) Ασκούν όσες άλλες αρμοδιότητες ανατίθενται στο συμβούλιο περιοχής από τους ΟΤΑ - μέλη τους ή από τη νομαρχιακή αυτοδιοίκηση.

Το συμβούλιο περιοχής δεν ασκεί τις αρμοδιότητες με στοιχεία α΄, β΄, γ΄, δ΄, και ε΄ της παραγράφου αυτής, για την εδαφική περιφέρεια δήμου ή κοινότητας με πληθυσμό μεγαλύτερο από 5.000 κατοίκους, εκτός αν τις αναθέσει με απόφασή του, το συμβούλιο του δήμου ή της κοινότητας αυτής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις εφαρμογής ειδικών αναπτυξιακών προγραμμάτων, μπορεί, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Εσωτερικών, να μειωθεί το όριο των 5.000 κατοίκων σε 3.000 κατοίκους και ειδικά για νησιώτικες περιοχές σε 2.000 κατοίκους.

3. ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Κάθε Συμβούλιο Περιοχής Διοικείται από:

- Το Διοικητικό Συμβούλιο

- Την Εκτελεστική Επιτροπή
- Τον Πρόεδρο

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από αιρετούς εκπρόσωπους του κάθε Δήμου και της κάθε κοινότητας που είναι μέλη του, υποδεικνύονται δε από τα δημοτικά και κοινοτικά Συμβούλια.

Ο ορισμός των εκπροσώπων από κάθε ΟΤΑ - μέλος γίνεται με πληθυσμιακά κριτήρια.

Το Διοικητικό Συμβούλιο αποφασίζει για κάθε θέμα σχετικό με τις αρμοδιότητες του Συμβουλίου Περιοχής και ιδίως::

- Για τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό του συμβουλίου Περιοχής
- Για την επιβολή τελών ή φόρων και δικαιωμάτων που προβλέπονται από το νόμο
- για την αγορά, μίσθωση και εκμίσθωση κινητών ή ακινήτων πραγμάτων του Συμβουλίου Περιοχής
- Για τη σύναψη δανείων και τους όρους σύναψης
- Για το πρόγραμμα εκτελεστέων έργων.

Το Διοικητικό Συμβούλιο συγκαλείται στην έδρα του Συμβουλίου Περιοχής μετά από πρόσκληση του Προέδρου του ή του κατά το νόμο αναπληρωτή του και οι συνεδριάσεις του είναι δημόσιες.

Το Συμβούλιο βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον τα μέλη που είναι παρόντα αποτελούν την απόλυτη πλειοψηφία του συνολικού αριθμού των μελών του ¹· ².

---

¹ Απόλυτη πλειοψηφία υπάρχει όταν οι παρόντες είναι περισσότεροι από τους απόντες

² Το Διοικητικό Συμβούλιο που έχει περισσότερα από εικοσι (20) μέλη βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίσταται το 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του.

Αν δεν επιτυγχάνεται η απαρτία αυτή στη πρώτη συνεδρίαση, το συμβούλιο επαναλαμβάνει τη συνεδρίαση, στην οποία επίσης απαιτείται η προαναφερόμενη απαρτία.

Αν και τη δεύτερη φορά δεν επιτυγχάνεται η απαρτία αυτή, το συμβούλιο συνέρχεται σε Τρίτη συνεδρίαση και βρίσκεται σε απαρτία, εφόσον παρίσταται, τουλάχιστον, το 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λαμβάνει τις αποφάσεις του με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, εκτός εάν προβλέπεται από το νόμο αντίθετη διάταξη³.

Σε περίπτωση ισοψηφίας, επικρατεί η ψήφος του προέδρου.

Εκτελεστική Επιτροπή

Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από :

- Τον Πρόεδρο και τον Αντιπρόεδρο του Συμβουλίου και ένα μέλος, σε συμβούλιο μέχρι είκοσι πέντε (25) μέλη.
- Τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και τρία μέλη σε συμβούλια από 26 έως 50 μέλη.
- Το Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο και πέντε μέλη σε πολυμελές συμβούλια.

Τα μέλη της Εκτελεστικής Επιτροπής εκλέγονται από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Η θητεία της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι διετής.

Η Εκτελεστική Επιτροπή έχει τις αρμοδιότητες της δημοτικής επιτροπής. Ιδίως:

---

³ Απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων είναι ο ακέραιος αριθμός, που είναι αμέσως μεγαλύτερος από το ένα δεύτερο του αριθμού τους.

- Συντάσσει τον προϋπολογισμό και προελέγχει τον απολογισμό
- Αποφασίζει για την διάθεση των πιστώσεων που είναι εγγεγραμμένες στον προϋπολογισμό
- Συντάσσει τη διακήρυξη, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες
- Ασκεί επίσης, όσες αρμοδιότητες της αναθέτει το Διοικητικό Συμβούλιο.

Δεν μεταβιβάζονται στην Επιτροπή οι αρμοδιότητες που έχουν σχέση με:

- Τον κανονισμό των εργασιών του διοικητικού συμβουλίου
- Τον κανονισμό της εκτελεστικής επιτροπής
- Τον οργανισμό Εσωτερικών Υπηρεσιών του Συμβουλίου
- Τον ετήσιο προϋπολογισμό και απολογισμό
- Το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων

Πρόεδρος - Αντιπρόεδρος

Ο Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος εκλέγονται για διετή θητεία από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος έχει τις αρμοδιότητες του Δημάρχου. Ιδίως:

- Εκπροσωπεί το Συμβούλιο Περιοχής σε κάθε αρχή
- Εκτελεί τις αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου
- Είναι προϊστάμενος των υπηρεσιών του Συμβουλίου Περιοχής και προϊστάμενος του προσωπικού του
- Διατάζει την είσπραξη εσόδων και υπογράφει χρηματικά εντάλματα.

Σε περίπτωση προφανούς κινδύνου ή ζημιάς των συμφερόντων του Συμβουλίου Περιοχής, ο πρόεδρος μπορεί να λάβει μέτρα για θέματα που ανήκουν στην αρμοδιότητα της εκτελεστικής επιτροπής, οφείλει όμως να

υποβάλλει χωρίς καθυστέρηση τις ενέργειές του προς έγκριση στην Εκτελεστική επιτροπή.

4. ΠΟΡΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Σύμφωνα με το νόμο πόροι των Συμβουλίων περιοχής είναι:

- Πρόσοδοι από την περιουσία τους

Ο νόμος αναφέρεται σε έσοδα από την εκμετάλλευση της περιουσίας του νομικού αυτοπρόσωπου (π.χ. μισθώσεις ακινήτων ή κινητών πραγμάτων).

Ειδικότερα για τα νεοσυστημένα αυτά νομικά πρόσωπα κατά τα πρώτα έτη λειτουργίας τους, θα αποτελέσει περιουσία η περιουσία των συνδέσμων που θα περιέληθει αυτοδικαίως κατά το νόμο στα Συμβούλια.

- Ετήσιες εισφορές των Δήμων και των Κοινοτήτων

Η εισφορά αυτή είναι υποχρεωτική κατά το νόμο και ορίζεται κατά τα ανωτέρω αναφερόμενα.

- Δωρεές, επιχορηγήσεις και εισφορές που παρέχει το δημόσιο ή άλλα νομικά ή φυσικά πρόσωπα και οργανισμοί.

- Πρόσοδοι από τους φόρους, τα τέλη και τα δικαιώματα που επιβάλλονται υπέρ του συμβουλίου περιοχής.

Θα πρέπει εδώ να επισημανθεί η διάκριση μεταξύ του φόρου και του τέλους, όπως αυτή προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία και έχει επικρατήσει στη νομολογία.

Ο φόρος είναι καθορισμένο από το νόμο ποσοστό που επιβάλλεται ασχέτως της ανταπόδοσης υπηρεσίας. Είναι όμως αναγκαίο να υπάρξει τυπικός νόμος, ο οποίος θα προσδιορίζει τόσο τον υπόχρεο του φόρου, όσο και το φορολογητέο αντικείμενο (άρθρο 78 παρ. 4 Συντάγματος).

Αντίθετα το τέλος είναι οικονομικό βάρος που επιβάλλεται έναντι παροχής συγκεκριμένης υπηρεσίας.

Στη συγκεκριμένη περίπτωση, όσον αφορά την επιβολή φόρου, αυτό δεν προβλέπεται από τη νομοθεσία και συνεπώς δεν μπορεί το Συμβούλιο Περιοχής να επιβάλει φόρο.

5. ΕΔΡΑ - ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η έδρα των Συμβουλίων Περιοχής και η ονομασία τους οριζόταν με Π.Δ. με βάση τα κριτήρια επιλογής που ήταν:

- Η υποδομή που έπρεπε να διαθέτει η κωμόπολη ή η πόλη ώστε να δημιουργηθεί αποτελεσματικός οργανισμός Συμβουλίου Περιοχής και οι επιτελούμενες σ' αυτήν λειτουργίες που θα εξασφάλιζαν τη διακοινοτική αποδοχή της επιλογής.
- Η θέση της στο οδικό δίκτυο όσον αφορά τις μεταξύ των ΟΤΑ - μελών διασυνδέσεις αλλά και την κύρια σύνδεση με μεγαλύτερα κέντρα.
- Την αποφυγή μεγαλύτερων συγκεντρώσεων και την πολιτική επιλογή δημιουργίας αναπτυξιακών "αντιπάλων".

6. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η πολιτεία λαμβάνοντας υπόψη την εμπειρία από τη λειτουργία των Αναπτυξιακών Συνδέσμων, θα έπρεπε να είχε σχεδιάσει ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα υποστήριξης του νέου θεσμού. Η πολιτική της όμως ως προς τη διακοινοτική συνεργασία των ΟΤΑ δεν διαφοροποιήθηκε.

1. Η εκ νέου οριοθέτηση των εδαφικών περιφερειών των Συμβουλίων Περιοχής δημιούργησε αρκετά προβλήματα στη συνεργασία αλλά και στην εκτέλεση των έργων των ΟΤΑ. Ο συνδυασμός των χωροταξικού

σχεδιασμού των «Ανοικτών Πόλεων» και η εμπειρία από τη λειτουργία των Αναπτυξιακών Συνδέσμων θα έπρεπε να αποτελέσει βασικό εργαλείο για την νέα οριοθέτηση των εδαφικών περιφερειών τους. Η οριοθέτηση όμως του Υ.Χ.Ο.Π. και του ΥΠ.ΕΣ στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στα πληθυσμιακά κριτήρια για να υλοποιηθεί ο στόχος των 5.000 κατοίκων.

2. Η χρηματοδότηση της εκπόνησης ενός ολοκληρωμένου αναπτυξιακού προγράμματος θα έπρεπε να αποτελέσει προτεραιότητα των Συμβουλίων Περιοχής. Το Τοπικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα δεν θα περιοριζόταν μόνο στην καταγραφή των αναγκών και στη χάραξη των αξόνων ανάπτυξης, αλλά θα προσδιόριζε τα έργα και τις παρεμβάσεις διοικητικής και αναπτυξιακής σημασίας και θα προδιέγραφε τις πηγές χρηματοδότησης και τις αναγκαίες ενέργειες για την αξιοποίησή τους. Θα σχεδίαζε το πρόγραμμα δράσης, το οποίο θα περιελάμβανε όλα τα έργα ή τους τομείς υπερτοπικής σημασίας. Τις τεχνικές και κοινωνικές υποδομές, των οποίων η κατασκευή, η λειτουργία και η συντήρηση προϋποθέτουν πληθυσμιακό ή γεωγραφικό μέγεθος μεγαλύτερο των μικρών ΟΤΑ. Τις Υπηρεσίες που δεν είναι δυνατόν να ασκηθούν αποτελεσματικά από μικρούς ΟΤΑ. Τα διατοπικά ζητήματα που δεν περιορίζονται αποδιοικητικά όρια, όπως η προστασία του περιβάλλοντος, ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός. Τις πρωτοβουλίες που προωθούν τους οικονομικούς και κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ των κατοίκων και δημιουργούν κοινή βάση συμφερόντων.

3. Η οργάνωση και η στελέχωση των Συμβουλίων Περιοχής, ακολούθησε την τύχη των Αναπτυξιακών Συνδέσμων. Παρά τη δημιουργία των Ο.Ε.Υ. (Οργανώσεων Εσωτερικής Υπηρεσίας) τους, δε μπόρεσαν να αποκτήσουν εξειδικευμένο προσωπικό και λειτουργούν με την υπερωριακή

απασχόληση ενός γραμματέα. Αυτό έχει σαν αποτέλεσμα και ο τρόπος λειτουργίας και η οργάνωση τους να τηρηθεί σε παραδοσιακά πρότυπα. Δεν χρησιμοποιήθηκε η τεχνολογία η οποία θα έδινε πολλαπλά προβλήματα επικοινωνίας μεταξύ των ΟΤΑ αλλά και άλλων φορέων. Η δημιουργία πληροφοριακών δικτύων, θα έδινε την δυνατότητα πρόσβασης στην πληροφόρηση και επικοινωνία με τράπεζες δεδομένων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, τον έλεγχο των θεσμοθετημένων πόρων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, την παρακολούθηση των έργων και τέλος τη μηχανογραφική εξυπηρέτηση των ΟΤΑ.

4. Τα κίνητρα που αναμένονταν για την υποστήριξη ενός τέτοιου θεσμού δεν λειτούργησαν. Οι οικονομικοί πόροι που προβλέπονται από τους Κ.Α.Π. και τη Σ.Α.Τ.Α. δεν αρκούν να καλύψουν τις λειτουργικές δαπάνες των Συμβουλίων Περιοχής και την ίδια συμμετοχή σε έργα που τα ίδια υλοποιούν. Η προτεραιότητα ένταξης έργων των Συμβουλίων Περιοχής στα Νομαρχιακά Προγράμματα με εξαίρεση το Ε.Α.Π.Τ.Α., δεν ισχύει με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται οι αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των Συμβουλίων Περιοχής. Η δραστηριότητα τους περιορίστηκε σε μικρά έργα που αφορούσαν την κάθε κοινότητα, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει ορθολογική αξιοποίηση των πόρων και να μην επιλυθούν βασικά προβλήματα της περιοχής.

Συνοψίζοντας, όσον αφορά τα προβλήματα της λειτουργίας των Συμβουλίων Περιοχής θεωρούμε ότι οι αντιφάσεις του θεσμικού πλαισίου, η έλλειψη συστηματικής υποστήριξης τους και τα αντικίνητρα που λειτουργούν μέσω των πελατειακών σχέσεων μαρτυρούν την έλλειψη πολιτικής βούλησης από την μεριά της πολιτείας για την ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας Τοπικής αυτοδιοίκησης. Αν σ' αυτό προστεθούν οι ισχυρές

τοπικιστικές αντιλήψεις και η έλλειψη διάθεσης συνεργασίας των αιρετών θεωρούμε ότι έχουμε αναφέρει τις βασικές αιτίες που δεν υλοποιήθηκε και αυτή η μορφή διακοινοτικής συνεργασίας των Συμβουλίων Περιοχής.

Με το νόμο 2539/97 (νόμος Καποδίστρια) ο οποίος θα ισχύει από 1^{ος} Ιανουαρίου 1999 τα Συμβούλια Περιοχής μετατρέπονται αυτοδικαίως σε απλούς συνδέσμους. Οι σύνδεσμοι αυτοί καθίστανται καθολικοί διάδοχοι των συμβουλίων περιοχής, υπεισέρχονται αυτοδικαίως σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Η διοίκηση, η περιουσία και το προσωπικό των συμβουλίων περιοχής καθίσταται διοίκηση, περιουσία και προσωπικών των συνδέσμων.

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Β ΄

Ο ΝΟΜΟΣ 2218/1994 ΚΑΙ Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Στην Ελλάδα λειτουργούσαν 441 δήμοι και 5.382 Κοινότητες. Από αυτούς οι 206 δήμοι έχουν πληθυσμό κάτω των 5.000 κατοίκων και από τις κοινότητες οι 4.507 είχαν πληθυσμό κάτω των 100 κατοίκων.

Εκτός του ελάχιστου πληθυσμού οι περισσότεροι δήμοι και κοινότητες δεν είχαν επαρκείς πόρους και τα μέσα που απαιτούνται σήμερα, με άμεση συνέπεια να μη διαθέτουν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για να ανταποκριθούν στις σημερινές απαιτήσεις λειτουργίας των δήμων και των κοινοτήτων για τη σωστή εκπλήρωση της αποστολής τους.

Αναπόφευκτο αποτέλεσμα των ανωτέρω ήταν οι οργανισμοί αυτοί να υπολειτουργούν και να μην μπορούν να παρέχουν βασικές υπηρεσίες προς τους κατοίκους και να εκτελούν βασικά έργα υποδομής στην περιφέρειά τους. Με τους νόμους 1416/1984 και 1622/1986 θεσπίστηκαν ικανά κίνητρα για την συνένωση των δήμων και κοινοτήτων σε νέους εύρωστους δήμους

αίτη, όλες αυτές οι προσπάθειες δεν έφεραν τα προσδοκώμενα αποτελέσματα και οι συνενώσεις που έγιναν ήταν ελάχιστες.

Ωστόσο δεν παύει να υπάρχει η ανάγκη της παροχής στους πολίτες όσο γίνεται πιο σύγχρονων και πλήρων υπηρεσιών από την Τ.Α. με την ενοποίηση, την ενεργοποίηση, δραστηριοποίηση και πληρέστερη οργάνωση των βασικών λειτουργιών των ΟΤΑ πρώτου βαθμού.

Για την αξιοποίηση των δυνατοτήτων των δήμων και κοινοτήτων και την επαύξηση της λειτουργικότητας αυτών κρίθηκε σκόπιμη η αναγκαστική προώθηση της διαδημοτικής και διακοινοτικής συνεργασίας. Γι' αυτό το σκοπό συστάθηκαν με το νόμο 2218/1994 τα συμβούλια περιοχής που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α 90/3-6-1994 δημιουργήθηκαν σύνδεσμοι των οποίων η εδαφική περιφέρεια προσδιορίστηκε με Προεδρικά Διατάγματα.

Στη Μεσσηνία με το Π.Δ. 300 που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ Α 166/17-8-1995 δημιουργήθηκαν οι παρακάτω εδαφικές περιφέρειες:

1^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δήμο Καθαμάτας και τις Κοινότητες: Ασπροχώματος, Αντικαθάμου, Λεϊκών, Σπερχογείας, Εθαιοχωρίου, Αρτεμισίας, Αθαγονίας, Νέδουσας, Λαδά, Καρβελίου και Πηγών. Έδρα της 1^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Καθαμάτα.

2^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Κάμπου, Μικρής Μαντίνειας, Αβίας, Βέργας, Δοιρών, Σωτηριάνικων, Αήτομυρών και Πηγαδιών. Έδρα της 2^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε ο Κάμπος.

3^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες Καρδαμύλης, Αγίου Νικοηάου, Αγίου Νόκωνα, Εξωχωρίου, Θαλαμών, Καστανέας, Λαγκαδάς, Μηλέας, Νεοχωρίου, Τραχήλας

Καρυοβουνίου, Προσπηΐου, Κέντρου, Σταυροπηγίου, Νομιστή, Πλάτσας, Προαστίου, Πύργου, Ριγκλήων, Σαϊδόνας, Ήνομιστή, Πλάτσας, Προαστίου, Πύργου, Ριγκλήων, Σαϊδόνας και Τσερίων. Έδρα της 3^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Καρδαμύλη.

4^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Θουρία, Αρφαρών, Αγίου Φλώρου, Ασπροπουλιάς, Αριοχρίου, Αμφείας, Αιθαίας, Αλωνίων, Άμμου, Πλατύ, Μικρομάνης, Βρωμόβρυσης, Βεθλανιδιάς, Άρεως, Σταματινίου, Αγρίθου, Ποθιανής, Πηδηματος, Ανενόμυθου και Άνθειας. Έδρα της 4^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Θουρία.

5^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δήμο Μεσσήνης και τις κοινότητες: Ανάληψης, Αβραμιού, Καρτεροθίου, Λευκοώρας, Μάδενας, Λυκότραφου, Μαυροματίου Παμίσου, Νοχωρίου Αριστομένους, Πιθαλίστρας, Πιπεριτσας, Σπιταθίου, Βελίκας, Εύας, Τριόδου και Καθαμαρά. Έδρα της 5^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Μεσσήνη.

6^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δημο Μεθιγαλιά και τις κοινότητες: Ανθούσας, Βαθύρας, Μίλια, Νοεχωρίου Ιθώμης, Κατσαρού, Πεύκου, Καθυβίων, Ζευγοθατιού, Οικαθίας, Ζερμπισιών, Σκάθας, Μαυροματίου Ιθώμης, Αρσινόης, Τσουκαλεϊκών, Σοθακίου, Σιάμου, Μερόνης, Μαγουθας, Στενυκλήρου, Καληϊρρόης, Ποθίχνης, Λουτρου, Κεφαληνού και Ρευματιάς. Έδρα της 6^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε ο Μεθιγαλιάς.

7^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Πεταθιδίου, Δάρα, Καθοχωρίου, Καρποφόρας, Καστανίων, Πανιπερίου, Αχλαδοχωρίου, Λυκίσσης, Κόκκινου,

Μαθίας, Νερόμυθου, Χράνων και Δροσιάς. Έδρα της 7^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε το Πεταλίδι.

8^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Κορώνης, Χαρακοπιού, Ακριτοχωριού, Βασιλιτσίου, Βουναρίων, Κόμπων, Νέας Κορώνης, Υάμνειας, Φαλιάνθης, Χρυσοκεληλιαριάς, Ανδριανής, Καπιθανίου, Μηλίτσας και Λογγά.. Έδρα της 8^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Κορώνη.

9^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Μεθώνης, Φοινικουντας, Φοινίκης, Ευαγγελισμού, Καινούργιου Χωριού και Λαχανάδας.. Έδρα της 9^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Μεθώνη.

10^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το Δήμο Πύλου και τις κοινότητες: Χατζή, Πετριτσίου, Χαραυγή, Μεσοποταμίου, Σουληναρίου, Χανδρινού, Κρεμμυδιών, Κουκουνάρας, Γλυφάδας, Ικθαινας, Παπουθίων, Πύλλας, Κυνηγού, Καλλιθέας, Αμπελοκήπων, Πηδάσου, Μεσοχωριού και Χωματάδας. Έδρα της 10^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Πύλος.

11^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το Δήμο Χώρας και τις κοινότητες: Αμπελιόφυτου, Μυρσινοχωριού, Φηεσσιάδας, Παλαιού Λουτρού, Μεταξάδας, Μεταμόρφωσης, Ρωμανου, Κορυφασίου, Βλαχόπουλη, Παπαφλέσσα, Μαργελίου, Μηλιωτίου, Μανιακίου, Κουρτακίου και Βλάση. Έδρα της 11^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η χώρα.

12^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δήμο Γαργαλιάνων και τις κοινότητες: Λεύκης, Πύργου, Τριφυλίας, Μαραθούπολης, Μουζακίου, Βάητας και Φλώκας. Έδρα της 12^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκαν οι Γαργαλιάνοι.

13^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δήμο Φιλιατρών και τις κοινότητες: Χριστιανούπολης, Πλάτης, Χαθαζονίου, Εξοχικού και Μάλης. Έδρα της 13^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκαν τα Φιλιατρά.

14^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δήμο Κυπαρισσίας και τις κοινότητες: Σπηλιάς, Φαρακλιάδας, Αρμενίων, Στασίου, Ξηρόκαμπου, Καϊνού Νερού, Ελιάς, Αγαθιανής, Καρυών, Πρόδρομου, Βανάδας, Σιδηρόκαστρου, Αυλώνας, Καλίτσαινας, Πλατανίων, Ραπτόπουλη, Λυκουδεσίου, Τριπύλλας, Σεληιά, Καλογερεσίου, Λαντζουνάτου, Ροδιάς, Βρυσών, Μουρατιάδας, Μύρου, Ραχών και Περδικονερίου. Έδρα της 14^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Κυπαρισσία.

15^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Δωρίου, Κοπανακίου, Μοναστηρίου, Ποιθυθέας, Ψαρίου, Κρυονερίου, Βασιλικού, Αρτικίου, Γλυκοριζίου, Καμαρίου, Αγριθιάς Τριφυλίας, Άνω Δωρίου, Σιτοχωρίου, Κεφαλιόβρυσης Τριφυλίας, Χρυσχωρίου, Χαϊκιά, Κουβεθα, Αετου, και Μάλης. Έδρα της 15^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε το Δώριο.

16^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Διαβολιτσίου, Δεσύληθα, Καρνασίου, Παραπουγκίου, Δασοχωρίου, Κάτω Μέλλειας, Αγριθόβουνου, Ηλέκτρας, Κωνσταντίνων, Κεντρικού Μάλης, Άνω Μέλλειας, Φίλια, Ματζαρίου,

Μάνδρας, Ανδανειας, Συρρίζου, Αμπελιώνας, Νέδας, Σκλήηρου, Αγίου Σώστη, Πέτρας, Κακαλιετρίου και Στάσιμου. Έδρα της 16^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε το Διαβολίτσι.

17^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από το δήμο Ανδρούσας και τις κοινότητες: Αριστοδημείου, Πολυηλόφου, Κορομηλιάς, Καλιογερόραχης, Αμφιθέας, Τρικόρφου, Ελληνοκλησσιάς, Παλαιοκάστρου, Μαγγανιακού, Δραίνας, Λάμπαινας, Αγριθιάς, Μεσσήνης και Κλήματος. Έδρα της 17^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε η Ανδρούσα.

18^η Εδαφική Περιφέρεια

Αποτελείται από τις κοινότητες: Αριστομένη, Διοδιων, Βούταινας, Κεφαλοβρύσου, Μεσσήνης, Κουτήφαρι, Μάνεσι, Στρέφι, Πουλιτσίου, Στέρνας, Πελλεκανάδας και Πλατανόβρυσης. Έδρα της 18^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας ορίστηκε ο Αριστομένης.

Συμβούλιο Περιοχής 1^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Καθαμάτα

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Καθαμάτας	44.052
2	Κοινότητα Ασπροχώματος	1.240
3	Κοινότητα Αντικάλαμος	345
4	Κοινότητα Λαϊκα	758
5	Κοινότητα Σπερχογεία	554
6	Κοινότητα Εθαιοχώριο	352
7	Κοινότητα Αρτεμισία	339
8	Κοινότητα Αθαγονία	410
9	Κοινότητα Νέδουσα	206
10	Κοινότητα Λαδά	231
11	Κοινότητα Καρβέλι	180
12	Κοινότητα Πηγές	149
Σύνολο		48.816

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 2^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Κάμπος

Α/Α	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Κάμπου	641
2	Κοινότητα Μικρή Μαντίνεια	606
3	Κοινότητα Αβίας	472
4	Κοινότητα Βέργας	1.271
5	Κοινότητα Δόλοι	375
6	Κοινότητα Σωτηριάνικα	293
7	Κοινότητα Αητομύρα	89
8	Κοινότητα Πηγάδια	251
Σύνολο		3.998

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 3^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Καρδαμύλη

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Καρδαμύλης	574
2	Κοινότητα Αγ. Νικόλαος	607
3	Κοινότητα Αγ. Νίκωνα	182
4	Κοινότητα Εξωχωρίου	394
5	Κοινότητα Θαλαμών	196
6	Κοινότητα Καστανιάς	196
7	Κοινότητα Λαγκαδάς	182
8	Κοινότητα Μηλιάς	195
9	Κοινότητα Νεοχωρίου Λεύκτρου	124
10	Κοινότητα Τραχήλας	207
11	Κοινότητα Καρυοβουνίου	91
12	Κοινότητα Προσηλίου	201
13	Κοινότητα Κέντρου	262
14	Κοινότητα Σταυροπηγίου	525
15	Κοινότητα Νομισι	162
16	Κοινότητα Πλάτσας	311
17	Κοινότητα Προαστίου	435
18	Κοινότητα Πύργος Λεύκτρου	181
19	Κοινότητα Ριγκηλιά	176
20	Κοινότητα Σαϊδώνα	236
21	Κοινότητα Τσέρια	258
Σύνολο		6.695

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 4^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Θουρία

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Θουρίας	1.140
2	Κοινότητα Αρφαρών	1.247
3	Κοινότητα Αγ. Φηώρου	294
4	Κοινότητα Ασπροπουλίας	153
5	Κοινότητα Αριοχωρίου	294
6	Κοινότητα Άμφειας	658
7	Κοινότητα Αιθαίας	326
8	Κοινότητα Αθωνιών	194
9	Κοινότητα Άμμου	224
10	Κοινότητα Πλατέως	520
11	Κοινότητα Μικρομάνης	735
12	Κοινότητα Βρομόβρυσης	158
13	Κοινότητα Βεληνιδιάς	112
14	Κοινότητα Άριος	1.354
15	Κοινότητα Σταματινού	128
16	Κοινότητα Αγρίλου	211
17	Κοινότητα Ποθιανής	229
18	Κοινότητα Πηδήματος	411
19	Κοινότητα Ανεμόμυθου	126
20	Κοινότητα Άνθειας	487
Σ ύ ν ο ρ ο		9.001

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 5^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Μεσσήνη

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Μεσσήνης	6.519
2	Κοινότητα Ανάληψης	413
3	Κοινότητα Αβραμιού	628
4	Κοινότητα Καρτεροηίου	491
5	Κοινότητα Λευκοχώρας	295
6	Κοινότητα Μάδενας	175
7	Κοινότητα Λυκότραφου	325
8	Κοινότητα Μαυροματίου Παμίσου	356
9	Κοινότητα Νεοχωρίου	275
10	Κοινότητα Πιθαλίστρας	190
11	Κοινότητα Πιπερίτσας	133
12	Κοινότητα Σπιταλίου	154
13	Κοινότητα Βεθίκας	330
14	Κοινότητα Εύας	689
15	Κοινότητα Τριόδου	229
16	Κοινότητα Καθαμαρά	133
Σύνολο		11.335

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 6^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Μεθιγαλιά

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Μεθιγαλιά	1.405
2	Κοινότητα Ανθούσας	139
3	Κοινότητα Βαηύρας	1.038
4	Κοινότητα Μίθα	152
5	Κοινότητα Νεοχωρίου Ιθώμης	331
6	Κοινότητα Κατσαρού	598
7	Κοινότητα Πεύκου	146
8	Κοινότητα Καηυθίων	85
9	Κοινότητα Ζευγολατίου	599
10	Κοινότητα Οικαθίας	413
11	Κοινότητα Ζερμπισίων	212
12	Κοινότητα Σκάλας	519
13	Κοινότητα Μαυροματίου Ιθώμης	405
14	Κοινότητα Αρσινόης	241
15	Κοινότητα Τσουκαλειίκων	290
16	Κοινότητα Σοθακίου	173
17	Κοινότητα Σιάμιου	135
18	Κοινότητα Μερόπης	767
19	Κοινότητα Μαγουήας	161
20	Κοινότητα Στενυκλήρου	124
21	Κοινότητα Καλλιρρόης	414
22	Κοινότητα Ποθήχνης	274
23	Κοινότητα Λουτρού	140
24	Κοινότητα Κεφαλινίου	191
25	Κοινότητα Ρευματιάς	135
Σύνολο		9.087

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 7^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Πεταλίδι

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Πεταλιδίου	1.300
2	Κοινότητα Δάρα	458
3	Κοινότητα Καλοχωρίου	209
4	Κοινότητα Καρποφόρων	340
5	Κοινότητα Καστανίων	43
6	Κοινότητα Πανιπερίου	339
7	Κοινότητα Αχλαδοχωρίου	356
8	Κοινότητα Λυκίσσης	90
9	Κοινότητα Κόκκινου	118
10	Κοινότητα Μαθίας	84
11	Κοινότητα Νερόμυθου	454
12	Κοινότητα Χράνων	469
13	Κοινότητα Δροσιάς	115
Σύνολο		4.375

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 8^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Κορώνη

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Κορώνης	1.794
2	Κοινότητα Χαρακοπέιου	949
3	Κοινότητα Ακριτοχωρίου	303
4	Κοινότητα Βασιλιτσίου	640
5	Κοινότητα Βουναρίων	226
6	Κοινότητα Κόμπων	114
7	Κοινότητα Νέας Κορώνης	416
8	Κοινότητα Υαμείας	136
9	Κοινότητα Φαλιάνθης	352
10	Κοινότητα Χρυσοκεληριάς	612
11	Κοινότητα Ανδριανής	305
12	Κοινότητα Μηλιτσας	297
13	Κοινότητα Λογγά	286
14	Κοινότητα	1.007
Σύνολο		7.437

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 9^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Μεθώνη

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Μεθώνης	1.777
2	Κοινότητα Φοινικούντα	635
3	Κοινότητα Φοινίκη	104
4	Κοινότητα Ευαγγελισμός	488
5	Κοινότητα Καιουργιο Χωριό	98
6	Κοινότητα Λαχανάδα	164
Σ ύ ν ο ρ ή ο		2.666

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 10^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Πύλος

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Πύλου	2.437
2	Κοινότητα Χατζή	902
3	Κοινότητα Πετριτσι	228
4	Κοινότητα Χαραυγή	289
5	Κοινότητα Μεσοπόταμος	379
6	Κοινότητα Σουληνάρι	575
7	Κοινότητα Χανδρινού	1.002
8	Κοινοτητα Κρεμμύδια	947
9	Κοινότητα Κουκουνάρα	643
10	Κοινότητα Γλυφάδα	262
11	Κοινότητα Ικθαινα	342
12	Κοινότητα Παπούλια	208
13	Κοινότητα Πύλα	190
14	Κοινότητα Κυνηγού	445
15	Κοινότητα Καήθιθέα	617
16	Κοινότητα Αμπελόκηποι	140
17	Κοινότητα Πήδαςος	174
18	Κοινότητα Μεσοχώρι	207
19	Κοινότητα Χωματάδα	282
Σύνολο		10.298

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 11^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Χώρα

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Χώρας	3.135
2	Κοινότητα Αμπελόφυτου	416
3	Κοινότητα Μυρσινοχωρίου	125
4	Κοινότητα Φηεσιάδας	51
5	Κοινότητα Παλαιό Λουτρό	80
6	Κοινότητα Μεταξάδα	167
7	Κοινότητα Μεταμόρφωση	322
8	Κοινότητα Ρωμανού	360
9	Κοινότητα Κορυφάσι	688
10	Κοινότητα Βηλαχόπουλου	1.172
11	Κοινότητα Παπαφήεσσα	125
12	Κοινότητα Μαργέλι	74
13	Κοινότητα Μηλιώτη	161
14	Κοινότητα Μανιάκη	73
15	Κοινότητα Κουρτάκι	162
16	Κοινότητα Βηάσση	169
Σ ύ ν ο ρ ή ο		7.280

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 12^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Γαργαλιάνοι

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Γαργαλιάνων	5.310
2	Κοινότητα Λεύκης	293
3	Κοινότητα Πύργου Τριφυλίας	839
4	Κοινότητα Μαραθούπολης	418
5	Κοινότητα Μουζακίου	399
6	Κοινότητα Βάητας	284
7	Κοινότητα Φηόκας	66
Σύνολο		7.609

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 13^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Φιλιατρά

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Φιλιατρών	6.592
2	Κοινότητα Χριστιανούπολης	381
3	Κοινότητα Πηλάκις	226
4	Κοινότητα Χαλαζονίου	250
5	Κοινότητα Εξοχικού	196
6	Κοινότητα Μάλης	105
Σύνολο		7.753

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 14^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Κυπαρισσία

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Κυπαρισσίας	5.149
2	Κοινότητα Σπηλιιά	588
3	Κοινότητα Φαρακλιάδα	315
4	Κοινότητα Αρμένιες	317
5	Κοινότητα Στάσιο	99
6	Κοινότητα Ξηρόκαμπος	54
7	Κοινότητα Καλό Νερό	641
8	Κοινότητα Ελαία	337
9	Κοινότητα Αγαθιανή	325
10	Κοινότητα Καρυές	136
11	Κοινότητα Πρόδρομος	94
12	Κοινότητα Βανάδα	134
13	Κοινότητα Σιδηρόκαστρο	322
14	Κοινότητα Αυλώνα	327
15	Κοινότητα Καλήτσαίνα	101
16	Κοινότητα Πηλατανιά	223
17	Κοινότητα Ραπτόπουλο	218
18	Κοινότητα Λυκουδέσι	48
19	Κοινότητα Τριπύλη	88
20	Κοινότητα Σέληθα	201
21	Κοινότητα Καθηγερέσι	78
22	Κοινότητα Λατζουνάτο	54
23	Κοινότητα Ροδιά	113
24	Κοινότητα Βρύσες	189
25	Κοινότητα Μουριατάδα	205
26	Κοινότητα Μύρου	109
27	Κοινότητα Ραχες	319
28	Κοινότητα Περδικονέρι	163
Σύνολο		10.947

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 15^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Δώριο

Α/Α	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Δωρίου	1.628
2	Κοινότητα Κοπανακίου	1.403
3	Κοινότητα Ποήυθέας	81
4	Κοινότητα Μοναστηρακίου	135
5	Κοινότητα Ψαρίου	539
6	Κοινότητα Κρυονέρι	63
7	Κοινότητα Βασιλικού	484
8	Κοινότητα Αρτικίου	48
9	Κοινότητα Κόκκλας	428
10	Κοινότητα Γλυκορίζιου	137
11	Κοινότητα Καμαρίου	95
12	Κοινότητα Αγρίθιάστρο	154
13	Κοινότητα Άνω Δωρίου	194
14	Κοινότητα Σιτοχωρίου	56
15	Κοινότητα Κεφαλόβρυσης Τρ.	190
16	Κοινότητα Χρυσοχωρίου	192
17	Κοινότητα Χαηκιά	163
18	Κοινότητα Κουβέθα	218
19	Κοινότητα Αετός	811
20	Κοινότητα Μάληθς	207
Σ ύ ν ο ρ ο		7.227

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 16^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Διαβοήτσι

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Διαβοητισίου	979
2	Κοινότητα Δεσσύλα	417
3	Κοινότητα Καρνάσι	215
4	Κοινότητα Παραπούγκι	119
5	Κοινότητα Δασοχώρι	39
6	Κοινότητα Κάτω Μέλιπεια	423
7	Κοινότητα Αγριηόβουνο	123
8	Κοινότητα Ηλιέκτρα	143
9	Κοινότητα Κωνσταντινοί	221
10	Κεντρικό	175
11	Μάητα	168
12	Κοινότητα Άνω Μέλιπεια	168
13	Κοινότητα Φίλια	234
14	Κοινότητα Μάντζαρι	146
15	Κοινότητα Μάνδρα	89
16	Κοινότητα Ανδανία	169
17	Κοινότητα Σύριζο	139
18	Κοινότητα Αμπελιώνα	212
19	Κοινότητα Νέδα	254
20	Κοινότητα Σκληρού	89
21	Κοινότητα Αγ. Σώστη	173
22	Κοινότητα Πέτρα	121
23	Κοινότητα Κακαλιέτρι	129
24	Κοινότητα Στάσιμο	124
Σύνολο		5.069

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 17^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Ανδρούσα

Α/Α	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Δήμος Ανδρούσας	780
2	Κοινότητα Αριστοδήμου	368
3	Κοινότητα Πολυθόφου	171
4	Κοινότητα Κορομηλιάς	115
5	Κοινότητα Καθιογερόραχης	202
6	Κοινότητα Αμφιθέας	512
7	Κοινότητα Τρικόρφου	475
8	Κοινότητα Ελληνοεκκλησιάς	334
9	Κοινότητα Παλαιοκάστρου	182
10	Κοινότητα Μαγγανιακού	183
11	Κοινότητα Δραΐνας	76
12	Κοινότητα Λάμπαινας	290
13	Κοινότητα Αγριθιάς Μεσ.	137
14	Κοινότητα Κλήματος	130
Σύνολο		3.955

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Συμβούλιο Περιοχής 18^{ης} Εδαφικής Περιφέρειας

Έδρα : Αριστομένης

A/A	ΜΕΛΗ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
1	Κοινότητα Αριστομένης	557
2	Κοινότητα Διόδια	415
3	Κοινότητα Βούταινα	184
4	Κοινότητα Κεραηόβρυσο	158
5	Κοινότητα Κουτίφαρι	135
6	Κοινότητα Μάνεσι	456
7	Κοινότητα Στρέφι	579
8	Κοινότητα Πουηίτσι	70
9	Κοινότητα Στέρνα	546
10	Κοινότητα Πεηεκάδα	247
11	Κοινότητα Πηατανόβρυση	90
Σύνολο		3.437

Πηγή : Τ.Ε.Δ.Κ. Ν. Μεσσηνίας

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Σ Τ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" - ΝΟΜΟΣ 2539/97

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Α'

Η ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ, ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ

Ι. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Σκοπός του Προγράμματος

Η πολυδιάσπαση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης αναγνωρίζεται πλέον από όλους ως το κρίσιμο δομικό πρόβλημα του τοπικού πολιτικού και διοικητικού μας συστήματος. Η βασική πτυχή του είναι η εγγενής δημογραφική, οικονομική και αναπτυξιακή καχεξία 5.500 περίπου ΟΤΑ δηλαδή των 5.318 Κοινοτήτων και των περίπου 100 Δήμων με πληθυσμό κάτω των 1.500 κατοίκων που δεν είναι σε θέση να λειτουργήσουν με τις ταχύτητες που προκρίνουν τα σύγχρονα ευρωπαϊκά πρότυπα της Αυτοδιοίκησης. Δεν είναι σε θέση να παρέχουν υπηρεσίες ενός ελάχιστου επιπέδου στους πολίτες, πολύ δε περισσότερο δεν έχουν την ικανότητα να εκπληρώσουν την σύγχρονη αποστολή τους, να αναλάβουν δυναμικό ρόλο στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της τοπικής ανάπτυξης.

Η αντιμετώπιση του δομικού προβλήματος της πολυδιάσπασης επιβάλλεται να προκριθεί στη βάση της ανασυγκρότησης, ή όπως εύγλωττα έχει αποδοθεί, της "αναकुττάρωσης" των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Δεν πρέπει βέβαια να υποτιμάται και η μακροπρόθεσμη λύση της συνεργασίας μεταξύ των ΟΤΑ η οποία μπορεί να συμβάλει, εν μέρει, στην άρση των αρνητικών συνεπειών της πολυδιάσπασης. Η προώθηση των Συνενώσεων των ΟΤΑ είναι

πάντως προσφορότερη διότι διαμορφώνει ευνοϊκές προοπτικές για την ολοκληρωμένη μεταρρύθμιση και τον εκσυγχρονισμό της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο σχεδιασμός και η εφαρμογή της δεν πρέπει να θεωρηθούν μόνο ως διαδικασία διοικητικής συνένωσης εκτάσεων και πληθυσμών, η οποία μάλιστα διεξάγεται είτε επί χάρτου είτε με τη λογική τοπικιστικών υπολογισμών. Εάν δε συμβεί αυτό, τότε παραμένουν ανοικτοί οι ορίζοντες για τη σχεδιασμένη ανασυγκρότηση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, ανασυγκρότηση που ως αφετηρία θα έχει το χωροταξικό σχεδιασμό των νέων ΟΤΑ, αλλιά στη συνέχεια θα περιλαμβάνει την έγκαιρη θεσμοθέτησή τους, την προσαρμογή του συστήματος της πολιτικής διοικητικής τους οργάνωσης στις σύγχρονες απαιτήσεις της αποτελεσματικής αυτοδιοίκησης, την άμεση σύνδεσή της με την εφαρμογή ενός υλοποιήσιμου προγράμματος επενδύσεων σε βασικές υποδομές, στην κάλυψη λειτουργικών δαπανών, στη στενή σχέση και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού.

Οι παραπάνω επιλογές θεμελιώνουν τους ακόλουθους βασικούς στόχους οι οποίοι τεκμηριώνουν άριστα τη σκοπιμότητα του προτεινόμενου Προγράμματος.

1. Εκσυγχρονισμός του διοικητικού συστήματος, γιατί η ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης στοχεύει στην παροχή υπηρεσιών ισοδύναμης αποτελεσματικότητας στους κατοίκους των πόλεων και των χωριών καθώς και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων των πολιτών.
2. Εκσυγχρονισμός του τοπικού πολιτικού συστήματος.
3. Η τήρηση της νομιμότητας, η διαφάνεια στην διαχείριση των πόρων και ο κοινωνικός έλεγχος στην άσκηση της τοπικής εξουσίας.

4. Ενίσχυση του ρόλου της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με την ανάθεση σημαντικών αρμοδιοτήτων που μόνο ευρύτερες - από τις υφιστάμενες - διοικητικές μονάδες είναι σε θέση να ασκήσουν.
5. Η ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης αποτελεί την δυναμικότερη προϋπόθεση για την απόκτηση της οικονομικής αυτοδυναμίας και της διοικητικής αυτοτέλειάς της.
6. Η ανασυγκρότηση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ είναι η αναγκαία προϋπόθεση για την "αναγέννηση των χωριών" και την περιφερειακή ανάπτυξη της χώρας.

Αυτοί οι στόχοι αναπτύσσονται αναλυτικά στη συνέχεια.

2. Οι Στόχοι της Ανασυγκρότησης

α. Εκσυγχρονισμός του διοικητικού συστήματος

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης πρώτου βαθμού αποτελούν τη βάση του διοικητικού μας συστήματος. Από αυτούς αντιμετωπίζονται κρίσιμα για την ποιότητα ζωής των πολιτών προβλήματα και αυτοί είναι εκ του Συντάγματος αποκλειστικά αρμόδιοι για τη διοίκηση εκείνων των δημοσίων υποθέσεων που αναφέρονται στον κοινωνικό, διοικητικό και τεχνικό εξοπλισμό των χωριών και των πόλεων.

Αυτοί οι οργανισμοί, στερούμενοι πόρων αληθιά και ανθρώπινου δυναμικού, δεν είναι σε θέση να εκπληρώσουν την αποστολή της τοπικής αυτοδιοίκησης όπως αυτή προσδιορίζεται από το Σύνταγμα και εξελίσσεται στο πλαίσιο των σύγχρονων κοινωνικών αναγκών. Εκπλήρωση της αποστολής σημαίνει πρωτίστως ικανοποίηση των κρίσιμων τοπικών κοινωνικών αναγκών, δημιουργία και υποστήριξη του βασικού (πρωτοβάθμιου) κοινωνικού, διοικητικού και τεχνικού εξοπλισμού και

δυνατότητα ανάληψης πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη στην εδαφική τους περιφέρεια.

Σήμερα, η εκπλήρωση της αποστολής των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ σημαίνει εξάλλου, ικανότητα παροχής σε όλη τους τους κατοίκους ενός ελάχιστου επιπέδου υπηρεσιών σχετικών με την ποιότητα ζωής έτσι ώστε όλοι οι πολίτες, στην ελληνική επικράτεια, και κυρίως εκτός των αστικών κέντρων, να απολαμβάνουν, σε συνθήκες ισότητας, ισοδύναμης ποιότητας υπηρεσίες. Η εκπλήρωση αυτής της αποστολής είναι συνυφασμένη με τον στόχο του εκσυγχρονισμού του διοικητικού συστήματος, ως προϋπόθεσης και για τον εκσυγχρονισμό της κοινωνίας μας.

6. Εκσυγχρονισμός του τοπικού πολιτικού συστήματος

Η πολυδιάσπαση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης έχει οδηγήσει σε αρκετές περιπτώσεις - τόσες ώστε να χαρακτηρίζουν εν μέρει το υφιστάμενο τοπικό πολιτισμό σύστημα, στην πλήρη εξάρτηση των αιρετών από τα δίκτυα της προσωπικής πολιτικής επιρροής του πολιτικού προσωπικού του ευρύτερου τοπικού, νομαρχιακού ή και εθνικού επιπέδου. Το φαινόμενο αυτό γίνεται αρνητικό όταν καθίσταται προϋπόθεση για την εξοικονόμηση των ισχνών, έτσι και αλλιώς, οικονομικών ενισχύσεων για την ικανοποίηση των τοπικών αναγκών. Γίνεται αρνητικό γιατί επιτρέπει τη διανομή δημοσίων πόρων κατά τρόπο αδιαφανή, άνισο και χωρίς αναπτυξιακά κριτήρια. Η στοιχειώδης, πολιτικές φορές, τοπική κοινωνική και οικονομική ανάγκη γίνεται αντικείμενο πελατειακής σχέσης. Η θέσπιση κριτηρίων π.χ. για τη διανομή των εκτάκτων πιστώσεων, είναι η μια όψη της ορθολογικής ρύσης στο πρόβλημα. Η οργάνωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ στη βάση στοιχειώδους αποτελεσματικής διοικητικής και προγραμματικής

μονάδας, ικανής να σχεδιάσει την αναπτυξιακή προοπτική του χώρου της, είναι η άριστη όψη. Μόνο η συνύπαρξη των δυο όψεων επιφέρει αποτελεσματική ρύση.

Η "απελευθέρωση" του πολιτικού προσωπικού της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης από την πελατειακή εξάρτηση και ταυτόχρονα η ανασυγκρότησή της στη βάση αποτελεσματικών διοικητικών μονάδων θα ενισχύσει την θέση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης στο πολιτικό και διοικητικό σύστημα. Αυτό θα επιτρέψει, ως προς το τοπικό πολιτικό σύστημα, την διαμόρφωση ισορροπιών μεταξύ των τοπικών φορέων άσκησης της πολιτικής εξουσίας οι οποίες θα συμβάλλουν στην εξυγίανση των θεσμών, θα εμποδώσουν στην κοινωνία την εμπιστοσύνη προς αυτούς και θα επιτρέψουν στην Πολιτεία τη δρομολόγηση διαδικασιών εξυγίανσης στο συνολικό πολιτικό και διοικητικό σύστημα.

γ. Η τήρηση της νομιμότητας, η διαφάνεια στη διαχείριση των πόρων και ο κοινωνικός έλεγχος στην άσκηση της τοπικής εξουσίας

Τα φαινόμενα της πολιτικής αυθαιρεσίας, της παραβίασης της νομιμότητας και ιδίως της προσβολής δικαιωμάτων των πολιτών χαρακτηρίζουν, αρκετές φορές, την άσκηση της τοπικής εξουσίας. Οι περιπτώσεις αυτές εστιάζονται τόσο στους δήμους όσο και στις κοινότητες. Στις κοινότητες η ανάπτυξη τέτοιων φαινομένων οφείλεται και στην αδυναμία άσκησης ουσιαστικού ελέγχου νομιμότητας εξαιτίας του κατακερματισμού σε πολυάριθμες μικρές διοικητικές μονάδες. Είναι πράγματι γεγονός ότι η στοιχειώδης προστασία του δημοσίου συμφέροντος, η ικανοποίηση του αισθήματος της νομιμότητας, η κατοχύρωση των δικαιωμάτων των πολιτών και η προστασία της νομικοπολιτιστικής

αποστολής του θεσμού της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης επιβάλλουν την άμεση λήψη θεσμικών και πολιτικών μέτρων για την αντιμετώπιση φαινομένων προσβολής της νομιμότητας. Προϋπόθεση για την επιτυχία αυτού του εγχειρήματος είναι εκτός των άλλων και η δραστική αντιμετώπιση του κατακερματισμού της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

Ανάληψη είναι η εικόνα και στην οικονομική διαχείριση. Και εδώ η πολυδιάσπαση καθιστά εξαιρετικά δύσκολο τον έλεγχο εκ μέρους της Πολιτείας.

Η δημιουργία ευρύτερων διοικητικών μονάδων επιτρέπει την αποτελεσματικότερη άσκηση του ελέγχου νομιμότητας και την καθιέρωση και λειτουργία διαδικασιών διαφάνειας στην ανάθεση και εκτέλεση των τοπικών δημοσίων έργων.

Η καθιέρωση και εφαρμογή των διαδικασιών τήρησης της νομιμότητας και ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης θα συμβάλει στην ευχερέστερη πληροφόρηση των κατοίκων για την πορεία των τοπικών δημοσίων έργων, έργων που συντελούνται για την πρόοδο τους και παράλληλα θα εμπεδώσει, διαμέσου της πληροφόρησης, της διαφάνειας και της ανάδειξης των δικαιωμάτων των κατοίκων, των κοινωνικό έλεγχο στην άσκηση της τοπικής εξουσίας, στοιχείο ικανό και αναγκαίο για τη δημοκρατική λειτουργία του θεσμού.

δ. Ενίσχυση του ρόλου της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με την ανάθεση σημαντικών αρμοδιοτήτων

Η υφιστάμενη κατάσταση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ δεν επιτρέπει την άσκηση του συνόλου των αρμοδιοτήτων που σύμφωνα με το Σύνταγμα και

τους νόμους ανήκουν στους δήμους και στις κοινότητες. Η οικονομική και δημογραφική καχεξία καθιστά αδύνατη την συγκρότηση της κατάλληλης υποδομής σε κοινωνικό, διοικητικό και τεχνικό εξοπλισμό έτσι ώστε οι τοπικές αρχές να εκπληρώσουν τις υποχρεώσεις τους έναντι των κατοίκων που εκπροσωπούν. Εύγλωττα μπορεί να επισημανθεί ότι η "Αυτοδιοίκηση" μεταβάλλεται σε "Ετεροδιοίκηση" επειδή πολλή από αυτές τις λειτουργίες ασκούνται από το Κράτος ή άλλα όργανα εξαιτίας της αδυναμίας των ΟΤΑ να ανταποκριθούν στις βασικές προϋποθέσεις άσκησής τους. Οι περισσότερες Κοινοότητες, για παράδειγμα, δεν έχουν την δυνατότητα να συντηρήσουν το κοινοτικό οδικό δίκτυο ή τις άλλες βασικές υποδομές. Επίσης και η άσκηση των κατεξοχήν διοικητικών λειτουργιών, που ως επί το πλείστον αναφέρονται σε κρατικές λειτουργίες, εξαιτίας της δημογραφικής καχεξίας κοστίζει οικονομικά, λόγω της ανάγκης διατήρησης των κοινοτικών γραμματέων.

Είναι προφανές ότι σ' αυτούς τους οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είναι δυνατή η ανάθεση περισσότερων αρμοδιοτήτων, προοπτική που είναι πάντως αναγκαία για την εύρυθμη λειτουργία του διοικητικού συστήματος και την εφαρμογή της αρχής της αποκέντρωσης, ως αρχής που επιτάσσει την άσκηση των περισσότερων διοικητικών λειτουργιών, ιδίως μάλιστα εκείνων που αναφέρονται σε τοπικές υποθέσεις, πλησιέστερα στους πολίτες με κριτήρια ασφαλιώς την αποτελεσματικότητα και την οικονομία.

Η ουσιαστική αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης είναι αναγκαία προϋπόθεση για τον εκσυγχρονισμό του διοικητικού συστήματος. Γι' αυτό είναι επίσης αναγκαία η ανασυγκρότηση της σε διοικητικές μονάδες ικανές να γίνουν υποδοχείς όλων εκείνων των κρίσιμων αρμοδιοτήτων που επιβάλλεται να ασκούνται πλησιέστερα στους πολίτες

γιατί επηρεάζουν άμεσα στην ποιότητα της ζωής τους. Αυτή την δυνατότητα, της απόηαυσης σημαντικών υπηρεσιών από την τοπική αυτοδιοίκηση, πρέπει να έχουν όηιοι οι πολίτες είτε κατοικούν στις πόηεις είτε κατοικούν στα χωριά.

ε. Η ανασυγκρότηση, δυναμικότερη προϋπόθεση για την απόκτηση της οικονομικής αυτοδυναμίας και της διοικητικής αυτοτέλειας

Η δημιουργία ισχυρών διοικητικών μονάδων σε επίπεδο πρωτοβάθμιων ΟΤΑ θα επιτρέψει στην ελληνική τοπική αυτοδιοίκηση να διεκδικήσει αυτοδύναμα την πρόσβαση στις χρηματοδοτήσεις των προγραμμάτων ανάπτυξης από Εθνικούς πόρους και την Ευρωπαϊκή Ένωση, γεγονός που σε συνάρτηση με την αξιοποίηση των τοπικών πόρων στην ευρύτερη χωρική ενότητα θα συντελήσει σταδιακά στην επίτευξη του στόχου της οικονομικής αυτοδυναμίας, προϋπόθεση κρίσιμη για την αυτοτέλεια του θεσμού.

στ. Η ανασυγκρότηση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ όχημα για την "αναγέννηση των χωριών" και την ανάπτυξη της Ελλάδας

Η ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης είναι αναγκαίος, αν όχι και ικανός όρος, για να εκπληρωθούν οι στόχοι της ισόρροπης ενδογενούς ανάπτυξης της χώρας μας. Ιδιαίτερη μάλιστα είναι η σημασία της για την ανασύνταξη του κοινωνικού και οικονομικού ιστού της εκτός των αστικών κέντρων Ελλάδας με επίκεντρο της ανάδειξη του πολιτισμικού, οικολογικού και κοινωνιολογικού πλούτου της ελληνικής κοινωνίας. Σ' αυτή την προοπτική, η διοικητική ανασυγκρότηση θα επιτρέψει στην Πολιτεία να καταστρώσει και να υλοποιήσει άμεσα ένα πρόγραμμα τοπικών δημοσίων επενδύσεων για τη δημιουργία βασικών υποδομών

κοινωνικού, διοικητικού και τεχνικού εξοπλισμού έτσι ώστε να καταστεί ικανή η τοπική αυτοδιοίκηση να δρομολογήσει σχέδια τοπικής ανάπτυξης έχοντας πλιόν την ικανότητα να τα υλοποιήσει με αυτάρκεια.

Η εφαρμογή του προτεινόμενου, γι' αυτόν τον σκοπό, Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ιωάννης Καποδίστριας», με συγκεκριμένα μέτρα, πόρους και χρονοδιάγραμμα εφαρμογής αποτελεί την "εγγυητική πρωτοβουηία" της Πολιτείας. Η ολοκλήρωσή του θα έχει αποδώσει στην ελληνική ύπαιθρο και κυρίως στα χωριά της ορεινής και νησιώτικης Εηηιάδας σύγχρονες υποδομές διοικητικού, κοινωνικού και τεχνικού εξοπλισμού. Ως "αντίτιμο" αυτής της πρωτοβουηίας η Πολιτεία θα ζητήσει από τη νέα ανασυγκρότηση πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση και τους συηηγοικούς φορείς των κατοίκων και των καταγόμενων από τα χωριά να μεριμνήσουν, μέσα στο πηαίσιο των νέων αρμοδιοτήτων που θα αποκτήσουν οι νέοι ΟΤΑ, και να αναηάθουν την σημαντική ευθύνη της περαιτέρω ανάπτυξης των υποδομών, της κινητοποίησης των τοπικών κοινωνικών δυνάμεων για την ανάδειξη των πολιτισμικής και ιστορικής κληρονομιάς του "εηηηνικού χωριού", ως αναπόσπαστου στοιχείου της εηηηνικής κοινωνίας στο διάβα της προς στην επόμενη χιηιετία.

Η παραπάνω προοπτική είναι η απάντηση σε όηους εκείνους που επιχειρούν να ανακόψουν την πορεία της ανασύνταξης της Πολιτείας και της κοινωνίας και επικαηούνται "την κατάργηση των χωριών", την καθυπόταξη του "εηηηνικού θεσμού της κοινότητας", την ταύτιση του συναισθηματισμού του έηηηνα με το χωριό, την κιβωτό της σύγχρονης εηηηνικής κοινωνίας, προκειμένου να διατηρηθεί το υφιστάμενο πολιτικό και διοικητικό σύστημα της καχεκτικής τοπικής αυτοδιοίκησης.

3. Μεθοδολογικά ζητήματα

Η εκπόνηση του Προγράμματος βασίζεται στο σχεδιασμό τριών αλληλοσυμπληρούμενων προτάσεων. Η πρώτη αναφέρεται στη νομική διαδικασία των Συνενώσεων και στο νέο νομικό πλαίσιο των ΟΤΑ, η δεύτερη επικεντρώνεται στην επιλογή των βασικών χωροταξικών και πολεοδομικών στοιχείων που είναι αναγκαία για την συγκρότηση δημογραφικά οικονομικά και αναπτυξιακά βιώσιμων ΟΤΑ, η τρίτη εστιάζεται στο σχεδιασμό και τη διερεύνηση πηγών χρηματοδότησης ενός Ειδικού Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με το οποίο θα εξασφαλίζεται μεσοπρόθεσμα το ελάχιστο των βασικών υποδομών στους νέους ΟΤΑ, με έμφαση στις ορεινές και παραμεθόριες περιοχές καθώς και η υποστήριξη της εφαρμογής του συνολικού Προγράμματος. Σ' αυτές προστίθεται η πρόταση επικοινωνιακής προβολής και δημιουργίας αποτελεσματικού μηχανισμού υποστήριξής του.

Η διάκριση των τριών προτάσεων γίνεται προφανώς για μεθοδολογικούς λόγους. Στην πράξη ο διαχωρισμός τους δεν είναι ούτε πρόσφορος ούτε σκόπιμος. Αντίθετα, η εκπόνηση της πρότασης για το Ειδικό Πρόγραμμα Επενδύσεων προϋποθέτει την καταγραφή των βασικών χαρακτηριστικών της "πρότυπης" χωρικής ενότητας του νέου ΟΤΑ έτσι ώστε να ακολουθήσει στη συνέχεια η αποτίμηση των αναγκαίων υποδομών που θα διασφαλίσουν τη βιωσιμότητα του. Ο σχεδιασμός των χωροταξικών προϋποθέσεων και των αναπτυξιακών προτύπων δεν αρκεί αν δε διαμορφωθεί το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο που θα κατοχυρώνει εγγυήσεις για την εφαρμογή τους.

Η υφιστάμενη δομή του θεσμικού καθεστώτος της Συνένωσης των ΟΤΑ, η εμπειρία από τη δεκάχρονη, περίπου, εφαρμογή του και η λειτουργικότητα και φιλοσοφία των υφιστάμενων οικονομικών κινήτρων που

καταγράφονται ως η αιχμή του δόρατος της "εθελοντικής Συνένωσης" αποτελούν αναμφίβολα βασικό αντικείμενο μελέτης. Η μελέτη αυτή αποτελεί την ικανή και αναγκαία προϋπόθεση για να τεκμηριωθούν επιστημονικά αλλά κυρίως πολιτικά οι προτάσεις που συνθέτουν το Πρόγραμμα.

Κρίσιμο ζήτημα για τη μεθοδολογία, αλλά όχι μόνο, είναι η αξιολόγηση των αντίστοιχων θεσμικών πρωτοβουλιών που επικεντρώθηκαν μάλιστα με ιδιαίτερη επιμονή, στο παρελθόν, σε ίδιους στόχους. Με άλλα λόγια, η αξιολόγηση και η αξιοποίηση προηγθέντων σχεδιασμών, όπως η εφαρμογή του ν. 1622/1986, προσφάτως τα Συμβούλια Περιοχής ή ακόμη παλαιότερα οι γεωγραφικές ενότητες των αναπτυξιακών Συνδέσμων (ν. 1416/1984) δεν είναι μόνο αυτονόητη ανάγκη αλλά και αναγκαία προϋπόθεση. Άλλωστε, η ενδεχόμενη αγνόηση εκείνων των χωρικών διαιρέσεων και η επεξεργασία νέων θα υπονόμει το κύρος της νέας πολιτικής την οποία επιχειρεί να οργανώσει το προτεινόμενο Πρόγραμμα. Ήδη είναι διάχυτη η εντύπωση ότι οι προηγθείσες χωρικές ενότητες δεν υπήρξαν μόνο η αρχή αλλά ουσιαστικά και το τέλος αντίστοιχων πολιτικών. Αντίθετα, η αξιοποίησή τους καθώς επίσης και η συγκριτική τους αξιολόγηση δε θα διευκολύνει μόνο την εφαρμογή της νέας πολιτικής αλλά θα επιβεβαιώσει τη συνέχεια των προηγούμενων θεσμικών πρωτοβουλιών. Τέλος, το νέο στοιχείο θα είναι ο προγραμματικός σχεδιασμός των νέων ΟΤΑ και η συστηματική υποστήριξη της έγκαιρης εφαρμογής του.

Γι' αυτό είναι χρήσιμο να ζητηθεί από τα συλλογικά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης και απ' όσους κληθούν σε τοπικό επίπεδο να εκφράσουν γνώμη, να επιλέξουν καταρχήν την ευρύτερη δυνατή χωρική ενότητα, δηλαδή εκείνη των Συμβουλίων Περιοχής διότι αυτές είναι οι

ενεργές σήμερα ενότητες στις οποίες εξελίσσεται η αναγκαστική συνεργασία των ΟΤΑ. Εφόσον κρίνουν πλήρως αιτιολογημένα ότι οι περιφέρειες των Συμβουλίων Περιοχής δεν πληρούν τις κρίσιμες προϋποθέσεις για την ίδρυση ΟΤΑ πρέπει να τεκμηριώσουν μια άληθη πρόταση η οποία μπορεί να έχει ως βάση τις γεωγραφικές ενότητες του ν. 1622/1986 αλλά δε θα κατευθύνεται προς την ποθυδιάσπαση ενοτήτων που είναι ταυτόχρονα οι κατ' ελάχιστον αναγκαίες από άποψη χωρικής δυναμικότητας και γι' αυτό δεν ενδείκνυται η διάσπασή τους.

Εν τέλει, εκτιμάται ότι σε κάθε Νομό ο αριθμός των νέων ΟΤΑ θα είναι ίσος ή μεγαλύτερος από τον αριθμό των Συμβουλίων Περιοχής, σε καμία πάντως περίπτωση, δε θα πρέπει να υπερβεί τον αριθμό των γεωγραφικών ενοτήτων του ν. 1622/1986.

II. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΓΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

1. Χαρακτηριστικά της υφιστάμενης κατάστασης

Η πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση διαρθρώθηκε σε δήμους και κοινότητες και συνακόλουθα απέκτησε τα γνωρίσματα της ποθυδιάσπασης μετά τη μεταρρύθμιση που συντελέστηκε το 1912 με τον ν. ΔΝΖ/1912, έργο της Κυβέρνησης του Ελ. Βενιζέλου. Η σημερινή διάρθρωση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης περιγράφεται από άποψη αριθμητικής κατάστασης ως εξής: Οι κοινότητες ανέρχονται σε 5.318 και ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 0 έως περίπου 6.000 κατοίκους. Ειδικότερα, σύμφωνα με την απογραφή του 1991 ο αριθμός των κοινοτήτων κατά πληθυσμό κλιμακώνεται ως εξής:

Πληθυσμός	Αριθμ. Κοινοτήτων	Πληθυσμός
0 - 100	342	24.660
101 - 200	861	130.287
201 - 300	792	195.042
301 - 400	654	228.100
401 - 500	515	232.812
501 - 600	424	231.853
601 - 700	320	206.444
701 - 800	234	176.162
801 - 900	192	165.052
901 - 1.000	157	149.333
1.001 - 2.000	620	831.563
2.001 - 3.000	145	342.075
3.001 - 4.000	45	157.029
4.001 και άνω	17	81.325
Σύνολο	5.318	3.151.737

Πίνακας 1^{ος}, Κοινότητες κατά πληθυσμό

Ο αριθμός δήμων ανέρχεται σε 457 και ο πληθυσμός τους κυμαίνεται από 172 έως 772.072 κατοίκους. Ειδικότερα σύμφωνα με την απογραφή ου 1991 ο αριθμός των δήμων κλιμακώνεται στις ακόλουθες κατηγορίες:

ΑΠΟ	ΜΕΧΡΙ	Αριθμ. Κοινοτήτων	Πληθυσμός
0	1.000	31	22.673
1.001	2.000	52	77.961
2.001	3.000	60	150.171
3.001	4.000	46	160.623
4.001	5.000	32	137.308
5.001	10.000	101	660.154
10.001	20.000	48	662.525
20.001	30.000	27	657.684
30.001	40.000	17	599.616
40.001	50.000	10	444.769
50.001	100.000	24	1.581.180
100.001	200.000	6	817.357
200.001	και άνω	2	1.150.039
Σ ύ ν ο ῤ α		457	7.128.060

Πίνακας 2^{ος}, Δήμοι κατά πληθυσμό

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο πληθυσμός της χώρας κατανέμεται σε 12.548 συνοικισμούς. Οι περισσότεροι από τους ΟΤΑ, περιλαμβάνουν τουλάχιστον δύο οικισμούς. Επίσης πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο πληθυσμός που παρατίθεται στους Πίνακες είναι ο απογεγραμμένος. Αυτός δεν ανταποκρίνεται απολύτως στην πραγματικότητα αφού οι κάτοικοι που πραγματικά κατοικούν στις κοινότητες είναι λιγότεροι από τους απογεγραμμένους, ενώ αντίθετα οι κατοικούντες στους δήμους, ιδιαίτερα

των μεγάλων αστικών κέντρων, είναι περισσότεροι. Είναι γνωστή η προσπάθεια των αιρετών στα μικρά χωριά να μεταφέρουν κατά την απογραφή όσο γίνεται περισσότερους ετεροδημοτών στον τόπο καταγωγής.

Η διάκριση σε δήμους και κοινότητες θεμελιώθηκε, το 1912, στην επιλογή της διαφορετικής διοικητικής οργάνωσης των αγροτικών και αστικών οικισμών. Έτσι, η αναγνώριση και ίδρυση κοινοτήτων βασίσθηκε στο πληθυσμιακό κριτήριο και την ύπαρξη σχολείου στοιχειώδους εκπαίδευσης, ως βασικής υποδομής. Επικουρικά πάντως, ως εξαίρεση από τα γενικά κριτήρια, καθιερώνεται και η οικονομική δυνατότητα.

Ως προς τους δήμους τα κριτήρια ήταν ακόμη πιο συγκεκριμένα. Δήμος μπορούσε να αναγνωρισθεί πόλη με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων ή πρωτεύουσα νομού ανεξαρτήτως πληθυσμού. Στην ουσία επρόκειτο και στη δεύτερη περίπτωση για πόλεις με λιγότερους από 10.000 κατοίκους./

Η διάκριση των δυο μορφών οργάνωσης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης κατανοήθηκε, στις εννέα περίπου δεκαετίες έτσι ώστε το πολιτικό προσωπικό των κοινοτήτων και οι κάτοικοι, στην περίπτωση που συνέτρεχαν νόμιμες προϋποθέσεις, επεδίωκαν την "αναβάθμιση" της κοινότητας σε δήμο. Τέτοιες προϋποθέσεις προστέθηκαν στα αρχικά κριτήρια και αναφέρονται σε θουτροπόλεις με περισσότερους από 2.500 κατοίκους και σε κοινότητες ιδιαίτερης ιστορικής σημασίας. Η εξέλιξη αυτή είχε ως αποτέλεσμα την ουσιαστική κατάργηση του αρχικού κριτηρίου της διάκρισης δήμων και κοινοτήτων και οδήγησε στην υφιστάμενη κατάσταση όπου από τους 457 δήμους οι 223, δηλαδή ποσοστό 48,45% έχουν λιγότερους από 5.000 κατοίκους, όριο που τελικά έχει προκύψει ως ουσιαστική πληθυσμιακή προϋπόθεση για την αναγνώριση δήμου.

Από τα παραπάνω στοιχεία προκύπτει η σταδιακή κατάργηση των αρχικών κριτηρίων για τη διάκριση δήμων και κοινοτήτων. Στην εξέλιξη αυτή δεν συνετέλεσε μόνο η αναζητούμενη αίγλη του δήμου, αίγλη που έχει τις ρίζες της στη δυναμική του θεσμού πριν από τη μεταρρύθμιση του 1912. Συνετέλεσε αποφασιστικά και η δυνατότητα που παρέχει το οργανωτικό πλαίσιο του δήμου για τη διοικητική ανάπτυξη της περιοχής του. Με αυτό τον τρόπο, κοινότητες που είχαν τη δυνατότητα να επικαλεσθούν τις νόμιμες προϋποθέσεις επεδίωκαν μέσω της "αναβάθμισης" σε δήμους να αντιμετωπίσουν την εγγενή καχεξία σε υποδομές και οικονομική δυνατότητα, καχεξία που χαρακτηρίζει προδήλως τις κοινότητες. Άλλωστε από τις 5.318 οι:

4.513, δηλαδή ποσοστό 84,46% έχουν λιγότερους από 1.000 κατοίκους, οι 3.183, δηλαδή ποσοστό 59,57% έχουν λιγότερους από 500 κατοίκους και 2.009, δηλαδή ποσοστό 37,60% έχουν λιγότερους από 300 κατοίκους, όσοι ήταν το όριο για την αναγνώριση συνοικισμού ως κοινότητας με τον ιδρυτικό νόμο, το ΔΝΖ / 1912.

Η ποθυδίασπαση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης έχει ως συνέπεια την αδυναμία της να αντεπεξέλθει στις στοιχειώδεις διοικητικές λειτουργίες ποθύ δε περισσότερο να εκπληρώσει την οριζόμενη από το Σύνταγμα αποστολή της, δηλαδή τη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Αν λάβουμε υπόψη ότι η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων προϋποθέτει και τη συνεχή προσαρμογή των ΟΤΑ στην εξέλιξη του περιεχομένου των τοπικών υποθέσεων σε συνδυασμό με την αναγκαία προσαρμογή της ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης στις κατευθύνσεις του τοπικού πολιτικού και διοικητικού συστήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης γίνεται προδήλως

αντιληπτό ότι η συντριπτική πλειοψηφία των ΟΤΑ είναι αδύναμοι να εκπληρώσουν στοιχειωδώς την αποστολή τους.

Η πολιυδιάσπαση δε συντελεί μόνο στην κατάτμηση των ανθρωπίνων πόρων, ιδιαίτερα μετά την ερήμωση της ελληνικής υπαίθρου από ενεργό ανθρώπινο δυναμικό, εξέλιξη που πήρε δραματικές διαστάσεις στις τρεις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες, αλλιώς οδηγεί στον πολυτεμαχισμό και την μη αποδοτική διαχείριση των οικονομικών πόρων εφόσον σπαταλιώνται πολυήρες δημόσιες επενδύσεις σε έργα μικρής κλίμακας. Το σημαντικότερο είναι ότι η πολιυδιάσπαση δυσχεραίνει την εκτέλεση των αναγκαίων έργων σε διακοινοτική κλίμακα και παράλληλα συντελεί στην ανορθολογική κατανομή των βασικών υποδομών εφόσον αυτές δεν μπορούν ούτε πρέπει, από άποψη αποτελεσματικότητας και οικονομίας, να πολυδιασπώνται σε αντίστοιχες με τους ΟΤΑ μονάδες.

Οι γηρασμένες κοινωνίες της άθλιστε "ξεχασμένης Ελλάδας" δεν είναι μόνο αδύναμες να στηρίξουν τις στοιχειώδεις αναπτυξιακές πρωτοβουλίες των ΟΤΑ και να συγκεντρώσουν τους ελάχιστα αναγκαίους πόρους, είναι αδύναμες να ενεργοποιήσουν σε πολιτικό και διοικητικό επίπεδο τις ενδογενείς πολιτικές τους δυνάμεις. Με άθλια λόγια η πολιυδιάσπαση δεν παρέχει την ευχέρεια στις τοπικές κοινωνίες να αναδείξουν ικανές και δραστήριες τοπικές πολιτικές ηγεσίες, ικανές κυρίως να ανταποκριθούν, έστω και με τα πενιχρά μέσα, στην υποστήριξη τοπικών πολιτικών στο πλαίσιο των σύγχρονων προδιαγραφών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η πολιυδιάσπαση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης δεν είναι απλώς ένα γνώρισμα ή ένα απλό πρόβλημα του διοικητικού μας συστήματος. Αναδεικνύεται στο κατεξοχήν δομικό πρόβλημα της τοπικής αυτοδιοίκησης. Είναι δομικό υπό την έννοια ότι η

ύπαρξή του δημιουργεί αδυναμίες αναπτυξιακής ανέλιξης στο σύνολο των δομών και υποδομών της τοπικής αυτοδιοίκησης. Αυτές οι αδυναμίες δεν περιορίζονται στην έλλειψη λειτουργικών πόρων, στην οικονομική καχεξία ή τη διοικητική αναποτελεσματικότητα. Η επίλυση του ζητήματος της πολυδιάσπασης δεν είναι δυνατόν να συντελεστεί ή δε θα αποδώσει τα αναμενόμενα εάν δεν εναρμονισθεί με παράλληλες μεταρρυθμίσεις στο οργανωτικό και λειτουργικό πλαίσιο της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης. Οι αρμοδιότητες και το σύστημα διοίκησης αποτελούν κρίσιμα σημεία αναφοράς. Από την άλλη πλευρά καμία μεταρρύθμιση που αναφέρεται στην αναβάθμιση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης διαμέσου της ενίσχυσης των αρμοδιοτήτων ή του εξορθολογισμού και του εκσυγχρονισμού του συστήματος διοίκησης δεν είναι δυνατόν να επιφέρει αποτελέσματα εάν δεν αντιμετωπισθεί δραστικά το ζήτημα της πολυδιάσπασης.

2. Συνταγματικές Παράμετροι των Συνενώσεων

Το Σύνταγμα όρισε για πρώτη φορά το 1975 ρητά τους δήμους και τις κοινότητες ως πρωτοβάθμιους ΟΤΑ. Τούτο συνέβη διότι τότε κατοχυρώθηκε πρωτίστως και πλήρως σε συνταγματικό επίπεδο ο θεσμός της τοπικής αυτοδιοίκησης. Μοναδική εξαίρεση αποτελεί το Σύνταγμα του 1927 (άρθρο 107) το οποίο πάντως δεν εφαρμόστηκε για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Ο συντακτικός νομοθέτης ορίζει ότι: «Η διοίκηση των τοπικών υποθέσεων ανήκει στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, των οποίων την πρώτη βαθμίδα αποτελούν οι δήμοι και οι κοινότητες. Οι λοιπές βαθμίδες ορίζονται με νόμο» (άρθρ. 102, παρ. 1 Συντ.).

Η συγκεκριμένη επιταγή δεν απετέλεσε ως προς το περιεχόμενο της διάκρισης μεταξύ δήμων και κοινοτήτων αντικείμενο ενδελεχούς συζήτησης στην Ε΄ Αναθεωρητική Βουλή. Συνεπώς δεν προκύπτουν ευχερώς και ρητά οι προθέσεις του ιστορικού συντακτικού νομοθέτη. Εντούτοις από τη συστηματική ερμηνεία της προκύπτει ότι ο συντακτικός νομοθέτης επιθυμούσε να προσδιορίσει το πρώτο επίπεδο αυτοδιοίκησης, έτσι ώστε να κατευθύνει σε ευρύτερο από τους ιστορικά δεδομένους ΟΤΑ επίπεδο τη διάρθρωση των υπολοίπων βαθμίδων. Ως εκ τούτου το Σύνταγμα δεν επιβάλλει μια δεδομένη και μάλιστα την υφιστάμενη το 1975 μορφή δήμων και Κοινοτήτων.

Εξάλλου, το Συμβούλιο της Επικρατείας με την κρίσιμη απόφαση 3194/1990 (Ολομ.) έκρινε ότι το Σύνταγμα δεν κατοχυρώνει το υφιστάμενο κατά την ιστορική στιγμή της ψήφισης του 1975 σύστημα δυαδικής οργάνωσης των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ ούτε αυτούς καθ' αυτούς τους υφιστάμενους τότε ΟΤΑ. Με την ίδια απόφαση κρίθηκε σύμφωνη προς το (Σύνταγμα άρθρο 102, παρ. 1)η διάταξη του άρθρου 1 του ν. 1622/1986, τώρα άρθρο 4, παρ. 8 επ. ΔΚΚ, που εξαναγκάζει τα 2/5 των κοινοτήτων, παρότι δεν συναινούν να συμμετέχουν υποχρεωτικά στον νέο ΟΤΑ που προκύπτει στις καθορισμένες γεωγραφικές ενότητες. Υπό αυτή την έννοια η αναγκαστική συνένωση δεν είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα.

Πρόβλημα θα δημιουργούσε ενδεχομένως η κατάργηση των κοινοτήτων ως μορφής πρωτοβάθμιων ΟΤΑ με διάταξη νόμου. Η διάταξη αυτή θα ήταν ευθέως αντίθετη στο γράμμα του Συντάγματος, παρότι ενδεχομένως θα εκπληρώνε το πνεύμα και την πεμπουσία της επιταγής του άρθρου 102, παρ. 1 εδ. α΄ Συντ. Εντούτοις είναι προφανές ότι δεν αποκλείεται από το Σ.τ.Ε. κάθε άλλη διαδικασία ουσιαστικής κατάργησης των

κοινοτήτων ως μορφής ΟΤΑ παρά μόνο η ρητή κατάργηση με νόμο, ακόμη και εάν παρέμεναν οι ίδιοι ΟΤΑ ως δήμοι. Εν προκειμένω, καθίσταται επίσης σαφές ότι είναι συμβατή με το Σύνταγμα η κατάργηση κοινοτήτων διαμέσου της Συνένωσης, ακόμη και της αναγκαστικής. Όχι μόνο αυτό, αλλιά και από τη συστηματική ερμηνεία των επιταγών των παραγράφων 1 και 6, εδ. α' του άρθρου 102 Συντ. προκύπτει η απόλυτη εναρμόνισή της με τη βούληση του συντακτικού νομοθέτη για την αποτελεσματική εκπλήρωση της αποστολής των ΟΤΑ, δηλαδή την ουσιαστική και αποδοτική διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Συνεπώς η προγραμματική ανακυττάρωση των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ συντελεί στην πραγμάτωση της πεμπτουσίας της συνταγματικής επιταγής για την τοπική αυτοδιοίκηση.

Η διάκριση πάντως των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ σε δήμους και κοινότητες όπως καταστρώθηκε αρχικά από το ν. ΔΝΖ/1912, δηλαδή το διαφορετικό θεσμικό πλαίσιο της διοικητικής οργάνωσης για τους αστικούς και τους αγροτικούς οικισμούς θα μπορούσε ενδεχομένως να είχε δημιουργήσει ένα κεκτημένο: την εναρμόνιση του διοικητικού συστήματος και της πολιτικής οργάνωσης των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ στις ιδιαίτερες συνθήκες των τοπικών κοινωνιών. Η σταδιακή υπέρβαση αυτής της πρωτογενούς και ουσιαστικής διαφοράς είχε πάντως συντελεστεί πριν από τη θέσπιση της συνταγματικής επιταγής, συνεπώς δεν είναι δυνατόν να επικαλεσθεί κανείς με βάσιμα επιχειρήματα τόσο τη συνδρομή όσο και τη συνταγματική θεμελίωση ενός τέτοιου κεκτημένου.

Υποστηρίζεται από ορισμένους συγγραφείς αλλιά υπονοείται και στο σκεπτικό της μειοψηφίας στην Απόφαση 3194/1990 του Σ.τ.Ε., η αναγνώριση δικαιώματος αυτοδιοίκησης των κατοίκων των οικισμών, δικαίωμα στο οποίο βασίζεται η συγκρότηση των ΟΤΑ. Ο ισχυρισμός αυτός βασίζεται στη νομικά

δογματική ερμηνεία της έννοιας του Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης ως "φυσικής" κοινωνικής συσσωματώσεως, θεωρία που πηγάζει από τη γενικότερη θεωρία περί Φυσικού Δικαίου. Τόσο η ιστορική εξέλιξη του θεσμικού πλαισίου των ΟΤΑ στην χώρα μας από το 1833 έως σήμερα, όσο και η νομοθεσία του Σ.τ.Ε., ακόμη και σε περιόδους άνθησης αυτών των θεωριών δεν αναδεικνύουν την εγκυρότητα ενός τέτοιου ισχυρισμού. Μάλιστα το ισχύον Σύνταγμα όπως και τα προηγούμενα δεν περιλαμβάνουν κανένα κανόνα από τον οποίο μπορεί να συναχθεί η θεμελίωση δικαιώματος αυτοδιοίκησης.

Διαφορετικής φύσεως είναι το συμμετοχικό δικαίωμα ή το δικαίωμα συμμετοχής των κατοίκων στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων. Τούτο πηγάζει άρρηκτα από την λειτουργία της τοπικής αυτοδιοίκησης ως θεσμικού πεδίου εκδήλωσης και άσκησης της λαϊκής κυριαρχίας, οργανώνεται κατά κανόνα με τη μορφή της πολιτικής αντιπροσώπευσης και σε εξαιρετικές περιπτώσεις και με τη μορφή της άμεσης, αδιαμεσοδιάβητης συμμετοχής των πολιτών. Η συνταγματική θεμελίωση του συμμετοχικού δικαιώματος και με τη μορφή θεσμών αδιαμεσοδιάβητης συμμετοχής προκύπτει αναμφισβήτητα από τη συστηματική ερμηνεία των επιταγών των άρθρων 1 και 102 Συντ.

Η παραβίαση του δικαιώματος συμμετοχής των κατοίκων από την εφαρμογή της υποχρεωτικής Συνένωσης δεν είναι δυνατόν να θεμελιωθεί δεδομένου ότι το δικαίωμα αυτό καταστρώνεται αποκλειστικά για τη συμμετοχή στη διοίκηση των τοπικών υποθέσεων και δεν περιλαμβάνει την άσκηση κρατικών πολιτικών όπως η διοικητική αναδιοργάνωση της χώρας διαμέσου της ανασυγκρότησης των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Τέλος, δεν ευσταθεί και η ενδεχόμενη επίκληση του συμμετοχικού κεκτημένου που ο κοινός νομοθέτης είχε καταστρώσει με την ενεργοποίηση του λαϊκού στοιχείου στις

διαδικασίες της αναγνώρισης, συνένωσης και γενικά των χωρικών μεταβολών των ΟΤΑ, δεδομένου ότι το συγκεκριμένο κекτημένο έχει "εξουδετερωθεί" από το 1984 όταν η συνδρομή του από δεσμευτική κατέστη διαζευκτική. Επίσης είναι δεδομένο ότι ανεξάρτητα από την ύπαρξη συμμετοχικού κекτημένου η διοικητική οργάνωση αποτελεί κρατική δημόσια υπόθεση, το σχετικό μάλιστα Διάταγμα συγκρότησης ενός ΟΤΑ έχει κανονιστικό περιεχόμενο και συνεπώς δεν θεμελιώνεται η άσκηση δικαιώματος προηγούμενης ακρόασης των ενδιαφερομένων πολιτών.

Ανακεφαλαιώνοντας συμπεραίνουμε ότι η διαμέσου των Συνενώσεων κατάργηση των κοινοτήτων είναι συνταγματικά αποδεκτή. Ο συντακτικός νομοθέτης δεν επιθυμεί οπωσδήποτε τη διατήρηση συγκεκριμένων ονομασιών για τους τύπους των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ φαίνεται πάντως να επιτάσσει δυο ζητήματα: την προσαρμογή των θεσμικών δομών στις ιδιαίτερες συνθήκες των τοπικών κοινωνιών (αστικοί, αγροτικοί, κ.ο.κ. οικισμοί) και την ουσιαστική εκπλήρωση της αποστολής των ΟΤΑ, επιταγή που δεν επιτρέπει μόνο αλληλά και επιβάλλει στον κοινό νομοθέτη την ανάληψη πρωτοβουλιών για την προσαρμογή των οργανωτικών δεδομένων στις ανάγκες υλοποίησης του ουσιαστικού κανόνα, της διοίκησης των τοπικών υποθέσεων, όπως αυτές διαμορφώνονται στις σύγχρονες, κάθε φορά, συνθήκες.

III. ΟΙ ΑΡΧΕΣ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Αρχές της δημοκρατικότητας και της αποτελεσματικότητας

Είναι γνωστή η προβαλλόμενη αντίθεση μεταξύ της μικρής χωρικής ή διοικητικής κλίμακας, στην οποία ο διοικούμενος πολίτης βρίσκεται πλησιέστερα, καταρχήν από άποψη πρόσβασης, στα κέντρα λήψης των αποφάσεων και συνεπώς είναι ευχερέστερη η συμμετοχή του ή η άσκηση επιρροής σ' αυτά, και της μεγάλης χωρικής και διοικητικής κλίμακας όπου επιτυγχάνεται η συσσώρευση πόρων και είναι ευχερέστερη η αποδοτική οργάνωση του ανθρώπινου δυναμικού. Η μεγάλη διοικητική μονάδα εναρμονίζεται με την οικονομία αυτής της κλίμακας ενώ αντίθετα η μικρή μονάδα χαρακτηρίζεται από έλλειψη αρκετών, τουλάχιστον των αναγκαίων, οικονομικών και ανθρώπινων πόρων. Αντίθετα, η μεγάλη διοικητική μονάδα, τόσο ως χωρική διάσταση όσο και ως ποσοτική σχέση διοικούμενων δεν επιτρέπει την εύκολη πρόσβαση των διοικούμενων πολιτών σ' αυτήν.

Η παραπάνω αντίθεση προσλαμβάνει ιδιαίτερες διαστάσεις στο επίπεδο της ελληνικής τοπικής αυτοδιοίκησης. Ο λόγος είναι προφανής: η κοινότητα ως βασική διοικητική μονάδα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης, εξαιτίας των λόγων που αναπτύχθηκαν παραπάνω, έχει μικρό πληθυσμιακό μέγεθος και συνεπώς ευνοεί, έστω θεωρητικά, την άμεση πρόσβαση των πολιτών της στη διαδικασία λήψης των αποφάσεων.

Η πραγματικότητα αυτή δεν δημιούργησε μόνο ένα κεκτημένο εύκολης, φυσικής πρόσβασης στο κέντρο λήψης των αποφάσεων αλλιά και ένα κεκτημένο αμεσότερης πολιτικής συμμετοχής, αντιμετωπίζοντας, έως

ένα σημείο και τις γεωγραφικές ιδιομορφίες των διάσπαρτων 12.543 οικισμών.

Το κεκτημένο της κοινοτικής αυτοδιοίκησης ικανοποιούσε την αρχή της δημοκρατικότητας υπό την έννοια της αμεσότερης πρόσβασης του πολίτη στο κέντρο λήψης των αποφάσεων. Από την άλλη πλευρά, η μικρή διοικητική μονάδα, ιδίως μετά τη δημογραφική αφαίμαξη των πρώτων μεταπολεμικών δεκαετιών και το συνακόλουθο οικονομικό μαρασμό δεν ήταν ικανή να ασκήσει παρά μόνο πολιτικές μικρής κλίμακας, κυρίως σε ενδοκοινοτικό πεδίο. Δεν είναι τυχαίο ότι από τις προβλεπόμενες αρμοδιότητες τα κοινοτικά συμβούλια ασκούν στην πράξη κυρίως εκείνες που εστιάζονται στη διαχείριση της τεχνικής υποδομής των οικισμών. Αυτή η πραγματικότητα έλαβε δραματικότερες διαστάσεις στη δεκαετία του '80 όταν αναδείχθηκε η ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών αναπτυξιακής πολιτικής από τους ΟΤΑ. Άλλωστε, η αδυναμία εύρυθμης διοικητικής και αναπτυξιακής λειτουργίας στη μικροκλίμακα των ΟΤΑ αναγνωρίσθηκε το 1975 και από το συνταγματικό νομοθέτη ο οποίος εκτός από την αναγκαστική συνεργασία ρύθμισε και την ενοποίηση των υπηρεσιών.

Η εμπειρία των ευρωπαϊκών χωρών, όπου αντιμετώπισαν παρόμοιο πρόβλημα, αποδεικνύει ότι η αρχή της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης ή της δημοκρατικότητας και η αρχή της αποτελεσματικής διοίκησης σε ευρύτερη μονάδα μπορούν να εναρμονισθούν άριστα με τα συστήματα της δημοτικής αποκέντρωσης και της άμεσης συμμετοχής των πολιτών. Αλλά και η ελληνική εμπειρία δεν είναι πολύ διαφορετική, δεδομένου ότι πριν από την ισχύ του ΔΝΖ/1912 είχαν καθιερωθεί θεσμοί δημοτικής αποκέντρωσης (από το 1884 στις "νέες χώρες"), αλλά και προσφάτως με το θεσμό του παρέδρου των οικισμών.

Ο συγκερασμός των δυο αρχών επιτυγχάνεται με την κατάστρωση θεσμών δημοτικής αποκέντρωσης και συμμετοχής των δημοτών έτσι ώστε να διασφαρίζεται η πολιτική συμμετοχή του πολίτη στη διαμόρφωση της δημοτικής πολιτικής και στη διαχείριση των προβλημάτων μικρής εμβέλειας. Παράλληλα ο σχεδιασμός, και η εφαρμογή των αναπτυξιακών πολιτικών καθώς και η παροχή σύγχρονων διοικητικών υπηρεσιών ανατίθεται στη δημοτική αρχή η οποία άρτιωστε ως αιρετή ίνα προϊόν της πολιτικής συμμετοχής των ίδιων των πολιτών. Ο συγκερασμός των δυο αρχών στο πεδίο των νέων βιώσιμων ΟΤΑ συντελεί μάλιστα στη συνδυασμένη αναβάθμισή τους. Η αρχή της δημοκρατικότητας ως διαδικασία πολιτικής συμμετοχής κατευθύνεται πλέον σε ένα αποτελεσματικό διοικητικό κέντρο, δηλαδή γίνεται αποδοτικότερη, ενώ η αρχή της αποτελεσματικότητας, ως λειτουργία αποδοτικού διοικητικού κέντρου, απολαμβάνει αμεσότερη και διαρκέστερη δημοκρατική νομιμοποίηση επειδή διαχέεται και ελέγχεται από διαδικασίες πολιτικής συμμετοχής.

2. Αρχή του συντονισμένου σχεδιασμού και δράσης σε νομοθετικό επίπεδο και πρόωσης ειδικών μέτρων υποστήριξης και εφαρμογής

Οι έως τώρα θεσμικές πρωτοβουλίες για την ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης ήταν κυρίως επικεντρωμένες στο νομοθετικό πεδίο. Αντίθετα, η εφαρμογή της αποτελούσε σχεδόν αποκλειστικό "προνόμιο" των άμεσα ενδιαφερομένων τοπικών αρχών οι οποίες είχαν ασφαλώς ως κέρδος τη συνδρομή οικονομικών κινήτρων αλλιά έπρεπε στην καλύτερη περίπτωση να απεμπολήσουν τα άμεσα πολιτικά συμφέροντά τους, στη χειρότερη να διασφαλίσουν την πραγματική αξιοποίηση των κινήτρων. Σε κάθε περίπτωση η υπόθεση των Συνενώσεων

έμοιαζε περισσότερο με μια ημιεπίσημη διαπραγμάτευση της Πολιτείας και του ενδιαφερόμενου τοπικού πολιτικού προσωπικού ή σε ορισμένες περιπτώσεις και των ίδιων των κατοίκων των ΟΤΑ, όπου η Πολιτεία επεδίωκε την ανασυγκρότηση της τοπικής αυτοδιοίκησης και την ένταξή της σε αναπτυξιακή τροχιά και οι τοπικές αρχές ελάμβαναν ως αντάλλαγμα περισσότερα χρήματα από άλητες απρόθυμες. Τα αποτελέσματα είναι γνωστά.

Η νέα πολιτική πρέπει να θεμελιώνεται στην αρχή της συντονισμένης δράσης των επιμέρους πτυχών της. Προϋπόθεση γι αυτό είναι η υπέρβαση της λογικής της διαπραγμάτευσης και η προβολή του σχεδίου αναπτυξιακής ανασυγκρότησης της τοπικής αυτοδιοίκησης. Συνεπώς η Πολιτεία στο σύνολό της, δηλαδή στο νομοθετικό και διοικητικό επιτελείο της, δε αποδίδει bonus σ' όσους αποδέχονται την πολιτική διότι αυτή αναφέρεται υποχρεωτικά σ' όποιους αληθιά καταστρώνει σχέδια ειδικών αναπτυξιακών επενδύσεων και εφαρμόζει αντίστοιχες πολιτικές οι οποίες στοχεύουν στη διαμόρφωση των ελάχιστων προϋποθέσεων βιωσιμότητας και αναπτυξιακής προοπτικής όρων των νέων ΟΤΑ, με ιδιαίτερη έμφαση στις ορεινές περιοχές και παραμεθόριες περιοχές.

Η εφαρμογή των ειδικών επενδυτικών προγραμμάτων για τις βασικές υποδομές, την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών και τη στενή και ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού καθώς και η τεχνική και επιστημονική υποστήριξη του Προγράμματος δεν πρέπει να κατανοηθούν ως, υπό γενική έννοια, κίνητρο που προσφέρεται ως υπόσχεση αληθιά στο μέτρο του δυνατού όχι μόνο πρέπει να τεθεί σε ισχύ από την έναρξη της εφαρμογής του νέου θεσμικού πλαισίου των Συνενώσεων αληθιά και να αρχίσει από την προπαρασκευαστική φάση, γεγονός που θα επιβεβαιώσει την αξιοπιστία του

Προγράμματος και των δεσμεύσεων της Πολιτείας. Η διαχείριση τους μάλιστα πρέπει να γίνεται με την ευθύνη του Κράτους (σε επίπεδο Περιφέρειας) και όχι αποκλειστικά από τους νέους ΟΤΑ. Η ευθύνη του Κράτους σηματοδοτείται και από το περιεχόμενο αυτής της πολιτικής ως δημόσιας πολιτικής στρατηγικού προσανατολισμού για την αναγέννηση της χώρας. Γι' αυτό πρέπει να διασφαλισθεί η διαχείριση των έργων και η εφαρμογή του Προγράμματος, στο μέτρο που υλοποιείται από τους ΟΤΑ ή από συλλογικά όργανα της τοπικής αυτοδιοίκησης, με την καθιέρωση αυστηρών διαδικασιών ελέγχου και τήρησης του χρονοδιαγράμματος.

Η συντονισμένη εφαρμογή των νομοθετικών μέτρων και των επενδυτικών προγραμμάτων για την δημιουργία βασικών υποδομών, κ.λπ. καταλαμβάνει τη θέση αρχής που πρέπει να διέπει τη νέα πολιτική των Συνενώσεων και συνεπώς το προτεινόμενο Πρόγραμμα.

3. Αρχή της αναπτυξιακής ενδοδημοτικής ισορροπίας

Η μελέτη των υφιστάμενων Συνενώσεων αλλιά κυρίως η μελέτη των προβλημάτων που παρουσιάζονται στους θεσμούς διακοινοτικής συνεργασίας έχουν αναδείξει το ζήτημα της μη ισορροπίας ενδοδημοτικής ανάπτυξης. Δηλαδή, οι περισσότερες επενδύσεις κατευθύνονται στην έδρα του Δήμου ή Συνδέσμου ενώ αντίθετα υποβαθμίζονται οι μικροί οικισμοί, κυρίως όταν δεν έχουν εκπροσώπηση. Αυτή η πραγματικότητα, που προβάλλεται ως ενδοιασμός από μικρές κοινότητες, επιβεβαιώνεται στην πράξη. Βέβαια η ισχύουσα νομοθεσία επιδιώκει να επιτύχει μια στοιχειώδη ισορροπία στην κατάρτιση του τεχνικού προγράμματος αλλιά ούτε αυτή επαρκεί ούτε ελέγχεται η εφαρμογή της.

Στόχος των νέων θεσμικών πρωτοβουλιών είναι η εφαρμογή ρυθμίσεων και διαδικασιών που περιέχουν εγγυήσεις και των οποίων θα ελέγχεται η τήρηση με στόχο την διασφάλιση στο minimum αναπτυξιακής ισορροπίας. Η καθιέρωση της προτεινόμενης αρχής θα λειτουργήσει και ως θετικό στοιχείο για την επίτευξη κλίματος κοινωνικής συναίνεσης στην νέα πολιτική ιδίως στο επίπεδο των τοπικών κοινωνιών.

4. Η αρχή της κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης

Η επιδίωξη της κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης είναι ένας αυτονόητος στόχος εφόσον η εφαρμογή του προτεινόμενου Προγράμματος επηρεάζει άμεσα τις πολιτικές κυρίως σχέσεις σε τοπικό επίπεδο αλλιά κατεξοχήν επηρεάζει τη ζωή των τοπικών κοινωνιών, μεταβάλλοντας το σημερινό status των σχέσεων των πολιτών με την τοπική αυτοδιοίκηση αλλιά, προπαντός, στοχεύει στη διαμόρφωση νέων αναπτυξιακών προοπτικών για τις ίδιες τις τοπικές κοινωνίες. Η συναίνεση της κοινωνίας είναι επίσης πρόσφορη και ως αναφορά στο εθνικό επίπεδο εξαιτίας της διάστασης του φαινομένου των ετεροδημοτών κατοίκων και των ισχυρών πολιτιστικών, οικονομικών και κυρίως συναισθηματικών δεσμών που συνδέουν τους Έλληνες με τον τόπο καταγωγής τους.

Η προοπτική των εθελοντικών συνενώσεων ήταν συνώνυμη με την παθητική συναίνεση. Το αποτέλεσμα της δεν ήταν τελικά το επιθυμητό διότι οδήγησε στην «μη Συνένωση».

Τώρα η αρχή της κοινωνικής και πολιτικής συναίνεσης πρέπει να τεθεί σε νέα ενεργητική βάση. Αντικείμενο της συναίνεσης δεν πρέπει να είναι η αποδοχή ή μη των Συνενώσεων επί της αρχής αλλιά η διαμόρφωση συμφωνιών για τους στόχους και τις επιμέρους διαδικασίες. Η συναίνεση θα

επικεντρωθεί στην τυπολογία των νέων ΟΤΑ, στην εφαρμογή των ειδικών επενδυτικών προγραμμάτων και στη διαμόρφωση του νέου δημοτικού πολιτικοδιοικητικού συστήματος.

Σήμερα άληθωςτε οι αντιρρήσεις προς το θεσμό των Συνενώσεων σε ιδεολογική βάση, ιδίως υπό την μορφή “κοινοτικής ιδεολογίας” περί ελληνογενούς θεσμού παρουσιάζονται μειωμένες και υποτονικές. Οι αντιρρήσεις επικεντρώνονται στη διαδικασία και στο ενδεχόμενο αρνητικό αποτέλεσμά της. Προβάλλονται ενδοιασμοί για την αποδυνάμωση της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης, για τον περαιτέρω μαρασμό των ορεινών οικισμών εξαιτίας των φαινομένων της ενδοδημοτικής αναπτυξιακής μη ισορροπίας, για τις ατέλειες του οδικού και επικοινωνιακού δικτύου και την έλλειψη υποδομών, για τη μεληθοντική τύχη των ελαχίστων κοινοτικών πόρων που αφορούν κληροδοτήματα, περιοχές ιστορικής, αρχαιολογικής ή τουριστικής σημασίας, έσοδα από κοινοτικές επιχειρήσεις, κ.ο.κ. Συνεπώς η προϋπόθεση για την εφαρμογή των αρχών της πολιτικής και κυρίως της κοινωνικής συναίνεσης είναι η καταγραφή και η αντιμετώπιση των προβαλλομένων ενδοιασμών, είτε θεμελιώνονται με αιτιολογημένα επιχειρήματα είτε αποτελούν προσχήματα. Προς αυτή την κατεύθυνση στοχεύουν οι προαναφερόμενες αρχές. Εδώ ακριβώς εντοπίζεται και η ποιοτική διαφορά του περιεχομένου της πολιτικής και κοινωνικής συναίνεσης η οποία θα καθορίσει τελικά και το περιεχόμενο του πολιτικού και κοινωνικού διαλόγου σε τοπικό επίπεδο καθώς επίσης και την πολιτική που θα υποστηρίξει το Πρόγραμμα.

Βέβαια σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να διαφεύγει από την προσοχή μας ότι το ισχυρότερο επιχείρημα που πρέπει να αντιμετωπιστεί πρωτίστως

και αποτελεσματικά από την Πολιτεία είναι η έως τώρα μη πειστικότητα της στην εφαρμογή μιας διαχρονικά σταθερής πολιτικής.

5. Συμπερασματικά : Στόχος του Προγράμματος είναι η "Διοικητική και Προγραμματική Συνένωση με κοινωνική συναίνεση

Η εφαρμογή των παραπάνω αρχών επικεντρώνεται στην υπέρβαση του διλήμματος: εθελοντική ή υποχρεωτική συνένωση. Στο επίκεντρο τίθεται πλέον η έννοια του προγραμματισμού της χωρικής και θεσμικής ανασυγκρότησης της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης με τη σχεδιασμένη και συνδυασμένη εφαρμογή θεσμικών μέτρων και προγραμμάτων για την εξασφάλιση βασικών υποδομών, των ελάχιστων αναγκαίων λειτουργικών δαπανών και του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού. Η Πολιτεία δεν περιορίζεται στην ανάληψη νομοθετικών πρωτοβουλιών και στην εφαρμογή διοικητικών μέτρων αλλά προγραμματίζει, σχεδιάζει την τυπολογία των νέων ΟΤΑ και μεριμνά άμεσα για την απόκτηση των κρίσιμων προϋποθέσεων βιωσιμότητας. Έως τώρα πρωταγωνιστής, κινητήρια δύναμη των Συνενώσεων ήταν η ίδια η τοπική αυτοδιοίκηση. Οι επιπτώσεις τους κατανοήθηκαν ως αποτέλεσμα τοπικής εμβέλειας. Παρότι είναι βέβαιο ότι δεν αποτελούν είδος τοπικών υποθέσεων και παρότι και η νομολογία του Σ.τ.Ε (3194/91) τις έχει κρίνει ως κρατικές υποθέσεις κρίνοντας θετικά τον βαθμό αναγκαστικής παροχής οικονομικών κινήτρων. Τώρα η ευθύνη για την υλοποίηση του Προγράμματος ανήκει κυρίως στην Πολιτεία, η δε τοπική αυτοδιοίκηση συμβάλλει γνωμοδοτικά στον σχεδιασμό και ενεργά στην εφαρμογή χωρίς να υποτάσσει σε τοπικές επιλογές τις βασικές συνισταμένες του Προγράμματος.

Η έννοια και το περιεχόμενο της "Διοικητικής και Προγραμματικής Συνένωσης με κοινωνική συναίνεση" πρέπει να αποτελέσει την αιχμή του δόρατος για την προβολή του Προγράμματος. Σ' αυτήν συσσωρεύονται, ως συνιστώσες της, οι παραπάνω προτεινόμενες αρχές.

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Β´

ΟΙ ΒΑΣΙΚΕΣ ΠΤΥΧΕΣ ΤΟΥ ΝΕΟΥ ΘΕΣΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ

Ι. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Τυπολογία των ΟΤΑ πρώτης βαθμίδας

Το οργανωτικό σχήμα της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης που εισήγαγε ο ν. ΔΝΖ / 1912 θεμελίωσε τη διττή τυπολογία των ΟΤΑ στη βάση της διάκρισης μεταξύ αγροτικών και αστικών οικισμών. Η αμφισβήτηση όμως κατά του δημοτικού θεσμού οδήγησε στον προσδιορισμό με αυστηρά πληθυσμιακά και εμμέσως χωροταξικά κριτήρια των αστικών οικιστικών ενοτήτων οι οποίες προσέλαβαν αντίστοιχη διοικητική μορφή, ως δήμοι. Το σύνθημα της απελευθέρωσης των συνοικισμών επένδυσε ιδεολογικά ένα εύπληστο θεσμικό πλαίσιο αναγνώρισης των κοινοτήτων και συνέβαλε στο επίμαχο φαινόμενο της πολυδιάσπασης και της ίδρυσης εξαρχής μη βιώσιμων διοικητικών μονάδων. Πάντως, ως προς την αναγνώριση των κοινοτήτων δεν πρέπει να διαφύγει από την προσοχή μας η καθιέρωση και λειτουργικών κριτηρίων, όπως η ύπαρξη ή η ικανότητα χρηματοδότησης σχολείου στοιχειώδους εκπαίδευσης.

Αλλά και το προηγούμενο θεσμικό καθεστώς του Δ.Β. της 27^{ης} Δεκεμβρίου 1834 κατέτασε τους δήμους σε τρεις "τάξεις" ανάλογα με τον πληθυσμό. Σε κάθε τάξη αντιστοιχούσε διαφορετικός αριθμός δημαρχιακών

παρέδρων και υπήρξε διαφορά και ως προς τον τρόπο διορισμού του Δημάρχου. Εν ολίγοις, το πληθυσμιακό κριτήριο συνδέθηκε και τότε με διαφορές στη συγκρότηση των διοικητικών οργάνων.

Το φαινόμενο της θέσπισης διαφορετικών τύπων πρωτοβάθμιων ΟΤΑ συναντάται και σε ευρωπαϊκές χώρες, χαρακτηριστικότερη των οποίων είναι η περίπτωση της Γερμανίας. Υπάρχουν πάντως και πολίτες που έχουν ενιαίο τύπο ανεξάρτητα από πληθυσμό ή οικιστική μορφή, γεγονός που συνήθως σχολιάζεται από τους ειδικούς ως αρνητικό.

Στην χώρα μας παρατηρείται μια ανακόλουθη κατάσταση: ενώ η αρχική διαφορετικότητα μεταξύ δήμου και κοινότητας είχε θεμελιωθεί σε πληθυσμιακά και χωροταξικά κριτήρια, γεγονός που αποτελούσε θετικό γνώρισμα για το σύστημα μας, στη συνέχεια η μεν κοινότητα έμεινε καθηλωμένη στα δεδομένα του 1912, ο δε δήμος έγινε κατανοητός ως αξιολογική οντότητα ανώτερη της κοινότητας και έτσι επιδιώκεται η μετεξέλιξη κοινοτήτων σε δήμους μεταβάλλοντας το αρχικό περιεχόμενο της διαφοράς. Ταυτόχρονα παρατηρείται η θεσμοθέτηση δήμων που έχουν ενιαίο θεσμικό πλαίσιο αλλιά κρίσιμες πληθυσμιακές και χωροταξικές διαφορές.

Προκειμένου να υπάρξει ορθολογικότερη διοικητική οργάνωση αλλιά και να προσαρμοσθεί το θεσμικό πλαίσιο στη σύγχρονη πραγματικότητα και τις διοικητικές και αναπτυξιακές ανάγκες της ελληνικής κοινωνίας προτείνεται η εξειδίκευση των επιμέρους τύπων πρωτοβάθμιων ΟΤΑ. Ασφαλώς ως προς το βασικό ονομαστικό προσδιορισμό, για ιστορικούς αλλιά και ιδεοντολογικούς λόγους προτείνεται η χρήση του όρου: Δήμος. Οι Δήμοι όμως πρέπει να διακρίνονται σε ειδικούς τύπους και στον καθένα θα αναλογούν ιδιαιτερότητες τόσο ως προς το διοικητικό σύστημα αλλιά και ως

προς τις αρμοδιότητες. Επίσης, είναι χρήσιμο να επισημανθεί ότι οι επιθετικοί προσδιορισμοί των τύπων των δήμων, δεν πρέπει να αποτυπωθούν και στο νομικό πλαίσιο. Άλλωστε η διάκρισή τους έχει μόνο λειτουργικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί αξιολογική ή οργανωτική διάκριση ΟΤΑ.

Δήμος - Ενότητα Χωριών

Βασικό χαρακτηριστικό είναι η ενότητα αγροτικών οικισμών. Θα αποτελεί το κατεξοχήν "προϊόν" των Συνενώσεων. Κύριο γνώρισμα η αναπτυξιακή λειτουργία της Δημοτικής Αρχής και η δημοτική αποκέντρωση στη βάση των πρώην Κοινοτήτων με τα Τοπικά Συμβούλια, ακόμη και στην έδρα του νέου ΟΤΑ. Εκληλογικό σύστημα που επιτρέπει την εκπροσώπηση όλων, στο μέτρο του δυνατού, των πρώην κοινοτήτων στο Δημοτικό Συμβούλιο. Ειδικές ρυθμίσεις σχετικά με τις αρμοδιότητες μπορούν να αναφέρονται στις ορεινές ή παραμεθόριες περιοχές.

Δήμος - Ημιαστικός οικισμός

Βασικό χαρακτηριστικό η ύπαρξη ενός ημιαστικού οικισμού με πληθυσμό άνω των 2.500 ή 5.000 κατοίκων. Μ' αυτόν συνενώνονται όμοροι ΟΤΑ εφόσον βρίσκονται στην άμεση επιρροή του. Τοπικά Συμβούλια στις μικρότερες κοινότητες που θα συνενωθούν μαζί του. Σύστημα εκπροσώπησης και των μικρότερων κοινοτήτων στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Αστικός Δήμος

Ο κλασικός τύπος του σύγχρονου αστικού δήμου. Προσαρτώνται οι όμορες κοινότητες δορυφόροι. Τοπικά Συμβούλια στις προσαρτώμενες κοινότητες.

Δήμος - Νησί

Εκτός από τα μεγάλα νησιά που αποτελούν, σε αρκετές περιπτώσεις, νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις ή εκείνα που έχουν μεγάλη έκταση και πληθυσμό, όλοι οι ΟΤΑ των υπολοίπων μικρών νησιών επιδιώκεται η Συνένωση έτσι ώστε κάθε νησί να οργανώνεται ως δήμος. Ως προς το διοικητικό σύστημα ισχύουν κατεξοχήν τα αναφερόμενα στους αντιστοίχους τύπους που περιγράφονται παραπάνω.

Δήμος - Πολεοδομικό Συγκρότημα

Πρόκειται για τους μεγάλους δήμους (εκτός των δύο μητροπολιτικών κέντρων) που αποτελούν ήδη μικρές μητροπολιτικές περιοχές. Σ' αυτές τις περιπτώσεις πρέπει να εξετασθεί, μετά την ολοκλήρωση της ανασυγκρότησης και την ανάδειξη των νέων δημοτικών αρχών, η συγκρότηση θεσμών συνεργασίας για τη διαχείριση ευρύτερων λειτουργιών της περιοχής.

Δήμοι - Τμήματα μητροπολιτικών περιοχών

Πρόκειται για τους ΟΤΑ της μητροπολιτικής περιοχής Αττικής και Θεσσαλονίκης που ο ρόλος τους καθώς και η χωρική τους ανασυγκρότηση πρέπει να επαναπροσδιορισθεί στο πλαίσιο συστήματος μητροπολιτικής διοίκησης. (Γι' αυτό άρτησε το προτεινόμενο Πρόγραμμα δεν αφορά την Αττική και τα πολεοδομικά συγκροτήματα της Θεσσαλονίκης και του Βόλου - Ν. Ιωνίας).

Κοινοότητες

Ως κοινότητες αναγνωρίζονται οι ήδη υφιστάμενες: "Χειμάζουσες Κοινοότητες" στον πίνακα 3:

ΝΟΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΑΒΔΕΛΛΑΣ	130
	ΔΟΤΣΙΚΟΥ	79
	ΜΕΣΟΛΟΥΡΙΟΥ	135
	ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ	312
	ΣΑΜΑΡΙΝΑΣ	285
	ΣΜΙΞΗΣ	491
	ΦΙΛΙΠΠΑΙΩΝ	294
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΒΡΑΔΕΤΟΥ	32
	ΚΑΛΑΡΙΤΩΝ	300
	ΜΑΤΣΟΥΚΙΟΥ	232
	ΣΙΡΑΚΟΥ	141
	ΑΕΤΟΜΗΛΙΤΣΑΣ	196
ΚΟΖΑΝΗΣ	ΝΑΜΑΤΩΝ	186
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	ΑΝΘΟΥΣΗΣ	37
	ΚΑΤΑΦΥΤΟΥ	165
	ΚΑΛΛΙΡΡΟΗΣ	151
	ΚΡΑΝΕΑΣ	129
	ΠΟΛΥΘΕΑΣ	215
	ΣΤΕΦΑΝΙΟΥ	65
	ΧΑΛΙΚΙΟΥ	38
	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	228
	ΑΘΑΜΑΝΙΑΣ	100
	ΓΑΡΔΙΚΙΟΥ	359
	ΔΕΣΗΣ	125
	ΔΡΟΣΟΧΩΡΙΟΥ	22
	ΛΙΒΑΔΟΧΩΡΙΟΥ	82
	ΜΕΣΟΧΩΡΑΣ	529
	ΝΕΑΣ ΠΕΥΚΗΣ	121
	ΝΕΡΑΪΔΑΣ	244
	ΠΑΡΑΜΕΡΟΥ	57
ΠΑΧΤΟΥΡΙΟΥ	289	
ΠΥΡΡΑΣ	150	

ΠΙΝΑΚΑΣ 3^{ος}, "ΧΕΙΜΑΖΟΥΣΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ"

Τα νησιά που έχουν συνολικό πληθυσμός κάτω των 1.000 κατοίκων που δεν είναι ήδη Δήμοι αναφέρονται στον πίνακα 4.

ΝΟΜΟΣ	ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ
ΑΤΤΙΚΗΣ	ΑΓΓΙΣΤΡΙΟΥ	791
	ΑΝΤΙΚΥΘΗΡΑ	70
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	ΕΡΕΙΚΟΥΣΣΑΣ	334
	ΜΑΘΡΑΚΙΟΥ	143
	ΟΘΩΝΩΝ	98
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	ΑΝΑΦΗΣ	261
	ΘΗΡΑΣΙΑΣ	233
	ΣΙΚΙΝΟΥ	267
	ΚΙΜΩΛΟΥ	728
	ΔΟΝΟΥΣΑΣ	111
	ΗΡΑΚΛΕΙΑΣ	115
	ΚΟΥΦΟΝΗΣΙΩΝ	275
	ΣΧΟΙΝΟΥΣΑΣ	122
	ΑΝΤΙΠΑΡΟΥ	
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΕΛΑΦΟΝΗΣΟΥ	725
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	ΑΓΑΘΟΝΗΣΙΟΥ	112
ΧΑΝΙΩΝ	ΓΑΥΔΟΥ	115
ΛΕΣΒΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΥ	286

ΠΙΝΑΚΑΣ 4^{ος}, ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ - ΝΗΣΙΑ

Η αναγνώριση αυτών των κοινοτήτων πρέπει να θεμελιωθεί σε συγκεκριμένα κριτήρια. Για μεν τις "χειμάζουσες" το κριτήριο μπορεί να αναφέρεται στην "κοινωνιολογική" τους ιδιαιτερότητα. Ανάλογο κριτήριο ισχύει και για τα μικρά νησιά της "άγονης γραμμής".

Στην κατηγορία των διατηρουμένων κοινοτήτων μπορούν να ενταχθούν επίσης και άλλες με αυστηρά κριτήρια, όπως π.χ. απομακρυσμένα ορεινά χωριά τα οποία ενώ δεν είναι σε θέση να αντεπεξέλθουν στις βασικές λειτουργίες του θεσμού απέχουν άνω των 40 χλμ. από το πλησιέστερο νέο διοικητικό κέντρο. Επίσης στην κατηγορία των κοινοτήτων μπορούν να ενταχθούν και νέοι ΟΤΑ, προερχόμενοι από την Συνένωση, των οποίων ο πληθυσμός δεν υπερβαίνει τους 1.000 κατοίκους. Οι κοινότητες πρέπει συνεπώς να καταστούν οι αναγκαίες εξαιρέσει του δημοτικού μας συστήματος. Ως γενικό κριτήριο διατήρησης τους πρέπει να αναδειχθεί η αδυναμία ένταξής τους στις προδιαγραφές των νέων βιώσιμων ΟΤΑ. Οι Κοινότητες αυτές θα ασκούν αυτοτελώς τις απολύτως αναγκαίες αρμοδιότητες. Το σύνολο των υπολοίπων υποθέσεων θα μεταβιβάζεται στις υπηρεσίες της Περιφερειακής Διοίκησης του Νομού, στα συνταγματικά πάντως επιτρεπτά όρια.

2. Γενικές αρχές για το χωροταξικό σχεδιασμό των νέων ΟΤΑ

Ο καθορισμός των εδαφικών περιφερειών των νέων ΟΤΑ θα πρέπει να γίνει στη βάση χωροταξικών ενοτήτων, σε συνδυασμό με το μέγεθος του πληθυσμού που προσδιορίζει όλες τις βασικές λειτουργικές εξυπηρετήσεις. Το κύριο στοιχείο εδώ είναι η επιθυμητή κλίμακα ή το μέγεθος του νέου ΟΤΑ και όχι τόσο τα συγκεκριμένα όρια τα οποία ποτέ δεν μπορεί να είναι τέλεια. Η επιθυμητή κλίμακα προσδιορίζει με τη σειρά της το συνοδικό αριθμό των ΟΤΑ στον εθνικό χώρο και τέλος γίνεται η οριοθέτηση.

Ένα πρώτο σημείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη είναι ότι δε θα ήταν σκόπιμο να ξεκινήσει από την αρχή ο καθορισμός νέων ενοτήτων, τη στιγμή που υπάρχουν ήδη αρκετά "είδη" από αυτές. (Ανοικτές Πόλεις, Συμβούλια

Περιοχής , Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι, Γεωγραφικές Περιοχές).Μια τέτοια ενέργεια θα προκαλούσε μεταξύ των αήλων και αρκετές αντιδράσεις στους πολίτες και τους φορείς της αυτοδιοίκησης. Αντίθετα ο καθορισμός αυτός θα πρέπει να στηριχθεί σε κάποιο από τα προαναφερόμενα είδη και στη συνέχεια με κάποιες εφαρμογές (τις λιγότερες δυνατές) να δημιουργηθούν οι τελικές εδαφικές περιφέρειες.

Ειδικότερα η επιλογή του είδους της ενότητας που θα χρησιμεύσει ως αφετηρία ή ως βάση, θα εξαρτηθεί από την επιλογή του επιθυμητού μεγέθους του νέου ΟΤΑ. Οι ενότητες που υπάρχουν σήμερα, δηλαδή οι ομαδοποιήσεις των ΟΤΑ που έχουν επιτευχθεί με ορισμένες διαδικασίες αήλιά και με κάποια σκοπιμότητα, και αποτυλώνονται στον Πίνακα 5, δίδουν ανάλογα με το είδος τους διαφορετικό αριθμό μονάδων.

ΕΙΔΟΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΝΟΤΗΤΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΝΕΩΝ ΟΤΑ
Ανοικτές Πόλεις	502 Ανοικτές Πόλεις	500 μείωση 1/12
Συμβούλια Περιοχής	492 Συμβούλια Περιοχής	
Αναπτυξιακοί Σύνδεσμοι	573	600 Ενδιάμεση Λύση 800 - 1.000 Μείωση σε 1/7
Γεωγραφικές Περιοχές ν. 1622/1986	1.116	1.200 Μείωση σε 1/5
Σημερινοί ΟΤΑ	5.775	

ΠΙΝΑΚΑΣ 5ος, Είδη Γεωγραφικών Διαιρέσεων

Η συγκριτική παράθεση των προαναφερομένων ενοτήτων από άποψη αριθμητικού συνόλου και μέσου πληθυσμού ανά νομό αποτυπώνεται στους πίνακες του Παραρτήματος.

Από τα δεδομένα αυτά μπορούμε να έχουμε μια βάση εκκίνησης ώστε να προσεγγίσουμε τον τελικό στόχο. Μια πρώτη επεξεργασία τους είναι απαραίτητη ώστε να καταδειχθεί η ύπαρξη σταθερής και διαχρονικής τάσης στη προτίμηση της γεωγραφικής ενότητας, δηλαδή του κοινού τόπου των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ (χώρος αλληλοεπικάλυψης των διαφόρων γεωγραφικών ενοτήτων). Αυτή είναι μια επιτελική εργασία γραφείου στο κέντρο. Από εκεί και πέρα θα υπάρξει μια άριστη σειρά διαδικασιών με συμμετοχή και των τοπικών παραγόντων.

Είναι πρόδηλο ότι δύο από τις υφιστάμενες διαιρέσεις πλεονεκτούν ως προς τη συνέργια των στόχων της ανασυγκρότησης. Τα Συμβούλια Περιοχής έχουν βέβαια αρκετά διευρυμένες περιφέρειες αλλιά ταυτόχρονα αποτελούν σήμερα ενεργές μονάδες συνεργασίας και ως εκ τούτου είναι σε θέση να υποκατασταθούν από το νέο δήμο. Τούτο πάντως θα αφεθεί στην εκτίμηση των συλλογικών οργάνων της τοπικής αυτοδιοίκησης και όσων κληθούν σε τοπικό επίπεδο να εκφράσουν γνώμη, να επιλέξουν καταρχήν την ευρύτερη δυνατή χωρική ενότητα, δηλαδή εκείνη των Συμβουλίων Περιοχής. Εφόσον κρίνουν πλήρως αιτιολογημένα ότι οι περιφέρειες των Συμβουλίων Περιοχής δεν πληρούν τις κρίσιμες προϋποθέσεις για την ίδρυση ΟΤΑ πρέπει να τεκμηριώσουν μια άριστη πρόταση η οποία μπορεί να έχει ως βάση τις γεωγραφικές ενότητες του ν. 1622/1986, αλλιά δε θα κατευθύνεται προς την πολυδιάσπαση ενοτήτων που είναι ταυτόχρονα κατ' ελάχιστον αναγκαίες εφικτές από άποψη χωρικής δυναμικότητας και γι' αυτό δεν ενδείκνυται η διάσπαση τους. Οι προτάσεις για επανακαθορισμό των γεωγραφικών

περιοχών του ν. 1622/1986 πρέπει να ανταποκρίνονται σε ορισμένες προδιαγραφές:

α) Να μη διασπούν υφιστάμενη γεωγραφική περιοχή μειώνοντας τον πληθυσμό της και τους αναμενόμενους πόρους.

β) Να μην καταλήγουν σε ενότητες δύο μόνο ΟΤΑ. Εκείνες μάλιστα από τις υφιστάμενες γεωγραφικές περιοχές που έχουν δύο ΟΤΑ θα πρέπει να ενταχθούν σε ευρύτερες μονάδες.

γ) Να επιδιώκεται στο ανώτερο δυνατό όριο η Συνένωση των ΟΤΑ σε συνάρτηση με τον πληθυσμό της γεωγραφικής περιοχής.

δ) Να επιδιώκεται η Συνένωση ΟΤΑ με ομοιογενή, στο μέτρο του δυνατού, γεωγραφική θέση, π.χ. ορεινών, πεδινών, παραλιακών περιοχών, κ.ο.κ.

3. Διαδικασία των Συνενώσεων

Με βάση τις αρχές και τους στόχους του προτεινόμενου Προγράμματος η νέα πολιτική των Συνενώσεων ανακαθορίζει, ως προς τη βούληση των ΟΤΑ, την προαιρετικότητα και υποχρεωτικότητα. Η ολοκλήρωση του Προγράμματος έχει χρονικό ορίζοντα και ενδιάμεσους αναγκαστικούς σταθμούς, όπως η οριστική διαμόρφωση των χωρικών ενοτήτων, η ψήφιση του σχετικού και η ανάδειξη των νέων δημοτικών αρχών. Παράλληλα, υλοποιούνται τα ειδικά Υποπρογράμματα για τις τοπικές δημόσιες επενδύσεις.

Η Πολιτεία πρέπει να αναδείξει ως τέσσερις αιχμές στη διαδικασία των Συνενώσεων, τις ακόλουθες: Την προώθηση ενός θεσμικού πλαισίου που διασφαλίζει την αποτελεσματικότητα, τον εκσυγχρονισμό και τη δημοκρατική αντιπροσώπευση, την εφαρμογή των Υποπρογραμμάτων

βελτίωσης ή και δημιουργίας βασικών υποδομών διοικητικού, τεχνικού και κοινωνικού εξοπλισμού, τη διατήρηση όσων διευκολύνσεων ή προνομίων είχαν έως τώρα οι κάτοικοι των μικρών χωριών και την προσπάθεια να εξασφαλιστεί η ισορροπία ενδοδημοτικής ανάπτυξης. Αυτές οι αρχές πρέπει να προβληθούν μέσα από μια εύστοχη επικοινωνιακή πολιτική. Συνεπώς δε χρειάζονται οικονομικά κίνητρα, ως μέσα διαπραγμάτευσης, για την εφαρμογή της τόσο σημαντικής κρατικής πολιτικής των Συνενώσεων.

Η έδρα των νέων δήμων θα καθορίζεται με βάση τα κριτήρια που θέτει το Πρόγραμμα έτσι ώστε να είναι δυνατή η αντικειμενική αξιολόγηση όλων των οικισμών που έχουν τα απαραίτητα εφόδια για να ορισθούν ως έδρα. Τέτοια κριτήρια είναι: η κεντρικότητα του οικισμού, δηλαδή η δυνατότητα πρόσβασης των κατοίκων των υπολοίπων οικισμών, πράγμα που επιβεβαιώνεται τόσο από την οδική επικοινωνία όσο και από τη βατότητα του οδικού δικτύου, η απαραίτητη διοικητική υποδομή, η υφιστάμενη χωροθέτηση των άρτιων δημοσίων υπηρεσιών και ο πληθυσμός. Με βάση τα κριτήρια αξιολόγησης που προαναφέρονται και τις βασισμένες σε αυτές προτάσεις των συνενούμενων ΟΤΑ διατυπώνεται η αποηύτως αιτιολογημένη γνωμοδότηση της Δ.Ε. της ΤΕΔΚ και του Γ.Γ. της Περιφέρειας. Η έδρα θα έχει οπωσδήποτε το Δημοτικό Κατάστημα αλλιώς όχι απαραίτητα και όλο τον κοινωνικό εξοπλισμό (π.χ. Κ.Α.Π.Η., Βρεφονηπιακός Σταθμός, κ.ο.κ.) του νέου Δήμου (ιδιαίτερα στην περίπτωση που συνενώνονται σχετικά ισοδύναμοι οικισμοί). Τέλος η σημασία της έδρας και η ανάδειξή της ως επίκεντρο τοπικής αντιπαλότητας, μεταξύ ΟΤΑ με ισοδύναμους οικισμούς, αμβλύνεται, στην περίπτωση αυτή, με την εκλογή Τοπικού Συμβουλίου και στον πρώην ΟΤΑ που ορίζεται ως έδρα.

Ως προς το όνομα των νέων δήμων οι προτάσεις των ενδιαφερομένων ΟΤΑ μαζί με τις σχετικές γνωμοδοτήσεις της Δ.Ε. της ΤΕΔΚ και του Γ.Γ. της Περιφέρειας θα υποβληθούν στο Συμβούλιο Τοπωνυμίων το οποίο θα υποβάλει σχετική πρόταση στον Υπουργό ΕΣ.Δ.Δ.Α. Η πρόταση προς το Συμβούλιο Τοπωνυμίων μπορεί να συνοδεύεται και από γνωμοδότηση άτυπης ειδικής επιτροπής, ανάλογης σύνθεσης με εκείνης του Συμβουλίου Τοπωνυμίων, η οποία συγκροτείται, εφόσον κριθεί αναγκαίο, ανά Περιφέρεια με Απόφαση του Υπουργού. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί σε ονομασίες που έχουν ιστορική καταβολή και συμβολίζουν την ενότητα της τοπικής κοινωνίας.

Η διαδικασία εξέλιξης του σχεδιασμού και της ίδρυσης των νέων ΟΤΑ αναπτύσσεται στη συνέχεια (Υποπρογράμματα 1^ο και 2^ο).

4. Αντιπροσωπευτικό σύστημα του νέου ΟΤΑ

Στόχος πρέπει να είναι η επίτευξη, στο μέτρο του δυνατού, της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης των πρώην ΟΤΑ στο δημοτικό συμβούλιο και τη διοίκηση του νέου ΟΤΑ. Η σημασία της επίτευξης του στόχου είναι ακόμη σπουδαιότερη στους Δήμους που αποτελούν «ενότητες κοινοτήτων (χωριών)».

Η απόλυτη εφαρμογή του μέτρου με νομοθετική ρύθμιση, που θα ορίζει ότι όλοι ανεξαιρέτως οι πρώην ΟΤΑ θα συμμετέχουν στο Δημοτικό Συμβούλιο χωρίς όριο πληθυσμού είναι δύσκολο να εφαρμοσθεί εάν προηγουμένως δεν έχει καταγραφεί η πραγματικότητα των νέων γεωγραφικών περιοχών, διότι τούτο είναι συνάρτηση του αριθμού των ΟΤΑ που συνενώνονται αληθιά και του πληθυσμού καθενός από αυτές.

Έτσι προτείνονται τα ακόλουθα:

1. Ο αριθμός των εδρών του Δημοτικού Συμβουλίου δεν είναι μόνο συνάρτηση του πληθυσμού αλλά και του αριθμού των ΟΤΑ που συνενώνονται.
2. Οι αρχές του ισχύοντος εκλογικού συστήματος παραμένουν αμετάβλητες
3. Ο τρόπος εκλογής και αντιπροσώπευσης πρέπει να διασφαλίζει την ενότητα και το ενιαίο του Δήμου και ταυτόχρονα να εγγυάται τη συμμετοχή αντιπροσώπων των πρώην ΟΤΑ στη λήψη των αποφάσεων.
4. Στη θέση των πρώην ΟΤΑ, ανεξαρτήτως πληθυσμού, λειτουργούν Τοπικά Συμβούλια ως όργανα δημοτικής αποκέντρωσης.
5. Η περιφέρεια κάθε Τοπικού Συμβουλίου - πρώην ΟΤΑ με πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων εκπροσωπείται στο Δημοτικό Συμβούλιο οπωσδήποτε με ένα τουλάχιστον Δημοτικό Σύμβουλο από τον Συνδυασμό του επιτυχόντος Δημάρχου. Εάν αυτό δεν προκύψει αυτομάτως από την κατανομή των εδρών εφαρμόζονται ειδικές ρυθμίσεις για την εξομάληυση. Σε κάθε Συνδυασμό Υποψηφίων, στις περιπτώσεις των παραπάνω πρώην ΟΤΑ, συμμετέχουν οπωσδήποτε δύο τουλάχιστον υποψήφιοι που εκπροσωπούν αυτούς.
6. Ο μοναδικός Δημοτικός Σύμβουλος ή, μεταξύ περισσοτέρων, ο πρώτος σε ψήφους Δημοτικός Σύμβουλος που εκπροσωπεί περιφέρεια Τοπικού Συμβουλίου με πληθυσμό άνω των 300 κατοίκων είναι Πρόεδρος του αντιστοίχου Τοπικού Συμβουλίου και ασκεί επίσης τις αρμοδιότητες που του αναθέτει ο Δήμαρχος.
7. Επικεφαλή των Τοπικών Συμβουλίων σε πρώην ΟΤΑ με λιγότερους από 300 κατοίκους είναι ο Δημαρχιακός Πρόεδρος (δεν είναι μέλος του Δημοτικού Συμβουλίου) ο οποίος συμμετέχει με δικαίωμα λόγου σε όλες τις συνεδριάσεις του Δημοτικού Συμβουλίου και με δικαίωμα ψήφου μόνο

στη συζήτηση θεμάτων που αναφέρονται άμεσα στην περιφέρεια του Τοπικού Συμβουλίου.

5. Δημοτική Αποκέντρωση - Συγκρότηση και λειτουργία των Τοπικών Συμβουλίων - Δημαρχιακοί Πάρεδροι

Σε κάθε πρώην ΟΤΑ συγκροτείται ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης το Τοπικό Συμβούλιο. Το Τοπικό Συμβούλιο ως όργανο του νέου ΟΤΑ συγκροτείται υποχρεωτικά. Τα Τοπικά Συμβούλια δεν είναι νομικά πρόσωπα. Συνεπώς καταργείται η διάταξη του άρθρου 122, παρ. 1 ΔΚΚ. Τοπικά Συμβούλια συγκροτούνται και στην έδρα του νέου ΟΤΑ όταν ο πληθυσμός των πρώην ΟΤΑ που έχει ορισθεί ως έδρα δεν υπερβαίνει τους 1.000 κατοίκους.

Οι διατάξεις του άρθρου 122 ΔΚΚ προσαρμόζονται στον προτεινόμενο ρόλο του Τοπικού Συμβουλίου ως οργάνου δημοτικής αποκέντρωσης. Αρμοδιότητες το Τοπικό Συμβούλιο έχει τις οριζόμενες από την επιταγή του άρθρου 122, παρ. 2 ΔΚΚ οι οποίες απαριθμούνται ως εξής:

- α. Η συντήρηση των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης
- β. Η συντήρηση και λειτουργία δικτύου άρδευσης
- γ. Η συντήρηση συστήματος αποχέτευσης
- δ. Η συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών
- ε. Η συντήρηση και λειτουργία νεκροταφείων
- στ. Η συντήρηση δημοτικών οδών και γεφυρών, πηλασιών και άφθων κοινοχρήστων χώρων
- ζ. Η εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων

Οι παραπάνω αρμοδιότητες ασκούνται, εκ του νόμου, από το Τοπικό Συμβούλιο στο πλαίσιο του προγράμματος και των κατευθύνσεων που δίδει

το Δημοτικό Συμβούλιο. Οι αποφάσεις των Τοπικών Συμβουλίων στα παραπάνω θέματα θεωρούνται αποφάσεις του Δήμου και εκτελούνται μετά την επικύρωσή τους από το Δήμαρχο, το Δημοτικό Συμβούλιο ή άλλο αρμόδιο όργανο του δήμου.

Στις υποχρεωτικές αρμοδιότητες προστίθενται και οι ακόλουθες:

- π. Διαχείριση χορτολιβαδικών και δασικών εκτάσεων
- θ. Διαχείριση κληροδοτημάτων καθώς και άηλων πηλουτοπαραγωγικών πηγών ιδιαίτερης σημασίας που ανήκαν στους καταργούμενους ΟΤΑ, υπό τις προϋποθέσεις που θα θέσει ο νόμος σχετικά με τον έλεγχο και την αξιοποίηση των εσόδων

Ο νομοθέτης μπορεί να ορίσει και άλλες υποχρεωτικές αρμοδιότητες ειδικά για τα Τοπικά Συμβούλια των χαρακτηριζόμενων ως ορεινών, νησιώτικων και παραμεθωρίων περιοχών.

Το Δημοτικό Συμβούλιο μπορεί επίσης να αναθέσει και άλλες αρμοδιότητες στο Τοπικό Συμβούλιο στους παρακάτω τομείς.

- α. Παροχή υπηρεσιών και προστασία στους ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής του, στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου.
- β. Διαχείριση της πρώην κοινοτικής περιουσίας ή κοινοτικής επιχείρησης στο πλαίσιο των κατευθύνσεων του Δημοτικού Συμβουλίου.
- γ. Όσες άλλες αρμοδιότητες κρίνει πρόσφορο το Δημοτικό Συμβούλιο να αναθέσει.

Τοπικά Συμβούλια που συγκροτούνται σε πρώην ΟΤΑ με λιγότερους από 300 κατοίκους είναι τριμελή ενώ όταν συγκροτούνται σε πρώην ΟΤΑ με περισσότερους από 300 κατοίκους είναι πενταμελή. Στα τριμελή Τοπικά Συμβούλια εκλέγονται δυο μέλη από τα οποία ένα είναι από το συνδυασμό του επιτυχόντος Δημάρχου και ένα από τον επιβαχόντα συνδυασμό ο οποίος

έλαβε το μεγαλύτερο αριθμό εγκύρων ψηφοδεητίων στην περιφέρεια του Τοπικού Συμβουλίου. Στα πενταμελή Τοπικά Συμβούλια εκλέγονται τέσσερα μέλη από τα οποία τα δύο ανήκουν στο συνδυασμό του επιτυχόντος Δημάρχου και δύο στους επιλαχόντες συνδυασμούς ανάλογα με τον αριθμό των εγκύρων ψηφοδεητίων που έλαβαν στη περιφέρεια του Τοπικού Συμβουλίου.

Ο Δημαρχιακός Πάρεδρος ως επικεφαλής των τριμελών Τοπικών Συμβουλίων εκλέγεται σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις για την εκλογή του Παρέδρου, με την διαφορά ότι εκλέγεται πλῆρον στην περιφέρεια των πρώην ΟΤΑ με πῆθοςμὸ κάτω των 300 κατοίκων και ὄχι σε οικισμοὺς ἄνω των 150 κατοίκων.

Κατ' εξαίρεση για Τοπικά Συμβούλια ορεινών ή παραμεθωρίων περιοχών μπορεί να προβλέπεται η τακτική παρουσία και παροχή υπηρεσιών από υπάλληλο του νέου ΟΤΑ έως και δύο πλήρεις εργάσιμες ημέρες στην έδρα του Τοπικού Συμβουλίου.

6. Παράλληλες αναγκαίες θεσμικές πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό της πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης των ΟΤΑ

Η αρχή της δημοκρατικής αντιπροσώπευσης σε εναρμόνιση με την αρχή της αποτελεσματικότητας αναδεικνύουν και την αναγκαιότητα μεταρρυθμίσεων στο σύστημα διοίκησης των ΟΤΑ.

Ήδη ο θεσμός του Δημοτικού Συμβουλίου βρίσκεται σε κρίση εξαιτίας της ανορθολογικής κατανομής αρμοδιοτήτων μεταξύ αυτού και του Δημάρχου. Το Δημοτικό Συμβούλιο ασχολείται με όλη τα θέματα, έχοντας το τεκμήριο γενικής αρμοδιότητας. Στην πράξη δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στα καθήκοντα του αποτελεσματικά, κυρίως εξαιτίας της

σύγχρονης ποιηπληοκότητας των τοπικών υποθέσεων. Πρέπει να αποκτήσει ευελιξία και αποτελεσματικές διαδικασίες ποιητικού ελέγχου των εκτελεστικών οργάνων.

Η Δημαρχιακή Επιτροπή, αποκτά κρίσιμη θεσμική σημασία, αναβαθμίζεται και ασκεί διαρκή έλεγχο στη διαχείριση των παντός είδους οικονομικών ζητημάτων του Δήμου θα αναλαμβάνει την απευθείας ανάθεση έργων, τη χορήγηση αδειών και άλλες σημαντικές αρμοδιότητες. Έτσι διασφαρίζεται μεγαλύτερη διαφάνεια στη διαχείριση των τοπικών υποθέσεων και ευρύτερη κοινωνική και ποιητική συναίνεση στο έργο της Δημοτικής Αρχής. Τη λειτουργία αυτή ευνοεί η ολιγομελής και διαπαραταξιακή σύνθεση της.

Τέλος είναι αναγκαίες οι μεταρρυθμίσεις για τη διαφάνεια στην οικονομική διοίκηση των ΟΤΑ, τον εκσυγχρονισμό των δημοτικών επιχειρήσεων και την τήρηση της νομιμότητας.

7. Νέο πλαιοίςιο αρμοδιοτήτων κατά τύπο ΟΤΑ

Σύμφωνα με την τυπολογία των ΟΤΑ που θα προκύψει μετά την εφαρμογή της προτεινόμενης ποιητικής πρέπει να εξετασθεί η ανάθεση ορισμένων επιπλέον αρμοδιοτήτων σε κατηγορίες ΟΤΑ ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους. Ιδιαίτερη μέριμνα πρέπει να υπάρξει για τους νέους ΟΤΑ που αντιστοιχούν στη συνοδική έκταση ενός νησιού και τους ΟΤΑ των ορεινών και παραμεθωρίων περιοχών.

8. Εγγύηση για τη διατήρηση δικαιωμάτων σε ΟΤΑ που συνενώνονται

α. Στους συνενούμενους ΟΤΑ παρέχεται το δικαίωμα να διαχειρίζονται με τα Τοπικά Συμβούλια την περιουσία τους στις περιπτώσεις που αυτή

αναφέρεται σε κληροδοτήματα σε χορτολιβαδικές, δασικές εκτάσεις, πηλοτοπαραγωγικές πηγές, κ.ο.κ.

β. Διατηρούνται οι ειδικές ρυθμίσεις που έχουν τεθεί υπέρ των κατοίκων των πρώην κοινοτήτων και αναφέρονται στην οικονομική ζωή των αντιστοίχων τοπικών κοινωνιών.

9. Εγγυήσεις για την καταστατική θέση των εν ενεργεία αιρετών των ΟΤΑ που συνενώνονται

Ως “ηθική αναγνώριση” της προσφοράς των εν ενεργεία Προέδρων Κοινοτήτων προτείνεται η καταβολή ισόβιας χορηγίας σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που θέτει η ισχύουσα νομοθεσία, ως προς την ηλικία χορήγησης, κ.ο.κ. Η ισόβια χορηγία θα είναι ίση με το κατώτερο ποσοστό της σημερινής χορηγίας των Προέδρων και θα αναπροσαρμοστεί στο μέλλον ανάλογα με την αναλογική στον αντίστοιχο πρώην ΟΤΑ αύξηση των ΚΑΠ που χορηγεί στους νέους ΟΤΑ. Το ποσόν θα καταβληθεί από τον Κρατικό Προϋπολογισμό (Υπ. Εσ.Δ.Δ.&Α.) για την πρώτη δεκαετία και εν συνεχεία θα βαρύνει τους προϋπολογισμούς των νέων ΟΤΑ.

10. Ζητήματα Προσωπικού

Το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης θα ρυθμίσει το υπηρεσιακό καθεστώς του προσωπικού η υπηρετεί σήμερα στις κοινότητες και στα νομικά τους πρόσωπα σύμφωνα με τις ανάγκες των νέων ΟΤΑ. Θα ληφθεί μέριμνα για την όσο το δυνατόν ευνοϊκότερη αντιμετώπιση της υπηρεσιακής κατάστασης των υπαλλήλων αυτών, με γνώμονα πάντοτε την εύρυθμη λειτουργία των νέων Δήμων.

11. Μέτρα προστασίας από ανεπιθύμητες επιπτώσεις στη διοικητική διαίρεση της χώρας

Οι μεταβολές στη χωρική ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης δεν επιτρέπεται να επιφέρουν μεταβολές στο διοικητικό χάρτη της χώρας από το επίπεδο των νομών και άνω. Δηλαδή, δεν επιτρέπεται δια μέσου της εφαρμογής του προτεινόμενου Προγράμματος η μεταβολή των ορίων των νομών. Τούτο δεν ισχύει, σε ακραίες περιπτώσεις, για τα όρια των επαρχιών τα οποία άληθως δεν έχουν βαρύνουσα σημασία για τη λειτουργία του διοικητικού συστήματος.

II. ΤΟ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΠΡΟΤΥΠΟ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΔΗΜΩΝ

Ο καθορισμός της κλίμακας ή του μεγέθους των νέων δήμων που θα προκύψουν από τις Συνενώσεις καθορίζει αυτόματα και το είδος των υποδομών που θα πρέπει να δημιουργήσουν για να στηρίξουν τη βιωσιμότητα και την ενδογενή ανάπτυξη.

Για την όσο το δυνατόν ακριβέστερη προσέγγιση των αναγκών σε τεχνικές και κοινωνικές υποδομές είναι ανάγκη να ληφθούν υπόψη ορισμένα στοιχεία βασικότερα των οποίων είναι ο πληθυσμός. Με βάση το μέγεθος αυτό καθορίζονται ποιοτικά και ποσοτικά οι διάφορες κοινωνικό - οικονομικές και διοικητικές υποδομές. Για τις τεχνικές υποδομές σημασία έχει (εκτός του πληθυσμού) η γεωγραφική και χωρική δομή της περιοχής του νέου δήμου, δηλαδή η έκταση, η μορφολογία εδάφους, η ύπαρξη φυσικών πόρων, η θέση σε σχέση με τα μεγάλα αστικά κέντρα και τους μεγάλους συγκοινωνιακούς άξονες της χώρας, τις παραμεθόριες περιοχές, καθώς επίσης και η γειτνίαση με την θάλασσα κ.λ.π.

Με βάση την αρχή αυτή και με σχετική αφαίρεση δημιουργείται μια ιδεατή ανθρωπογεωγραφική και αναπτυξιακή οντότητα, ως πρότυπο νέου δήμου, το οποίο φυσικά θα πρέπει να προσαρμόζεται σε κάθε συγκεκριμένη εφαρμογή στην πράξη. Μπορεί έτσι να διαμορφωθούν ορισμένοι «τύποι» δήμων ανάλογα με τη διαφοροποίηση των παραμέτρων και των παραγόντων που εκτέθηκαν πιο πάνω. Μια πρώτη τυπολογία με βάση την οποία μπορούν να προσδιορισθούν οι υποδομές διακρίνει τους δήμους σε "αστικούς", "ημιαστικούς" και "αγροτικούς" με την έννοια ότι όλοι κινούνται στο πλαίσιο του επαρχιακού χώρου και δεν αφορούν τους ΟΤΑ που απαρτίζουν τα πολεοδομικά συγκροτήματα και τα μεγάλα αστικά κέντρα της χώρας. Η διαφοροποίηση μεταξύ τους δε σημαίνει ότι είναι κατ' ανάγκη ποσοτική (μέγεθος πληθυσμού) αλλ'όχι οπωσδήποτε το πληθυσμιακό μέγεθος συμβαδίζει στην πράξη με τις ποιοτικές διαφορές που παρατηρούνται λόγω της θέσης και του είδους ανάπτυξής τους.

Σε κάθε περίπτωση (ύπαρξη ή όχι κεντρικού οικισμού) υπάρχει ένα πρόβλημα κατανομής στο χώρο των υποδομών και του κοινωνικού εξοπλισμού κάθε νέου δήμου που θέλει αρκετή προσοχή στην αντιμετώπισή του. Τέλος το ζήτημα της κοστολόγησης αυτών των υποδομών μπορεί να αντιμετωπιστεί στην αρχή γενικά και ενδεικτικά ώστε να δοθεί μια εικόνα στο σύνολο του εθνικού χώρου ως προς την τάξη μεγέθους του Προγράμματος. Στη συνέχεια ο ακριβής υπολογισμός θα γίνει αφού έχουν προσδιορισθεί οι νέες αυτοδιοικητικές οντότητες.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ'

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ"

ΜΕΤΡΑ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΟΥ

Ι. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ"

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1^ο:

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΝΟΜΙΚΟΥ ΠΛΑΙΣΙΟΥ - ΝΟΜΟΠΑΡΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

Το προτεινόμενο Υποπρόγραμμα περιλαμβάνει τα ακόλουθα μέτρα:

Μέτρο 1 : Νομική και νομοπαρασκευαστική επεξεργασία της διαδικασίας των Συνενώσεων μετά το χωροταξικό σχεδιασμό (κυρίως νομοθετικό πλαίσιο).

Μέτρο 2 : Νομική και νομοπαρασκευαστική επεξεργασία τροποποιήσεων στο ευρύτερο πεδίο των διατάξεων του Δημοτικού και Κοινοτικού Κώδικα και άλλων νόμων που βελτιώνουν την οργάνωση και λειτουργία της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης υπό το πρίσμα των Συνενώσεων των ΟΤΑ.

Υλοποίηση : ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

Προϋπολογισμός :

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2^ο :

ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΤΑ

Μέτρο 1 : Προπαρασκευή χωροταξικού σχεδιασμού

Διερεύνηση της αλληλοεπικάλυψης των υφιστάμενων ενοτήτων (επεξεργασία χαρτογραφική με GIS υπολογιστή). Παραγωγή νέων χαρτών με "κοινούς τόπους" (αφετηρίαν νέων ΟΤΑ).

Μέτρο 2 : *Επεξεργασία στο πεδίο εφαρμογής - Συμμετοχική διαδικασία*

Οργάνωση συζήτησης στις ΤΕΔΚ κάθε νομού με συμμετοχή των ενδιαφερομένων ΟΤΑ, αφού προηγηθεί η αποστολή του σχετικού υλικού και γραπτών οδηγιών καθώς και η κατάρτιση των κατάλληλων στελεχών των ΤΕΔΚ και των Περιφερειακών Διοικήσεων.

Σύνταξη πορίσματος και αιτιολογημένης πρότασης δημιουργίας νέων ΟΤΑ η οποία θα σταλεί στο ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και παράλληλα θα χρησιμεύσει ως εισήγηση για γνωμοδότηση από τη Διοικούσα Επιτροπή της ΤΕΔΚ.

Μέτρο 3 : *Τελική επεξεργασία - Σύνταξη οριστικού σχεδίου*

Αποστολή : α) της πρότασης της ΤΕΔΚ και β) της πρότασης της Επιτροπής που θα συσταθεί με απόφαση του οικείου Γ.Γ. Περιφέρειας σε κάθε Περιφερειακή Διοίκηση Νομού. Εισήγηση της αρμόδιας Ομάδας Εργασίας. Πολιτική Απόφαση του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. και σύνταξη των σχετικών διατάξεων του Σχεδίου Νόμου, όπου θα αποτυπώνεται ανά νομό η διοικητική γεωγραφία της χώρας.

Υλοποίηση : ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α.

Προϋπολογισμός :

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3^ο :

ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Μέτρο 1 : *Διοικητική υποδομή και τεχνικός εξοπλισμός των νέων Δήμων*

Το μέτρο αφορά:

- την επισκευή και τον εξοπλισμό ενός κτιρίου στην έδρα κάθε νέου Δήμου (εφόσον δεν υπάρχει κατάλληλο δημοτικό κατάστημα)

- την προμήθεια ενός ελάχιστου αναγκαίου τεχνικού εξοπλισμού, την εξασφάλιση ενός δημόσιου μεταφορικού μέσου (για την ενδοδημοτική μετακίνηση των κατοίκων, τη μεταφορά των μαθητών κ.λ.π.)

Σημειώνεται ότι στο νέο δημοτικό κατάστημα θα εγκατασταθούν και τυχόν δημόσιες υπηρεσίες που είναι απαραίτητες, αλλιά δεν έχουν δική τους εγκατάσταση (Γραφείο ΕΛΤΑ, ΔΕΗ κ.λ.π.).

Φορές προγραμματισμού και χρηματοδότησης : ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α.

Προϋπολογισμός :

Μέτρο 2: *Βελτίωση και συμπλήρωση των διακοινοτικών έργων τεχνικής υποδομής και προστασίας του περιβάλλοντος*

Το Μέτρο αφορά:

- τον πολεοδομικό σχεδιασμό, τις αναπηράσεις κοινόχρηστων χώρων, αισθητικές παρεμβάσεις κ.λ.π.
- τη βελτίωση και συμπλήρωση των διακοινοτικών έργων τεχνικής υποδομής που εξασφαλίζουν τη συγκοινωνιακή επικοινωνία των πρώην κοινοτήτων με την έδρα του νέου Δήμου
- Την κατασκευή έργων προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. χώρου υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων)

Φορέας προγραμματισμού και χρηματοδότησης : Υ.ΠΕ.ΧΩ.ΔΕ.

Προϋπολογισμός :

Μέτρο 3 : *Βελτίωση της εκπαιδευτικής υποδομής*

Το Μέτρο αφορά:

- Τη βελτίωση και επέκταση εκπαιδευτικών εγκαταστάσεων, που είναι απαραίτητες για την ενοποίηση ολιγοθέσιων σχολείων με στόχο, όπου

είναι εφικτό, εξατάξιο σχολείο της πρωτοβάθμιας και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Φορέας προγραμματισμού και χρηματοδότησης : ΥΠ.Ε.Π.Θ.

Προϋπολογισμός :

Μέτρο 4 : Βελτίωση και συμπλήρωση του κοινωνικού εξοπλισμού υπερτοπικής σημασίας.

Το Μέτρο αφορά:

- τη βελτίωση και συμπλήρωση του κοινωνικού εξοπλισμού υπερτοπικής (διακοινοτικής) σημασίας (π.χ. βρεφονηπιακός σταθμός, αγροτικό ιατρείο, Κ.Α.Π.Η.)

Φορέας προγραμματισμού και χρηματοδότησης : Υπ. Υγείας - Πρόνοιας

Προϋπολογισμός :

Μέτρο 5: Βελτίωση και συμπλήρωση της πολιτιστικής και αθλητικής υποδομής υπερτοπικής σημασίας

Το Μέτρο αφορά:

- Τη βελτίωση και συμπλήρωση της πολιτιστικής και αθλητικής υποδομής υπερτοπικής (διακοινοτικής) σημασίας (π.χ. χώρος ποδηλαπλάν χρήσεων, βιβλιοθήκη, γήπεδα αθλοπαιδιών)

Φορέας προγραμματισμού και χρηματοδότησης : ΥΠ.ΠΟ. & Γ.Γ.Α.

Προϋπολογισμός :

Μέτρο 6 : Ανάπτυξη της οικονομικής δραστηριότητας και του ανθρώπινου δυναμικού

Το Μέτρο περιλαμβάνει :

- Οικονομικά και άλλα κίνητρα προς τους κατοίκους κάθε περιοχής, που θα αναλάβουν επιχειρηματικές πρωτοβουλίες για την ίδρυση βιώσιμων μονάδων, οι οποίες θα αξιοποιούν τοπικούς πόρους και θα δημιουργούν νέες θέσεις εργασίας.
- Προγράμματα συμβουλευτικής, επαγγελματικού προσανατολισμού, κατάρτισης και ένταξης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας, νέων και κοινωνικά αποκλεισμένων ατόμων, με αξιοποίηση και του θεσμού των τοπικών συμφώνων απασχόλησης.

Φορέας προγραμματισμού και συντονισμού της εφαρμογής:

Διυπουργικό όργανο με εκπροσώπους των Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας, Ανάπτυξης, Γεωργίας και Εργασίας.

Φορείς χρηματοδότησης: Τα ανωτέρω Υπουργεία (κατά την αρμοδιότητα εκάστου)

Προϋπολογισμός (κατ' εκτίμηση) :

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4°:

ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΤΑ

Μέτρο 1 : Εφαρμογή ρυθμίσεων θεμάτων υπηρετούντος προσωπικού.

Μέτρο 2 : Αποσπάσεις και μετατάξεις διοικητικού και τεχνικού προσωπικού από φορείς του δημοσίου τομέα, με οικονομικά και άλλα κίνητρα.

Μέτρο 3 : Πρόσληψη επιστημονικού προσωπικού.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5°:

ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ

Το Υποπρόγραμμα στοχεύει στην κάλυψη των βασικών λειτουργικών δαπανών, κυρίως από τους Κ.Α.Π. οι οποίες θα προϋπολογισθούν μετά την ολοκλήρωση του προσδιορισμού προτύπου λειτουργικών δαπανών. Επιδιώκεται η εξασφάλιση ενός ελάχιστου επιπέδου παροχής δημοτικών υπηρεσιών.

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6° :

ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΥ ΔΥΝΑΜΙΚΟΥ

Το Υποπρόγραμμα στοχεύει στην οργάνωση των υπηρεσιών των νέων Δήμων με σύγχρονες μεθόδους και χρήση εργαλείων πληροφορικής και στην ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους (υπηρετούντων και νεοπροσλαμβανομένων).

Προβλέπεται η χρηματοδότησή του κυρίως από το Πρόγραμμα "ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ" του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α.

Μέτρο 1 : *Εκπόνηση προδιαγραφών, προτύπων και μελετών*

Το Μέτρο περιλαμβάνει:

- Την εκπόνηση προδιαγραφών και προτύπων για την οργάνωση και μηχανοργάνωση των δημοτικών λειτουργιών και του πληροφοριακού συστήματος των νέων ΟΤΑ
- την εκπόνηση των αναγκαίων ερευνών και μελετών

Μέτρο 2 : *Προμήθεια και εγκατάσταση εξοπλισμού πληροφορικής*

Το μέτρο περιλαμβάνει την προμήθεια και εγκατάσταση του απαραίτητου εξοπλισμού πληροφορικής (H/W & S/W)

Μέτρο 3 : Κατάρτιση του προσωπικού

Το μέτρο περιλαμβάνει προγράμματα κατάρτισης, σε πρώτη φάση των μελών των Επιτροπών Νομών και στη συνέχεια του προσωπικού των νέων Δήμων (υπηρετούντων και νεοπροσλαμβανόμενων) καθώς και προγράμματα ευαισθητοποίησης και ενημέρωσης των αιρετών.

Μέτρο 4 : Υποστήριξη της εφαρμογής του Υποπρογράμματος

Το μέτρο περιλαμβάνει:

- Τη συλλογική συμβουλευτική υποστήριξη των νέων Δήμων για την οργάνωση και εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών τους και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.
- Ενέργειες διοικητικής, τεχνικής και επιστημονικής υποστήριξης του προγράμματος "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" που είναι αναγκαίες για την επιτυχή εφαρμογή του Υποπρογράμματος 6.

Φορέας προγραμματισμού και χρηματοδότησης : ΥΠ. ΕΣ. Δ.Δ. & Α.

Προϋπολογισμός : 2.000.000.000 δρχ. από το Πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ»

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7^ο :

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Οι στόχοι του Υποπρογράμματος υπηρετούν τους πολιτικούς και τους επιχειρησιακούς στόχους του Προγράμματος "ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ" με μέτρα και ενέργειες μιας συγκροτημένης επικοινωνιακής πολιτικής.

Συνοπτικά, τα μέτρα και οι ενέργειες αυτές εξασφαλίζουν την κατάλληλη ενημέρωση, διαμορφώνουν τα απαραίτητα "μηνύματα" δημοσιότητας και δημιουργούν τις προϋποθέσεις ενός αποδοτικού δημοκρατικού διαλόγου, που θα αναδείξουν τη σκοπιμότητα και την εφικτότητα του Προγράμματος, θα διασφαλίσουν την ευρύτερη δυνατή

πολιτική και κοινωνική συναίνεση και θα διευκολύνουν την επιχειρησιακή αποτελεσματικότητά του.

1. Τα μέτρα και οι ενέργειες ενημέρωσης / δημοσιότητας απευθύνονται:

α) Στους αιρετούς και το προσωπικό των ΟΤΑ ώστε να συμβάλουν στην εξειδίκευση του κατά Νομό και να συμμετάσχουν ενεργά στην εφαρμογή του.

β) Στην πολιτική ηγεσία και τα αρμόδια στελέχη της κεντρικής και περιφερειακής Διοίκησης ώστε να αξιοποιήσουν τις δημόσιες πολιτικές, τα χρηματοδοτικά προγράμματα και άλλα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους για την επιτυχή εφαρμογή του Προγράμματος.

γ) Στα κόμματα και τους κοινωνικούς φορείς ώστε να συμβάλουν θετικά στο δημοκρατικό διάλογο και να εξασφαλιστεί η συναίνεση και υποστήριξη τους.

δ) Στα μαζικά μέσα ενημέρωσης, για να ενημερωθεί και ευαισθητοποιηθεί η κοινή γνώμη και ειδικότερα όσοι διατηρούν δεσμούς με τους τόπους καταγωγής τους, ώστε να εξασφαλιστεί η ευρύτερη δυνατή πολιτική και κοινωνική συναίνεση.

2. Τα μέτρα και οι ενέργειες αυτές έχουν το ακόλουθο περιεχόμενο:

- Καταδεικνύουν τη σκοπιμότητα του Προγράμματος
- Αναλύουν το περιεχόμενο του Προγράμματος
- Αναδεικνύουν τον καινοτομικό χαρακτήρα του
- Τονίζουν τα δημοκρατικά χαρακτηριστικά των επιλογών του Προγράμματος
- Υπογραμμίζουν τις διαχρονικές προγραμματικές δεσμεύσεις της Πολιτείας για την υποστήριξη της εφαρμογής του νέου Θεσμού.

II. ΟΡΓΑΝΑ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

1. Όργανα του Προγράμματος

Ως όργανα διοίκησης και παρακολούθησης της εφαρμογής του Προγράμματος προτείνονται τα ακόλουθα:

Σε κεντρικό επίπεδο η Επιτροπή Διοίκησης του Προγράμματος που αποτελείται από :

Έξι (6) μέλη που ορίζονται από τον Υπουργό ΕΣ.Δ.Δ.&Α., ένα (1) εκπρόσωπο του ΥΠ.Ε.Θ.Ο., ένα (1) εκπρόσωπο του Υ.Π.Ε.ΧΩ.ΔΕ και δύο (2) εκπροσώπους της Κ.Ε.Δ.Κ.Ε. από τους οποίους ο ένας εκπροσωπεί απαραίτητα τις Κοινότητες. Πρόεδρος της Επιτροπής είναι ο αρμόδιος Υφυπουργός ΕΣ.Δ.Δ.Α. Με την Επιτροπή συνδέονται οι Ομάδες Εργασίας που αποτελούνται από υπηρεσιακούς παράγοντες του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α. και άλλων αρμόδιων Υπουργείων και Εμπειρογνώμονες. Η Επιτροπή υποστηρίζεται διοικητικά από την Ομάδα Εργασίας Δ΄(των Υποπρογραμμάτων 4 και 5). Επίσης υποστηρίζεται από Επιστημονικές Ομάδες Υποστήριξης για την εκπόνηση των αναγκαίων υποστηρικτικών ερευνών και μελετών (Μέτρο 6.1.).

Σε επίπεδο νομού συγκροτείται Επιτροπή Νομού για την Υποστήριξη του Προγράμματος με επικεφαλής εκπρόσωπο του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α., αποτελούμενη από δύο στελέχη της Περιφερειακής Διοίκησης και δυο εκπροσώπους της ΤΕΔΚ. Υποστηρίζεται διοικητικά από το αρμόδιο τμήμα της Περιφερειακής Διοίκησης. Οι Επιτροπές Νομού συντονίζονται από την Επιτροπή Διοίκησης του Προγράμματος.

Με απόφαση του Υπουργού ΕΣ.Δ.Δ.Α. μετά από πρόταση της Επιτροπής Διοίκησης συγκροτείται σε επίπεδο Περιφέρειας Ομάδα Υποστήριξης, Ενημέρωσης και προβολής του Προγράμματος υπό την Προεδρία του οικείου

Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας. Οι Περιφερειακές Ομάδες Υποστήριξης υποβοηθούν την Επιτροπή και την Ομάδα Ε΄ (Ενημέρωσης και Προβολής) στο συντονισμό της εφαρμογής και την προβολή του Προγράμματος.

Οι λεπτομέρειες της οργάνωσης και λειτουργίας του συστήματος Διοίκησης του Προγράμματος ρυθμίζονται με Κανονισμό Διοίκησης που θεσπίζεται με απόφαση του Υπουργού ΕΣ.Δ.Δ.Α. μετά από πρόταση της Επιτροπής Διοίκησης, εντός 20 ημερών από τη συγκρότηση της Επιτροπής.

2. Αρμοδιότητες των Οργάνων Διοίκησης του Προγράμματος

- Επιτροπή Διοίκησης Προγράμματος : Εγκρίνει την εξειδίκευση των Μέτρων, παρακολουθεί την εφαρμογή του Προγράμματος, συντονίζει τις Ομάδες Εργασίας τις Ομάδες Επιστημονικής Υποστήριξης, τις Επιτροπές Νομού για την Υποστήριξη του Προγράμματος και τις Περιφερειακές Ομάδες Υποστήριξης Ενημέρωσης και Προβολής, ενημερώνει την πολιτική ηγεσία του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. συνεργάζεται με την Επιτροπή του Προγράμματος «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ».
- Ομάδα Εργασίας Α΄ - Νομοπαρασκευαστικό έργο. Υλοποίηση των μέτρων 1.1., 1.2., 1.3., 4.1., νομοπαρασκευαστική υποστήριξη του συνοδικού Προγράμματος και ειδικότερα των μέτρων 4.2. και 4.3.
- Ομάδα Εργασίας Β΄ - Χωροταξικός Σχεδιασμός. Υλοποίηση των Μέτρων 2.1., 2.2., 2.3.
- Ομάδα Εργασίας Γ΄ - Τοπικές Δημόσιες Επενδύσεις. Εξειδίκευση Υποπρογράμματος 3 (Μέτρα 3.1., 3.2., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6.), επιστημονική υποστήριξη και παρακολούθηση εφαρμογής του.
- Ομάδα Εργασίας Δ΄ - Διοικητική Υποστήριξη. Εξειδίκευση και παρακολούθηση εφαρμογής του Υποπρογράμματος 4 (Μέτρα 4.1., 4.2. και

4.3.) και Υποπρογράμματος 5. Διοικητική υποστήριξη του συνοδικού Προγράμματος.

- Ομάδα Εργασίας Ε΄- Ενημέρωση και Προβολή. Εξειδίκευση του Υποπρογράμματος 7 και παρακολούθηση της εφαρμογής του. Συνεργάζεται και με τις Περιφερειακές Ομάδες Υποστήριξης Ενημέρωσης και Προβολής.

Το Υποπρόγραμμα 6 υλοποιείται από τον Επιτροπή Διοίκησης των Μέτρων 2.4. και 1.3. του Προγράμματος "ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ" με βάση τις σχετικές προτάσεις της Επιτροπής Διοίκησης και Προγράμματος.

3. Επιχειρησιακό Σχέδιο του Προγράμματος «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ»

Ως πρώτο βήμα προτείνεται η εκπόνηση ενός επιχειρησιακού σχεδίου (Business Plan) για την τετραετία 1997 - 2001, το οποίο θα περιλαμβάνει αναλυτικά τις προτεινόμενες ρυθμίσεις και τα Υποπρογράμματα με το χρονοδιάγραμμα και το κόστος εφαρμογής τους.

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ του ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ	1997			1998			1999			2000			2001		
	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ	α	β	γ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 1ο: ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΟ ΕΡΓΟ															
Μέτρο 1: Νυμφοποικ. Έρεργα, Παιού Συναδέσμων															
Μέτρο 2 Βελτίωση Δημοτικού και Κοινωνικού Κέντρου															
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 2ο: ΧΡΟΝΙΑΚΕΣ ΣΥΜΒΑΝΣΕΙΣ Ο.Τ.Α															
Μέτρο 1: Προστασενική Χωρογ. Σχέδιοαυλ															
Μέτρο 2 Έρεργακασιο Γεωδερμαγής															
Μέτρο 3 Τέλη Έρεργακασιο - Απορτακ															
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 3ο: ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΙΕΣ ΒΕΛΩΝΣΕΙΣ															
α) Βορταρη Ανταμικου Έρεργακασιο Μέρων (Έρεργακασιο)															
β) Έρεργακασιο Χαρταποδερμαγής Μέρων															
γ) Νομοτρη των Έρεργακασιο των Μέρων															
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 4ο: ΣΥΝΕΚΕΘΗΝΕΝΟΙΟΤΑ															
Μέτρο 1: Ραβτακ Υπερτακασιο Προσμηκασιο															
Μέτρο 2 Απορτακασιο κα Μερτακασιο Προσμηκασιο															
Μέτρο 3 Προδερμαγής Έρεργακασιο Προσμηκασιο															
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 5ο: ΚΑΝΟΝΗΜΕΤΟΤΗΤΕΚΝΟΛΟΓΗΤΕΚΝΟ															
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 6ο: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΡΕΣΙΝ - ΑΝΗΤΗΝΑΡΤΗΝΟΥ ΕΣΤΕΝΟΥ															
Μέτρο 1: Προδερμαγής, Προσμηκασιο Μέρτακ															
Μέτρο 2 Προδερμαγής - Έρεργακασιο Έρεργακασιο Προσμηκασιο															
Μέτρο 3 Καρτακασιο του Προσμηκασιο															
Μέτρο 4 Υποδερμαγής Έρεργακασιο Υπερτακασιο															
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ 7ο: ΒΗΜΕΣΩΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ															
α) Σηφτακασιο Υπερτακασιο															

ΠΟΡΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΡΟΣ- ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΕΑΣ	ΠΟΣΟΤΗΤΕΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ (σε εκατ. Ευρ)						ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΕ
		1997	1998	1999	2000	2001	ΣΥΜΜΟ	
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΝΟΜΟΤΕΡΑΧ ΕΠΙΟ								
Μερος 1 Νεοτεταχ Βεζύρι, Γραφείο Συναδέσμων	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
Μερος 2 Βελτίωση Δήμου και Κοινωνική Κέντρα	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΧΟΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΥΝΕΛΑΜΒΟΣ Ο.Γ.Α								
Μερος 1 Γραμμοσουλιά Μαροζή Στάθμος	ΥΠ ΕΣ Δ Δ & Α ΥΠΕΚΩΔΕ							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α ΥΠΕΚΩΔΕ
Μερος 2 Βεζύρι οδοι Παξιμαδιού	ΥΠ ΕΣ Δ Δ & Α ΥΠΕΚΩΔΕ							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α ΥΠΕΚΩΔΕ
Μερος 3 Τσίβη Βεζύρι οδοι - Αγοράς	ΥΠ ΕΣ Δ Δ & Α ΥΠΕΚΩΔΕ							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α ΥΠΕΚΩΔΕ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΤΟΠΙΚΕΣ ΔΗΜΟΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ								
Μερος 1 Δοκ. Υποδομή για Τίγρη Βεζύρι οδοι	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο & ΠΔΕ ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
Μερος 2 Δοκ. Εργα Υποδομής & Περιβάλλοντος	ΥΠΕΚΩΔΕ							Γραφείο & ΠΔΕ ΥΠΕΚΩΔΕ
Μερος 3 Βελτίωση Βιομηχανικής Υποδομής	ΥΠΕΠΘ							Γραφείο & ΠΔΕ ΥΠΕΠΘ
Μερος 4 Κοινων. Εργασιακές Υπηρεσίες	ΥΠΥΓ - ΠΡΟΧΩΔΕ							Γραφείο & ΠΔΕ ΥΠΥΓ - ΠΡΟΧΩΔΕ
Μερος 5 (Πύκνωση) κα Αθήνη (υποδομή)	ΥΠΠΟ & Γ.Γ.Α							Γραφείο & ΠΔΕ ΥΠΠΟ & Γ.Γ.Α
Μερος 6 Αντιπληθ. Οικονομικής Δυστοκίας & Αδράνη (Δυακίνο)	ΥΠΕΒΟ - ΥΠ ΑΝΑΤ - ΥΠ ΕΡΓ - ΥΠ ΕΠΙΧΩΔΕ							Γραφείο ΠΔΕ ΥΠΕΒΟ - ΥΠ ΑΝΑΤ - ΥΠ ΕΡΓ - ΥΠ ΕΠΙΧΩΔΕ
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΣΤΕΛΕΧΩΣΗ ΝΕΟΝΟΤΙΑ								
Μερος 1 Ραθίκος Υπηρεσίες (Προαπαι)	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
Μερος 2 Αγοράς και Μεταξός (Προαπαι)	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
Μερος 3 Γραμμοσουλιά (Προαπαι)	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΚΑΝΙΝΗ ΑΥΤΟΠΗΓΙΚΗ ΔΑΤΑΚΑ								
	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α (ΚΑΠ)
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΥΠΕΞΕΙΣ - ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΝΕΡΓΩΝ ΕΣΤΙΝΟΥ								
Μερος 1 Προβλεπόμενες Γραμμοσουλιά Μαροζή	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α	75	50	25	-	-	150	ΠΔΕ ΥΠΕΣ ΔΔ & Α (ΚΥΒΕΣΒΥ-Ε)
Μερος 2 Γραμμοσουλιά - Επισκευές Βιομηχανιών (Παραρτηρ)	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α	-	-	600	100	-	700	ΠΔΕ ΥΠΕΣ ΔΔ & Α (ΚΥΒΕΣΒΥ-Ε)
Μερος 3 Καθαρισμού Προαπαι	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α	80	40	40	20	-	100	ΠΔΕ ΥΠΕΣ ΔΔ & Α (ΚΥΒΕΣΒΥ-Ε)
Μερος 4 Υποδομή Επισκευών Υπογραμμοσουλιά	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α	50	50	25	25	-	150	ΠΔΕ ΥΠΕΣ ΔΔ & Α (ΚΥΒΕΣΒΥ-Ε)
ΥΠΟΠΡΟΓΡΑΜΜΑ Νο: ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ - ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ								
α) Στάθμος Υπογραμμοσουλιά	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α
β) Επισκευή	ΥΠΕΣ ΔΔ & Α							Γραφείο ΥΠΕΣ ΔΔ & Α

ΠΟΡΟΙ ΤΟΥ ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α.

ΓΙΑ ΤΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

(σε εκατομμύρια δραχμές)

ΠΗΓΗ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ	1998	1999	2000	2001
Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.)	24.040	27.600	31.740	36.500
Σ.Α.Τ.Α.	23.800	27.300	31.500	36.200
ΑΤΟΚΑ ΔΑΝΕΙΑ	6.050	6.650	7.320	8.050
ΣΥΝΟΛΟ	53.890	61.550	70.560	80.750
ΟΛΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 1997 - 2001				266.750

Οι προϋπολογιζόμενοι πόροι του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης για την τετραετία 1998 - 2001 που θα διατεθούν για την εφαρμογή του Προγράμματος «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» και ειδικότερα για την υλοποίηση της ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ και την υποστήριξη των ΝΕΩΝ ΟΤΑ, προέρχονται κατεξοχήν από τρεις πηγές:

- α) Τους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (Κ.Α.Π.)
- β) Την Συλλογική Απόφαση Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Σ.Α.Τ.Α.)
- γ) Το κονδύλι που διατίθεται για την παροχή ατόκων δανείων στους ΟΤΑ

Το ποσόν που θα διατεθεί από τους Κ.Α.Π. αντιστοιχεί στα δύο τρίτα (2/3) της αναμενόμενης ετήσιας αύξησης των πόρων αυτών η οποία κυμαίνεται στο 15% του ετήσιου συνολικού ποσού τους.

Το ποσόν που θα διατεθεί από την Σ.Α.Τ.Α. είναι ίσο με το 20% του ετήσιου συνολικού ποσού. Το διατιθέμενο ποσό της Σ.Α.Τ.Α. προέρχεται από

τα 2/3 της αναμενόμενης ετήσιας αύξησης του συνολικού ποσού και από το 10% της Σ.Α.Τ.Α. που σήμερα διανέμεται στα Συμβούλια Περιοχής.

Το κονδύλι των Ατόκων Δανείων υπολογίζεται με βάση την αναμενόμενη ετήσια αύξηση του ποσού που έως τώρα διένειμε το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.&Α. με τη μορφή ατόκων δανείων στους ΟΤΑ. Με τα ποσά από το εν λόγω κονδύλι χρηματοδοτούνται κυρίως οι μικροί ΟΤΑ για την κάλυψη των αναγκών τους.

Τώρα, στο πλαίσιο της Ανασυγκρότησης των Πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, επιδιώκεται η αποδοτική αξιοποίηση αυτού του πόρου για την εφαρμογή του Προγράμματος «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ».

Τέλος πρέπει να επισημανθεί ότι εκτός από τα προαναφερόμενα ποσά το ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. διαθέτει στους ΟΤΑ πρώτου βαθμού το σύνολο του υπολοίπου ποσού των Κ.Α.Π. και της Σ.Α.Τ.Α. έτσι ώστε οι ΟΤΑ τόσο το 1998 όσο και από το 1999 και μετά (Νέοι ΟΤΑ) να διαθέτουν αποπληρωρισμένους τους πόρους που διατίθενται σήμερα από το Υπουργείο.

Οι πόροι που προϋπολογίζονται για να διατεθούν στην εφαρμογή του Προγράμματος, δηλαδή το ποσό των 266.750.000.000 δρχ., αποτελεί επιπλέον ενίσχυση των νέων ΟΤΑ, η οποία πάντως θα επικεντρωθεί αποκλειστικά και μόνο στους σκοπούς και θα διατεθεί σύμφωνα με τα κριτήρια και τις διαδικασίες του Προγράμματος.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ΄

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΖΗΤΗΜΑΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΥΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙΑ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΟΤΑ

1. ΕΚΛΟΓΕΣ ΑΡΧΩΝ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΟΤΑ - ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η πρώτη εκλογή των αρχών των νέων δήμων και κοινοτήτων που συνιστώνται θα γίνει την πρώτη Κυριακή μετά τις δέκα (10) Οκτωβρίου 1998, ημέρα διενέργειας των γενικών δημοτικών και κοινοτικών εκλογών. Όλοι οι δημότες εκλογείς που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους των δήμων και των κοινοτήτων που καταργούνται και συνενώνονται σε νέο δήμο ή κοινότητα έχουν δικαίωμα να εκιλέξουν τις αρχές του νέου δήμου ή κοινότητας που προκύπτει από τη συνένωση. Οι δημότες των καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων γίνονται δημότες του νέου ΟΤΑ. Οι δήμοι και οι κοινότητες που καταργούνται λειτουργούν μέχρι τη λήξη της διανυόμενης δημοτικής και κοινοτικής περιόδου 1995 - 1998 και πάντως μέχρι την εγκατάσταση των νέων δημοτικών και κοινοτικών αρχών. Οι νέοι δήμοι και οι κοινότητες αρχίζουν να λειτουργούν από την εγκατάσταση των αρχών τους που θα προκύψουν από τις γενικές δημοτικές και κοινοτικές εκλογές του Οκτωβρίου 1998.

Η ορκωμοσία των Αρχών των νέων ΟΤΑ γίνεται στο κατάστημα του δήμου ή κοινότητας που ορίζεται ως έδρα του νέου ΟΤΑ, σε δημόσια συνεδρίαση της οποίας ο ακριβής χρόνος (ημερομηνία, ώρα) ορίζεται από τον εκλεγέντα δήμαρχο ή πρόεδρο κοινότητας.

Το σύνολο των εδαφικών περιφερειών των ΟΤΑ που συνενώνονται σε νέο δήμο ή κοινότητα καθώς και των συνοικισμών που προσαρτώνται, αποτελεί την ενιαία εδαφική περιφέρεια του νέου αυτού ΟΤΑ.

Σε περιπτώσεις προσάρτησης συνοικισμού στο νέο δήμο τα όρια του συνοικισμού αυτού καθορίζονται με απόφαση επιτροπής αποτελούμενης από: α) Τον Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Αυτοδιοίκησης και Αποκέντρωσης ή της Διευθύνσεις Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Διοικήσεις του νομού, ανάλογα, β) Τον Προϊστάμενο του τμήματος τεχνικής υπηρεσίας Δήμων και Κοινοτήτων των ανωτέρων διευθύνσεων του νομού και γ) Ένα Τεχνικό υπάλληλο αρμοδιότητας της Κτηματικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Οικονομικών που εδρεύει στην Περιφέρεια.

Η επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας.

Για τον καθορισμό των ορίων συντάσσεται, μετά από επιτόπια έρευνα, πρακτικό το οποίο αναρτάται στο χώρο ανακοινώσεων του καταστήματος του δήμου που ορίζεται ως έδρα του νέου ΟΤΑ και του δήμου ή κοινότητας από τον οποίο αποσπάται ο συνοικισμός. Η περί καθορισμού των ορίων του συνοικισμού απόφαση της ανωτέρω επιτροπής εκδίδεται μέχρι 31 Ιουλίου 1998.

Στους δήμους και τις κοινότητες που συνιστώνται με τον παρόντα νόμο η εδαφική περιφέρεια κάθε καταργούμενου ΟΤΑ και κάθε προσαρτώμενου συνοικισμού αποτελεί υποδιαίρεση της ενιαίας εδαφικής περιφέρειας του νέου δήμου ή κοινότητας και προσδιορίζεται με τον όρο «δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα» το οποίο περιλαμβάνει και τον πληθυσμό του καταργηθέντος ΟΤΑ ή προσαρτηθέντος συνοικισμού.

Οι δήμοι και οι κοινότητες που προκύπτουν από συνένωση δήμων και κοινοτήτων καθίστανται από την έναρξη της λειτουργίας τους καθολικοί διάδοχοι των καταργούμενων δήμων και κοινοτήτων και υπεισέρχονται αυτοδικαίως και χωρίς καμμία άλλη διατύπωση σε όλα τα

δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνενωθέντων δήμων και κοινοτήτων. Οι εκκρεμείς δίκες, στις οποίες διάδικο μέρος είναι συνενωθείς δήμος ή κοινότητα, συνεχίζονται επ' ονόματι του νέου δήμου, χωρίς άληθη διατύπωση μη επερχόμενης βίαιας διακοπής τούτων εκ της άνω διαδοχής.

Έδρα του παρόντος είναι συνοικισμός τον οποίο εγκαθίστανται οι κεντρικές υπηρεσίες του Δήμου. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, η οποία εκδίδεται ύστερα από γνωμοδότηση του Συμβουλίου Τοπωνυμιών μετά από αίτημα του δημοτικού συμβουλίου, μπορεί να ορίζεται συνοικισμός ως ιστορική έδρα δήμου εφόσον συντρέχουν ιστορικοί λόγοι. Στην ιστορική έδρα μπορούν μετά από απόφαση του δημοτικού συμβουλίου να πραγματοποιούνται συνεδριάσεις του δημοτικού συμβουλίου καθώς και επίσημες εορτές και τελετές.

Η σφραγίδα των ΟΤΑ αποτελείται από τρεις υπαλληλίκους και ομόκεντρους κύκλους, από τους οποίους ο εξωτερικός έχει διάμετρο 0,04 μ. Στον εσωτερικό κύκλο τίθεται το έμβλημα της Ελληνικής δημοκρατίας. Στο δεύτερο κύκλο αναγράφεται με κεφαλαία γράμματα το όνομα του δήμου ή κοινότητας και στον εξωτερικό οι λέξεις «ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ» και «ΝΟΜΟΣ .....» την οποία ακολουθεί το όνομα του νομού στον οποίο ανήκει ο δήμος ή η κοινότητα.

Στο επάνω αριστερό μέρος των εγγράφων και φακέλων αλληλογραφίας οι ΟΤΑ μπορούν να έχουν προτυπωμένο σήμα, από την ιστορία, τη μυθολογία ή τα τοπικά χαρακτηριστικά, δηλωτικό της ιδιαιτερότητας του χώρου που αποτελεί τη διοικητική περιφέρεια του δήμου ή της κοινότητας. Το σήμα αποφασίζεται από το δημοτικό ή κοινοτικό συμβούλιο ύστερα από σύμφωνη γνώμη του συμβουλίου τοπωνυμιών.

2. ΤΟΠΙΚΑ ΣΥΜΒΟΥΛΙΑ - ΠΑΡΕΔΡΟΙ

(Σύσταση, συγκρότηση τοπικών συμβουλίων)

Σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα συνιστάται Τοπικό Συμβούλιο, το οποίο φέρει την ονομασία «Τοπικό συμβούλιο .....» και στη συνέχεια το όνομα του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση. Τοπικό συμβούλιο συνιστάται και στον αυτοτελή συνοικισμό που αποσπάστηκε από δήμο ή κοινότητα και προσαρτήθηκε σε νέο δήμο. Στις έδρες των νέων δήμων δεν συνιστώνται τοπικά συμβούλια.

Το Τοπικό Συμβούλιο λειτουργεί στα πλαίσια του νέου δήμου ως όργανο δημοτικής αποκέντρωσης, μέσα στα όρια του αντίστοιχου δημοτικού διαμερίσματος. Σε δημοτικά διαμερίσματα με πληθυσμό 2.500 κατοίκων και άνω το τοπικό συμβούλιο είναι επταμελές, 300 έως 2.500 κατοίκων πενταμελές και μέχρι 300 κατοίκων τριμελές.

Οι πρόεδροι των τοπικών συμβουλίων, πλην των τριμελών, είναι και μέλη του δημοτικού συμβουλίου. Οι πρόεδροι των τριμελών τοπικών συμβουλίων είναι και δημαρχιακοί πρόεδροι. Ο πρόεδρος και τα μέλη του τοπικού συμβουλίου εκλέγονται για τέσσερα χρόνια από το σύνολο των εκλογέων του δημοτικού διαμερίσματος. Η εκλογή γίνεται την ίδια μέρα που εκλέγονται τα δημοτικά συμβούλια, στα ίδια εκλογικά τμήματα, με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές και εφόρους δικαστικών αντιπροσώπων.

Η εγκατάσταση του τοπικού συμβουλίου γίνεται με τον ίδιο τρόπο που γίνεται η εγκατάσταση των δημοτικών αρχών. Σε κάθε περίπτωση η θητεία τους αρχίζει και λήγει μαζί με τη θητεία του δημοτικού συμβουλίου.

Τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου αναπληρώνει ο επόμενος με σταυρούς προτίμησης υποψήφιος του ίδιου συνδυασμού στο δημοτικό

διαμέρισμα. Το αξίωμα του προέδρου και του μέλους του τοπικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Στους προέδρους των τοπικών συμβουλίων καταβάλλονται από το δήμο έξοδα κίνησης, τα οποία καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών.

Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου απουσιάζει ή κωλύεται, τον αναπληρώνει ο αναπληρωτής αυτού σε όλη τα καθήκοντά του.

3. ΕΚΛΟΓΗ ΜΕΛΩΝ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ

Η εκλογή του προέδρου και των μελών του τοπικού συμβουλίου γίνεται κατά συνδυασμούς. Υποψηφιότητες εκτός συνδυασμών αποκλείονται.

Σε κάθε συνδυασμό υποψήφιου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων περιλαμβάνονται και οι υποψήφιοι σύμβουλοι του τοπικού συμβουλίου. Ο αριθμός των υποψηφίων συμβούλων σε κάθε συνδυασμό, για κάθε τοπικό συμβούλιο, είναι τουλάχιστον επτά για τα επταμελή, πέντε για τα πενταμελή, και τρεις για τα τριμελή και μπορεί να αυξηθεί έως εννέα, πετά και τέσσερα αντίστοιχα. Υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο και για την εκλογή του έως δημάρχου ή ως μέλους δημοτικού συμβουλίου ή έως παρόδρου ή έως μέλους άλλου τοπικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται.

Κανένας δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από έναν συνδυασμούς.

Μπορεί να εκλεγεί πρόεδρος ή μέλος του τοπικού συμβουλίου ο δημότης του δήμου ή της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση ή του συνοικισμού που προσαρτήθηκε, εφόσον έχει την ικανότητα να εκλεγεί και έχει συμπληρώσει την ηλικία που απαιτείται κάθε φορά για να εκλεγεί δημοτικός σύμβουλος.

Δικαίωμα συμμετοχής στην ψηφοφορία για την εκλογή των μελών του τοπικού συμβουλίου έχουν όλοι οι εκλογείς που είναι γραμμένοι στους εκλογικούς καταλόγους του δημοτικού διαμερίσματος.

Στη δήλωση του συνδυασμού, μετά τα επώνυμα και τα ονόματα του υποψηφίου δημάρχου και δημοτικών συμβούλων και κάτω από την ονομασία του τοπικού συμβουλίου, αναγράφεται με αλφαριθμητική σειρά το επώνυμο και το όνομα των υποψηφίων μελών του κάθε τοπικού συμβουλίου. Τα τοπικά συμβούλια αναγράφονται επίσης με την αλφαριθμητική σειρά της ονομασίας τους.

Για την υποψηφιότητα για το αξίωμα του μέλους των τοπικών συμβουλίων δεν γίνεται χρηματική κατάθεση στο δημόσιο ταμείο.

Η δήλωση του συνδυασμού δεν είναι απαράδεκτη: α) αν περιλαμβάνονται σ' αυτήν υποψήφιοι τουλάχιστον για το 50% των επταμελών και πενταμελών τοπικών συμβουλίων του δήμου και το 30% των τριμελών. Το τυχόν προκύπτον κλάσμα δεν λαμβάνεται υπόψη, β) Αν οι υποψήφιοι τοπικοί σύμβουλοι δεν είναι λιγότεροι από πέντε για τα επταμελή και τρεις για τα πενταμελή και τριμελή τοπικά συμβούλια.

Το ψηφοδέλτιο για την εκλογή των μελών των τοπικών συμβουλίων είναι κοινό με το ψηφοδέλτιο του συνδυασμού του υποψηφίου δημάρχου και των δημοτικών συμβούλων, που καταρτίζεται για τις εκλογές των δημοτικών αρχών. Κάθε συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο για κάθε δημοτικό διαμέρισμα, που περιλαμβάνει το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, τον υποψήφιο δήμαρχο, τους υποψήφιους δημοτικούς συμβούλους και τους υποψήφιους συμβούλους για κάθε τοπικό συμβούλιο.

Σε κάθε ψηφοδέλτιο, μετά την εγγραφή του εμβλήματος και του ονόματος του συνδυασμού, που τυχόν έχουν δηλωθεί, καθώς και των

επωνύμων και ονομάτων του υποψηφίου δημάρχου και των υποψηφίων δημοτικών συμβούλων, αναγράφονται κατά σειρά:

- α. Η ονομασία του τοπικού συμβουλίου
- β. Τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων μελών του τοπικού συμβουλίου με τη σειρά που είναι γραμμένα στην απόφαση με την οποία έχει ανακηρυχθεί ο συνδυασμός ή με αλφαβητική σειρά.

Στις εκλογές των τοπικών συμβουλίων, σε κάθε δημοτικό διαμέρισμα η κατανομή των εδρών γίνεται αναλογικά, μεταξύ όρων των συνδυασμών που συμμετέχουν στις εκλογές και έχουν υποψηφίους για το τοπικό συμβούλιο του δημοτικού διαμερίσματος, με τον ακόλουθο τρόπο:

Το σύνολο των έγκυρων ψηφοδεητίων που έλαβαν σε όλο το δημοτικό διαμέρισμα όλοι μαζί οι συνδυασμοί που συμμετείχαν στις εκλογές και είχαν υποψηφίους για το τοπικό συμβούλιο του δημοτικού διαμερίσματος, διαιρείται με τον αριθμό των εδρών του τοπικού συμβουλίου, αυξημένο κατά μια μονάδα. Το πηλίκο που προκύπτει παραλειπόμενου του κλάσματος, αποτελεί το εκλογικό μέτρο.

Ο αριθμός των έγκυρων ψηφοδεητίων κάθε συνδυασμού διαιρείται στη συνέχεια με το εκλογικό μέτρο και κάθε συνδυασμός καταλαμβάνει τόσες έδρες όσο και το ακέραιο πηλίκο αυτής της διαιρέσεως. Συνδυασμός που δεν συγκεντρώνει το εκλογικό μέτρο δεν παίρνει έδρα. Εάν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί που συμμετέχουν στην κατανομή με την προηγούμενη διαδικασία είναι λιγότερες από τις προς διάθεση έδρες, οι έδρες που απομένουν διανέμονται ανά μια μεταξύ όρων αυτών των συνδυασμών ανάλογα με τα αξιοσημείωτα υπόλοιπα που έχουν.

Αν οι συνδυασμοί αυτοί ή μερικοί από αυτούς έχουν ίσο αριθμό αξιοσημείωτων υπολοίπων γίνεται κλήρωση. Αν και μετά τη διανομή των

εδρών με βάση τα αξιοσημείωτα υπολοίπα παραμένουν αδιάθετες έδρες, αυτές κατανέμονται ανά μια, ανάλογα με το συνολικό αριθμό των έγκυρων ψηφοδεητίων που έλαβε κάθε συνδυασμός.

Αν οι έδρες που καταλαμβάνουν οι συνδυασμοί με το εκλογικό μέτρο είναι περισσότερες από τις προς διάθεση έδρες, η πλειονάζουσα έδρα αφαιρείται από το συνδυασμό που έχει το μικρότερο σχετικά υπόλοιπο έγκυρων ψηφοδεητίων. Σε περίπτωση ίσου αριθμού έγκυρων ψηφοδεητίων δύο ή και περισσότερων συνδυασμών, ενεργείται μεταξύ αυτών κλήρωση από το αρμόδιο πρωτοδικείο.

Σε περίπτωση που έχει ανακηρυχθεί ένας μόνον συνδυασμός για το τοπικό συμβούλιο, ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου και οι τοπικοί σύμβουλοι εκλέγονται από το μοναδικό αυτό συνδυασμό. Οι πρώτοι κατά σειρά σε ψήφους προτιμήσεως, μέχρι να συμπληρωθεί ο αριθμός των εδρών του τοπικού συμβουλίου εκλέγονται τακτικοί σύμβουλοι και οι υπολοίποι αναπληρωματικοί.

Τακτικοί σύμβουλοι τοπικού συμβουλίου εκλέγονται από τους υποψήφιους κάθε συνδυασμού κατά σειρά αυτοί που έλαβαν τις περισσότερες ψήφους προτιμήσεως. Οι λοιποί υποψήφιοι των συνδυασμών είναι αναπληρωματικοί των τακτικών συμβούλων του τοπικού συμβουλίου, με τη σειρά των ψήφων προτιμήσεως.

Αν οι υποψήφιοι του ίδιου συνδυασμού ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Αν έχουν ανακηρυχθεί δύο μόνο συνδυασμοί για το τοπικό συμβούλιο δημοτικού διαμερίσματος και ισοψηφήσουν, το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση για ανάδειξη του πλειοψηφούντος συνδυασμού. Οι έδρες των συμβούλων στην περίπτωση αυτή κατανέμονται στον πλειοψηφούντα

και επιβαρύνονται συνδυασμό, αντίστοιχα, ως εξής: Στα επταμελή 4 και 3, στα πενταμελή 3 και 2 και στα τριμελή 2 και 1.

Αν ισοψηφήσουν περισσότεροι από δύο συνδυασμοί το πρωτοδικείο ενεργεί κλήρωση. Ο πρώτος συνδυασμός στα επταμελή τοπικά συμβούλια εκλέγει τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου και δυο ακόμη τοπικούς συμβούλους, ο δεύτερος συνδυασμός εκλέγει δύο τοπικούς συμβούλους και ο τρίτος συνδυασμός εκλέγει δυο τοπικούς συμβούλους.

Στα πενταμελή εκλέγουν αντίστοιχα τον πρόεδρο και ένα τοπικό σύμβουλο, δύο τοπικούς συμβούλους και ένα τοπικό σύμβουλο.

Στα τριμελή ο πρώτος συνδυασμός εκλέγει τον πρόεδρο και οι άλλοι δύο συνδυασμοί από ένα τοπικό σύμβουλο.

Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμησή του προς έναν υποψήφιο σύμβουλο τοπικού συμβουλίου σημειώνοντας σταυρό παρατηριώς του ονόματός του στο ψηφοδέλτιο του συνδυασμού για το τοπικό σύμβουλο.

Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου του δημοτικού διαμερίσματος στα επταμελή και πενταμελή τοπικά συμβούλια είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφισαντος στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού που έχει λάβει τις περισσότερες ψήφους προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφίας αυτός που είναι πρώτος στην απόφαση της ανακήρυξης, εφόσον ο συνδυασμός αυτό διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο. Αν ο συνδυασμός αυτός δεν διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο, πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του δεύτερου σε εκλογική δύναμη στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού με την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός αυτός διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο. Αν και ο δεύτερος σε εκλογική δύναμη στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμός

δεν διαθέτει την ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο, πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του τρίτου σε εκλογική δύναμη στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού με την προϋπόθεση ότι ο συνδυασμός αυτός διαθέτει ανάλογη έδρα στο δημοτικό συμβούλιο και ούτω καθεξής.

Σε περίπτωση που συνδυασμός πλειοψηφήσει σε αριθμό δημοτικών διαμερισμάτων μεγαλύτερο από τον αριθμό των εδρών που δικαιούται στο δημοτικό συμβούλιο, μη υπολογιζόμενης της έδρας που καταλαμβάνει ο υποψήφιος δήμαρχος, ο συνδυασμός αυτός εκλέγει προέδρους κατά σειρά σε εκείνα τα δημοτικά διαμερίσματα στα οποία έχει εκλεγεί το μεγαλύτερο ποσοστό ψήφων, εφόσον δεν έχει εκλεγεί πρόεδρος από άρτιον συνδυασμό.

Η κατανομή των εδρών γίνεται ανά συνδυασμό αρχής γενομένης από το συνδυασμό που έχει λάβει τις περισσότερες έδρες. Σε περίπτωση που δυο συνδυασμοί λαμβάνουν τον ίδιο αριθμό εδρών, προηγείται ο συνδυασμός που έχει λάβει στο δημοτικό διαμέρισμα το μεγαλύτερο αριθμό έγκυρων ψηφοδεητίων και σε περίπτωση ισοψηφίας ενεργείται κλήρωση.

Ο υποψήφιος δήμαρχος του συνδυασμού δεν μπορεί να είναι πρόεδρος τοπικού συμβουλίου ακόμα και στην περίπτωση που ο συνδυασμός του εκλέγει μια μόνο έδρα, αυτήν του προέδρου του τοπικού συμβουλίου.

Πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου του δημοτικού διαμερισματος στα τριμελή τοπικά συμβουλια είναι ο υποψήφιος σύμβουλος του πλειοψηφήσαντος στο δημοτικό διαμέρισμα συνδυασμού που έχει λάβει τις περισσότερες ψήφους προτίμησης και σε περίπτωση ισοψηφιάς αυτός που είναι πρώτος στην αποφαση της ανακήρυξης.

Εκλήγες για την ανάδειξη μελών των τοπικών συμβουλίων δεν προκηρύσσονται κατά τη διάρκεια της δημοτικής περιόδου, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχουν αναπηρωματικοί κανενός συνδυασμού.

Στην περίπτωση που δεν εκλέγονται τουλάχιστον πέντε τοπικοί σύμβουλοι στα επταμελή και πενταμελή και τρεις στα υπόλοιπα, δεν λειτουργεί τοπικό συμβούλιο στο δημοτικό διαμέρισμα.

Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργούν νομίμα και με ειληπιή σύνθεση όταν για οποιοδήποτε λόγο δεν υπάρχει προεδρος ενός ή περισσοτέρων τοπικών συμβουλίων.

4. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΠΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΡΟΕΔΡΩΝ ΤΟΥΣ - ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Το τοπικό συμβούλιο έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- α. Εκφέρει γνώμη και διατυπώνει προτάσεις προς το δημοτικό συμβούλιο για όλα τα ζητήματα που ενδιαφέρουν το δημοτικό διαμέρισμα.
Διατυπώνει προτάσεις στα πλαίσια της κατάρτισης του τεχνικού προγράμματος του Δήμου για τα εκτελεστέα έργα και προγράμματα που αφορούν την περιφέρειά του.
- β. Παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων και προγραμμάτων που εκτελούνται στο δημοτικό διαμέρισμα έχοντας δικαίωμα να λαμβάνει γνώση των οικονομικών και τεχνικών στοιχείων που αφορούν τη μελέτη και εκτέλεση των έργων και προγραμμάτων αυτών και υποβάλλει σχετικές προτάσεις προς τα αρμόδια όργανα του δήμου.

γ. Παρακολουθεί τη λειτουργία των κέντρων και εγκαταστάσεων παροχής διοικητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αθλητικών εξυπηρετήσεων του δήμου που λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα και προτείνει στα αρμόδια όργανα του δήμου τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της οργάνωσης και λειτουργίας τους.

δ. Προτείνει κατά τις ισχύουσες διατάξεις στο δημοτικό συμβούλιο τον ορισμό μελών των διοικητικών συμβουλίων, ιδρυμάτων, νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου και επιχειρήσεων του δήμου που λειτουργούν στο δημοτικό διαμέρισμα.

ε. Ασκεί τις αρμοδιότητες που του ανατίθενται σύμφωνα με τα κατωτέρω:

Το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση του που λαμβάνεται μέσα στο πρώτο εξάμηνο της δημοτικής περιόδου, με την απολυτή πλειοψηφία του συνόλου των μελών του, μπορεί να αναθέτει στα τοπικά συμβούλια ή στον πρόεδρό τους αρμοδιότητες του στους εξής τομείς:

- Τη συντήρηση και λειτουργία των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης, των αντλιοστασίων και των υδρομαστεύσεων.
- Τη συντήρηση και λειτουργία του δικτύου άρδευσης.
- Τη συντήρηση και λειτουργία εγκαταστάσεων στος βοσκοτόπους.
- Τη συντήρηση του συστήματος αποχέτευσης.
- Τη συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών και άρθλων παιδιών.
- Τη συντήρηση και λειτουργία σχολικών κτιριων και τον εξοπλισμό τους.
- Τη συντήρηση και λειτουργία των νεκροταφείων.
- Τη συντήρηση των δημοτικών οδών και γεφυρών, πλατειών και των άρθλων κοινοχρηστων χώρων, καθώς και των αγροτικών οδών.
- Την εφαρμογή πολιτιστικών, ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και την συντήρηση και λειτουργία των αντιστοιχων εγκαταστάσεων.

- Την παροχή υπηρεσιών και προστασίας στους ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής του, στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής του δήμου.
- Την παροχή υπηρεσιών για την τουριστική αξιοποίηση και προβολή του δημοτικού διαμερισματος.

Στην απόφαση του δημοτικού συμβουλίου αναφέρεται υποχρεωτικά και λεπτομερώς ο τρόπος και οι όροι άσκησης των ανατιθεμένων αρμοδιοτήτων. Το δημοτικό συμβούλιο μπορεί επίσης να αναθέτει αρμοδιότητές του και σε όποιον άριστο τομέα κρίνει σκόπιμο με κριτήριο την εξυπηρέτηση των κατοίκων, την αποτελεσματικότητα και την οικονομία.

Αν για οποιονδήποτε λόγο, το τοπικό συμβούλιο δεν ασκεί τις παραπάνω αρμοδιότητες τότε τις ασκεί ο δήμος με τα κατά περίπτωση αρμόδια όργανα.

Το τοπικό συμβούλιο έχει τις ακόλουθες ειδικές αρμοδιότητες:

- α) Ο πρόεδρος του ή και μέλη του συμμετέχουν στη διοίκηση κληροδοτήματος στην οποία αντιστοίχα προβλέπεται σύμφωνα με την πράξη σύστασής του η συμμετοχή του δημάρχου του καταργούμενου δήμου ή προέδρου της καταργουμένης κοινότητας, δημοτικών ή κοινοτικών συμβουλίων. Στην περίπτωση που το κληροδοτήμα αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης τις πράξεις διαχείρισης εκδίδει η δημοαρχιακή επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του τοπικού συμβουλίου.
Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για δημοτικό διαμέρισμα γίνεται από τη δημοαρχιακή επιτροπή μετά από σύμφωνη γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου.
- β) Προτείνει το δημοτικό συμβούλιο τον τρόπο διάθεσης των βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια του δημοτικού διαμερισματος.

- γ) Διατυπώνει σύμφωνη γνώμη για την εκμίσθωση χωρίς δημοπρασία δασικών εκτάσεων, που βρίσκονται στην περιφέρεια του δημοτικού διαμερίσματος.
- δ) Εκφέρει γνώμη για την αξιοποίηση, ανταλλαγή, δωρεά, εποίηση περιουσιακών στοιχείων που ανήκαν στον καταργηθέντα ΟΤΑ ή προσαρτηθέντα συνοικισμό.

Αποφάσεις των οργάνων του δήμου που αναφέρονται σε δραστηριότητες και ενέργειες οι οποίες αφορούν στη διατήρηση του χαρακτήρα παραδοσιακού οικισμού λαμβάνονται μετά από γνώμη του οικείου τοπικού συμβουλίου.

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες

- Συγκαλεί και εκπροσωπεί το τοπικό συμβούλιο.
- υπογράφει βεβαιώσεις, πιστοποιητικά και άλλα έγγραφα για τα οποία τον έχει εξουσιοδοτήσει ο δήμαρχος με απόφασή του.
- Ενημερώνει το δήμαρχο και τα άλλα αρμόδια όργανα του δήμου για τα προβλήματα του δημοτικού διαμερίσματος και συνεργάζεται με αυτά και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επίλυσή τους.
- Ασκεί όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο δήμαρχος ή το δημοτικό συμβούλιο με απόφαση τους που δημοσιεύεται σε μια τουλάχιστον ημερήσια ή αν δεν υπάρχει, εβδομαδιαία εφημερίδα της πρωτεύουσας του νομού. Αν ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου και ο αναπληρωγός του απουσιάζουν ή κωλύονται αυτές τις αρμοδιότητες τις ασκεί ο δήμαρχος.
- Εκτελεί τις αποφάσεις του τοπικού συμβουλίου και
- Ενεργεί πλήρωμές με σύσταση πάγιας προκαταβολής κατά τις σχετικές διατάξεις.

Οι συνεδριάσεις του τοπικού συμβουλίου είναι δημόσιες. Το τοπικό συμβούλιο έχει απαρτιά όταν είναι παρόντα τα περισσότερα μέλη του. Τα τριμελή συνεδριάζουν με την παρουσία όλων των μελών τους.

Ο πρόεδρος καλεί το συμβούλιο σε συνεδρίαση, διευθύνει τη συζήτηση, φροντίζει με κάθε κατάλληλο μέτρο για την τάξη στη συνεδρίαση και μπορεί να διατάξει να αποβληθεί απο το ακροατήριο κάθε προσωπο που διαταράσει τη συνεδρίαση.

Το συμβούλιο αποφασίζει με την απόλυτη πλειοψηφία των παροντων, αν δεν υπάρχει άλλη διάταξη που να οριζει διαφορετικά. Σε περίπτωση ισοψηφιας επικρατεί η ψηφος του προέδρου. Απόλυτη πλειοψηφια των παρόντων είναι ο ακέραιος αριθμός οπου είναι αμέσως μεγαλύτερος από το ένα δεύτερο του αριθμού των μελών του.

Τα καθήκοντα του γραμματέα του συμβουλίου ασκεί υπάλληλος του δημοου που ορίζεται από το δήμαρχο ή σύμβουλος που ορίζεται από τον πρόεδρο του τοπικού συμβουλίου. Στη συνεδρίαση του συμβουλίου τηρουντια πρακτικά σε ειδικό βιβλίο αριθμημένο και μονογραφημένο από τον προεδρο ή σε φύλλα χάρτου αριθμημένα και μονογραμένα από τον ίδιο. Στο τέλος τουέτους τα πρακτικά αυτά βιβιοδετούνται με ευθύνη του προέδρου και του γραμματεα. Στα πρακτικά καταχωρουνται από τον πρόεδρο και το γραμματέα και οι αποψεις της μειοψηφίας.

Τα δημοτικά συμβούλια λειτουργουν νόμιμα έστω και με ελλιπηή σύνθεση και στις περιπτώσεις που για οποιοδηποτε λόγο δεν υπάρχουν πρόεδροι τοπικών συμβουλίων. Όπου προβλεΐνεται η διατυπωση πρότασης ή γνωμης από τα τοπικά συμβούλια αυτή υποβάλλεται εντός ανατρεπτικής προθεσμίας δέκα πέντε (15) ημερών αποτην υποβολή του ερωτηματος.

5. ΠΑΡΕΔΡΟΙ

Εκλογή - Θητεία - εγκατάσταση - εκλογικό σύστημα

Τα κοινοτικά διαμερίσματα ασχέτως πληθυσμού, εκπροσωπεί στη νέα κοινότητα ο πάρεδρος. Στα κοινοτικά διαμερίσματα της έδρας της νέας κοινότητας δεν εκλέγεται πάρεδρος.

Ο πάρεδρος εκλέγεται κάθε τέσσερα χρόνια την ίδια μέρα που εκλέγεται το κοινοτικό συμβούλιο, στα ίδια εκλογικά τμήματα και με τις ίδιες εφορευτικές επιτροπές καθώς και τους ίδιους εφόρους αντιπροσώπων σύμφωνα με τις παρακάτω διατάξεις.

Η εγκατάσταση του παρέδρου που έχει εκλεγεί γίνεται ταυτόχρονα με την εγκατάσταση του κοινοτικού συμβουλίου και η θητεία του αρχίζει και λήγει μαζί με την έναρξη και τη λήξη της θητείας του κοινοτικού συμβουλίου σε κάθε περίπτωση.

Η εκλογή του παρέδρου γίνεται κατά συνδυασμούς. Σε κάθε συνδυασμό υποψήφιου προέδρου κοινότητας και κοινοτικών συμβούλων περιλαμβάνονται και οι υποψήφιοι πάρεδροι για κάθε ένα κοινοτικό διαμέρισμα.

Ο αριθμός των υποψηφίων παρέδρων για κάθε ένα κοινοτικό διαμέρισμα ορίζεται μέχρι δύο. Παράλληλη υποψηφιότητα από το ίδιο πρόσωπο στις ίδιες εκλογές δεν επιτρέπεται.

Κανένας δεν μπορεί να μετέχει σε περισσότερους από ένα συνδυασμούς. Μπορεί να εκλεγεί πάρεδρος ο δημότης της κοινότητας που καταργήθηκε με τη συνένωση ή του συνοικισμού που προσαρτήθηκε, ο οποίος έχει την ικανότητα να εκλέγει, και έχει συμπληρώσει την ηλικία που απαιτείται κάθε φορά για να εκλεγεί κοινοτικός σύμβουλος.

Στη δήλωση του συνδυασμού, μετά τα επώνυμα και ονόματα του υποψηφίου προέδρου της κοινότητας, των υποψηφίων κοινοτικών συμβούλων αναγράφονται με αλφαβητική σειρά τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων παρέδρων για κάθε ένα κοινοτικό διαμέρισμα. Τα ονόματα των κοινοτικών διαμερισμάτων αναγράφονται επίσης με αλφαβητική σειρά.

Η δήλωση του συνδυασμού δεν είναι απαράδεκτη αν δεν περιλαμβάνονται σ' αυτήν υποψήφιοι πάρεδροι για όλα τα κοινοτικά διαμερίσματα.

Για την υποψηφιότητα για το αξίωμα του παρέδρου δεν γίνεται χρηματική κατάθεση στο δημόσιο ταμείο. Σε κάθε ψηφοδέλτιο, μετά την εγγραφή του έμβληματος και του ονόματος του συνδυασμού, που έχουν τυχόν δηλωθεί, καθώς και των επωνύμων και ονομάτων του υποψηφίου προέδρου κοινότητας και των υποψηφίων κοινοτικών συμβούλων, αναγράφονται τα επώνυμα και τα ονόματα των υποψηφίων παρέδρων με τη σειρά που είναι γραμμένα στην απόφαση με την οποία έχει ανακηρυχθεί ο συνδυασμός ή με αλφαβητική σειρά, κάτω από το όνομα του κάθε κοινοτικού διαμερίσματος.

Κάθε συνδυασμός εκτυπώνει ιδιαίτερο ψηφοδέλτιο για κάθε κοινοτικό διαμέρισμα, που περιλαμβάνει το έμβλημα και το όνομα του συνδυασμού, τον υποψήφιο πρόεδρο κοινότητας και τους υποψήφιους κοινοτικούς συμβούλους, καθώς και τους υποψήφιους παρέδρους.

Ο εκλογέας μπορεί να εκφράσει την προτίμηση του μόνο για έναν υποψήφιο πάρεδρο ενός κοινοτικού διαμερίσματος. Ψηφοδέλτιο που περιέχει τους σταυρούς προτιμώσεως είτε για τους δυο υποψηφίους παρέδρους του κοινοτικού διαμερίσματος είτε για υποψηφίους παρέδρους περισσότερων από ένα κοινοτικών διαμερισμάτων θεωρείται έγκυρο, αλλή

δεν λαμβάνεται υπόψη κανένας σταυρός προτιμήσεως για τους υποψηφίους παρέδρους.

Πάρεδροι στα κοινοτικά διαμερίσματα εκλέγονται οι υποψήφιοι του επιτυχόντος συνδυασμού υποψήφιοι: προέδρου κοινότητας και κοινοτικών συμβούλων που συμμετείχε στις κοινοτικές εκλογές. Αν ο επιτυχών συνδυασμός δεν έχει υποψήφιο πάρεδρο σε κάποιο κοινοτικό διαμέρισμα, πάρεδρος εκλέγεται ο υποψήφιος πάρεδρος που πλειοψήφησε έναντι του αμέσως επομένου, από άποψη εκλογικής δύναμης συνδυασμού.

Από τους υποψήφιους του επιτυχόντος συνδυασμού εκλέγεται σε κάθε κοινοτικό διαμέρισμα εκείνος που έλαβε τις περισσότερες ψήφους προτίμησης. Ο άγιθος υποψήφιος είναι αναπηρωματικός.

Εκλογές για την ανάδειξη παρέδρων δεν προκηρύσσονται κατά τη διάρκεια της δημοτικής και κοινοτικής περιόδου, ακόμη και στην περίπτωση κατά την οποία δεν υπάρχουν αναπηρωματικοί κανενός συνδυασμού.

Αρμοδιότητες, αξίωμα, έξοδα κινήσεως, υποχρεώσεις και συμμετοχή του παρέδρου στα κοινοτικά συμβούλια

Οι παρέδροι καλούνται υποχρεωτικά στις συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου και έχουν δικαίωμα να εκφράσουν γνώμη σε όλη τα θέματα που συζητούνται σ' αυτό.

Ο πάρεδρος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- Υπογράφει με ανάθεση του προέδρου κοινότητας τα οριζόμενα από αυτόν έγγραφα, βεβαιώσεις ή πιστοποιητικά.
- Ενημερώνει τον πρόεδρο της κοινότητας και τα άλλα αρμόδια όργανα της κοινότητας για τα προβλήματα του κοινοτικού διαμερίσματος και συνεργάζεται με αυτά και τις αρμόδιες υπηρεσίες για την επίλυσή τους.

- Ασκεί όσες αρμοδιότητες του μεταβιβάζει ο πρόεδρος κοινότητας με απόφασή του. Αν ο πρόεδρος απουσιάζει ή κωλύεται αυτές τις αρμοδιότητες τις ασκεί ο πρόεδρος κοινότητας.
- Υποβάλλει προτάσεις στα αρμόδια κοινοτικά όργανα για τους ακόλουθους τομείς:
  - συντήρηση και λειτουργία των εσωτερικών δικτύων ύδρευσης των αντλιοστασίων και των υδρομαστεύσεων
  - συντήρηση και λειτουργία του δικτύου άρδευσης
  - συντήρηση συστήματος αποχέτευσης
  - συντήρηση και λειτουργία των εγκαταστάσεων στους βοσκότοπους
  - συντήρηση και λειτουργία παιδικών χαρών και άθλητων παιδιών
  - συντήρηση και λειτουργία νεκροταφείων
  - συντήρηση κοινοτικών οδών και γεφυρών, πλατειών και άθλητων κοινόχρηστων χώρων και αγροτικών οδών
  - εφαρμογή πολιτιστικών ψυχαγωγικών και αθλητικών προγραμμάτων και συντήρηση και λειτουργία των αντίστοιχων εγκαταστάσεων
  - παροχή υπηρεσιών και προστασία στους ηλικιωμένους κατοίκους της περιοχής του, στο πλαίσιο της κοινωνικής πολιτικής της κοινότητας
  - διάθεση βοσκήσιμων εκτάσεων που βρίσκονται στην περιφέρεια του κοινοτικού διαμερίσματος

Ο πρόεδρος έχει τα ακόλουθα ειδικά καθήκοντα:

- α. Συμμετέχει στη διοίκηση κληροδοτήματος στην οποία προβλέπεται σύμφωνα με την πράξη σύστασης του η συμμετοχή του προέδρου ή συμβούλων της καταργούμενης κοινότητας. Στην περίπτωση που το κληροδοτήμα αποτελεί κεφάλαιο αυτοτελούς διαχείρισης, τις πράξεις

διαχείρισης εκδίδει το κοινοτικό συμβούλιο μετά από γνώμη του παρέδρου. Η αποδοχή κληροδοτήματος, κληρονομιάς ή δωρεάς η οποία διατίθεται ρητά και αποκλειστικά για την κοινότητα που καταργήθηκε ή τον συνοικισμό που προσαρτήθηκε γίνεται από το κοινοτικό συμβούλιο μετά από σύμφωνη γνώμη του παρέδρου.

- β. Ψηφίζει στο κοινοτικό συμβούλιο για θέματα που αναφέρονται στην εκμεταλλίευση δασών και γενικά των δασικών εκτάσεων που ανήκουν στην ιδιοκτησία του καταργούμενου ΟΤΑ ή συνοικισμού που προσαρτήθηκε.
- γ. Συμμετέχει στο διοικητικό συμβούλιο της λειτουργούσας πριν από την ισχύ του νόμου «ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑ» κοινοτικής επιχείρησης που εκμεταλλιεύεται ιαματικές πηγές. Η υποβολή τέλους για τη χρήση των ιαματικών πηγών γίνεται από το κοινοτικό συμβούλιο με συμμετοχή του παρέδρου ο οποίος έχει και δικαίωμα ψήφου.

Δικαίωμα ψήφου στις συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου έχουν οι πάρεδροι για όλη τα θέματα που συζητούνται και που αφορούν το κοινοτικό διαμέρισμα στο οποίο έχουν εκλεγεί.

Το αξίωμα του παρέδρου είναι τιμητικό και άμισθο. Ο πάρεδρος λαμβάνει έξοδα κινήσεως και αποζημίωση για τη συμμετοχή του σε συνεδρίαση του κοινοτικού συμβουλίου που καθορίζονται με κοινή απόφαση των υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομικών. Οι πάρεδροι έχουν υποχρέωση να μετέχουν σε όλες τις συνεδριάσεις του κοινοτικού συμβουλίου και όλων των επιτροπών, στις οποίες τους έχει τυχόν ορίσει το συμβούλιο και να επιτελούν τα λοιπά καθήκοντά τους όπως προβλέπει ο νόμος. Επίσης, έχουν υποχρέωση, μέσα στα πλαίσια των καθηκόντων τους, να εκτελούν με επιμέλεια, κάθε εργασία

που τους ανατίθεται νόμιμα από το κοινοτικό συμβούλιο. Αν ένας πάρεδρος επιθυμεί να μην εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τις τριάντα μέρες πρέπει να έχει τη σύμφωνη γνώμη του κοινοτικού συμβουλίου. Αν ένας πάρεδρος δεν εκτελεί τις υποχρεώσεις του για διάστημα που υπερβαίνει τους έξι μήνες, χωρίς τη σύμφωνη γνώμη του κοινοτικού συμβουλίου κηρύσσεται έκπτωτος.

Στα πρακτικά συνεδριάσεων των κοινοτικών συμβουλίων γίνεται ειδική μνεία περί της προσκλήσεως των παρέδρων και της παρουσίας ή της απουσίας τους. Στις αποφάσεις των κοινοτικών συμβουλίων γίνεται ειδική μνεία περί του αριθμού των παρέδρων που είναι παρόντες και ψηφίζουν όταν πρόκειται για θέματα για τα οποία έχουν δικαίωμα ψήφου.

Αν δεν κληθούν οι πάρεδροι στις συνεδριάσεις των συμβουλίων, για τα θέματα που τους αφορούν και στα οποία έχουν δικαίωμα ψήφου, η συγκεκριμένη απόφαση του κοινοτικού συμβουλίου είναι άκυρη.

6. ΛΑΪΚΗ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗ

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου ή ο πάρεδρος με προκήρυξή του, που τοιχοκοιλήσατε πριν από οκτώ τουλάχιστον ημέρες, καλεί τους κατοίκους του δημοτικού ή κοινοτικού διαμερίσματος έως την τελευταία Κυριακή του Σεπτεμβρίου κάθε χρόνο σε κατάλληλο χώρο και ώρα, σε συνέλευση. Σ' αυτήν καλείται υποχρεωτικά ο δήμαρχος ή ο πρόεδρος κοινότητας και τα μέλη του δημοτικού ή κοινοτικού συμβουλίου. Στη συνέλευση συζητούνται όλη τα θέματα που αφορούν το δημοτικό ή κοινοτικό διαμέρισμα και εκδίδονται ψηφίσματα με την πλειοψηφία των παρόντων. Εκτός από την τακτική συνέλευση ο πρόεδρος του συμβουλίου ή ο πάρεδρος έχει δικαίωμα

να καλέσει δυο ακόμα έκτακτες συνελεύσεις. Η σύγκληση γίνεται με τον ίδιο τρόπο που καλείται η τακτική συνέλευση.

Ο πρόεδρος του τοπικού συμβουλίου ή ο πάρεδρος μεταφέρει εγγράφως τα ψηφίσματα της συνέλευσης στο δήμαρχο, στον πρόεδρο του δημοτικού συμβουλίου ή στον πρόεδρο της κοινότητας.

7. ΕΙΔΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ(Ε.Π.Τ.Α.)

Για την πραγματοποίηση των υποδομών και την υποστήριξη της οργάνωσης και λειτουργίας των δήμων και κοινοτήτων, καθώς και για την πραγματοποίηση των αναγκαίων δημόσιων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης, καταρτίζεται ως ειδικό αναπτυξιακό πρόγραμμα το Ειδικό Πρόγραμμα Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.)

Το Ε.Π.Τ.Α. έχει πενταετή χρονική διάρκεια (1998 - 2002) που μπορεί να παραταθεί σε πετά χρόνια (1998 - 2004) με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου.

Το Ε.Π.Τ.Α. περιέχει:

- α) Το Υποπρόγραμμα 1 για τη χρηματοδότηση των αναγκαίων ελάχιστων λειτουργικών δαπανών των δήμων και κοινοτήτων.
- β) Το Υποπρόγραμμα 2 για τη χρηματοδότηση της εκπόνησης των αναγκαίων μελετών και της αντίστοιχης συμβουλευτικής υποστήριξης για την εφαρμογή τους, της προμήθειας και εγκατάστασης μηχανογραφικού εξοπλισμού και των απαραίτητων προγραμμάτων ενημέρωσης και κατάρτισης, για την οργάνωση και μηχανοργάνωση των δήμων και κοινοτήτων αυτών και την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού τους.

- γ) Το Υποπρόγραμμα 3 για τη χρηματοδότηση της μελέτης και κατασκευής έργων τεχνικής υποδομής για τους δήμους και κοινότητες αυτές, καθώς και λοιπών δημοσίων επενδύσεων τοπικής ανάπτυξης.
- δ) Το Υποπρόγραμμα 4 για την χρηματοδότηση της διοικητικής, κοινωνικής, αθλητικής και πολιτιστικής υποδομής και σχετικών προγραμμάτων των δήμων και κοινοτήτων, αυτών, καθώς και μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων τους.
- ε) Το Υποπρόγραμμα 5 για τη χρηματοδότηση έργων ανάλογων με τα αναφερόμενα στα ανωτέρω Υποπρογράμματα 2, 3 και 4, που αφορούν αποκλειστικά τους ΟΤΑ.

Πόροι του Ε.Π.Τ.Α. είναι:

- α) Ποσοστό οκτώ και πενήντα εκατοστών (8,50%) των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), που εγγράφονται στον τακτικό προϋπολογισμό, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1, 2 και 4.
- β) Ποσοστό είκοσι εκατοστών (20%) των Κεντρικών Αυτοτελών Πόρων (ΚΑΠ), που εγγράφονται στον προϋπολογισμό δημοσίων επενδύσεων (Ι.Α.Τ.Α.), για τη χρηματοδότηση του Υποπρογράμματος 4.
- γ) Το ποσό του λογαριασμού του άρθρου 67 του Ν 3033/1954 (Α 258) και το ποσό των τόκων των χρηματικών υπολοίπων του άρθρου 232 παράγραφος 1, του Π.Δ. 410/1995 που διαχειρίζεται το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, καθώς και όλα τα ποσά των ειδικών λογαριασμών και πόρων του κρατικού προϋπολογισμού που διαχειρίζονται τα Υπουργεία, αυτοτελείς Δημόσιες Υπηρεσίες και Δημόσιοι Οργανισμοί, με τα οποία επιχορηγούνται δήμοι και κοινότητες για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 4 και 5.

- δ) Ποσοστό ογδόντα εκατοστών (80%) του φόρου των τόκων καταθέσεων του άρθρου 9 παραγρ. 5^ο του Ν. 2503/1997, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 1, 2 και 4.
- ε) Οι πόροι Εθνικών και Περιφερειακών Κοινοτικών Προγραμμάτων και Πρωτοβουληιών που διαχειρίζονται τα Υπουργεία και οι Περιφέρειες, οι οποίοι αφορούν έργα δήμων και κοινοτήτων και λοιπές επενδύσεις τοπικής αυτοδιοίκησης, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 2, 3 και 5.
- στ) Οι πόροι του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων με τους οποίους χρηματοδοτούνται έργα δήμων και κοινοτήτων, για τη χρηματοδότηση των Υποπρογραμμάτων 3, 4 και 5.

Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, τα ποσά με τα οποία χρηματοδοτούνται τα Υποπρογράμματα 4 και 5, από 1^η Ιανουαρίου του έτους 1999 εγγράφονται στις Συλλογικές Αποφάσεις Έργων Περιφέρειας (Σ.Α.Ε.Π.).

Για το έτος 1998 δύναται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να μεταφέρεται το αναγκαίο ποσό από τους πόρους του Ε.Π.Τ.Α. στο λογαριασμό του άρθρου 68 του ν 3033/1954 (Α' 258) που τηρείται στο Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων για την προμήθεια μηχανολογικού εξοπλισμού και οχημάτων του Υποπρογράμματος 4.

Για την κατάρτιση, παρακολούθηση, υποστήριξη και διοίκηση της εφαρμογής του Ε.Π.Τ.Α. συγκροτείται Επιτροπή στο Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Εθνικής Οικονομίας, Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων, και του κατά περίπτωση

αρμόδιου Υπουργού, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των Υπουργείων αυτών.

Από της 1^{ης} Ιανουαρίου του έτους 1998, απαγορεύεται η χρηματοδότηση δήμων και κοινοτήτων από ειδικούς λογαριασμούς, τον κρατικό προϋπολογισμό και το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, που δεν εντάσσονται στους Κεντρικούς Αυτοτελείς Πόρους (ΚΑΠ) ή στους πόρους του Ε.Π.Τ.Α. Οποιαδήποτε εντολή πληρωμής σε βάρος Κ.Α. στον οποίο, έχει εγγραφεί πίστωση, είναι άκυρη και δεν εκτελείται από τον δημοτικό ή κοινοτικό ταμεία.

Προγραμματικές συμβάσεις που έχουν συναφθεί μεταξύ του ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΤΑ και λοιπών φορέων καθώς και πρωτόκολλα συνεργασίας για προγράμματα ανάπτυξης που χρηματοδοτούνται από το ΕΤΕΡΠΣ εξακολουθούν να ισχύουν και να εφαρμόζονται.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μετά από εισήγηση της Επιτροπής παρακολούθησης και υποστήριξης του Ε.Π.Τ.Α. ρυθμίζονται τα της κατάρτισης και εφαρμογής του Ε.Π.Τ.Α. Ιδίως δε τα σχετικά με το αναλυτικό περιεχομένο του, τη διαδικασία καταγραφής των αναγκών των δήμων και κοινοτήτων και των σχετικών προτάσεων των φορέων της Τοπικής αυτοδιοίκησης, τους όρους και τη διαδικασία ένταξης έργων στο Ε.Π.Τ.Α. και πραγματοποίησης των έργων αυτών και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή αυτού.

8. ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ε.Π.Τ.Α. ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ

Α) Εννέα χιλιάδες (9.000) έργα σε όλη την Ελλάδα βρίσκονται «προ των πυλών» ένταξής τους στο μεγάλο Ειδικό Πρόγραμμα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ε.Π.Τ.Α.) προκειμένου να εξασφαλίσουν στους νέους ΟΤΑ

επίπεδα οργάνωσης και λειτουργίας, αλλήλ και υποδομές τέτοιες που θα δικαιώσουν στη ζωή και την πράξη τη μεταρρύθμιση που επέφερε στο διοικητικό χάρτη της χώρας το πρόγραμμα «Ιωάννης Καποδίστριας».

Πράγματι, οι δήμοι της χώρας καταγράφοντας τις ανάγκες τους και ιεραρχώντας τις προτεραιότητές τους, ζήτησαν να ενταχθούν στο εν λόγω 7ετές πρόγραμμα 9.000 έργα, συνολικού κόστους 1,3 τρις δραχμών. Και μοιλονότι όλη αυτά τα έργα επανεξετάζονται προκειμένου όχι να απορριφθούν, αλλήλ να διασφαλιστούν οι προϋποθέσεις για την οριστική ένταξή τους στο ΕΠΤΑ, ωστόσο η εκτέλεση τους έχει από καιρό ενεργοποιηθεί από το Υπουργείο Εσωτερικών, το οποίο κινητοποιείται με επιτυχία - προς δύο κατευθύνσεις:

Πρώτο, για τη διασφάλιση των χρηματοδοτήσεων του προγράμματος, για το τρέχον έτος 1999, το ύψος των οποίων εκτιμάται ότι θα είναι 250 δισ. δρχ.

Δεύτερον, για τη θεσμοθέτηση του κανονισμού λειτουργίας του Ε.Π.Τ.Α., σύμφωνα με το οποίο τίθενται τα κριτήρια κατανομής των πόρων, τα κριτήρια ένταξης των έργων στο πρόγραμμα, οι διαδικασίες χρηματοδότησης και το σύστημα διοίκησης του ΕΠΤΑ. Με αλλήλ λόγια πρόκειται για το θεσμικό πλαίσιο που επιχειρεί να ορθολογικοποιήσει τις χρηματοδοτήσεις των υπουργείων προς τους δήμους, να συντονίσει τις επιμέρους πολιτικές που εφαρμόζονται για την πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση (ώστε να ενισχυθεί ο αναπτυξιακός της ρόλος) και να λάβει μέτρα για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των ΟΤΑ.

Για το θέμα των χρηματοδοτήσεων έχουν ήδη δεσμευτεί από τον προϋπολογισμό του ΥΠ.ΕΣ. 80 δισ δρχ., ενώ οι σημαντικότεροι χρηματοδότες του ΕΠΤΑ θα είναι το υπουργείο εθνικής οικονομίας από το πρόγραμμα

δημοσίων επενδύσεων, το ΥΠΕΧΩΔΕ από τους πόρους του ΕΤΕΡΠΣ και το υφυπουργείο Αθλητισμού όμως στη χρηματοδότηση του προγράμματος θα συνεισφέρουν και τα υπουργεία Πολιτισμού, Γεωργίας, Μεταφορών, Μακεδονίας - Θράκης και Αιγαίου.

Πολύ σημαντική, εξάλλου, είναι η δουλειά που γίνεται από το υπουργείο Εσωτερικών για την κατάρτιση του κανονισμού του ΕΠΤΑ, σχέδιο το οποίο είναι ήδη έτοιμο. Κεντρική ιδέα του κανονισμού είναι να «δεσμεύσει» εν πρώτοις τους υπουργούς και στη συνέχεια δημάρχους αλλιά και περιφερειάρχες, σε μια πρακτική υπό τον - σχηματικό - τίτλο «ήεφτά, υπάρχουν, ήεφτά για πέταμα δεν υπάρχουν». Αυτό σημαίνει ότι τα μεν υπουργεία θα πρέπει να πάψουν να «μοιράζουν» ήεφτά κατά βούληση και οι χρηματοδοτήσεις να είναι ενταγμένες σ' ένα συνοηικό σχέδιο ανάπτυξης, οι δε δήμοι θα πρέπει να επιλέγουν έργα τα οποία είναι όχι μόνο απολύτως αναγκαία αλλιά και ώριμα προς εκτέλωση.

Τα βασικά κριτήρια ένταξης ενός έργου στο ΕΠΤΑ, είναι:

- Η συμβοή της υπό ένταξη μελέτης, έργου ή ενέργειας στην αναδειξη της ενότητας ενός δήμου.
- Η συμβοή τους στην εύρυθμη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του δήμου.
- Η εξασφάλιση ενός ελάχιστου κοινωνικών και τεχνικών υποδομών.
- Η δυνατότητα ωρίμανσης των έργων.
- Η προώθηση της διαδημοτικής συνεργασίας, και γενικότερα ο σχεδιασμός των δράσεων σε ευρύτερες προγραμματικές ενότητες.

Και ενώ αυτά τα θέματα βρίσκονται σε εξέλιξη, το υπουργείο Εσωτερικών ζήτησε απ' όλους τους δήμους, μέχρι τέλη Απριλίου 1999, να αποσταθούν στις περιφέρειες οι τελικές τους προτάσεις με τα προς ένταξη στο ΕΠΤΑ έργα. Στη συνέχεια οι ειδικές επιτροπές που λειτουργούν στην περιφέρεια θα πρέπει να αξιολογήσουν τα προτεινόμενα έργα, αν

εξασφαλίζουν τη συμβατότητά τους με τους στόχους και τις προτεραιότητες του ΕΠΤΑ, αλλήλα και τη «διαπλοκή» τους με το συνοδικό αναπτυξιακό σχεδιασμό της περιφέρειας, προκειμένου οι νέες προτάσεις να αποσταλούν για τελική έγκριση στην κεντρική επιτροπή παρακολούθησης του ΕΠΤΑ.

Κατά τη διαδικασία αυτή, οι προτάσεις για την εκτέλεση μεγάλων έργων διαδημοτικού χαρακτήρα - κυρίως έργων ύδρευσης, αποχέτευσης, βιοηολογικών καθαρισμών, χώρων υγειονομικής ταφής των απορριμμάτων κ.α. θα μεταφέρονται προς ένταξη στα Σχέδια Περιφερειακής Ανάπτυξης, που θα χρηματοδοτηθούν από το Γ' Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης.

Τα κριτήρια που θα κατανεμηθούν οι πιστώσεις του ΕΠΤΑ στις 13 περιφέρειες είναι:

- Πληθυσμός Περιφέρειας
- Πληθυσμός δήμου κάτω από 10.000 κατοίκους
- Ακαθάριστο Περιφερειακό Προϊόν
- Έκταση Περιφέρειας
- Αριθμός ορεινών δημοτικών διαμερισμάτων
- Πληθυσμός ορεινών δημοτικών διαμερισμάτων
- Αριθμός δήμων σε κάθε περιφέρεια με πληθυσμό κάτω από 10.000
- Ανεργία στην περιφέρεια και
- Νησιωτικοί νομοί στην περιφέρεια

Το καθένα από αυτά θα συνοδεύεται από ένα ποσοστό σημαντικότητας.

Οι διαδικασίες αυτές αναμένεται να ολοκληρωθούν στα μέσα Απριλίου, ώστε τέλη να έχουν συγκεντρωθεί οι τελικές προτάσεις των δήμων, για να ξεκινήσει η διαδικασία κατάρτισης του ΕΠΤΑ.

Β) Τις σοβαρότατες ανάγκες των νέων δήμων σε συγκοινωνιακά έργα, έργα ύδρευσης, αποχέτευσης, διαχείρισης απορριμμάτων, αντιπλημμυρικά και εγγειοβελτιωτικά έργα, έργα αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών, αλλήλα και ανάγκες σχετικές με τις υποδομές οικονομικών δραστηριοτήτων, καταδείχνει η συνοδική πρόταση των ΟΤΑ για τα - προς ένταξη στο ΕΠΤΑ - έργα, καθώς το 80% των προτάσεων τους αφορά έργα βελτίωσης βασικών τεχνικών παραγωγικών υποδομών και περιβάλλοντος.

Παρά όμως το γεγονός ότι τα έργα αυτά αποτελούν υπ' αριθμόν μια προτεραιότητα, οι δήμοι δεν έχουν φροντίσει - όπως προκύπτει από τις προτάσεις που κατέθεσαν - να μελετήσουν επαρκώς τα έργα αυτά και να τεκμηριώσουν την αναγκαιότητά τους. Είναι χαρακτηριστικό ότι από τις 9.000 αρχικές προτάσεις έργων που κατέθεσαν οι δήμοι, μόνο οι 400 ήταν επιλέξιμες, διέθεταν δηλαδή τεχνικό - οικονομική μελέτη και πληρούσαν τα κριτήρια του Ειδικού Προγράμματος Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΕΠΤΑ).

Έτσι παρά το γεγονός ότι για πρώτη φορά οι δήμοι, έπειτα από σχετική κατεύθυνση του υπουργείου Εσωτερικών, επιχείρησαν μια τόσο εκτεταμένη, ημετομερή καταγραφή και ανάλυση των τοπικών υποδομών και των αναγκαίων παρεμβάσεων για τη βελτίωσή τους, το υπουργείο έκρινε απαραίτητο να υπάρξει και ένας «δεύτερος γύρος» στην επιχείρηση αυτή. Έτσι, ο υφυπουργός Εσωτερικών κ. Φθωριδης ζήτησε εκ νέου από τους δήμους να επικαιροποιήσουν τις προτάσεις τους και να γίνει μια συστηματική επεξεργασία τους, πριν από την οριστική τους έγκριση στο ΕΠΤΑ.

Σύμφωνα, πάντως, με τις προτάσεις που κατέθεσαν οι δήμοι στις περιφέρειες, αξιολογούν ως εξής τις ανάγκες τους:

- Το 79,74% των έργων που προτείνουν να ενταχθούν στο ΕΠΤΑ αφορούν βασικές τεχνικές και παραγωγικές υποδομές.

- Το 23,36% των έργων είναι έργα διοικητικής υποδομής, υγείας - πρόνοιας, αθλητισμού, πολιτισμού, εκπαίδευσης, προγράμματα νέας γενιάς, τεχνικού και μηχανολογικού εξοπλισμού.
- Το 0,23% των προτάσεων αφορά μελέτες οργάνωσης των ΟΤΑ, μηχανοργάνωσης και προγράμματα κατάρτισης.

Εδώ πρέπει να σημειώσουμε ότι το ΕΠΤΑ προβλέπει τη χρηματοδότηση τριών ακόμα προγραμμάτων που αφορούν λειτουργικές δαπάνες των δήμων, διάφορες παρεμβάσεις στους ΟΤΑ Αττικής και Θεσσαλονίκης και δραστηριότητες τεχνικής στήριξης, όμως από τους δήμους δεν διατυπώθηκαν σχετικές προτάσεις.

Πέντε ακόμη από τις σημαντικότερες διαπιστώσεις του υπουργείου έχουν ήδη αποσταλεί στους περιφερειάρχες μαζί με τη μελέτη αξιολόγησης των αρχικών προτάσεων, προκειμένου να υποβάλουν αυτοί ξανά τις προτάσεις τους πληρέστερα και εναρμονισμένες με τα κριτήρια του ΕΠΤΑ. Αυτές είναι:

1. Διαπιστώνεται κατακερματισμός των επενδύσεων σε κατασκευή μικρών έργων. Σε επίπεδο χώρας, τα μικρά έργα αντιστοιχούν στο 47,5% του συνολικού αριθμού των προτάσεων και απαιτούν το 11,6% του συνολικού προϋπολογισμού.
2. Οι περισσότερες προτάσεις δεν αφορούν έργα διαδημοτικού χαρακτήρα, αλλιά περιορίζονται σε ένα μόνο δημοτικό διαμέρισμα ή στην καλύτερη περίπτωση στα δημοτικά διαμερίσματα ενός δήμου. Σε εθνικό επίπεδο, τα μεμονωμένα έργα αποτελούν το 61,86% του συνολικού αριθμού και απαιτούν το 50,54% του συνολικού προϋπολογισμού που προτάθηκε.
3. Ένα αρκετά μεγάλο μέρος των έργων αφορά την έδρα και μόνο του δήμου. Στο σύνολο της χώρας, το 29,5% του αριθμού των έργων, που

αντιστοιχεί στο 24,3% του προϋπολογισμού, αφορούν την έδρα του δήμου.

4. Ελάχιστα από τα έργα που προτάθηκαν, μόλις το 5% προϋπολογισμού 104,2 δις δρχ., έχουν μελητέες ή το κόστος τους έχει προϋπολογισθεί βάσει μελητέας ή προμελητέας.
5. Διαπιστώνεται μεγάλη ψαλίδα στη σχέση εξυπηρετούμενου πληθυσμού και προϋπολογισμού προτεινόμενων έργων. Έτσι, σε 5 περιφέρειες (Πελοποννήσου, Ινίων νήσων, Βορείου και Νοτίου Αιγαίου και Δ. Μακεδονίας) η επένδυση ανά κάτοικο κυμαίνεται από 300.000 - 385.000 δρχ. Σε 4 (Στερεά Ελλάδα, Ήπειρος, Θεσσαλία και Αττική) από 200.000 - 300.000 δρχ. και σε 4 (Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, Δυτική Ελλάδα, Κεντρική Μακεδονία και Κρήτη) από 100.000 - 200.000 δρχ.

9. ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

Δήμος, μπορεί να συνάπτει με όμορους δήμους και κοινότητες συμβάσεις με τις οποίες αναλαμβάνει την άσκηση αρμοδιότητας για λογαριασμό τους ή την υποστήριξη της άσκησης της. Οι συμβάσεις αυτές καλούνται «συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας». Σ' αυτές μπορεί να συμμετέχει και νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου του αναλαμβάνοντος δήμου.

Στις συμβάσεις διαδημοτικής συνεργασίας ορίζεται ο τρόπος άσκησης της ανατιθέμενης αρμοδιότητας ή υποστήριξης της άσκησης της και οι υποχρεώσεις των συμβαλλομένων μερών, ιδίως δε:

- a) Ο σκοπός και η διάρκεια της σύμβασης

β) Η απασχόληση προσωπικού των συμβαλλομένων ή η σύσταση προσθέτων θέσεων προσωπικού στον οργανισμό εσωτερικής υπηρεσίας του αναλαμβάνοντας δήμου

γ) Η διάθεση μηχανολογικού εξοπλισμού, οχημάτων και άλλων τεχνικών μέσων ή ακινήτων και εγκαταστάσεων για την εξυπηρέτηση του σκοπού της σύμβασης

δ) Τα ποσά χρηματοδότησης των επενδυτικών και των λειτουργικών δαπανών για την εφαρμογή της σύμβασης τα οποία μπορούν να προέρχονται και από τους ΚΑΠ, τη ΣΑΤΑ, τέλη, δικαιώματα και εισφορές ή το ΕΠΤΑ

ε) Το χρονοδιάγραμμα εφαρμογής της σύμβασης

στ) Το όργανο παρακολούθησης της εφαρμογής της σύμβασης

Οι προβλεπόμενες στη σύμβαση δαπάνες εγγράφονται ως υποχρεωτικές στους προϋπολογισμούς των συμβαλλομένων ΟΤΑ και αποδίδονται στον αναλαμβάνοντα την αρμοδιότητα δήμο.

Οι πρόσθετες θέσεις προσωπικού καλύπτονται με πρόσληψη προσωπικού με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, ίσου με τη διάρκεια της σύμβασης. Το προσωπικό αυτό προσλαμβάνεται κατά τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 21 του ν. 2190/1994, εάν η διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τη δημοτική περίοδο ή των άρθρων 15 έως και 19 του ίδιου Νόμου εάν υπερβαίνει τη δημοτική περίοδο.

Τα χρησιμοποιούμενα τεχνικά μέσα και εγκαταστάσεις μπορεί να φέρουν ως διακριτικό τίτλο «Διαδημοτική Συνεργασία .....» που συμπληρώνεται με τα ονόματα των συμβαλλομένων ΟΤΑ ή με άλλο όνομα δηλωτικό της γεωγραφικής ενότητας των ΟΤΑ αυτών.

Οι αποφάσεις των δημοτικών και κοινοτικών συμβουλίων για τη σύναψη συμβάσεων διαδημοτικής συνεργασίας λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών εκάστου.

Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

Ε Ν Ο Τ Η Τ Α Σ´

Η ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» ΣΤΟ ΝΟΜΟ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ

Με το άρθρο 1 του ν. 2539/1997 «συγκρότηση της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης» συνιστώνται οι νέοι ΟΤΑ που απαρτίζουν την Πρωτοβάθμια Τοπική Αυτοδιοίκηση. Αναγράφονται κατά νομό τόσο οι συνιστώμενοι δήμοι και οι κοινότητες που προκύπτουν από συνένωση, όσο και οι δήμοι και οι κοινότητες στους οποίους δεν επέρχεται μεταβολή καθώς και οι κοινότητες οι οποίες αναγνωρίζονται σε δήμους.

Γι' αυτήν τη χωροθέτηση έχουν ληφθεί υπόψη οι προτάσεις τόσο της Διοικούσας επιτροπής της ΤΕΔΚ όσο και της Επιτροπής Υποστήριξης του Προγράμματος «Ιωάννης Καποδίστριας» του κάθε νομού.

Ειδικότερα στο Νομό Μεσσηνίας συστάθηκαν 29 Δήμοι και 2 Κοινότητες που είναι οι εξής:

Νόμος 2539/1997

Νέοι ΟΤΑ	ΕΔΡΑ
Δήμος Αβίας	Κάμπος
Δήμος Αετου	Κοπανάκι
Δήμος Αίπειας	Λογγάς
Δήμος Ανδανίας	Διαβοδίτσι
Δήμος Ανδρούσης	Ανδρούσα
Δήμος Άριος	Άριος
Δήμος Αριστομένους	Αριστομένης
Δήμος Αρφαρών	Αρφαρά
Δήμος Αυλώνας	Καλό Νερό
Δήμος Βουφράδων	Χατζή
Δήμος Γαργαλιάνων	Γαργαλιάνοι
Δήμος Δωρίου	Δώριο
Δήμος Είρας	Νέδα
Δήμος Θουρίας	Θουρία
Δήμος Ιθώμης	Βαθύρα
Δήμος Καθαμάτας	Καθαμάτα
Δήμος Κορώνης	Κορώνη
Δήμος Κυπαρισσίας	Κυπαρισσία
Δήμος Λεύκτρων	Καρδαμύλη
Δήμος Μεθώνης	Μεθώνη
Δήμος Μελιγαλιά	Μελιγαλιάς
Δήμος Μεσσήνης	Μεσσήνη
Δήμος Νέστορος	Χώρα
Δήμος Οιχαθίας	Μερόπη

Δήμος Παπαφλιέσσα	Βηλαχόπουλο
Δήμος Πεταλιδίου	Πεταλίδι
Δήμος Πύθου	Πύθος
Δήμος Φιλιατρών	Φιλιατρά
Δήμος Χιθιοχωρίων	Χανδρινού
Κοινότητα Τρικόρφου	Τρίκορφο
Κοινότητα Τριπύλλας	Ραπτοπούλου

ΠΗΓΗ : ΤΕΔΚ Ν. Μεσσηνίας

Παρακάτω παρουσιάζονται οι νέοι δήμοι αναλυτικά:

1) Δήμος Αβίας αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Αβίας, 2. Αήτομιρών, 3. Δοῦν, 4. Κάμπου, 5. Κέντρου, 6. Πηγαδιών, 7. Στραυροπηγίου, 8. Σωτηριανικών, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κάμπου της τέως κοινότητας Κάμπου.

2) Δήμος Αετού αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Αγριθιάς, 2. Αετού, 3. Αρτικίου, 4. Γλυκορυζίου, 5. Καμαρίου, 6. Κεφαλόβρυσης, 7. Κοπανακίου, 8. Κρυονερίου, 9. Μοναστηρίου, 10. Πολυθέας, 11. Σιτοχωρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κοπανακίου της τέως κοινότητας Κοπανακίου.

3) Δήμος Αιτείας αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Αδριανής, 2. Λογγάς, 3. Μηλίτσας, 4. Νέας Κορώνης, 5. Χράνων (Κακορρεύματος), οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Λογγάς της τέως κοινότητας Λογγάς.

4) Δήμος Ανδανίας αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Αγριθοβούνου, 2. Ανω Μεληπείας, 3. Δασοχωρίου, 4. Δεσύληθα, 5. Διαβοητισίου, 6. Ηλέκτρας, 7. Καρνασίου, 8. Κάτω Μεληπείας, 9. Κεντρικού, 10. Κωνσταντίνων, 11. Μάητας, 12. Μάνδρας, 13. Μαντζαρίου, 14. Παραπουγκίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Διαβοητισίου της τέως κοινότητας Διαβοητισίου.

5) Δήμος Ανδρούσης αποτελούμενος από το δήμο ανδρουσης και από τις κοινότητες: 1. Αγριθιάς, 2. αμφιθέας, 3. Ελληνοεκκλησιάς, 4. Εύας, 5. Καθιογερορράχης, 6. Μαγγανιακού, 7. Ποθυλήφου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός ανδρουσης του τέως δήμου Ανδρούσης.

6) Δήμος Άριος αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αθωνίων, 2. Άμμου, 3. Ανεμομύηου, 4. Αριος, 5. Αριοχωρίου, 6. Ασπροπουθιάς, 7. Πλατέος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Άριος της τέως κοινότητας Άριος.

7) Δήμος Αριστομένους αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστομένους, 2. Βουταινης, 3. Διοδίων, 4. Κεφαλοθρύσου, 5. Κουτίφαρη, 6. Μάνεση, 7. Πελεκανίδα, 8. Πλατανόβρυσης, 9. Πουλητισίου, 10. Στέρνας, 11. Στρεφίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αριστομένους της τέως κοινότητας Αριστομένους.

8) Δήμος Αρφαρών αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Φιλώρου, 2. Αγρίηου, 3. Αρφαρών, 4. Βεληνιδιάς, 5. Βρωμόβρυσης, 6. Πηδήματος, 7. Σταματινου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Αρφαρών της τέως κοινότητας Αρφαρών.

9) Δήμος Αυθώνα αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Αγαθιανής, 2. Αυθώνος, 3. Βανάδας, 4. Εθιάας, 5. Καλιτσαινης, 6. Καλιού Νερού, 7. Καρυών, 8. Πηλατινών, 9. Προδρομου, 10. Σιδηροκάστρου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Σιδηροκάστρου της τέως κοινότητας Σιδηροκάστρου.

10) Δήμος Βουφράδων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Βηάση, 2. Κουρτακίου, 3. Μηλιωτίου, 4. Πετρισιού, 5. Χαραυγής, 6. Χατζή, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χατζή της τέως κοινότητας Χατζή.

11) Δήμος Γαργαλιάνων αποτελούμενος από το δήμο Γαργαλιάνων και τις κοινότητες: 1. Βάητας, 2. Λεύκης, 3. Μαραθοπόλεως, 4. Μουζακίου, 5. Πύργου, 6. Φηόκας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Γαργαλιάνων του τέως δήμου Γαργαλιάνων.

12) Δήμος Δωρίου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Άνω Δωρίου, 2. Βασιλικού, 3. Δωρίου, 4. Κόκλα, 5. Κουβελα, 6. Μάληθς, 7. Χαλκιά, 8. Χρυσχωρίου, 9. Ψαρίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Δωρίου της τέως κοινότητας Δωρίου.

13) Δήμος Θουρίας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αιθαιας, 2. Αμφείας, 3. Ανθείας, 4. Θουρίας, 5. Μικρομάνης, 6. Ποθιανής, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Θουρίας της τέως κοινότητας Θουρίας.

14) Δήμος Ιθώμης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αριστοδημείου, 2. Αρσινόης, 3. Βαθύρας, 4. Ζερπισίων, 5. Κεφαθινού, 6. Λαμπαίνης, 7. Μαυρομματίου Ιθώμης, 8. Ρευματιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βαθύρας της τέως κοινότητας Βαθύρας.

15) Δήμος Καθαμάτας αποτελούμενος από το Δήμο Καθαμάτας και τις κοινότητες: 1. Αθαγονίας, 2. Αντικαθάμου, 3. Αρτεμισίας, 4. Ασπροχώματος, 5. Βέργας, 6. Εθαιοχωρίου, 7. Καρβεθίου, 8. Λαδά, 9. Λαϊίκων, 10. Μικράς Μαντινείας, 11. Νεδούσης, 12. Πηγών, 13. Σπερχογείας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καθαμάτας του τέως δήμου Καθαμάτας.

16) Δήμος Κορώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ακριτοχωριου, 2. Βασιλιτσίου, 3. Βουναρίων, 4. Καπθανίου, 5. Κόμπων, 6. Κορώνης, 7. Υαμείας,

8. Φαλιάνθης, 9. Χαροκοπίου (Χαροκοπέιου), 10. Χρυσοκεληλιάς, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κορώνης της τέως κοινότητας Κορώνης.

17) Δήμος Κυπαρισσίας αποτελούμενος από το δήμο Κυπαρισσίας και από τις κοινότητες: 1. Αρμενίων, 2. Βρυσών, 3. Μουριατάδας, 4. Μυρου, 5. Ξηροκάμπου, 6. Περδικονερίου, 7. Ραχών, 8. Σπηλιάς, 9. Στασιού, 10. Φαρακλήδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Κυπαρισσίας της τέως κοινότητας Κυπαρισσίας.

18) Δήμος Λεύκτρων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Νικοηάου, 2. Αγίου Νίκωνος, 3. Εξωχωρίου, 4. Θαλαμών, 5. Καρδαμύλης, 6. Καρυσθουνίου, 7. Καστανέας, 8. Λαγκάδας, 9. Μηθέας, 10. Νεοχωρίου, 11. Νομιστή, 12. Πηιάτσης, 13. Προαστίου, 14. Προσηλίου, 15. Πύργου, 16. Ριγκλήων, 17. Σαϊδόνας, 18. Τραχήλας, 19. Τσερίων, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Καρδαμύλης της τέως κοινότητας Καρδαμύλης.

19) Δήμος Μεθώνης αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Ευαγγελισμού, 2. Καινούργιου Χωριού, 3. Λαχανάδας, 4. Μεθώνης, 5. Φοινίκης, 6. Φοινικουντος, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεθώνης της τέως κοινότητας Μεθώνης.

20) Δήμος Μεθιγαθιά αποτελούμενος από το δήμο Μεθιγαθιά και από τις κοινότητες: 1. Ανθούσης, 2. Ζευγοηταείου, 3. Καηλιρόης, 4. Μαγούλλας, 5. Μίθα, 6. Νεοχωρίου Ιθώμης, 7. Πθύχνης, 8. Σκάλλας, 9. Στενυκλήρου, 10. Τσουκαλαϊκών, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεθιγαθιά του τέως δήμου Μεθιγαθιά.

21) Δήμος Μεσσήνης αποτελούμενος από το δήμο Μεσσήνης και από τις κοινότητες: 1. Αβραμίου, 2. Αναλήψεως, 3. Βεηίικας, 4. Καρτεροηίου, 5. Λευκοώρας, 6. Λυκοτράφου, 7. Μαδένης, 8. Μαύρομματίου Παμισου, 9. Νεοχωρίου Αριστομένου, 10. Πιθαλήστρας, 11. Πιπερίτσας, 12. Σπιταηίου, 13. Τριόδου, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μεσσήνης του τέως δήμου Μεσσήνης.

22) Δήμος Νέστορας αποτελούμενος από το δήμο Χώρας και από τις κοινότητες: 1. Αμπελοφύτου, 2. Κορυφασίου, 3. Μεταξάδας, 4. Μυρσινοχωρίου, 5. Παλαιού Λουτρου, 6. Ρωμανού, 7. Φηεσιάδος, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χώρας του τέως δήμου Χώρας.

23) Δήμος Οικαθίας αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Ανδανίας, 2. Καηυβίων, 3. Κατσαρου, 4. Λουτρου, 5. Μερόπης, 6. Οικαθίας, 7. Πευκου, 8. Σιάμου, 9. Σοθακίου, 10. Φίλια, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Μερόπης της τέως κοινότητας Μερόπης.

24) Δήμος Παπαφθέσσα αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Βήλαχοπουλίου, 2. Μανιακίου, 3. Μαργεθίου, 4. Μεταμορφώσεως, 5. Παπαφθέσσα, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Βήλαχοπούλιου της τέως κοινότητας Βήλαχοπουλίου.

25) Δήμος Πεταλιδίου αποτελούμενος από τις κοινότητες : 1. Αχλαδοχωρίου, 2. Δάρα, 3. Δροσιάς, 4. Καήλοχωρίου, 5. Καρποφορών, 6. Καστανίων, 7. Κοκκινού, 8. Λυκίσσης, 9. Μαθίας, 10. Νρομύλιου, 11. Πανιπερίου, 12. Πεταλιδίου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πεταλιδίου της τέως κοινότητας Πεταλιδίου.

26) Δήμος Πύλου αποτελούμενος ο Δήμο Πύλου και από τις κοινότητες: 1. Αμπελοκήπων, 2. Γλυφάδας, 3. Ικθαίνης, 4. Καήλιθέας, 5. Κυνηγού, 6. Μεσοχωρίου, 7. Παππουθίων, 8. Πηδάσου, 9. Πύλης, 10. Χωματάδας, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Πύλου του τέως δήμου Πύλου.

27) Δήμος Φιθιατρών αποτελούμενος από το Δήμο Φιθιατρών και από τις κοινότητες: 1. Εξοχικού, 2. Μάλης, 3. Πηάτης, 4. Χαθαζονίου, 5. Χριστιανουπόλεως, οι οποίοι καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Φιθιατρών του τέως δήμου Φιθιατρών.

28) Δήμος Χιθιοχωρίων αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Κουκκουνάρας, 2. Κρεμμυδιών, 3. Μεσοποτάμου, 4. Σουληναρίου, 5. Χανδρινού, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Χανδρινού της τέως κοινότητας Χανδρινού.

29) Δήμος Είρας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Αγίου Σώστου, 2. Αμπελιώνας, 3. Κακαηेत्रίου, 4. Νέδας, 5. Πέτρας, 6. Σκληρού, 7. Στασίμου, 8. Συρρίζου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα του δήμου ορίζεται ο οικισμός Νέδας της τέως κοινότητας Νέδας.

30) Κοινότητα Τρικώρφου αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Δραϊνας, 2. Κήιματος, 3. Κορομηλιάς, 4. Παλαιοκάστρου, 5. Τρικώρφου, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Τρικώρφου της τέως κοινότητας Τρικώρφου.

31) Κοινότητα Τριπύλλας αποτελούμενος από τις κοινότητες: 1. Καθηγερεσίου, 2. Λαντζουνάτου, 3. Λυπουδεσίου (Χρυσιπού), 4. Ραπτοπουλίου, 6. Ροδιάς, 7. Σεληιά, 8. Τριπύλλας, οι οποίες καταργούνται.

Έδρα της κοινότητας ορίζεται ο οικισμός Ραπτοπουλίου της τέως κοινότητας Ραπτοπουλίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ'

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Από την αξιολόγηση των πολιτικών που ασκήθηκαν έως σήμερα για την αντιμετώπιση του προβλήματος της πολυδιάσπασης των πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, από την περιγραφή της υφιστάμενης κατάστασης και την αναζήτηση των συνταγματικών παραμέτρων προκύπτουν τα ακόλουθα συμπεράσματα τα οποία τεκμηριώνουν και την σκοπιμότητα του προγράμματος «ΙΩΑΝΝΗΣ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΑΣ» για την ανασυγκρότηση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης.

- α. Πολυδιάσπαση της πρωτοβάθμιας τοπικής αυτοδιοίκησης αντιμετωπίζεται δραστικά με τη σχεδιασμένη Συνένωση. Τούτο προϋποθέτει τη διακήρυξη βασικών αρχών που θα διέπουν τόσο τη σύνταξη του θεσμικού πλαισίου όσο και την εφαρμογή του.
- β. Οι βασικές αρχές πρέπει να συνδέονται και με την επιλογή κριτηρίων με βάση τα οποία θα γίνεται ο χωροταξικός σχεδιασμός των νέων ΟΤΑ.
- γ. Ο χωροταξικός σχεδιασμός των νέων ΟΤΑ και οι αντίστοιχες δημόσιες τοπικές επενδύσεις πρέπει να ανταποκρίνονται σε μια τυπολογία ΟΤΑ που προκύπτει από τις ιδιαίτερες ανάγκες των τοπικών κοινωνιών σε στοιχειώδεις υποδομές και ταυτόχρονα να εξασφαλίζουν την ικανότητα των νέων ΟΤΑ να βελτιώνουν αυτές τις υποδομές.
- δ. Η υλοποίηση της πολιτικής των Συνενώσεων είναι πρωταρχικό καθήκον της Πολιτείας. Είναι κρατική πολιτική η οποία μάλιστα σήμερα αποκτά ιδιαίτερα βαρύνουσα σημασία για τον εκσυγχρονισμό του πολιτικού και διοικητικού συστήματος αληθιά και της κοινωνίας μας γενικότερα.

- ε. Από την πολιτική των σχεδιασμένων Συνενώσεων δεν πρέπει να υπάρχει διέξοδος διαφυγής. Υπό αυτήν την έννοια εξαντλήθηκαν τα όρια της εθελοντικότητας.
- στ. Τα οικονομικά κίνητρα δεν είχαν και δε φαίνεται ότι μπορούν να αποκτήσουν αναπτυξιακή δυναμική. Άλλωστε η άσκηση μιας κρατικής πολιτικής, και μάλιστα τέτοιας εμβέλειας, δεν πρέπει να γίνεται αντικείμενο διαπραγμάτευσης. Υπό αυτή την έννοια τα οικονομικά κίνητρα εξαντλούνται στο μέτρο που περιορίζονται στη διάπληση της κοινωνικής συναίνεσης, με την προϋπόθεση ότι δεν ακυρώνουν στην πράξη την ουσία της πολιτικής αυτής.
- ζ. Η πολιτική των Συνενώσεων ως μείζονος σημασίας δημόσια πολιτική διοικητικής ανασυγκρότησης πρέπει να υπερβεί την λογική των κινήτρων και να θεμελιωθεί στην εφαρμογή ενός προγράμματος δημοσίων επενδύσεων σε τοπική κλίμακα και ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού με τρόπο ώστε να διασφαλίζεται η συγκρότηση βιώσιμων ΟΤΑ με στοιχειώδη υποδομή σε διοικητικό τεχνικό και κοινωνικό εξοπλισμό και κατάλληλο προσωπικό.
- η. Η πολιτική των Συνενώσεων πρέπει επομένως να συμπυκνώνεται σε ένα Πρόγραμμα πολλαπλών και συντονισμένων πολιτικών και επιχειρησιακών στόχων. Κρίσιμη πτυχή του Προγράμματος είναι οι πόροι, ο χρονικός ορίζοντας και το χρονοδιάγραμμά του.

Η εφαρμογή του προγράμματος «Ιωάννης Καποδίστριας», με συγκεκριμένα μέτρα, πόρους και χρονοδιάγραμμα, εφαρμογής αποτελεί την «εγγυητική πρωτοβουλία» της Πολιτείας. Η ολοκλήρωσή του θα έχει αποδοθεί στην ελληνική ύπαιθρο και κυρίως στα χωριά της ορεινής και νησιωτικής Ελλάδας σύγχρονες υποδομές διοικητικού, κοινωνικού και

τεχνικού εξοπλισμού. Ως «αντίτιμο» αυτής της πρωτοβουλίας η Πολιτεία θα ζητήσει από τη νέα ανασυγκροτημένη πρωτοβάθμια τοπική αυτοδιοίκηση και τους συλλογικούς φορείς των κατοίκων και των καταγόμενων από τα χωριά να μεριμνήσουν, μέσα στο πλαίσιο των νέων αρμοδιοτήτων που θα αποκτήσουν οι νέοι ΟΤΑ, και να αναλάβουν την σημαντική ευθύνη της περαιτέρω ανάπτυξης των υποδομών, της κινητοποίησης των τοπικών κοινωνικών δυνάμεων για την ανάδειξη της πολιτισμικής και ιστορικής κληρονομιάς των «ελληνικών χωριών», ως αναπόσπαστου στοιχείου της Ελληνικής κοινωνίας στο διάβα της προς την επόμενη χιλιετία.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Υπ. Εσ. Δ.Δ.Α. «Πρόγραμμα Ιωάννης Καποδίστριας για τον εκσυγχρονισμό της Ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης και της Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Αθήνα, Φεβρουάριος 1997.
- 2) Σημειώσεις : «Περιφερειακής Διοίκησης - Τοπικής Αυτοδιοίκησης», Θελερίτη Μαρία.
- 3) Ε.Ε.Τ.Α.Α. «Η υφιστάμενη κατάσταση των μορφών συνεργασίας και συνένωσης ΟΤΑ», 1992.
- 4) Έρευνα του Καθ. Παπαδημητρίου με υποστήριξη από την Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας και Ε.Ε.Τ.Α.Α.
- 5) Πτυχιακή εργασία της σπουδάστριάς Γιανναράκη Μαρίας.
- 6) Στοιχεία από την Τ.Ε.Δ.Κ. Νομού Μεσσηνίας.
- 7) Ανδρούπουλου Β. / Μαθιουδάκη Μ. «Περιφερειακή Διοίκηση / Τοπική Αυτοδιοίκηση: Ιστορική Εξέλιξη, στο «Ελληνικό Κράτος: Οργάνωση και λειτουργία», Αθήνα, αδ, των ιδίων, 1991.
- 8) Βελώνια Ε., Περιφερειακή Διοίκηση / Τοπική Αυτοδιοίκηση: Υφιστάμενη κατάσταση στο «Ελληνικό Κράτος : Οργάνωση και Λειτουργία».
- 9) Δομή και οργάνωση των ΟΤΑ, Κων/νος Τσούντας.
- 10) Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
- 11) Εφημερίδα Καθημερινή.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΕΝΩΣΕΩΝ

Δυνατότητα συνένωσης Δήμων και Κοινοτήτων με τους Νόμους Ν.1416/84 και Ν.1622/86.

Βέβαια η συνένωση των Δήμων και Κοινοτήτων δεν επιβάλλεται από το Νόμο υποχρεωτικά αλλά αφήνεται στη βούληση των ΟΤΑ.

Ν. 1416/84	Ν. 1622/86
<p>1. Ο νόμος αυτός δίνει τη δυνατότητα σε δύο ή περισσότερες Κοινότητες να ενωθούν σε έναν οργανισμό.</p> <p>2. Αν οι Κοινότητες που συνενώνονται έχουν πληθυσμό πάνω από 2.500 κατ., τότε ο νέος ΟΤΑ αποτελεί Δήμο. Επίσης Δήμο αποτελεί και ο νέος ΟΤΑ που προκύπτει από την συνένωση ενός Δήμου με κοινότητες ανεξαρτήτως του πληθυσμού του.</p>	<p>1. Ο Νόμος αυτός παρέχει τη δυνατότητα συνένωσης μεταξύ των ΟΤΑ ου ανήκουν στην ίδια γεωγραφική περιοχή, η οποία έχει προσδιοριστεί βάσει συγκοινωνιακών, πληθυσμιακών, γεωγραφικών, οικονομικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και δημογραφικών κριτηρίων. Οι Κοινότητες που συνενώνονται αποτελούν Δήμο ανεξάρτητα από το συνολικό πληθυσμό τους.</p> <p>2. Οι αποφάσεις των Κοινοτικών και Δημοτικών Συμβουλίων για συνένωση με βάση τους Νόμους 1416/84 και 1622/86, λαμβάνονται με πλειοψηφία των 3/5 του συνολικού αριθμού των μελών του ή με αίτηση των μισών τουλάχιστον από τους εκλογείς κατοίκους του καθενός από αυτούς.</p> <p>β) Επιπλέον τα 3/5 τουλάχιστον των ΟΤΑ που αντιπροσωπεύουν τουλάχιστον το 50% του πληθυσμού της γεωγραφικής περιοχής μπορούν να ζητήσουν</p>

υποχρεωτική συνένωση.

γ) Η έδρα και το όνομα του νέου ΟΤΑ καθορίζεται ύστερα από απόφαση των Δημοτικών ή Κοινοτικών Συμβουλίων ή με αίτηση των εκλογέων κατοίκων της κάθε κοινότητας που προέβη σε συνένωση.

3. Οι Κοινοτικές αποφάσεις πρέπει να αναφέρουν τη έδρα και το όνομα του Δήμου.

Σε περίπτωση που δεν αναφέρουν στην απόφαση τότε το Π.Δ. που εκδίδεται για την αναγνώριση του νέου ΟΤΑ ορίζει την έδρα και το όνομα.

ΚΙΝΗΤΡΑ

1. Οι ΟΤΑ που προκύπτουν από ένωση και έχουν πληθυσμό μέχρι 10.000κατ. λαμβάνουν διπλάσια τακτική οικονομική ενίσχυση ετησίως. Στην περίπτωση που ο πληθυσμός ξεπερνά τις 10.000 τότε για τον επιπλέον πληθυσμό εξακολουθεί να λαμβάνει την τακτική ενίσχυση. Αν ο νέος ΟΤΑ έχει μέχρι 1.000 κατ. Τότε η ετήσια τακτική ενίσχυση πολλαπλασιάζεται με τον αριθμό των κοινοτήτων που αποτέλεσαν τον νέο ΟΤΑ. Με την προϋπόθεση ότι το 1/2 αυτής θα διατίθεται υποχρεωτικά για την εκτέλεση έργων στις περιφέρειες των ΟΤΑ που ενώθηκαν.
2. Χορηγούνται άτοκα δάνεια κατά προτεραιότητα από το Υπουργείο Εσωτερικών. Το ποσό των δανείων που δικαιούται ο νέος ΟΤΑ προκύπτει από το άθροισμα των δανείων που δικαιούτο καθένας από τους ΟΤΑ που ενώθηκαν.
3. Διαγραφή οφειλών από δάνεια του Υπουργείου Εσωτερικών των ΟΤΑ που ενώθηκαν με πληθυσμό μέχρι 10.000 κατοίκους.
4. Επιχορηγήσεις από Ειδικά προγράμματα για την πληρωμή των αποδοχών του προσωπικού.
5. Διατήρηση των δικαιωμάτων Δημάρχων και Προέδρων σχετικά με τα έξοδα παραστάσεων μέχρι λήξεως της κανονικής θητείας τους και πληρωμή τους με κονδύλιο από το Υπουργείο Εσωτερικών.
6. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών κατανέμεται στους ΟΤΑ που συνενώνονται μέχρι 1/2 του όθου εσόδου από το φόρο ακίνητης περιουσίας (ΦΑΠ) και τουλάχιστον ισόποσο χρηματικό ποσό από το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Β.Δ. ΤΟΥ 1833 ΕΙΧΕ

ΤΗΝ ΕΞΗΣ ΜΟΡΦΗ:

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ		ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΩΣ ΚΑΙ ΛΟΚΡΙΔΟΣ	
ΑΙΓΙΝΗΣ	ΑΙΓΙΝΗΣ	ΔΩΡΙΔΟΣ	ΛΟΙΔΩΡΙΚΙΩΝ
ΑΤΤΙΚΗΣ	ΑΘΗΝΑΙ	ΛΟΚΡΙΔΟΣ	ΤΑΛΑΝΤΙΟΝ
ΘΗΒΩΝ	ΘΗΒΑΙ	ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΟΣ	ΣΑΛΩΝΑ
ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	ΛΕΙΒΑΔΙΑΣ	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	ΣΑΛΩΝΑ
ΜΕΓΑΡΙΔΟΣ	ΜΕΓΑΡΑ		
ΝΟΜΟΣ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΔΑΣ		ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ	
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΔΡΑΓΑΜΕΣΤΟΝ	ΧΑΛΚΙΔΟΣ	ΧΑΛΚΙΣ
ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ	ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ	ΚΑΡΥΣΤΟΣ
ΝΑΥΠΑΚΤΙΑΣ	ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	ΒΟΡΕΙΩΝ	ΣΚΟΠΕΛΟΣ
		ΣΠΟΡΑΔΩΝ	
ΑΓΡΙΝΙΟΥ	ΒΡΑΧΩΡΙΟΝ		
ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΗΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΗ		
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ		ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ ΚΑΙ ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	
ΑΝΔΡΟΥ	ΑΝΔΡΟΣ	ΝΑΥΠΛΙΑΣ	ΝΑΥΠΛΙΟΝ
ΤΗΝΟΥ	ΤΗΝΟΣ	ΑΡΓΟΥΣ	ΑΡΓΟΣ
ΣΥΡΟΥ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΙΣ	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ
ΚΥΘΝΟΥ	ΘΕΡΜΙΑ	ΥΔΡΑΣ	ΥΔΡΑ
ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΣ	ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ	ΣΠΕΤΣΑΙ
ΘΗΡΑ	ΦΗΡΑ (ΘΗΡΑ)	ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ	ΠΟΡΟΣ
ΝΑΞΟΥ	ΝΑΞΟΣ		
ΝΟΜΟΣ ΑΧΑΪΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ		ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	
ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ	ΒΟΣΤΙΤΣΑ	ΟΛΥΜΠΙΑΣ	ΦΑΝΑΡΙΟΝ
ΚΙΝΑΙΘΗΣ	ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	ΑΡΚΑΔΙΑ
ΠΑΤΡΩΝ	ΠΑΤΡΑ	ΜΕΘΩΝΗΣ	ΜΕΘΩΝΗ
ΗΛΙΑΣ	ΠΥΡΓΟΣ	ΜΕΣΣΗΝΗΣ	ΑΝΔΡΟΥΣΑ
		ΚΑΛΑΜΩΝ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ		ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ	
ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ	ΛΕΟΝΤΑΡΙΟΝ	ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΟΣ	ΜΥΣΤΡΑΣ
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	ΤΡΙΠΟΛΙΤΣΑ	ΕΠΙΔΑΥΡΟΥ	ΜΟΝΕΜΒΑΣΙΑ
ΓΟΡΤΥΝΗΣ	ΚΑΡΥΤΑΙΝΑ	ΛΙΜΗΡΑΣ	ΜΑΡΑΘΩΝΗΣΙ
ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	ΠΑΡΑΣΤΟΣ	ΓΥΘΕΙΟΥ	ΒΟΙΤΟΥΛΟΝ
		ΟΙΤΥΛΟΝ	

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΗ 1836 (ΒΔ 20 ΙΟΥΝΙΟΥ / 2 ΙΟΥΛΙΟΥ 1836/ΦΕΚ 28)

ΝΟΜΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΒΟΙΩΤΙΑΣ			ΝΟΜΟΣ ΦΩΚΙΔΟΣ ΚΑΙ ΛΟΚΡΙΔΟΣ		
Διοίκηση ΑΤΤΙΚΗΣ	Επαρχίες ΑΤΤΙΚΗΣ ΜΕΓΑΡΩΝ ΑΙΓΙΝΗΣ	Έδρα ΑΘΗΝΑ	Διοίκηση ΦΩΚΙΔΟΣ	Επαρχίες ΠΑΡΝΑΣΣΙΔΟΣ ΔΩΡΙΔΟΣ	ΑΜΦΙΣΣΑ
ΘΗΒΩΝ ΒΟΙΩΤΙΑΣ	ΘΗΒΩΝ ΛΕΙΒΑΔΙΑ	ΘΗΒΑ	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ ΛΟΚΡΙΔΟΣ	ΛΑΜΙΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΙΤΩΛΙΑΣ			ΝΟΜΟΣ ΕΥΒΟΙΑΣ		
ΑΙΤΩΛΙΑΣ	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΥ	ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΟΝ	ΕΥΒΟΙΑΣ	ΧΑΛΚΙΔΟΣ	ΧΑΛΚΙΣ
ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΝΑΥΠΑΚΤΟΥ ΑΚΑΡΝΑΝΙΑΣ	ΑΜΦΙΟΛΟΧΙΚΟ Ν. ΑΡΓΟΣ	ΚΑΥΡΣΤΟΥ	ΚΑΥΡΣΤΟΥ	ΚΟΥΜΗ
ΤΡΙΧΩΝΙΑ ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	ΑΓΡΙΝΙΟΥ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΗΣ	ΑΓΡΙΝΙΟΝ ΚΑΛΛΙΔΡΟΜΗ			
ΝΟΜΟΣ ΚΥΚΛΑΔΩΝ			ΝΟΜΟΣ ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ		
ΤΗΝΟΥ	ΑΝΔΡΟΥ	ΤΗΝΟΣ	ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	ΝΑΥΠΛΙΑΣ	ΝΑΥΠΛΙΟΝ
ΣΥΡΟΥ	ΤΗΝΟΥ ΣΥΡΟΥ ΚΕΑΣ	ΕΡΜΟΥΠΟΛΗΣ		ΑΡΓΟΥΣ ΤΡΟΙΖΗΝΙΑΣ ΕΡΜΙΟΝΙΔΟΣ	
ΝΑΞΟΥ ΜΗΛΟΥ ΘΗΡΑΣ	ΚΥΘΝΟΥ ΜΥΚΟΝΟΥ ΝΑΞΟΥ ΜΗΛΟΥ ΘΗΡΑΣ	ΝΑΞΟΣ ΜΗΛΟΣ ΘΗΡΑ	ΚΟΡΙΝΘΟΥ	ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ ΣΙΚΥΩΝΙΑΣ ΥΔΡΑΣ ΣΠΕΤΣΩΝ ΚΑΛΑΒΡΙΑΣ	ΚΟΡΙΝΘΟΣ ΥΔΡΑ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ ΚΑΙ ΗΛΙΔΟΣ			ΝΟΜΟΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ		
ΑΧΑΙΑΣ	ΠΑΛ. ΠΑΤΡΩΝ	ΠΑΛΑΙΑΙ ΠΑΤΡΑΙ	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	ΤΡΙΦΥΛΙΑΣ	ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ
ΚΥΛΛΗΝΙΑΣ ΗΛΕΙΑΣ	ΑΙΓΙΑΛΕΙΑΣ ΑΙΓΙΟΥ ΚΑΛΑΒΡΥΤΩΝ ΓΑΣΤΟΥΝΗΣ	ΚΥΝΑΙΘΗ ΠΥΡΓΟΣ	ΠΥΛΙΑΣ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΟΛΥΜΠΙΑΣ ΜΕΘΩΝΗΣ ΚΑΛΑΜΩΝ ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	ΠΥΛΟΣ ΚΑΛΑΜΑΙ
ΝΟΜΟΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ			ΝΟΜΟΣ ΛΑΚΩΝΙΑΣ		
ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	ΜΑΝΤΙΝΕΙΑΣ	ΤΡΙΠΟΛΙΣ	ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΑΣ	ΛΑΚΕΔΑΙΜΟΝΙΑΣ	ΣΠΑΡΤΗ
ΓΟΡΤΥΝΗΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ	ΜΕΓΑΛΟΠΟΛΕΩΣ ΓΟΡΤΥΝΗΣ ΚΥΝΟΥΡΙΑΣ ΠΡΑΣΣΙΩΝ	ΘΕΙΣΩΡΑ ΑΓ. ΠΕΤΡΟΣ	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	ΕΠΙΔ. ΛΙΜΗΡΑΣ ΟΙΤΥΛΟΥ ΓΥΘΕΙΟΥ	ΕΡΕΙΟΠΟΛΙΣ

Π Ι Ν Α Κ Ε Σ

ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν. 1416/84 (1984-1996)

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ (Α)
ΝΕΑΠΟΛΗΣ	ΕΛΑΙΟΦΥΤΟΥ	4.369	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	407	142/84
	Μ. ΧΩΡΑΣ				
	ΝΕΑΠΟΛΗΣ				
ΕΛΑΤΕΙΑΣ	ΕΛΑΤΕΙΑΣ	2.933	ΦΘΙΩΤΙΔΟΣ	248	95/85
	ΛΕΥΚΟΧΩΡΙΟΥ				
Ν. ΚΥΔΩΝΙΑΣ	ΓΑΛΑΤΑ	4.026	ΧΑΝΙΩΝ	378	135/85
	ΔΑΡΑΤΣΟΥ				
	ΣΤΑΛΟΥ				
ΑΚΡΑΤΑΣ	ΑΚΡΑΤΑΣ	3.059	ΑΧΑΪΑΣ	261	99/85
	ΣΥΛΙΒΑΙΝΙΩΤΙΚΩΝ				
	ΚΡΑΘΙΟΥ				
	ΠΟΡΟΒΙΤΣΗΣ				
ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	3.722	ΚΟΖΑΝΗΣ	476	169/85
	ΑΓ. ΚΥΡΙΑΚΗΣ				
ΜΗΛΟΥ	ΜΗΛΟΥ	3.222	ΚΥΚΛΑΔΩΝ	573	203/85
	ΤΡΙΟΒΑΣΑΛΟΥ				
	ΠΕΡΑΝ ΤΡΙΟΒ.				
	ΤΡΥΠΗΤΗΣ				
ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΑΣ	ΓΟΥΜΕΝΙΣΣΗΣ	4.439	ΚΙΛΚΙΣ	89	33/86
	ΠΕΝΤΑΛΟΦΟΥ				
ΛΕΥΚΙΜΜΑΙΩΝ	ΛΕΥΚΙΜΗΣ	4.257	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	77	29/86
	ΑΝΩ ΛΕΥΚΙΜΗ				
ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ	ΛΙΜΝΟΤΟΠΟΥ	5.750	ΚΙΛΚΙΣ	265	123/86
	ΠΟΛΥΚΑΣΤΡΟΥ				
ΤΥΧΕΡΟΥ	ΦΥΛΑΚΤΟΥ	2.490	ΕΒΡΟΥ	263	123/86
	ΤΥΧΕΡΟΥ				
ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ	2.760	ΚΟΖΑΝΗΣ	253	120/86
	ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ				
	ΠΕΠΟΝΙΑΣ				
	ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ				
	ΠΥΛΩΡΙΟΥ				
	ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ				
ΤΣΟΤΙΛΙΟΥ	ΑΝΘΟΥΣΗΣ	2.234	ΚΟΖΑΝΗΣ	268	23/86

	ΑΝΘΟΧΩΡΙΟΥ				
	ΒΟΥΧΩΡΙΝΑΣ				
	ΒΡΟΝΤΗΣ				
	ΛΟΥΚΟΜΙΟΥ				
	ΟΜΑΛΗΣ				
	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙΟΥ				
	ΤΣΟΤΙΛΙΟΥ				
ΚΑΤΟΥΝΑΣ	ΚΑΤΟΥΝΑΣ				
	ΑΧΩΡΩΝ	2.763	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	267	123/86
ΦΕΡΩΝ	ΦΕΡΩΝ				
	ΚΑΒΗΣΟΥ	7.015	ΕΒΡΟΥ	260	123/86
	ΔΟΡΙΣΚΟΥ				
	ΑΔΡΑΝΙΟΥ				
ΕΙΡΗΝΟΥΠΟΛΗΣ	ΑΓΓΕΛΟΧΩΡΙΟΥ				
	ΖΕΡΒΟΧΩΡΙΟΥ	4.153	ΗΜΑΘΙΑΣ	259	123/86
	ΠΟΛΥΠΛΑΤΑΝΟΥ				
ΜΑΛΙΩΝ	ΜΑΛΙΩΝ				
	ΚΡΑΣΙΟΥ	2.685	ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	261	123/86
ΕΛΑΤΕΙΑΣ	δ. ΕΛΑΤΕΙΑΣ				
	ΠΑΝΑΓΙΤΣΑΣ	2.933	ΦΘΙΩΠΙΔΟΣ	303	135/86
ΙΩΝΙΑΣ	ΔΙΑΒΑΤΩΝ				
	Ν. ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	2.933	ΘΕΣ/ΚΗΣ	112	65/87
ΦΙΛΟΘΕΗΣ	ΚΑΛΑΜΙΑΣ				
	ΧΑΛΚΙΑΔΩΝ	2.494	ΑΡΤΗΣ	83	64/94
ΜΟΙΡΩΝ	δ. ΜΟΙΡΩΝ				
	ΓΑΛΙΑΣ	5.623	ΗΡΑΚΛ.	72	56/94
ΣΕΡΒΙΩΝ	δ. ΣΕΡΒΙΩΝ				
	ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ	4.127	ΚΟΖΑΝΗΣ	74	56/94
ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ	δ. ΝΑΥΠΛΙΕΩΝ				
	ΑΡΙΑΣ	13.625	ΑΡΓΟΛΙΔ	64	52/94
ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ	ΑΡΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ				
	ΠΑΤΣΙΔΕΡΟΥ	3.943	ΗΡΑΚΛ.	67	53/94
ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ	δ. ΒΕΛΒΕΝΤΟΥ				
	ΠΟΛΥΦΥΤΟΥ	3.722	ΚΟΖΑΝΗΣ	125	92/94
ΚΕΚΡΟΠΙΑΣ	ΠΑΛΑΙΡΟΥ				
	ΠΟΛΩΝΙΑΣ	2.689	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	127	92/94
ΠΑΛΑΜΑ	δ. ΠΑΛΑΜΑ				
	ΚΑΛΥΒΑΚΙΩΝ	6.244	ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	162	104/94
ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	ΑΓΙΟΥ ΠΑΥΛΟΥ				
	Ν. ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΕΙΑΣ	5.485	ΧΑΛΚΙΔΙΚ.	179	114/94
ΝΕΑΠΟΛΗΣ	δ. ΝΕΑΠΟΛΗΣ				
	ΒΕΛΑΝΙΔΙΑΣ	2.760	ΚΟΖΑΝΗΣ	193	127/94
ΘΙΝΑΛΙΟΥ	δ. ΘΙΝΑΛΙΟΥ				
	ΝΥΜΦΩΝ	4.619	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	245	136/94

Ν. ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ	Ν. ΜΗΧΑΝΙΩΝΑΣ	6.597	ΘΕΣ/ΚΗΣ		
	Ν. ΚΕΡΑΣΙΑΣ				
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	Δ. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	116.731	ΗΡΑΚΛ.		
	ΒΑΣΙΛΕΙΩΝ				
ΜΕΛΙΚΗΣ	ΜΕΛΙΚΗΣ	1.239	ΗΜΑΘΙΑΣ		
	ΝΕΟΚΑΣΤΡΟΥ				
ΓΑΖΙΟΥ	ΓΑΖΙΟΥ	6.009	ΗΡΑΚΛ.		
	ΚΑΛΕΣΙΩΝ				
ΚΑΤΩ ΤΙΘΟΡΕΑΣ	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ	3.081	ΦΘΙΩΤΙΔ.		
	ΚΑΤΩ ΤΙΘΟΡΕΑΣ				
ΘΕΡΜΟΥ	Δ. ΘΕΡΜΟΥ	2.448	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		
	ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΑΣ				
ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	ΚΑΣΤΕΛΛΙΟΥ	2.639	ΗΡΑΚΛ.		
	ΚΑΡΟΥΖΑΝΩΝ				
	ΛΙΛΙΑΝΟΥ				
	ΠΟΛΥΘΕΑΣ				
	ΓΕΡΑΚΙΟΥ				
ΔΟΜΟΚΟΥ	Δ. ΔΟΜΟΚΟΥ	2.030	ΦΘΙΩΤΙΔΟ Σ		
	ΓΕΡΑΚΛΙΟΥ				
ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ	ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΥ	2.525	ΛΑΡΙΣΗΣ		
	ΓΑΛΗΝΗΣ				
ΝΕΑΠΟΛ. - ΒΟΙΩΝ	ΝΕΑΠΟΛΕΩΣ	2.606	ΛΑΚΩΝΙΑΣ		
	ΦΑΡΑΚΛΟΥ				
ΒΕΛΟΥΣ-ΝΕΡΑΤΖΗΣ	ΒΕΛΟΥΣ	3.773	ΚΟΡΙΝΘ.		
	ΝΕΡΑΤΖΗΣ				
ΘΕΣΤΙΕΩΝ	ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟΥ	3.321	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ		
	ΠΡΟΣΗΛΙΩΝ				
ΚΟΖΑΝΗΣ	Δ. ΚΟΖΑΝΗΣ	32.514	ΚΟΖΑΝΗΣ		
	ΑΡΓΙΛΟΥ				
	Ν. ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ				
ΑΧΙΛΛΕΙΩΝ	ΑΓ. ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ	3.052	ΚΕΡΚΥΡ.		
	ΓΑΣΤΟΥΡΙΟΥ				
	ΚΥΝΟΠΙΑΣΤΩΝ				
ΡΟΔΟΛΙΒΟΥΣ	ΡΟΔΟΛΙΒΟΥΣ	3.181	ΣΕΡΡΩΝ		
	ΔΟΜΙΡΟΥ				
ΑΝΑΤ. ΦΑΛΑΙΣΙΑΣ	Δ. ΑΝ. ΦΑΛΑΙΣΙΑΣ	764	ΑΡΚΑΔΙΑΣ		
	ΠΕΤΡΙΝΑΣ				
ΜΩΛΟΥ	ΜΩΛΟΥ	3.170	ΦΘΙΩΤΙΔ.		
	ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ				
ΕΡΙΝΕΟΥ	ΖΗΡΙΑΣ	2.858	ΑΧΑΪΑΣ		
	ΚΑΜΑΡΩΝ				
	ΝΕΟΥ ΕΡΙΝΕΟΥ				
ΝΕΜΕΑΣ	ΚΟΥΤΣΙΟΥ	4.217	ΚΟΡΙΝΘ.		
	ΝΕΜΕΑΣ				

ΣΥΝΕΝΩΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ Ν. 1622/86 (1986-1996)

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ (Α)
ΜΗΔΕΑΣ	ΑΓ. ΤΡΙΑΔΟΣ	4.573	ΑΡΓΟΛΙΔ.	325	149/89
	ΑΡΓΟΛΙΚΟΥ				
	ΜΑΝΕΣΗ				
	ΜΙΔΕΑΣ				
	ΠΑΝΑΡΙΤΗ				
ΠΟΛΥΜΥΛΟΥ	ΠΟΥΛΛΑΚΙΔΑΣ	849	ΚΟΖΑΝΗΣ	316	145/89
	ΑΥΓΗΣ				
ΣΚΥΔΡΑΣ	ΠΟΛΥΜΥΛΟΥ	9.253	ΠΕΛΛΑΣ	315	145/89
	ΛΙΠΟΧΩΡΙΟΥ				
	ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΥ				
	ΝΕΑΣ ΖΩΗΣ				
	ΡΙΖΟΥ				
ΘΙΝΑΛΙΟΥ	ΣΕΒΑΣΤΙΑΝΩΝ	4.619	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	415	178/89
	ΣΚΥΔΡΑΣ				
	ΑΓ. ΠΑΝΤΕΛ/ΝΟΣ				
	ΛΑΥΚΙΟΥ				
	ΛΟΥΤΣΩΝ				
ΦΙΛ/ΠΟΛΗΣ	ΠΕΡΙΘΕΙΑΣ	937	ΚΟΖΑΝΗΣ	261	124/89
	ΣΦΑΚΕΡΩΝ				
	ΠΕΤΑΛΕΙΑΣ				
	ΑΓ. ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥΣ				
	ΒΟΣΚΟΧΩΡΙΟΥ				
ΑΝΑΤ. ΦΑΛΑΙΣΙΑΣ	ΤΕΤΡΑΛΟΦΟΥ	647	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	431	188/89
	ΑΝΑΒΡΥΤΟΥ				
	ΑΝΕΜΟΔΟΥΡΙΟΥ				
	ΒΟΥΤΣΑΡΑ				
	ΓΡΑΙΚΟΥ				
ΠΥΛΛΗΝΗΣ	ΣΚΟΡΤΣΙΝΟΥ	884	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	587	251/89
	ΡΟΥΤΣΙΟΥ				
	ΔΟΡΒΙΤΣΙΑΣ				
	ΜΗΛΕΑΣ				
	ΠΟΚΙΣΤΑΣ				
ΝΕΩΝ ΜΑΛΩΝ	ΣΙΜΟΥ	929	ΛΑΣΙΘΙΟΥ	433	188/89
	ΣΤΡΑΝΩΜΗΣ				
	ΦΑΜΙΛΑΣ				
	ΜΑΛΩΝ				
	ΜΕΤΑΞΟΧΩΡΙΟΥ				
ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ	ΧΡΙΣΤΟΥ	1.533	ΡΕΘΥΜΝ.	432	188/89
	ΑΡΧΟΝΤΙΚΗΣ				

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ ΙΑΙ
	ΕΠΙΣΚΟΠΗΣ				
	ΚΑΡΩΤΗΣ				
	ΚΟΥΦΗΣ				
ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ	ΑΝΤΙΡΡΙΟΥ	2.531	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	427	186/89
	ΜΑΚΥΝΕΙΑΣ				
	ΜΟΛΥΚΡΕΙΟΥ				
ΜΑΣΤΙΧΟΧΩΡΙΟΥ	ΑΡΜΟΛΙΩΝ	1.593	ΧΙΟΥ	317	145/89
	ΚΑΛΑΜΩΤΗΣ				
	ΠΑΤΡΙΚΩΝ				
ΠΕΛΕΚΑΝΟΥ	ΒΟΘΙΑΝΩΝ	1.155	ΧΑΝΙΩΝ	561	239/89
	ΒΟΥΤΑ				
	ΣΚΛΑΒΟΠΟΥΛΑΣ				
ΑΝΕΜΩΝΑ	ΕΞΩ ΔΙΔΥΜΑΣ	2.719	ΧΙΟΥ	584	251/89
	ΘΟΛΟΠΟΤΑΜΙΟΥ				
	ΚΑΛΛΙΜΑΣΙΑΣ				
	ΚΑΤΑΡΡΑΚΤΟΥ				
	ΜΕΣΑ ΔΙΔΥΜΑΣ				
	ΜΥΡΜΗΓΚΟΥ				
ΙΩΝΙΑΣ	ΒΟΥΝΟΥ	2.020	ΧΙΟΥ	585	251/89
	ΚΟΙΤΗΣ				
	ΝΕΝΗΤΩΝ				
	ΠΑΓΙΔΟΣ				
	ΦΛΑΤΣΙΩΝ				
ΙΩΛΚΟΥ	ΑΓ. ΟΝΟΥΦΡΙΟΥ	2.115	ΜΑΓΝΗΣ.	586	251/89
	ΑΝΑΚΑΣΙΑΣ				
	ΑΝΩ ΒΟΛΟΥ				
ΣΦΑΚΙΩΤΩΝ	ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΤΩΝ	1.632	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	587	251/89
	ΚΑΒΑΛΛΟΥ				
	ΛΑΖΑΡΑΤΩΝ				
	ΠΙΝΑΚΟΧΩΡΙΟΥ				
	ΣΠΑΝΟΧΩΡΙΟΥ				
ΑΚΡΙΤΩΝ	ΔΙΠΟΤΑΜΙΑΣ	943	ΘΕΣΠΡΩ.	65	30/90
	ΚΟΜΝΗΝΑΔΩΝ				
	ΧΙΟΝΑΤΟΥ				
ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ	ΔΡΑΜΕΣΗΣ	1.039	ΚΑΣΤΟΡΙΑ	ΝΟΜΟΣ	184/91
	ΠΑΡΑΠΟΤΑΜΟΥ			1975/91	
				ΑΡΘΡΟ	
				42	
ΒΙΤΣΙΟΥ	ΒΥΣΣΙΝΕΑΣ			587	251/89
	ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗΣ	1.632			
	ΟΞΥΑΣ				

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ ΙΑΙ
	ΠΟΛΥΚΕΡΑΣΙΟΥ				
	ΣΙΔΗΡΟΧΩΡΙΟΥ				
	ΤΟΙΧΙΟΥ				
ΟΜΗΡΟΥΠΟΛΗΣ	δ. ΒΡΟΝΤΑΔΟΥ	5.325	ΧΙΟΥ	112	48/90
	ΑΝΑΒΑΤΟΥ				
	ΑΥΓΩΝΥΜΩΝ				
	ΚΑΡΥΩΝ				
ΚΑΜΠΟΧΩΡΩΝ	ΒΑΒΙΑΩΝ	2.393	ΧΙΟΥ	582	251/89
	ΒΑΣΙΛΕΩΝΟΙΚΟΥ				
	ΒΕΡΒΕΡΑΤΟΥ				
	ΔΑΦΝΩΝΟΣ				
	ΖΗΦΙΑ				
	ΧΑΛΚΙΟΥ				
ΓΟΥΒΩΝ	ΓΟΥΒΩΝ	1.880	ΗΡΑΚΛ.	113	48/90
	ΚΑΛΟΥ ΧΩΡΙΟΥ				
	ΚΟΞΑΡΗΣ				
	ΧΑΡΑΣΟΥ				
ΡΟΥΒΑ	ΓΕΡΓΕΡΗΣ	2.830	ΗΡΑΚΛ.	11	48/90
	ΝΥΒΡΙΤΟΥ				
	ΠΑΝΑΣΟΥ				
ΜΕΓΑΝΗΣΙΟΥ	ΒΑΘΕΟΣ	1.246	ΛΕΥΚΑΔΟΣ	110	48/90
	ΚΑΤΩΜΕΡΙΟΥ				
	ΣΠΑΡΤΟΧΩΡΙΟΥ				
ΠΑΡΑΝΕΣΤΙΟΥ	ΠΑΡΕΝΕΣΤΙΟΥ	1.592	ΔΡΑΜΑΣ	55	39/94
	ΘΟΛΟΥ				
	ΣΙΛΛΗΣ				
ΚΑΣΣΟΠΑΙΩΝ	ΓΙΜΑΡΙΟΥ	2.405	ΚΕΡΚΥΡΑΣ	73	56/94
	ΚΑΣΣΙΟΠΗΣ				
	ΝΗΣΑΚΙΟΥ				
	ΣΙΝΙΩΝ				
ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ	ΜΗΛΕΑΣ	1.896	ΛΑΡΙΣΑΣ	126	92/94
	ΣΑΡΑΝΤΑΠΟΡΟΥ				
	ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΑΣ				
ΦΙΛΙΠΠΩΝ	ΚΡΗΝΙΔΩΝ	5.542	ΚΑΒΑΛΑΣ	161	105/94
	ΛΥΔΙΑΣ				
	ΠΟΛΥΣΤΥΛΟΥ				
	ΦΙΛΙΠΠΩΝ				
ΠΑΡΑΒΟΛΑ	ΑΦΡΑΤΟΥ	2.439	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	152	102/94
	ΠΑΡΑΒΟΛΑΣ				
	ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ				
ΣΚΑΛΑΣ	ΒΡΟΝΤΑΜΑ	6.919	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	153	102/94

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ (Α)
	ΓΡΑΜΜΟΥΣΗΣ				
	ΛΕΜΟΝΑ				
	ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ				
	ΣΚΑΛΑΣ				
	ΣΤΕΦΑΝΙΑΣ				
ΧΑΛΚΕΙΑΣ	ΑΝΩ ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ	1.619	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	194	127/94
	ΒΑΣΙΛΙΚΗΣ				
	ΓΑΒΡΟΛΙΜΝΗΣ				
	ΚΑΛΑΒΡΟΥΖΑΣ				
	ΤΡΙΚΟΡΦΟΥ				
ΤΕΜΕΝΟΥΣ	ΑΓ. ΣΥΛΛΑ	3.101	ΗΡΑΚΛ.	196	127/94
	ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΥ				
	ΠΡΟΦ. ΗΛΙΑ				
ΟΙΤΥΛΟΥ	ΓΕΡΜΑΣ	821	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	195	127/94
	ΚΑΡΕΑ				
	ΚΡΥΟΝΕΡΙΟΥ				
	ΝΕΟΥ ΟΙΤΥΛΟΥ				
	ΟΙΤΥΛΟΥ				
ΚΑΛΛΟΝΗΣ	ΑΡΙΣΒΗΣ	5.074	ΛΕΣΒΟΥ	247	136/94
	ΔΑΦΙΩΝ				
	ΚΑΛΛΟΝΗΣ				
	ΚΕΡΑΜΙΟΥ				
	ΠΑΡΑΚΟΙΛΩΝ				
ΠΕΤΡΑΣ	ΛΑΦΙΩΝΑΣ	2.442	ΛΕΣΒΟΥ	192	127/94
	ΠΕΤΡΑΣ				
	ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ				
Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ	ΑΓΟΡΑΣ	3.119	ΔΡΑΜΑΣ	219	133/94
	ΚΥΡΙΩΝ				
	ΠΗΓΑΔΙΩΝ				
ΤΥΡ/ΚΑΪΙΚΑ	ΣΑΠΟΥΝΑΚΑΪΙΚΑ	1.667	ΑΡΚΑΔΙΑΣ	154	136/94
	ΤΥΡΟΥ				
ΧΑΣΙΩΝ	ΑΓΙΟΦΥΛΛΟΥ	2.869	ΤΡΙΚΑΛΩΝ	257	136/94
	ΑΣΠΡΟΚΚΛΗΣΙΑΣ				
	ΑΧΛΑΔΕΑΣ				
	ΓΑΒΡΟΥ				
	ΣΚΕΠΑΡΙΟΥ				
ΔΙΡΟΥ	ΠΥΡΓΟΥ ΔΙΡΟΥ	1.273	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	241	136/94
	ΜΙΝΑΣ				
	ΔΡΥΑΛΟΥ				
ΡΟΔΟΠΗΣ	ΑΝΑΤΟΛΗΣ	1.326	ΣΕΡΡΩΝ	252	136/94
	ΡΟΔΟΠΗΣ				

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ ΙΑΙ
ΑΡΕΟΠΟΛΕΩΣ	ΑΡΕΟΠΟΛΕΩΣ	1.171	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	248	136/94
	ΒΑΧΟΥ				
ΠΥΛΑΡΕΩΝ	ΚΕΛΕΦΑ			250	136/94
	ΑΓ. ΕΥΦΗΜΙΑΣ	1.172	ΚΕΦ/ΝΙΑΣ		
	ΜΑΚΡΙΩΤΙΚΩΝ ΔΙΒΑΡΑΤΩΝ				
ΕΛΟΥΣ	ΒΛΑΧΙΩΤΗ	4.483	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	249	136/94
	ΕΛΟΥΣ				
	ΓΟΥΒΩΝ				
	ΜΥΡΤΕΑΣ				
	ΑΣΤΕΡΙΟΥ				
ΝΙΚ. ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗ	ΑΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ	6.277	ΗΡΑΚΛ.	255	136/94
	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΙΩΝ				
	ΑΣΤΡΑΚΩΝ				
	ΑΣΤΡΙΤΣΙΟΥ				
	ΚΑΛΛΟΝΗΣ				
	ΚΑΤΑΛΑΓΑΡΙΟΥ				
	ΚΟΥΝΑΒΩΝ				
	ΜΕΛΕΣΩΝ				
	ΜΥΡΤΙΑΣ				
	ΠΕΖΩΝ				
	ΧΟΥΔΕΤΣΙΟΥ				
	ΑΛΑΓΝΙΟΥ				
	ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ	ΒΕΡΕΝΙΚΗ	6.277	ΙΩΑΝΝΙΝ.	267
ΒΡΟΣΙΝΑΣ					
ΔΟΒΛΑΣ					
ΖΑΛΟΓΚΟΥ					
ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΥ	ΑΓ. ΚΩΝ/ΝΟΣ	3.159	ΦΘΙΩΤΙΔ.	243	136/94
	ΑΓΝΑΝΤΗΣ				
ΠΛΑΤΕΟΣ	ΛΙΑΝΟΒΕΡΓΙΟΥ	4.573	ΗΜΑΘΙΑΣ	221	133/94
	ΠΛΑΤΕΟΣ				
	ΑΡΑΧΟΥ				
ΠΑΓΓΑΙΟΥ	ΓΕΩΡΓΙΑΝΗΣ	3.437	ΚΑΒΑΛΑΣ	119	91/96
	ΝΙΚΗΣΙΑΝΗΣ				
ΟΡΕΙΝΟΥ	ΑΗΔΟΝΙΑΣ	854	ΠΡΕΒΕΖΗΣ	214	167/96
	ΒΑΛΑΝΙΔΟΥΣΣΑΣ				
	ΔΕΣΠΟΤΙΚΟΥ				
	ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ				
ΕΦΥΡΑΣ	ΒΑΛΑΝΙΔΟΡΡΑΧΗΣ	1.843	ΠΡΕΒΕΖΗΣ	175	134/96
	ΘΕΜΕΛΙΟΥ				
	ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΥ				

ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ ΙΑΙ
	ΑΜΜΟΥΔΙΑΣ	3.189	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	109	84/96
ΑΣΩΠΟΥ	ΑΣΩΠΟΥ				
	ΠΑΠΠΑΔΙΑΝΙΚΩΝ				
	ΦΟΙΝΙΚΙΟΥ	824	ΛΑΚΩΝΙΑΣ	176	134/96
ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ				
	ΑΡΧΟΝΤΙΚΟΥ				
	ΚΑΣΤΑΝΙΑΣ				
	ΚΟΚΚΙΝ. ΛΟΥΡΙΩΝ				
	ΜΕΛΙΣΣΗΣ				
	ΣΕΛΕΓΟΥΔΙΟΥ				
ΝΩΝΑΚΡΙΔΟΣ	ΑΓΙΑΣ ΒΑΡΒΑΡΑΣ	593	ΑΧΑΪΑΣ	205	164/96
	ΖΑΡΟΥΧΛΗΣ				
	ΜΕΣΟΡΡΟΥΓΙΟΥ				
	ΠΕΡΙΣΤΕΡΑΣ				
ΕΥΡΥΜΕΝΩΝ	ΔΕΛΒΙΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ	1.185	ΙΩΑΝΝΙΝ.	297	204/96
	ΚΛΗΜΑΤΙΑΣ				
	ΚΟΚΚΙΝΟΧΩΜΑΤΟΣ				
	ΛΕΥΚΟΘΕΑΣ				
	ΠΑΛΙΟΥΡΗΣ				
	ΣΟΥΛΟΟΠΥΛΟΥ				
ΟΡΦΑΝΟΥ	ΓΑΛΗΨΟΥ	2.835	ΚΑΒΑΛΑΣ	138	108/96
	ΚΑΡΙΑΝΗΣ				
	ΟΡΦΑΝΙΟΥ				
	ΟΦΡΥΝΙΟΥ				
ΚΕΑΣ	ΙΟΥΛΙΔΟΣ	1.787	ΚΥΚΛΑΔ.	332	224/96
	ΚΟΡΗΣΣΙΑΣ				
ΑΠΟΔΟΤΙΑΣ	ΑΜΠΕΛΑΚΙΩΤΙΣΣΗΣ	936	ΑΙΤ/ΝΙΑΣ	333	224/96
	ΑΝΩ ΧΩΡΑΣ				
	ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ				
	ΕΛΑΤΟΒΡΥΣΗΣ				
	ΚΑΤΩ ΧΩΡΑΣ				
	ΚΡΥΟΝΕΡΙΩΝ				
ΚΕΡΑΜΙΩΝ	ΔΡΑΚΟΝΑΣ	1.509	ΧΑΝΙΩΝ	334	224/96
	ΚΑΜΠΩΝ				
	ΚΟΝΤΟΠΟΥΛΩΝ				
	ΜΑΛΛΕΑΣ				
	ΠΑΠΑΔΙΑΝΩΝ				
	ΠΛΑΤΥΒΟΛΑΣ				
ΕΥΡΩΣΤΙΝΗΣ	ΔΕΡΒΕΝΙΟΥ	3.730	ΚΟΡΙΝΘ.	395	267/96
	ΕΥΡΩΣΤ.-ΡΟΖΕΝΩΝ				
	ΛΥΓΙΑΣ				

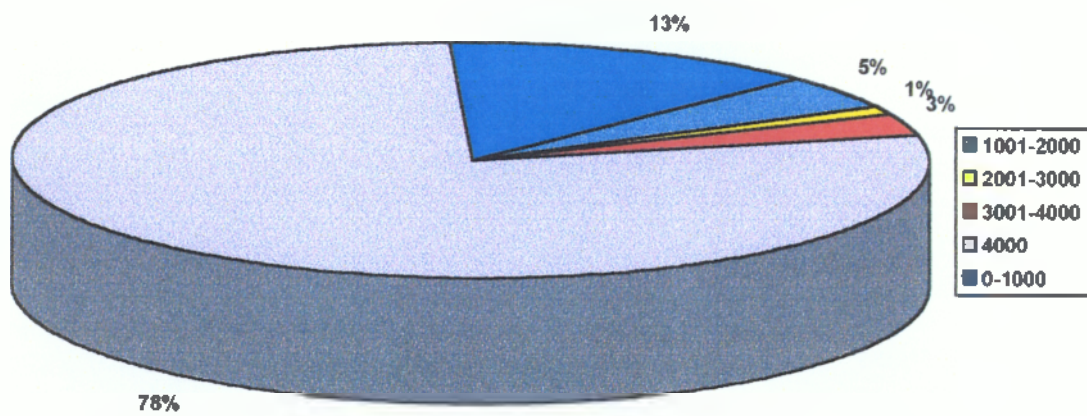
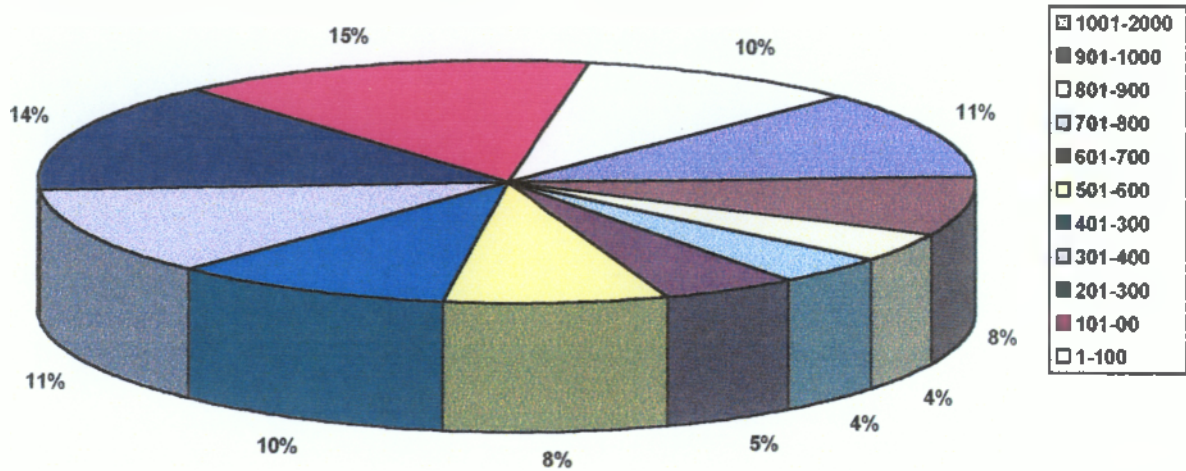
ΟΝΟΜΑ ΝΕΟΥ ΔΗΜΟΥ	ΟΤΑ ΠΟΥ ΣΥΝΕΝΩΘΗΚΑΝ	ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ	ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜ. Π.Δ.	ΦΕΚ (Α)
	ΣΑΡΑΝΤΑΠΗΧΟΥ				
	ΣΤΟΜΙΟΥ				
	ΧΕΛΥΔΟΡΕΟΥ				

ΑΡΙΘΜΟΣ ΧΩΡΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑ ΝΟΜΟ

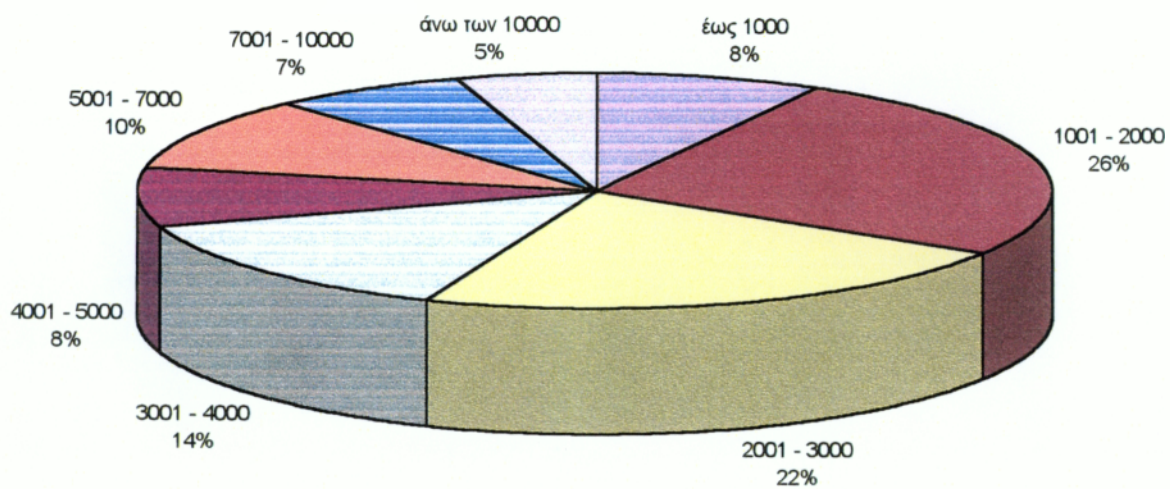
ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΤΑ	ΓΕΩΓΡ ΕΝΟΤ. N 1622/1986	ΑΝ/ΚΟΙ ΣΥΝΔ. v 1416/1984	ΣΥΜΒΟΥΛ. ΠΕΡΙΟΧΗΣ v 2218/1994	ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΠΟΛΕΙΣ
ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝ.	219	47	22	15	25
ΑΡΓΟΛΙΔΟΣ	69	19	9	9	10
ΑΡΚΑΔΙΑΣ	244	26	13	15	12
ΑΡΤΑΣ	82	17	9	9	8
ΑΧΑΪΑΣ	238	36	16	15	19
ΒΟΙΩΤΙΑΣ	74	21	14	12	13
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	70	11	5	6	7
ΔΡΑΜΑΣ	66	15	5	6	9
ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΟΥ	74	14	5	9	18
ΕΒΡΟΥ	80	21	7	6	16
ΕΥΒΟΙΑΣ	174	29	14	14	20
ΕΥΡΥΤΑΝΙΑΣ	82	14	13	7	5
ΖΑΚΥΝΘΟΥ	47	0	8	5	5
ΗΛΕΪΑΣ	217	36	14	14	14
ΗΜΑΘΙΑΣ	59	14	15	9	7
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	167	33	16	11	16
ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ	101	18	10	4	7
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ	125	32	18	16	0
ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	310	54	21	18	16
ΚΑΒΑΛΑΣ	76	21	7	7	14
ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ	143	28	15	13	13
ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ	59	12	15	7	5
ΚΕΡΚΥΡΑΣ	94	16	11	11	8
ΚΕΦΑΛΗΝΙΑΣ	77	13	5	7	7
ΚΙΛΚΙΣ	78	21	0	6	12
ΚΟΖΑΝΗΣ	137	30	12	13	15
ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ	122	20	12	11	11
ΚΥΚΛΑΔΩΝ	117	25	21	8	16
ΛΑΚΩΝΙΑΣ	149	18	13	12	12
ΛΑΡΙΣΑΣ	160	37	19	12	20

ΝΟΜΟΣ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΟΤΑ	ΓΕΩΓΡ ΕΝΟΤ. N 1622/1986	ΑΝ/ΚΟΙ ΣΥΝΔ. v 1416/1984	ΣΥΜΒΟΥΛ. ΠΕΡΙΟΧΗΣ v 2218/1994	ΑΝΟΙΚΤΕΣ ΠΟΛΕΙΣ
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	87	18	0	6	10
ΛΕΣΒΟΥ	100	27	14	11	15
ΛΕΥΚΑΔΟΣ	40	9	4	4	4
ΜΑΓΝΗΣΙΑΣ	79	19	11	10	11
ΜΕΣΣΗΝΙΑΣ	279	30	22	18	16
ΞΑΝΘΗΣ	37	0	6	5	7
ΠΕΛΛΑΣ	83	21	18	8	11
ΠΙΕΡΙΑΣ	55	16	5	8	9
ΠΡΕΒΕΖΑΣ	70	14	6	6	6
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	130	29	12	9	9
ΡΟΔΟΠΗΣ	38	0	8	7	9
ΣΑΜΟΥ	48	10	0	6	4
ΣΕΡΡΩΝ	147	36	15	11	17
ΤΡΙΚΑΛΩΝ	142	28	18	16	14
ΦΘΙΩΤΙΔΑΣ	170	32	14	15	13
ΦΛΩΡΙΝΗΣ	90	21	8	7	6
ΦΩΚΙΔΟΣ	91	20	11	9	6
ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ	73	19	8	9	12
ΧΑΝΙΩΝ	159	32	15	11	12
ΧΙΟΥ	41	10	5	6	4
ΑΤΤΙΚΗΣ	150	20	7	0	0
ΣΥΝΟΛΑ	5.775	1.116	572	492	555

ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑ ΠΛΗΘΥΣΜΟ

**Γεωγραφικές Ενότητες του Ν. 1622/86
(σε κατοίκους)**

ΤΑ ΕΡΓΑ ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ ΔΗΜΟΥΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ
(ΒΑΣΗ ΤΟΥ Ε.Π.Τ.Α)

Αριθμός έργων

Βόρεια Μακεδονία

206	21
100	4
46	ΣΥΝΟΛΟ
21	398

Ηπειρος

150	2
63	0
25	ΣΥΝΟΛΟ
0	240

Νησιά Ιονίου

78	8
45	1
28	ΣΥΝΟΛΟ
1	151

Δυτική Ελλάδα

213	17
99	0
55	ΣΥΝΟΛΟ
7	391

Θεσσαλία

247	10
113	2
50	ΣΥΝΟΛΟ
19	441

Κεντρική Μακεδονία

207	29
127	0
43	ΣΥΝΟΛΟ
2	410

Αν. Μακεδονία-Θράκη

74	12
73	2
29	ΣΥΝΟΛΟ
11	261

Βόρειο Αιγαίο

134	24
61	0
36	ΣΥΝΟΛΟ
12	267

Στερεά Ελλάδα

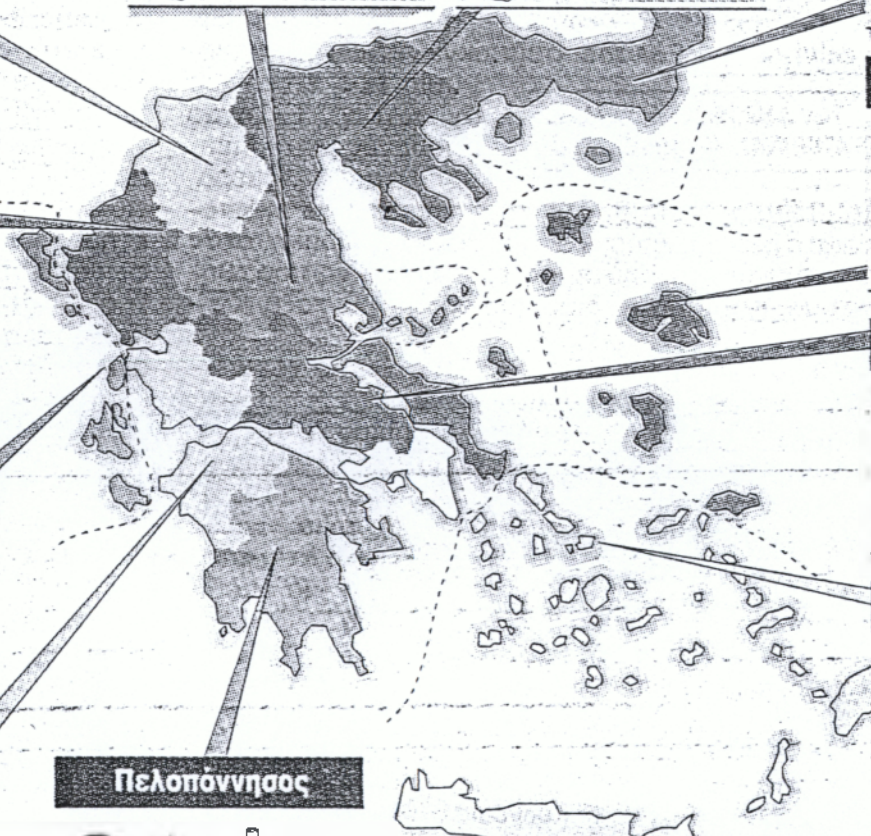
152	27
89	0
57	ΣΥΝΟΛΟ
20	345

Νότιο Αιγαίο

62	22
36	1
25	ΣΥΝΟΛΟ
25	171

Πελοπόννησος

315	27
186	0
62	ΣΥΝΟΛΟ
23	603

- Οδικό δίκτυο
- Υδρεύσεις
- Αποχετεύσεις
- Χώροι υγειον. ταφής απορ.
- Βιολογικοί καθαρισμοί
- Έκτακτες κατεπείγουσες ανάγκες